

การวิเคราะห์หนังสือบันเทิงคดีสำหรับเด็กก่อนวัยรุ่นที่ได้รับรางวัลในการประกวดหนังสือ
ในงานสัปดาห์หนังสือแห่งชาติ ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2521 – 2544

นางสาว ทิพวัลย์ ชันธมะ

สถาบันวิทยบริการ

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาอักษรศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชาบรรณารักษศาสตร์และสารนิเทศศาสตร์ ภาควิชาบรรณารักษศาสตร์

คณะอักษรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ปีการศึกษา 2545

ISBN 974-17-1429-7

ลิขสิทธิ์ของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

AN ANALYSIS OF AWARD-WINNING PRE-ADOLESCENT FICTION
AT NATIONAL BOOK WEEK FROM 1978 TO 2001

Miss Tippawan Khantama

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirement
for the Degree of Master of Arts in Library and Information Science
Department of Library Science

Faculty of Arts

Chulalongkorn University

Academic Year 2002

ISBN 974-17-1429-7

ทิพวัลย์ ชันธมะ : การวิเคราะห์หนังสือบันเทิงคดีสำหรับเด็กก่อนวัยรุ่นที่ได้รับรางวัลในการประกวดหนังสือในงานสัปดาห์หนังสือแห่งชาติ ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2521 - 2544. (AN ANALYSIS OF AWARD-WINNING PRE-ADOLESCENT FICTION AT NATIONAL BOOK WEEK FROM 1978 TO 2001) อ.ที่ปรึกษา : ผศ.สุพรรณิ วราทร, จำนวนหน้า 279 หน้า. ISBN 974-17-1429-7.

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อวิเคราะห์หนังสือบันเทิงคดีสำหรับเด็กก่อนวัยรุ่นที่ได้รับรางวัลในการประกวดหนังสือในงานสัปดาห์หนังสือแห่งชาติ ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2521 - 2544 ในด้านผู้จัดทำ เนื้อหา แนวคิด ตัวละคร ฉาก วิธีการนำเสนอเรื่อง สำนวนภาษา และองค์ประกอบของหนังสือ โดยใช้แบบบันทึกและแบบวิเคราะห์ข้อมูลหนังสือบันเทิงคดีสำหรับเด็กก่อนวัยรุ่นที่เป็นประชากร จำนวน 78 ชื่อเรื่อง

ผลการวิจัยพบว่า ด้านผู้จัดทำ หนังสือบันเทิงคดีทั้งหมดมีผู้แต่งเป็นบุคคลจำนวน 45 ราย หนังสือบันเทิงคดีส่วนใหญ่จัดพิมพ์โดยสำนักพิมพ์ของเอกชน ในด้านเนื้อหา หนังสือบันเทิงคดีจำนวนมากที่สุดมีเนื้อหาเรื่องครอบครัว และมีแนวคิดเกี่ยวกับความเมตตากรุณา ด้านตัวละคร หนังสือบันเทิงคดีส่วนใหญ่มีตัวละครเป็นคน โดยจำนวนมากที่สุดมีอายุ 12-14 ปี มีการศึกษาระดับประถมศึกษา ในด้านฉาก หนังสือบันเทิงคดีส่วนใหญ่มีฉากเป็นประเทศไทยในชนบท โดยเป็นภาคตะวันออกเฉียงเหนือมากที่สุด ด้านการนำเสนอเรื่อง หนังสือบันเทิงคดีส่วนใหญ่มีโครงเรื่องที่มีเอกภาพ มีแนวเรื่องสมจริง และมีวิธีการนำเสนอเรื่องเป็นเรื่องเล่า ด้านสำนวนภาษา หนังสือบันเทิงคดีทั้งหมดมีการใช้คำจากภาษาต่างประเทศ ส่วนใหญ่มีการใช้สุภาษิต/คำพังเพย ภาษาถิ่น และเชิงอรรถเสริมความ ด้านองค์ประกอบของหนังสือ หนังสือบันเทิงคดีส่วนใหญ่มีหน้าลิขสิทธิ์ หน้าคำนำ และหน้าปกใน มีภาพประกอบเรื่องเป็นภาพวาดลายเส้น เป็นภาพขาวดำ มีปกเป็นปกอ่อน จัดพิมพ์ด้วยกระดาษปกอ่อน มีขนาด 13 X 18.5 ซม. (16 หน้ายก) และหนังสือบันเทิงคดีจำนวนมากที่สุดมีจำนวนหน้า 101-150 หน้า ใช้ตัวอักษรขนาด 16 พ้อยท์

ภาควิชา บรรณารักษศาสตร์ ลายมือชื่อนิสิต.....
 สาขาวิชา บรรณารักษศาสตร์และสารนิเทศศาสตร์ ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา.....
 ปีการศึกษา 2545

4280129822: MAJOR LIBRARY AND INFORMATION SCIENCE

KEY WORD: FICTION / PRE-ADOLESCENT

TIPPAWAN KHANTAMA : AN ANALYSIS OF AWARD-WINNING
PRE-ADOLESCENT FICTION AT NATIONAL BOOK WEEK FROM 1978
TO 2001 : THESIS ADVISOR : ASST.PROF. SUPANNEE VARATORN,
279 pp. ISBN 974-17-1429-7.

The purposes of this research is to analyze award-winning pre-adolescent fiction at national book week from 1978 to 2001 in terms of publisher, content, theme, character, setting, narration, literary devices, and book composition through the use of data recording form and data analyzing form for 78 titles of pre-adolescent fiction.

The research result reveals that form the 78 titles studied, there are 45 authors. The majority of the works were published by private publishing firms. Most of the books analysed are about family life and have clemency, as their thematic significance. Most of the works have human characters aged between 12-14 years old, and are students in primary school. In terms of setting, the majority of the works studied are set in the rural areas of Northeastern Thailand. As of narration, the majority of the works have unity and realism in terms of plot. Also they are stories told by the author-narrator. As for literary devices, all works contain foreign words. Idioms, local terms, and footnotes are commonly used. In terms of book composition, the majority of the books have a copyright page, a preface, and a title page. Illustrations are mostly drawings in black and white. Most are in paperback, printed on pound paper, are 13 X 18.5 centimeters in size, and have between 101-150 pages. The type are in font size 16.

Department/Program Library Science   Student's signature.....

Field of study Library and information science Advisor's signature.....

Academic year 2002

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์เรื่องนี้สำเร็จได้ด้วยความช่วยเหลืออย่างดียิ่งจาก ผู้ช่วยศาสตราจารย์ สุพรรณิ วราทร อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ที่กรุณาให้คำแนะนำ สละเวลาตรวจ แก้ไข ข้อบกพร่องต่างๆ ในการทำวิทยานิพนธ์เรื่องนี้ด้วยความเอาใจใส่และปรารถนาดีตลอดมา จึงขอขอบพระคุณอาจารย์เป็นอย่างสูงมา ณ ที่นี้ นอกจากนี้ขอขอบพระคุณผู้ช่วยศาสตราจารย์ ชลธิชา สุทธิจันทร์กุล ประธานกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ ผู้ช่วยศาสตราจารย์พรธมพิมล กุลบุญ และอาจารย์พจมาน พงษ์ไพบูลย์ กรรมการสอบวิทยานิพนธ์ที่กรุณาให้คำแนะนำเป็นอย่างดี ทำให้วิทยานิพนธ์นี้สมบูรณ์ยิ่งขึ้น

ขอขอบพระคุณ คุณพ่อ คุณแม่ ที่ให้กำลังใจและให้โอกาสพร้อมทั้งสนับสนุน การศึกษาแก่ข้าพเจ้ามาโดยตลอด นอกจากนี้ขออุทิศบุญกุศลที่ได้รับจากวิทยานิพนธ์เรื่องนี้ สำหรับคุณตาและคุณอาที่คอยห่วงใยและให้กำลังใจเสมอมา

ขอขอบคุณเพื่อนๆ และผู้ที่มีได้กล่าวชวามไว้ ณ ที่นี้ ที่ได้ให้กำลังใจและความช่วยเหลือให้งานวิจัยนี้สำเร็จลงได้

ทิพวัลย์ ชันธมะ

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

สารบัญ

หน้า

บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	จ
กิตติกรรมประกาศ.....	ฉ
สารบัญ.....	ช
สารบัญตาราง.....	ฎ

บทที่

1. บทนำ.....	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	6
สมมติฐานของการวิจัย.....	6
ขอบเขตของการวิจัย.....	6
วิธีดำเนินการวิจัย.....	11
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ.....	12
คำจำกัดความที่ใช้ในการวิจัย.....	13
2. เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	14
หนังสือบันเทิงคดีสำหรับเด็กก่อนวัยรุ่น.....	14
ลักษณะและความหมายของหนังสือบันเทิงคดีสำหรับเด็กก่อนวัยรุ่น.....	14
หนังสือบันเทิงคดีสำหรับเด็กก่อนวัยรุ่นที่ดี.....	15
การจัดประกวดและมอบรางวัลหนังสือสำหรับเด็ก.....	30
การจัดประกวดและรางวัลหนังสือสำหรับเด็กในต่างประเทศ.....	30
การจัดประกวดและรางวัลหนังสือสำหรับเด็กในประเทศไทย.....	34
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	39
3. วิธีดำเนินการวิจัย.....	49
ประชากรที่ใช้ในการวิจัย.....	49

บทที่	หน้า
เครื่องมือในการวิจัย.....	49
การทดสอบเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	52
การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	53
การวิเคราะห์ข้อมูล.....	55
4. ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	57
ตอนที่ 1 ผู้จัดทำ.....	58
ตอนที่ 2 เนื้อหา.....	67
ตอนที่ 3 แนวคิด.....	70
ตอนที่ 4 ตัวละคร.....	75
ตอนที่ 5 ด้านฉาก.....	87
ตอนที่ 6 การนำเสนอเรื่อง.....	92
ตอนที่ 7 สำนวนภาษา.....	102
ตอนที่ 8 องค์ประกอบของหนังสือ.....	106
5. สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ.....	116
สรุปผลการวิจัยและอภิปรายผล.....	116
การทดสอบสมมติฐาน.....	145
ข้อเสนอแนะ.....	146
รายการอ้างอิง.....	149
ภาคผนวก.....	153
ภาคผนวก ก. แบบบันทึกและแบบวิเคราะห์ข้อมูลหนังสือบันเทิงคดีเด็กก่อนวัยรุ่น ที่ได้รับรางวัลในการประกวดหนังสือดีเด่นในงานสัปดาห์หนังสือแห่งชาติ ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2521 – 2544.....	154
ภาคผนวก ข. บรรณานุกรมและบรรณนิทัศน์หนังสือบันเทิงคดีสำหรับเด็กก่อนวัยรุ่น ที่ได้รับรางวัลในการประกวดหนังสือดีเด่นในงานสัปดาห์หนังสือแห่งชาติ ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2521 – 2544.....	166

ภาคผนวก ค. รายชื่อหนังสือบันทึงคดีสำหรับเด็กก่อนวัยรุ่นที่ได้รับรางวัล ในการประกวดหนังสือดีเด่นในงานสัปดาห์หนังสือแห่งชาติ ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2521 – 2544 จำแนกตามผู้จัดทำ.....	194
ภาคผนวก ง. รายชื่อหนังสือบันทึงคดีสำหรับเด็กก่อนวัยรุ่นที่ได้รับรางวัล ในการประกวดหนังสือดีเด่นในงานสัปดาห์หนังสือแห่งชาติ ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2521 – 2544 จำแนกตามเนื้อหา.....	208
ภาคผนวก จ. รายชื่อหนังสือบันทึงคดีสำหรับเด็กก่อนวัยรุ่นที่ได้รับรางวัล ในการประกวดหนังสือดีเด่นในงานสัปดาห์หนังสือแห่งชาติ ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2521 – 2544 จำแนกตามแนวคิด.....	213
ภาคผนวก ฉ. รายชื่อหนังสือบันทึงคดีสำหรับเด็กก่อนวัยรุ่นที่ได้รับรางวัล ในการประกวดหนังสือดีเด่นในงานสัปดาห์หนังสือแห่งชาติ ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2521 – 2544 จำแนกตามตัวละคร.....	218
ภาคผนวก ช. รายชื่อหนังสือบันทึงคดีสำหรับเด็กก่อนวัยรุ่นที่ได้รับรางวัล ในการประกวดหนังสือดีเด่นในงานสัปดาห์หนังสือแห่งชาติ ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2521 – 2544 จำแนกตามฉาก.....	234
ภาคผนวก ซ. รายชื่อหนังสือบันทึงคดีสำหรับเด็กก่อนวัยรุ่นที่ได้รับรางวัล ในการประกวดหนังสือดีเด่นในงานสัปดาห์หนังสือแห่งชาติ ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2521 – 2544 จำแนกตามการนำเสนอเรื่อง.....	239
ภาคผนวก ฅ. รายชื่อหนังสือบันทึงคดีสำหรับเด็กก่อนวัยรุ่นที่ได้รับรางวัล ในการประกวดหนังสือดีเด่นในงานสัปดาห์หนังสือแห่งชาติ ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2521 – 2544 จำแนกตามสำนวนภาษา.....	244
ภาคผนวก ฎ. รายชื่อหนังสือบันทึงคดีสำหรับเด็กก่อนวัยรุ่นที่ได้รับรางวัล ในการประกวดหนังสือดีเด่นในงานสัปดาห์หนังสือแห่งชาติ ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2521 – 2544 จำแนกตามส่วนที่แสดงลักษณะรูปเล่มของหนังสือ.....	248
ภาคผนวก ฏ. นามแฝงของผู้แต่งหนังสือบันทึงคดีสำหรับเด็กก่อนวัยรุ่นที่ได้รับรางวัล ในการประกวดหนังสือดีเด่นในงานสัปดาห์หนังสือแห่งชาติประจำปี พ.ศ. 2521 – 2544.....	269

บทที่

หน้า

ภาคผนวก ก. รางวัล/การยอมรับอื่นๆ ของหนังสือบันเทิงคดีสำหรับเด็กก่อนวัยรุ่น ที่ได้รับรางวัลในการประกวดหนังสือดีเด่นในงานสัปดาห์หนังสือแห่งชาติ ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2521 – 2544.....	271
ภาคผนวก ส. ระเบียบการประกวดหนังสือดีเด่น พ.ศ. 2544.....	275
ประวัติผู้เขียนวิทยานิพนธ์.....	279

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่	หน้า
1 หนังสือบันทึงคดีจำแนกตามประเภทและชื่อผู้แต่ง.....	59
2 หนังสือบันทึงคดีจำแนกตามผู้จัดทำภาพประกอบ.....	62
3 หนังสือบันทึงคดีจำแนกตามประเภทและชื่อสำนักพิมพ์.....	65
4 หนังสือบันทึงคดีจำแนกตามเนื้อหา.....	69
5 หนังสือบันทึงคดีจำแนกตามแนวคิด.....	71
6 หนังสือบันทึงคดีจำแนกแนวคิดหลักตามเนื้อหา.....	74
7 หนังสือบันทึงคดีจำแนกตามตัวละคร.....	76
8 หนังสือบันทึงคดีจำแนกตามอายุของตัวละครตามเพศของตัวละคร.....	78
9 หนังสือบันทึงคดีจำแนกตามสถานภาพของตัวละครตามเพศของตัวละคร.....	81
10 หนังสือบันทึงคดีจำแนกตามการศึกษาของตัวละครตามเพศของตัวละคร.....	83
11 หนังสือบันทึงคดีจำแนกตามประเภทของตัวละครตามเนื้อหา.....	86
12 หนังสือบันทึงคดีจำแนกตามฉาก.....	88
13 หนังสือบันทึงคดีจำแนกฉากตามเนื้อหา.....	91
14 หนังสือบันทึงคดีจำแนกตามการนำเสนอเรื่อง.....	93
15 หนังสือบันทึงคดีจำแนกโครงเรื่องตามเนื้อหา.....	95
16 หนังสือบันทึงคดีจำแนกแนวเรื่องตามเนื้อหา.....	98
17 หนังสือบันทึงคดีจำแนกวิธีการนำเสนอเรื่องตามเนื้อหา.....	101
18 หนังสือบันทึงคดีจำแนกตามสำนวนภาษา.....	102
19 หนังสือบันทึงคดีจำแนกสำนวนภาษาตามเนื้อหา.....	105
20 หนังสือบันทึงคดีจำแนกตามส่วนที่ให้ข้อมูลหนังสือ.....	109
21 หนังสือบันทึงคดีจำแนกตามส่วนที่แสดงลักษณะรูปลักษณ์ของหนังสือ.....	112
22 หนังสือบันทึงคดีจำแนกตามภาพประกอบ.....	115
23 รายชื่อหนังสือบันทึงคดีจำแนกตามเนื้อหา.....	209
24 รายชื่อหนังสือบันทึงคดีจำแนกตามแนวคิด.....	214
25 รายชื่อหนังสือบันทึงคดีจำแนกตามประเภทของตัวละคร.....	219
26 รายชื่อหนังสือบันทึงคดีจำแนกตามอายุของตัวละคร.....	224
27 รายชื่อหนังสือบันทึงคดีจำแนกตามสถานภาพของตัวละคร.....	226
28 รายชื่อหนังสือบันทึงคดีจำแนกตามการศึกษาของตัวละคร.....	230

ตารางที่	หน้า
29 รายชื่อหนังสือฉบับเชิงคดีจำแนกตามฉาก.....	235
30 รายชื่อหนังสือฉบับเชิงคดีจำแนกตามการนำเสนอเรื่อง.....	240
31 รายชื่อหนังสือฉบับเชิงคดีจำแนกตามสำนวนภาษา.....	245
32 รายชื่อหนังสือฉบับเชิงคดีจำแนกตามภาพประกอบ.....	249
33 รายชื่อหนังสือฉบับเชิงคดีจำแนกตามสีของภาพประกอบ.....	251
34 รายชื่อหนังสือฉบับเชิงคดีจำแนกตามปก.....	253
35 รายชื่อหนังสือฉบับเชิงคดีจำแนกตามกระดาษ.....	256
36 รายชื่อหนังสือฉบับเชิงคดีจำแนกตามขนาดตัวอักษร.....	259
37 รายชื่อหนังสือฉบับเชิงคดีจำแนกตามขนาดของหนังสือ.....	262
38 รายชื่อหนังสือฉบับเชิงคดีจำแนกตามจำนวนหน้า.....	265

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

หนังสือสำหรับเด็ก เป็นหนังสือที่จัดทำขึ้นเพื่อการฟัง การอ่าน และการเรียนรู้ของเด็ก มีเนื้อหาทั้งให้สาระความรู้ หรือความเพลิดเพลิน โดยใช้วิธีเขียน การจัดทำ และรูปเล่มที่เหมาะสมกับวัย ความสนใจ และความสามารถในการอ่านของเด็ก หนังสือสำหรับเด็กโดยทั่วไปช่วยให้เด็กได้รับความสนุกสนานเพลิดเพลิน สนองความต้องการตามธรรมชาติของเด็ก ช่วยเสริมสร้างความคิดสร้างสรรค์และจินตนาการ ช่วยปลูกฝังคุณธรรม และเจตคติให้กับเด็ก (จินตนา ไบกาชุย, 2534: 22,27) หนังสือสำหรับเด็กจึงเป็นปัจจัยสำคัญในการเสริมสร้างและพัฒนาเด็ก ซึ่งเป็นทรัพยากรที่สำคัญของชาติให้เป็นบุคคลที่จะช่วยพัฒนาประเทศชาติให้เจริญก้าวหน้าได้

หนังสือสำหรับเด็กสามารถจำแนกประเภทได้ตามลักษณะต่างๆ เช่น การจำแนกตามลักษณะการจัดทำ ได้แก่ หนังสือภาพ และหนังสือแบบฝึกหัด การจำแนกตามรูปแบบการประพันธ์ ได้แก่ ร้อยแก้ว และร้อยกรอง และการจำแนกตามเนื้อหาสาระ ได้แก่ สารคดี และบันเทิงคดี ทั้งสองประเภทนี้ยังจำแนกเป็นประเภทย่อยได้อีก หนังสือสารคดีสำหรับเด็กและหนังสือบันเทิงคดีสำหรับเด็กมีความแตกต่างกัน คือหนังสือสารคดีสำหรับเด็กมีเนื้อหามุ่งเน้นสาระและความรู้ต่างๆ ซึ่งอาจเป็นเชิงวิชาการหรือเป็นความรู้ทั่วไป ส่วนหนังสือบันเทิงคดีสำหรับเด็กมีเนื้อหามุ่งเน้นความสนุกสนานเพลิดเพลินโดยใช้วิธีเขียน การจัดทำ และรูปเล่มที่เหมาะสมกับเด็กวัยต่างๆ เพื่อให้เด็กซึ่งเป็นผู้อ่านได้รับความสนุกสนานเพลิดเพลิน และได้รับข้อคิดต่างๆ ที่แทรกอยู่ในเนื้อหาอันเป็นประโยชน์ในการปฏิบัติตนในสังคมอีกด้วย หนังสือบันเทิงคดีสำหรับเด็กจึงเป็นทรัพยากรสารสนเทศที่มีความสำคัญอย่างยิ่ง ในการประกวดหนังสือบันเทิงคดีสำหรับเด็กได้แบ่งตามวัยของเด็กเป็น 3 ระดับอายุ ได้แก่ เด็กเริ่มหัดอ่านอายุ 3-5 ปี เด็กเล็กอายุ 6-11 ปี เด็กก่อนวัยรุ่นอายุ 12-14 ปี* (กรมวิชาการ, 2540: 45)

* ในปี พ.ศ. 2545 การจำแนกประเภทหนังสือสำหรับเด็กในการประกวดหนังสือดีเด่นในงานสัปดาห์หนังสือแห่งชาติประจำปี พ.ศ. 2545 มีการเปลี่ยนแปลงโดยจำแนกหนังสือตามวัยของเด็กเป็น 3 ระดับอายุ ได้แก่ เด็กเล็กอายุ 3-5 ปี เด็กเล็กอายุ 6-11 ปี และเด็กวัยรุ่นอายุ 12-18 ปี (กรมวิชาการ, 2545: 229-230)

เด็กในช่วงวัยรุ่นตอนต้นหรือเด็กก่อนวัยรุ่น คือ ผู้ที่มีอายุระหว่าง 12-14 ปี เป็นวัยที่มีความสนใจใคร่รู้ในเรื่องต่างๆ มากกว่าตอนเป็นเด็กเล็ก รู้จักพิจารณาหาข้อเท็จจริง และเป็นวัยที่เริ่มมีการเปลี่ยนแปลงทั้งทางร่างกายและอารมณ์อย่างมาก ต้องการมีสัมพันธภาพที่ดีกับเพื่อนวัยเดียวกัน จึงต้องการแบบอย่างที่ดีและความช่วยเหลือแนะนำในการปฏิบัติตนให้เหมาะสม ในขณะที่ต้องการประสบความสำเร็จก็ต้องการความสนุกสนานและการพักผ่อนหย่อนใจ (จวีวรรณ คุณาภินันท์, 2528: 33) ดังนั้นหนังสือสำหรับเด็กก่อนวัยรุ่นที่ดี เช่น หนังสือที่ได้รับรางวัลในการประกวดต่างๆ จึงเป็นหนังสือที่มีคุณค่าและสาระประโยชน์เหมาะสมกับวัย จึงเป็นเครื่องมืออย่างหนึ่งที่ช่วยตอบสนองของความต้องการของเด็กก่อนวัยรุ่นได้ และมีบทบาทสำคัญในการพัฒนาคุณภาพชีวิตของเด็กเป็นอย่างยิ่ง

หน่วยงานภาครัฐบาลโดยเฉพาะที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาและวัฒนธรรม เช่น กรมวิชาการ สำนักงานเยาวชนแห่งชาติ และหน่วยงานเอกชนในประเทศไทย เช่น ธนาคาร และสมาคมต่างๆ จึงได้ให้ความสนใจและจัดกิจกรรมส่งเสริมการผลิตหนังสือ และการส่งเสริมการอ่าน โดยเฉพาะการจัดประกวดต้นฉบับหนังสือและการจัดประกวดหนังสือ

การจัดประกวดหนังสือดีเด่นในงานสัปดาห์หนังสือแห่งชาติเป็นกิจกรรมสำคัญที่มีจุดมุ่งหมายในการส่งเสริมหนังสือที่มีคุณภาพ การประกวดหนังสือนี้เริ่มดำเนินการมาตั้งแต่ปี พ.ศ. 2515 สืบเนื่องจากองค์การวิทยาศาสตร์และวัฒนธรรมแห่งสหประชาชาติได้ประกาศให้ปี พ.ศ. 2515 เป็นปีหนังสือสากล (International Book Year 1972) โดยเหตุผลที่ว่าหนังสือมีส่วนสำคัญในการสร้างความเจริญของสังคมและบุคคล เป็นสื่อให้เกิดความเข้าใจอันดีระหว่างชนในชาติ ประเทศไทยในฐานะสมาชิกขององค์การสหประชาชาติจึงได้ดำเนินการเพื่อสนองนโยบายนี้ โดยแต่งตั้งคณะกรรมการแห่งชาติเพื่อจัดงานปีหนังสือแห่งชาติ พ.ศ. 2515 และมีการดำเนินงานในโอกาสนี้หลายลักษณะ กิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาหนังสือของชาติโดยตรง ได้แก่ โครงการจัดงานสัปดาห์หนังสือแห่งชาติ และโครงการประกวดหนังสือดีเด่น ทั้งสองโครงการนี้มีการดำเนินการร่วมกันโดยมีการจัดประกวดหนังสือ และมอบรางวัลหนังสือดีเด่นในงานสัปดาห์หนังสือแห่งชาติเป็นประจำทุกปี (กรมวิชาการ, 2543: 4-6,33)

การประกวดหนังสือดีเด่นประจำปีในงานสัปดาห์หนังสือแห่งชาติของไทยเป็นกิจกรรมที่จัดโดยคณะกรรมการพัฒนาหนังสือแห่งชาติ มีวัตถุประสงค์ที่สำคัญเพื่อส่งเสริมบุคคลที่เกี่ยวข้องกับการผลิตหนังสือทั้ง 5 ฝ่าย ได้แก่ ผู้แต่ง สำนักพิมพ์ ผู้พิมพ์ ผู้จำหน่าย และบรรณาธิการ ให้ผลิตและเผยแพร่งานที่ประณีตมีคุณค่าและมีสาระประโยชน์เหมาะสมอันจะช่วย

พัฒนาคุณภาพชีวิตให้ดีขึ้น (กรมวิชาการ, 2543: 33) ในแต่ละปีคณะกรรมการประกวดหนังสือดีเด่นจัดทำระเบียบการประกวดหนังสือดีเด่นประจำปี* กำหนดรายละเอียดเกี่ยวกับผู้มีสิทธิส่งหนังสือเข้าประกวด ประเภทหนังสือที่ส่งเข้าประกวด และคุณสมบัติของหนังสือที่ส่งเข้าประกวด

การประกวดหนังสือดีเด่นได้ดำเนินการมาตั้งแต่ปี พ.ศ. 2515 จนถึงปัจจุบัน พ.ศ. 2545 รวมทั้งสิ้น 30 ครั้ง** การประกวดหนังสือดีเด่นระดับชาตินี้ในระยะแรกมีการประกวดหนังสือเพียงสี่ประเภท ได้แก่ หนังสือสารคดี หนังสือนวนิยาย หนังสือสำหรับเด็ก และหนังสืออนุสรณ์ ตลอดระยะเวลาที่มีการดำเนินการมาจนถึงปัจจุบัน (พ.ศ. 2545) มีการเปลี่ยนแปลงประเภทหนังสือที่จัดประกวดหลายครั้ง ทั้งโดยการเพิ่มและลดประเภทหนังสือที่ประกวดและปรับเปลี่ยนกลุ่มอายุผู้อ่าน กล่าวคือ ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2515 – 2520 มีการประกวดหนังสือ 5 ประเภท ได้แก่ หนังสือสารคดี หนังสือนวนิยาย หนังสือสำหรับเด็ก หนังสืออนุสรณ์ และหนังสือแปล กลุ่มหนังสือสำหรับเด็กมีการปรับเปลี่ยนหลายครั้ง คือ ในปี พ.ศ. 2516 – 2518 มีการประกวดเป็น 2 กลุ่ม ได้แก่ หนังสือสำหรับเด็กเริ่มหัดอ่าน และหนังสือสำหรับเด็กโต และในปี พ.ศ. 2519 – 2520 เปลี่ยนเป็น 3 กลุ่ม ได้แก่ หนังสือสำหรับเด็กเริ่มหัดอ่าน หนังสือสำหรับเด็กชั้นประถมศึกษาตอนต้น และหนังสือสำหรับเด็กชั้นประถมศึกษาตอนปลาย ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2521 – 2544 จึงมีการประกวดหนังสือ 9 ประเภท ได้แก่ หนังสือสารคดี หนังสือนวนิยาย หนังสือกวีนิพนธ์ หนังสือรวมเรื่องสั้น หนังสือสำหรับเด็กเริ่มหัดอ่านอายุ 3-5 ปี หนังสือสำหรับเด็กเล็กอายุ 6-11 ปี และหนังสือสำหรับเด็กก่อนวัยรุ่นอายุ 12-14 ปี หนังสือการ์ตูนและ/นิยายภาพ และหนังสือสยองงาม การประกวดหนังสือสำหรับเด็กก่อนวัยรุ่นอายุ 12-14 ปี จำแนกกลุ่มย่อยเป็น 3 ประเภท ได้แก่ หนังสือบันเทิงคดี หนังสือสารคดี และหนังสือคำประพันธ์ (กรมวิชาการ, 2543: 35; 2544: 45-46; 2545: 229-230)

การประกวดหนังสือดีเด่นระดับชาติ พบว่า สำนักพิมพ์มีการพัฒนาด้านการพิมพ์ให้ได้มาตรฐานยิ่งขึ้น ทั้งการเลือกกระดาษฉบับที่เหมาะสมมาจัดพิมพ์และกระบวนการผลิต อย่างไรก็ตามหนังสือที่ส่งเข้าประกวดหนังสือดีเด่นก็ยังมีข้อบกพร่องที่เป็นสาเหตุให้หนังสือขาด

* ระเบียบการประกวดหนังสือดีเด่นประจำปี พ.ศ. 2544 จากภาคผนวก ข หน้า 275

** พ.ศ. 2533 ไม่มีการประกวด เนื่องจากคณะกรรมการจัดงานสัปดาห์หนังสือแห่งชาติได้เลื่อนการจัดงานสัปดาห์หนังสือแห่งชาติครั้งที่ 20 มาจัดระหว่างวันที่ 29 พฤศจิกายน ถึง 5 ธันวาคม พ.ศ. 2534 ทำให้ไม่สามารถจะรับประกวดหนังสือและพิจารณาตัดสินให้รางวัลให้ทีมงานสัปดาห์หนังสือแห่งชาติในปีนั้นได้ การประกวดหนังสือดีเด่นประจำปี พ.ศ. 2533 ต้องงดไป

คุณสมบัติที่สมควรจะได้รับรางวัลหลายประการ เช่น หนังสือระบุชื่อผู้มีส่วนร่วมในการจัดทำหนังสือไม่ตรงกับชื่อที่ปรากฏในเอกสารการประกวด ไม่ปรากฏปีพิมพ์และครั้งที่พิมพ์ มีการคัดลอกข้อเขียนหรือนำภาพของผู้อื่นมาพิมพ์ไว้โดยไม่ได้รับอนุญาต และไม่ระบุแหล่งที่มา ใช้สำนวนภาษาไม่ถูกต้องตามหลักภาษาไทย ใช้คำศัพท์ภาษาต่างประเทศมากเกินไปจนเกิดความจำเป็นมีคำผิดมาก และเนื้อหาในหนังสือขาดหาย เป็นต้น สิ่งเหล่านี้ทำให้หนังสือมีคุณสมบัติไม่ตรงกับหลักเกณฑ์ที่กำหนดไว้ในระเบียบการประกวดหนังสือดีเด่น จึงเป็นเรื่องที่สำนักพิมพ์ต้องทำความเข้าใจในระเบียบและหลักเกณฑ์การประกวด และปฏิบัติให้ถูกต้องตั้งแต่ขั้นการพิมพ์หนังสือ ซึ่งนอกจากเป็นการป้องกันปัญหาในการประกวดแล้ว ยังเป็นการยกระดับคุณภาพหนังสือโดยรวมด้วย (กรมวิชาการ, 2540: 9-12)

หนังสือที่ได้รับรางวัลในการประกวดหนังสือดีเด่นในงานสัปดาห์หนังสือแห่งชาติ เป็นหนังสือที่ผ่านการพิจารณาหลายขั้นตอน เริ่มตั้งแต่ผู้ผลิตในการเลือกสรรหนังสือที่มีคุณภาพ ได้มาตรฐานส่งเข้าประกวด และต้องผ่านการพิจารณาของคณะกรรมการตามเกณฑ์การตัดสินที่กำหนดไว้อย่างเคร่งครัดในด้านคุณค่า สาระประโยชน์ ที่เด็กจะได้รับจากการอ่านเพื่อการดำรงชีวิต และส่งเสริมให้เด็กเกิดความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ การใช้สำนวนโวหารถ้อยคำ วิถีเรียบเรียง ความเหมาะสมกับวัยของเด็ก นอกจากนี้ยังพิจารณาภาพประกอบและการออกแบบจัดทำรูปเล่ม การพิสูจน์อักษร ลักษณะความประณีตในการจัดพิมพ์และการเข้าเล่มด้วย (กรมวิชาการ, 2542: 104-107) หนังสือบันเทิงคดีสำหรับเด็กก่อนวัยรุ่นที่ได้รับรางวัลในการประกวดหนังสือดีเด่นในงานสัปดาห์หนังสือแห่งชาติ จึงเป็นหนังสือที่ดีมีคุณภาพเหมาะสำหรับครู อาจารย์ บรรณารักษ์ ผู้ปกครอง และผู้ที่เกี่ยวข้องกับเด็ก จะได้นำมาดำเนินการจัดหามาให้เด็กอ่าน

การประกวดหนังสือบันเทิงคดีสำหรับเด็กก่อนวัยรุ่นในงานสัปดาห์หนังสือแห่งชาติ ซึ่งเริ่มขึ้นเมื่อ พ.ศ. 2521 และมีการดำเนินการต่อเนื่องจนถึงปัจจุบันนับเป็นเวลา กว่า 20 ปีแล้ว มีหนังสือที่ได้รับรางวัลตั้งแต่ต้นถึงปี พ.ศ. 2544 รวม 78 ชื่อเรื่อง หนังสือที่ได้รับรางวัลเหล่านี้ได้รับความสนใจและมีการส่งเสริมการอ่านอย่างกว้างขวาง การวิเคราะห์หนังสือบันเทิงคดีสำหรับเด็กก่อนวัยรุ่นที่ได้รับรางวัลในการประกวดหนังสือดีเด่นในประเด็นต่างๆ ย่อมทำให้สามารถใช้ประโยชน์จากหนังสือบันเทิงคดีสำหรับเด็กก่อนวัยรุ่นเหล่านี้ได้มากขึ้น และสะดวกยิ่งขึ้น

ด้วยความสำคัญ ของหนังสือสำหรับเด็ก จึงได้มีผู้ศึกษาวิจัยด้านหนังสือสำหรับเด็กจำนวนมาก งานวิจัยในประเทศไทยเฉพาะที่ครอบคลุมหนังสือสำหรับเด็กก่อนวัยรุ่น เริ่มขึ้นตั้งแต่ปี พ.ศ. 2523 เป็นต้นมา และได้มีการศึกษาวิจัยต่อมาอีกจนถึง พ.ศ. 2544 เป็นเวลา 21 ปี มีจำนวนรวม 10 เรื่อง เรียงตามลำดับปีที่พิมพ์เผยแพร่ ได้แก่ รัชนี แพรนิมิตร (2523) เรื่อง "การวิเคราะห์หนังสือสำหรับเด็กวัย 11-14 ปี ที่พิมพ์ในประเทศไทย ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2520 - 2522" นิสา ชูโต และคณะ (2524) เรื่อง "การวิเคราะห์เนื้อหาหนังสืออ่านสำหรับเด็ก" วรณี ศิริสุนทร (2527) เรื่อง "การวิเคราะห์หนังสือภาษาไทยสำหรับเด็ก ฉบับคณะกรรมการประกวด ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2520 - 2523" จินตนา เกษรบัวขาว (2528) เรื่อง "การวิเคราะห์คุณธรรมในหนังสือสำหรับเด็กวัยรุ่น" นิสา ชูโต และคณะ (2528) เรื่อง "หนังสืออ่านสำหรับเด็กเยาวชน" เพ็ญประภา กฤตยานวัช (2529) เรื่อง "ทัศนคติของเด็กวัย 9 ถึง 14 ปี ต่อหนังสือภาษาไทยสำหรับเด็กฉบับคณะกรรมการประกวดตั้งแต่ ปี พ.ศ. 2524 - พ.ศ. 2527" จิราพร จิรบุญดิลก (2531) เรื่อง "การวิเคราะห์ลักษณะที่พึงประสงค์ของเด็กในแผนพัฒนาเด็กแห่งชาติจากหนังสือสำหรับเด็กที่คณะกรรมการประกวด" กล่อมจิตต์ พลายเวช (2532) เรื่อง "หนังสือสำหรับเด็กในช่วงปี พ.ศ. 2525 - พ.ศ. 2529" สุดปรารถนา กาญจนสิมาพันธ์ุ (2536) เรื่อง "วิเคราะห์วัฒนธรรมไทยในหนังสือบันเทิงคดีสำหรับเด็กอายุ 12-14 ปี ที่คณะกรรมการประกวดระหว่าง พ.ศ. 2525 - 2533" และน้ำค้าง ระวิงทอง (2540) เรื่อง "การวิเคราะห์วรรณกรรมสำหรับเด็กประเภทบันเทิงคดีที่คณะกรรมการประกวดในงานสัปดาห์หนังสือแห่งชาติปี พ.ศ. 2530 - 2536"

การเปรียบเทียบจำนวนงานวิจัยที่เกี่ยวกับหนังสือบันเทิงคดีสำหรับเด็กก่อนวัยรุ่น พบว่าในช่วง 10 ปีแรก คือ ตั้งแต่ พ.ศ. 2523 จนถึง พ.ศ. 2532 มีจำนวน 7 ชื่อเรื่อง มากกว่าในช่วงหลัง คือ ตั้งแต่ พ.ศ. 2536 - 2540 ซึ่งมีเพียง 3 เรื่อง ส่วนงานวิจัยหนังสือสำหรับเด็กก่อนวัยรุ่นที่ได้รับรางวัลแม้ว่าจะมีการวิจัยมาแล้ว 6 เรื่อง แต่ก็มีขอบเขตครอบคลุมหนังสือบันเทิงคดีสำหรับเด็กก่อนวัยรุ่นที่ได้รับรางวัลเป็นบางส่วนในช่วงเวลานั้นๆ หรือเป็นการศึกษาเฉพาะด้าน ผู้วิจัยจึงประสงค์จะทำการวิจัยหนังสือบันเทิงคดีสำหรับเด็กก่อนวัยรุ่นที่ได้รับรางวัลในการประกวดหนังสือดีเด่นในงานสัปดาห์หนังสือแห่งชาติ ในขอบเขตกว้างและสมบูรณ์ โดยทำการวิเคราะห์หนังสือที่ได้รับรางวัลตั้งแต่ปี พ.ศ. 2521 - 2544 ในด้านผู้จัดทำเนื้อหา แนวคิด ตัวละคร ฉาก การนำเสนอเรื่อง จำนวนภาษา และองค์ประกอบของหนังสือ ผลที่ได้จากการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้จะทำให้รู้ลักษณะของหนังสือบันเทิงคดีสำหรับเด็กก่อนวัยรุ่น อันจะเป็นแนวทางสำหรับครู อาจารย์ บรรณารักษ์ และผู้ปฏิบัติงานเกี่ยวกับเด็กก่อนวัยรุ่น ในการจัดหาหนังสือ แนะนำแนวการอ่าน และการจัดกิจกรรมส่งเสริมการอ่าน เป็นแนวทางสำหรับผู้อ่านทั่วไปในการเลือกซื้อ และใช้ประโยชน์จากหนังสือบันเทิงคดีสำหรับเด็กก่อนวัยรุ่น

อีกทั้งเป็นแนวทางสำหรับผู้จัดทำ และผู้ที่เกี่ยวข้องในการผลิตหนังสือบันเทิงคดีสำหรับเด็กก่อนวัยรุ่น

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

เพื่อวิเคราะห์หนังสือบันเทิงคดีสำหรับเด็กก่อนวัยรุ่นที่ได้รับรางวัลในการประกวดหนังสือในงานสัปดาห์หนังสือแห่งชาติ ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2521 – 2544 ในด้านผู้จัดทำ เนื้อหา แนวคิด ตัวละคร ฉาก วิธีการนำเสนอเรื่อง สำนวนภาษา และองค์ประกอบของหนังสือ

สมมติฐานของการวิจัย

หนังสือบันเทิงคดีสำหรับเด็กก่อนวัยรุ่นที่ได้รับรางวัลในการประกวดหนังสือในงานสัปดาห์หนังสือแห่งชาติ ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2521 – 2544 ส่วนใหญ่มีเนื้อหาเกี่ยวกับครอบครัว แนวคิดเกี่ยวกับความเมตตาคุณา วิธีการนำเสนอเรื่องเป็นเรื่องเล่า และมีภาพประกอบเรื่องเป็นภาพวาดลายเส้น

ขอบเขตของการวิจัย

ประชากรที่ใช้ในการวิจัย คือ หนังสือบันเทิงคดีสำหรับเด็กก่อนวัยรุ่นที่ได้รับรางวัลในการประกวดหนังสือดีเด่นในงานสัปดาห์หนังสือแห่งชาติ ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2521 – 2544 จำนวน 78 ชื่อเรื่อง เป็นหนังสือที่ได้รับรางวัลดีเด่นประจำปี จำนวน 18 ชื่อเรื่อง และได้รับรางวัลชมเชยประจำปี จำนวน 60 ชื่อเรื่อง ดังรายชื่อต่อไปนี้

ปี พ.ศ. 2521

<u>รางวัลดีเด่น</u>	ชีวิตบ้านป่า
<u>รางวัลชมเชย</u>	ทุ่งหญ้าสีน้ำเงิน

ปี พ.ศ. 2522

<u>รางวัลดีเด่น</u>	บึงหญ้าป่าใหญ่
<u>รางวัลชมเชย</u>	เด็กน้อยแห่งท้องทุ่ง ปลาваฬของน้อย

ปี พ.ศ. 2523

รางวัลดีเด่น หมู่บ้านอาบจันทร์
รางวัลชมเชย ใข้บุญไปโรงเรียน
 สร้อยแสงแดง

ปี พ.ศ. 2524

รางวัลดีเด่น ชน่าน้อยกลางทุ่งนา
รางวัลชมเชย กระท่อมน้อยกลางทุ่ง
 เด็กชายชาวเล
 หัวใจดวงน้อย

ปี พ.ศ. 2525

รางวัลดีเด่น ลูกป่า
รางวัลชมเชย จดหมายถึงลูก
 บองหลา

ปี พ.ศ. 2526

รางวัลดีเด่น เพื่อนแท้
รางวัลชมเชย จดหมายถึงคุณยาย (ภาค 3)
 ลูกห่านโตน
 หลุยส์, อีโก้ และเพื่อน

ปี พ.ศ. 2527

รางวัลดีเด่น เขี้ยวवाद่วน
รางวัลชมเชย เทียวไปในวันหยุด
 ไม้ค่อมแคะ
 โลกของหนูแหวน (เล่ม 2)

ปี พ.ศ. 2528

รางวัลดีเด่น วันเวลาแสนงาม – วันที่รุ่งทอสาย (ชุดวัยฝันวันเยาว์ 1-2)
รางวัลชมเชย บ้านพิลึก
 ผจญภัยดินแดนมหัศจรรย์
 โลกสีน้ำเงิน

ปี พ.ศ. 2529

รางวัลดีเด่น บินสุดขอบฟ้า
รางวัลชมเชย คุณย่าผจญภัย
 ชีวิตบ้านนา
 พรดาวแสงรุ่ง

ปี พ.ศ. 2530

รางวัลดีเด่น เด็กชายมะลิวัลย์
รางวัลชมเชย ชายแดน
 ไผ่ไม่ร่วงในป่าใหญ่
 เพลงดวงดาว
 มหกรรมในห้องฟุ้ง

ปี พ.ศ. 2531

รางวัลดีเด่น เขี้ยวเสือไฟ
รางวัลชมเชย ดอกเตอร์ครก
 เด็กชายจากดาวอื่น

ปี พ.ศ. 2532

รางวัลดีเด่น หุบเขากินคน
รางวัลชมเชย ความภูมิใจของลอย
 มุกดาภิบาลสาหร่าย
 เมฆสีเงิน

ปี พ.ศ. 2534

รางวัลดีเด่น กระต๋อมแสงตะวัน
รางวัลชมเชย ข้าวหน้าลาน
 แม่...ได้ฝุ่นมาแล้ว
 ลูกชานา

ปี พ.ศ. 2535

รางวัลดีเด่น   ลินลาน่ารัก
รางวัลชมเชย   เกิดแล้วต้องสู้
 บันทึกจากลูก(ผู้)ชาย
 แผ่นหลังพ่อ

ปี พ.ศ. 2536

รางวัลดีเด่น   (ไม่มีหนังสือที่สมควรได้รับรางวัล)
รางวัลชมเชย   ในสวนปู่
 ป่าไผ่ชายทุ่ง
 ฝันไว้ที่ปลายทาง

ปี พ.ศ. 2537

รางวัลดีเด่น   ดอกไม้บานที่เชิงภู
รางวัลชมเชย   นักสืบนมสด
 นิราศกระป๋องหล่อ
 ยายของเอื้อ

ปี พ.ศ. 2538

รางวัลดีเด่น   สู้สายรุ่ง
รางวัลชมเชย   ทุ่งสลับสี
 ผีเสื้อป่า
 พิกิจ

ปี พ.ศ. 2539

รางวัลดีเด่น   บทเพลงแห่งนกนางเขน
รางวัลชมเชย   บ้านสี่ขาว

ปี พ.ศ. 2540

รางวัลดีเด่น (ไม่มีหนังสือที่สมควรได้รับรางวัล)

รางวัลชมเชย เพื่อนกันตลอดกาล
เรื่องเล่าจากดาวดวงหนึ่ง
อ่านหนังสือเล่มนี้เถอะ..ที่รัก

ปี พ.ศ. 2541

รางวัลดีเด่น (ไม่มีหนังสือที่สมควรได้รับรางวัล)

รางวัลชมเชย ดงคนดี
บันทึกถึงวันพรุ่งนี้
ผีเสื้อและดอกไม้
พระจันทร์ทรงกลด

ปี พ.ศ. 2542

รางวัลดีเด่น (ไม่มีหนังสือที่สมควรได้รับรางวัล)

รางวัลชมเชย พ่อ ขวาลูกชาย ซ้ายลูกสาว
ไหมแม
สายใยแห่งความรัก

ปี พ.ศ. 2543

รางวัลดีเด่น (ไม่มีหนังสือที่สมควรได้รับรางวัล)

รางวัลชมเชย เกวียนเล่มสุดท้าย
บ้านนี้มีรัก

ปี พ.ศ. 2544

รางวัลดีเด่น คุณปู่แวนตาโต

รางวัลชมเชย คนตัดไม้

วิธีดำเนินการวิจัย

1. ศึกษาข้อมูลพื้นฐานในเรื่องที่ศึกษาจากหนังสือ บทความวารสาร เอกสาร และงานวิจัยต่างๆ
2. รวบรวมรายชื่อและข้อมูลบรรณานุกรมและจัดทำบรรณนิทัศน์หนังสือ บันเทิงคดีสำหรับเด็กก่อนวัยรุ่นที่ได้รับรางวัลในการประกวดหนังสือดีเด่นในงานสัปดาห์หนังสือแห่งชาติ ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2521 – 2544 จำนวน 78 ชื่อเรื่อง
3. จัดทำเครื่องมือการวิจัยเพื่อเก็บรวบรวมข้อมูลจากหนังสือบันเทิงคดีสำหรับเด็กก่อนวัยรุ่นที่ได้รับรางวัลในการประกวดหนังสือดีเด่นในงานสัปดาห์หนังสือแห่งชาติ ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2521 - 2544 2 ชนิด ได้แก่ แบบบันทึกข้อมูล และแบบวิเคราะห์ข้อมูล

แบบบันทึกข้อมูล แบ่งเป็น 2 ตอน ได้แก่

ตอนที่ 1 ข้อมูลทางบรรณานุกรมของหนังสือบันเทิงคดีสำหรับเด็กก่อนวัยรุ่นที่ได้รับรางวัลในการประกวดหนังสือดีเด่นในงานสัปดาห์หนังสือแห่งชาติ ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2521 – 2544 ประกอบด้วยข้อมูลผู้แต่ง ชื่อผู้จัดทำภาพประกอบ ชื่อเรื่อง ครั้งที่พิมพ์ สถานที่พิมพ์ สำนักพิมพ์ ปีที่พิมพ์ และจำนวนหน้า ซึ่งมีลักษณะเป็นแบบเต็มคำ

ตอนที่ 2 บรรณนิทัศน์หนังสือบันเทิงคดีสำหรับเด็กก่อนวัยรุ่นที่ได้รับรางวัลในการประกวดหนังสือดีเด่นในงานสัปดาห์หนังสือแห่งชาติ ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2521 – 2544 มีลักษณะเป็นแบบปลายเปิด

แบบวิเคราะห์ข้อมูล แบ่งเป็น 8 ตอน ได้แก่

ตอนที่ 1 ข้อมูลด้านผู้จัดทำ

ตอนที่ 2 ข้อมูลด้านเนื้อหา

ตอนที่ 3 ข้อมูลด้านแนวคิด

ตอนที่ 4 ข้อมูลด้านตัวละคร

ตอนที่ 5 ข้อมูลด้านฉาก

ตอนที่ 6 ข้อมูลด้านการนำเสนอเรื่อง

ตอนที่ 7 ข้อมูลด้านสำนวนภาษา

ตอนที่ 8 ข้อมูลด้านองค์ประกอบของหนังสือ

4. ทดสอบความน่าเชื่อถือของเครื่องมือการวิจัย โดยนำแบบบันทึกข้อมูลและแบบวิเคราะห์ไปทดสอบกับหนังสือบันเทิงคดีสำหรับเด็กก่อนวัยรุ่นที่ส่งเข้าประกวดแต่ไม่ได้รับรางวัลในการประกวดหนังสือดีเด่นในงานสัปดาห์หนังสือแห่งชาติ จำนวน 10 ชื่อเรื่อง

5. ปรับปรุงแก้ไขแบบบันทึกข้อมูลและแบบวิเคราะห์ให้สมบูรณ์

6. บันทึกข้อมูลหนังสือบันเทิงคดีสำหรับเด็กก่อนวัยรุ่นที่ได้รับรางวัลในการประกวดหนังสือดีเด่นในงานสัปดาห์หนังสือแห่งชาติ ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2521 – 2544 โดยการบันทึกรายการบรรณานุกรมของหนังสือ อ่านหนังสือที่เป็นประชากรแล้วจัดทำบรรณนิทัศน์หนังสือที่เป็นประชากร โดยใช้แบบบันทึก 1 ชุด ต่อหนังสือ 1 ชื่อเรื่อง และเก็บรวบรวมข้อมูลบรรณนิทัศน์เพื่อนำเสนอในภาคผนวก

7. วิเคราะห์หนังสือบันเทิงคดีสำหรับเด็กก่อนวัยรุ่นที่ได้รับรางวัลในการประกวดหนังสือดีเด่นในงานสัปดาห์หนังสือแห่งชาติ ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2521 – 2544 โดยการอ่านหนังสือที่เป็นประชากรเป็นครั้งที่ 2 พร้อมทั้งบันทึกข้อมูลตามประเด็นที่กำหนดไว้ในแบบวิเคราะห์ โดยใช้แบบวิเคราะห์ 1 ชุด ต่อหนังสือ 1 ชื่อเรื่อง

8. นำข้อมูลที่บันทึกในแบบวิเคราะห์มาวิเคราะห์แจกแจงความถี่ และหาค่าร้อยละ

9. รายงานผลการวิเคราะห์ข้อมูล

10. สรุปผลการวิจัย อภิปรายผลและให้ข้อเสนอแนะ

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ เป็นแนวทางสำหรับ

1. ครู อาจารย์ บรรณารักษ์ และผู้ปฏิบัติงานเกี่ยวกับเด็กก่อนวัยรุ่น ในการพิจารณาจัดหา แนะนำการอ่านและจัดกิจกรรมส่งเสริมการอ่านหนังสือบันเทิงคดีสำหรับเด็กก่อนวัยรุ่น

2. ผู้อ่านทั่วไปในการเลือกซื้อ และใช้ประโยชน์จากหนังสือบันเทิงคดีสำหรับเด็กก่อนวัยรุ่น

3. ผู้จัดทำและผู้ที่เกี่ยวข้องในการผลิตหนังสือบันเทิงคดีสำหรับเด็กก่อนวัยรุ่น

คำจำกัดความที่ใช้ในการวิจัย

หนังสือบันเทิงคดีสำหรับเด็กก่อนวัยรุ่น หมายถึง หนังสือสำหรับผู้ที่อยู่ในช่วงวัยรุ่นตอนต้น คือ ผู้ที่มีอายุ 12-14 ปี เป็นกลุ่มวัยที่กำหนดในเกณฑ์การประกวดหนังสือดีเด่นประจำปีในงานสัปดาห์หนังสือแห่งชาติ เมื่อ พ.ศ. 2521 และใช้ในการจัดประกวดหนังสือตลอดมาจนถึง พ.ศ. 2544 โดยจำแนกหนังสือสำหรับเด็กที่ส่งเข้าประกวดออกเป็น 3 ระดับอายุ ได้แก่ เด็กเริ่มหัดอ่านอายุ 3-5 ปี เด็กเล็กอายุ 6-11 ปี และเด็กก่อนวัยรุ่นอายุ 12-14 ปี

ผู้จัดทำ หมายถึง ผู้ที่มีส่วนร่วมในการผลิตหนังสือ ได้แก่ ผู้แต่ง
ผู้จัดทำภาพประกอบ และสำนักพิมพ์

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ในการศึกษาเรื่อง “การวิเคราะห์หนังสือบันเทิงคดีสำหรับเด็กก่อนวัยรุ่นที่ได้รับรางวัลในการประกวดหนังสือในงานสัปดาห์หนังสือแห่งชาติ ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2521 – 2544” มีการศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องในหัวข้อต่อไปนี้

1. หนังสือบันเทิงคดีสำหรับเด็กก่อนวัยรุ่น
  - 1.1 ลักษณะและความหมายของหนังสือบันเทิงคดีสำหรับเด็กก่อนวัยรุ่น
  - 1.2 หนังสือบันเทิงคดีสำหรับเด็กก่อนวัยรุ่นที่ดี
2. การจัดประกวดและรางวัลหนังสือสำหรับเด็ก
  - 2.1 การจัดประกวดและรางวัลหนังสือสำหรับเด็กในต่างประเทศ
  - 2.2 การจัดประกวดและรางวัลหนังสือสำหรับเด็กในประเทศไทย
3. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
  - 3.1 งานวิจัยในต่างประเทศ
  - 3.2 งานวิจัยในประเทศไทย

1. หนังสือบันเทิงคดีสำหรับเด็กก่อนวัยรุ่น

1.1 ลักษณะและความหมายของหนังสือบันเทิงคดีสำหรับเด็กก่อนวัยรุ่น

หนังสือบันเทิงคดี หมายถึง หนังสือที่เรียบเรียงขึ้นจากจินตนาการ มีความมุ่งหมายสำคัญเพื่อความบันเทิง หรือความสนุกสนานเพลิดเพลิน มีองค์ประกอบสำคัญ ได้แก่ โครงเรื่อง ตัวละคร เหตุการณ์/ฉาก บทสนทนา และแนวคิดต่างๆ (เปลื้อง ณ นคร, 2541: 89; ราชบัณฑิตยสถาน, 2530: 471)

ลักษณะของหนังสือบันเทิงคดีสำหรับเด็ก ตามที่นักวิชาการด้านวรรณกรรมและด้านบรรณารักษศาสตร์และสารนิเทศศาสตร์ได้อธิบายไว้คือ หนังสือหรืองานเขียนที่เขียนขึ้นจากจินตนาการ หรือผสมผสานระหว่างความจริงกับจินตนาการของผู้แต่งที่จัดทำขึ้นเพื่อการฟัง การอ่าน และการเรียนรู้ของเด็กจากเนื้อหาสาระที่มุ่งให้ความรู้ หรือความเพลิดเพลิน โดยใช้วิธีเขียน การจัดทำ และรูปแบบที่เหมาะสมกับวัย ความสนใจ และความสามารถในการอ่าน

ของเด็ก เพื่อเป็นสื่อที่ช่วยเสริมสร้างสติปัญญา ความคิดสร้างสรรค์ และจินตนาการ (จินตนา ไบกาซูยี, 2534: 22; ชุตติมา สัจจามันท์ และคณะ, 2543: 23; ลมูล รัตตากร, 2529: 72)

ความหมายของหนังสือบันเทิงคดีสำหรับเด็กก่อนวัยรุ่นโดยตรงนั้นไม่ปรากฏว่ามีผู้อธิบายไว้ชัดเจน ผู้วิจัยจึงสรุปจากความหมายข้างต้นได้ว่า หนังสือบันเทิงคดีสำหรับเด็กก่อนวัยรุ่น คือ หนังสือที่เขียนหรือแต่งขึ้นจากจินตนาการของผู้แต่ง โดยใช้วิธีเขียนการจัดทำ และรูปแบบที่เหมาะสมกับเด็กก่อนวัยรุ่น เพื่อให้ได้รับความสนุกสนานเพลิดเพลิน และได้รับข้อคิดต่างๆ ที่แทรกอยู่ในเนื้อหา

1.2 หนังสือบันเทิงคดีสำหรับเด็กก่อนวัยรุ่นที่ดี

เด็กก่อนวัยรุ่น หมายถึง ผู้ที่อยู่ในช่วงวัยรุ่นตอนต้นเป็นผู้ที่มีอายุ 12-14 ปี เป็นกลุ่มวัยที่กำหนดไว้ตามเกณฑ์การประกวดหนังสือดีเด่นประจำปีในงานสัปดาห์หนังสือแห่งชาติ เมื่อ พ.ศ. 2521 และใช้ต่อเนื่องมาจนถึง พ.ศ. 2544 โดยจำแนกหนังสือสำหรับเด็กออกเป็น 3 ระดับอายุ ได้แก่ เด็กเริ่มหัดอ่านอายุ 3-5 ปี เด็กเล็กอายุ 6-11 ปี และเด็กก่อนวัยรุ่นอายุ 12-14 ปี (กรมวิชาการ, 2544: 45) เด็กก่อนวัยรุ่นมีการเปลี่ยนแปลงทางร่างกายโดยเฉพาะในด้านรูปร่างและเสียง นอกจากนี้ยังมีการเปลี่ยนแปลงทางอารมณ์ จิตใจ และอุปนิสัย ตลอดจนความชอบ และความถนัดต่างๆ เด็กวัยนี้มีความเป็นตัวของตัวเอง เชื่อฟังเพื่อนและครูมากกว่าพ่อแม่ ชอบทดลองด้วยตนเองเพื่อหาคำตอบ เพื่อสนองความอยากรู้อยากเห็น การอ่านหนังสือของเด็กก่อนวัยรุ่นจึงเป็นไปเพื่อสนองความต้องการที่อาจแตกต่างกันตามเพศ และวัย หนังสือสำหรับเด็กก่อนวัยรุ่นที่ดีต้องสนองความสนใจในการอ่านของเด็กก่อนวัยรุ่นซึ่งจำแนกตามอายุ ดังนี้ (จินตนา ไบกาซูยี, 2542: 26-27; รัญจวน อินทรกำแหง, 2520: 125-126)

อายุ 12 ปี

เด็กชายชอบเรื่องที่มีการจบอย่างขมวดปมไว้ให้คิด และชอบอ่านหนังสือเกือบทุกชนิด เช่น เรื่องผจญภัย ประวัติศาสตร์ ชิวประวัติ กีฬา เป็นต้น

เด็กหญิงชอบเรื่องเกี่ยวกับชีวิตในบ้าน ในโรงเรียน เรื่องความรัก เรื่องผจญภัย และเรื่องเกี่ยวกับอาชีพ ในวัยนี้เด็กหญิงเริ่มอ่านหนังสือในแนวและประเภทต่างๆ เกือบทุกอย่างเหมือนเด็กชาย และเริ่มอ่านนวนิยายสำหรับผู้ใหญ่

อายุ 13 ปี

เด็กชายชอบเรื่องเครื่องยนต์กลไก เรื่องเกี่ยวกับงานอดิเรก ธรรมชาติ และเรื่องที่มีความยุ่งยากซับซ้อนมากขึ้น

เด็กหญิงเริ่มอ่านนวนิยายของผู้ใหญ่ และเรื่องเกี่ยวกับสัตว์เลี้ยง ไม่ชอบหนังสือที่เป็นวิชาการมากนัก เริ่มชอบหนังสือคำประพันธ์ และบทละคร

อายุ 14 ปี

ระยะนี้เริ่มเข้าสู่วัยรุ่นเต็มที่แล้ว ความสนใจการอ่านจะเน้นไปที่แนวใดแนวหนึ่งในช่วงวัยนี้อาจจะอ่านหนังสือน้อยลง แต่ชอบนิยายสารมากขึ้น

เด็กชายชอบอ่านชีวประวัติ ประวัติศาสตร์ การเดินทาง เครื่องยนต์กลไกต่างๆ ชอบหนังสือที่มีแผนผังแบบแปลน บางคนอาจเริ่มอ่านหนังสือรักบ้าง

เด็กหญิงชอบหนังสือสำหรับผู้ใหญ่มากขึ้น ชอบเรื่องครอบครัว ความรัก รักที่สะท้อนอารมณ์ รวมทั้งเรื่องเหนือจริง

หนังสือบันเทิงคดีสำหรับเด็กก่อนวัยรุ่นที่ดี ซึ่งตรงกับความสนใจและสนองความต้องการของเด็กก่อนวัยรุ่นได้ดี มีลักษณะซึ่งพิจารณาจากด้านผู้จัดทำ เนื้อหา แนวคิด ตัวละคร ฉาก การนำเสนอเรื่อง ลำนวนภาษา และองค์ประกอบของหนังสือ ดังนี้

1.2.1 ผู้จัดทำ

การจัดทำหนังสือบันเทิงคดีสำหรับเด็กก่อนวัยรุ่นนั้น เป็นงานสร้างสรรค์วรรณกรรมที่มีลักษณะเฉพาะ ทั้งในด้านจุดมุ่งหมาย ลักษณะการจัดทำ และรูปแบบที่แตกต่างจากหนังสือทั่วไป หนังสือบันเทิงคดีสำหรับเด็กก่อนวัยรุ่นที่ดีจึงควรจัดทำโดยผู้ที่มีความเข้าใจ ความสนใจและความต้องการของเด็กก่อนวัยรุ่น ตลอดจนองค์ประกอบของหนังสือบันเทิงคดีสำหรับเด็กก่อนวัยรุ่นเป็นอย่างดี ผู้จัดทำหนังสือบันเทิงคดีสำหรับเด็กก่อนวัยรุ่นประกอบด้วยผู้แต่ง ผู้จัดทำภาพประกอบ และสำนักพิมพ์ (คณะกรรมการพัฒนาหนังสือแห่งชาติ, 2540: 5) โดยแต่ละกลุ่มมีบทบาทและคุณสมบัติดังนี้

ผู้แต่ง

ผู้แต่งหนังสือบันเทิงคดีสำหรับเด็กก่อนวัยรุ่น หมายถึง ผู้เรียบเรียงเนื้อเรื่องจากความรู้ ความคิด และจินตนาการด้วยสำนวนภาษาของตนเอง โดยให้ความสำคัญแก่กลุ่มผู้อ่าน คือ เด็กก่อนวัยรุ่น ผู้แต่งหนังสือสำหรับเด็กก่อนวัยรุ่นที่ดีนอกจากควรมีความเข้าใจในธรรมชาติและความสนใจของเด็กก่อนวัยรุ่นแล้ว ยังต้องมีความตื่นตัว ติดตามข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับเด็กในวัยนี้อยู่เสมอ นอกจากนี้ยังควรมีความรู้ในเรื่องที่จะเขียน มีจินตนาการ มีความสามารถในการใช้ภาษาดีและเหมาะสมกับกลุ่มผู้อ่านเป้าหมาย (จินตนา ไบกาซุยี, 2534: 21; ลมุล รัตตากร, 2529: 44-47)

ผู้จัดทำภาพประกอบ

ผู้จัดทำภาพประกอบ หมายถึง ผู้วาดภาพประกอบ ผู้ถ่ายภาพ รวมทั้งผู้ออกแบบปก โดยเทคนิคต่างๆ เพื่อให้ได้ภาพที่เหมาะสมกับเรื่อง ในการจัดทำหนังสือสำหรับเด็กก่อนวัยรุ่นผู้วาดภาพประกอบมีความสำคัญมาก เพราะเด็กก่อนวัยรุ่นให้ความสนใจแก่ภาพประกอบและภาพปกมาก ผู้วาดภาพประกอบที่ดีต้องสามารถเข้าถึงเนื้อหาของเรื่องที่วาดภาพได้อย่างกระจ่างแจ้ง มีความเข้าใจเกี่ยวกับจิตวิทยาการเรียนรู้ของเด็ก เกี่ยวกับสีและลักษณะของรูปภาพที่เด็กชอบ มีความประณีต มีความสามารถในการวาด สะท้อนข้อเท็จจริงและอารมณ์ของเรื่องได้ดี (คณะกรรมการพัฒนาหนังสือแห่งชาติ, 2540: 10; จินตนา ไบกาซุยี, 2534: 68; ฉวีวรรณ คูหาภินันท์, 2527: 161)

สำนักพิมพ์

สำนักพิมพ์จัดได้ว่าเป็นองค์กรที่สำคัญอย่างยิ่งในการผลิตหนังสือที่มีคุณภาพ การกำหนดเนื้อหาและสรรหาผู้เขียนเป็นภารกิจปกติของสำนักพิมพ์ เพื่อให้เกิดผลผลิตเป็นหนังสือ อย่างไรก็ตามสำนักพิมพ์ควรตระหนักถึงความสำคัญของคุณภาพของหนังสือและคุณธรรมของผู้จัดพิมพ์ เช่น การปฏิบัติตามสาระสำคัญในพระราชบัญญัติลิขสิทธิ์ฉบับต่างๆ ได้แก่ พระราชบัญญัติลิขสิทธิ์ 2484 เช่น การระบุผู้พิมพ์และผู้โฆษณา ระบุปีที่ตีพิมพ์ รวมทั้งจัดส่งหนังสือที่ตีพิมพ์ให้แก่หอสมุดแห่งชาติ 2 เล่ม การปฏิบัติตามพระราชบัญญัติลิขสิทธิ์ 2537 เช่น การครอบครองลิขสิทธิ์ในขณะที่ผู้สร้างสรรค์มอบลิขสิทธิ์ให้บางส่วนหรือมอบให้ทั้งหมด ทั้งเป็นระยะเวลาหรือเป็นแต่ครั้งที่พิมพ์ และการรักษาความลับสัญญาโดยไม่

เอาวัดเอาเปรียบผู้สร้างสรรค์ทั้งทางตรงและทางอ้อม การระบุข้อมูลของหนังสือที่จะอำนวยความสะดวกในการสืบค้นหรือใช้ประโยชน์ต่างๆ ที่เป็นระบบสากล และการระบุราคาจำหน่าย โดยกำหนดราคาที่เหมาะสมและเป็นธรรม (กรมวิชาการ, 2542: 37-38)

1.2.2 เนื้อหา

หนังสือบันเทิงคดีสำหรับเด็กก่อนวัยรุ่นมีเนื้อหาสาระเป็นเรื่องราวที่ผู้แต่งสมมติขึ้น ไม่ใช่เรื่องที่เกิดขึ้นจริง มีการสมมติตัวละคร เหตุการณ์ต่างๆ ที่เกิดขึ้นกับตัวละคร สถานที่ และเวลาที่เหตุการณ์เหล่านั้นเกิดขึ้น ขณะที่อ่านผู้อ่านมักจะสร้างจินตนาการตามไปด้วย และมักจะยอมรับว่าเป็นเรื่องราวที่อาจเกิดขึ้นจริงในชีวิต เนื้อหาของหนังสือบันเทิงคดีสำหรับเด็กก่อนวัยรุ่นที่ดีต้องเหมาะกับวัย ความสนใจ และภูมิหลังของเด็ก มีความสนุกสนาน ไม่มีบทบรรยายมาก มีบทสนทนาเพื่อสร้างความสมจริง และช่วยดำเนินเรื่องในสัดส่วนที่เหมาะสม มีเรื่องราวที่แสดงความเคลื่อนไหวของเรื่องหรือของตัวละคร เนื้อหาไม่สลับซับซ้อน มีสาระที่เป็นประโยชน์แก่เด็กในด้านใดด้านหนึ่ง กล่าวคือ นอกเหนือจากความบันเทิงแล้วยังอาจช่วยพัฒนาทัศนคติและค่านิยม ส่งเสริมความเข้าใจตนเอง ช่วยสร้างความสำนึกและตื่นตัว กระตุ้นจินตนาการเพื่อสร้างความคิดริเริ่มและความอยากรู้อยากเห็น เนื้อหาในหนังสือบันเทิงคดี อาจจะเป็นเรื่องความรัก ผจญภัย ลึกลับ วิทยาศาสตร์ เป็นต้น เรื่องที่ดีต้องไม่มีเรื่องหยาบคาย ความรุนแรง ตลอดจนเรื่องการล้อเลียนผู้อ่อนแอ คนเสียเปรียบ และคนพิการ เป็นต้น (ฉวีวรรณ คูหาภินันท์, 2528: 33; จินตนา ไบกาชูยี, 2530: 48-49, 2534: 29; สมพร จารุณัฐ, 2538: 6-7)

หนังสือบันเทิงคดีที่เด็กก่อนวัยรุ่นสนใจมีเนื้อหาต่างๆ ดังต่อไปนี้ (Carlsen, 1971: 23-26)

เรื่องครอบครัว เป็นเรื่องราวเกี่ยวกับความอบอุ่น ความรัก และความสัมพันธ์ของคนในครอบครัว ความเป็นอยู่ในชีวิตครอบครัว เด็กหญิงชอบเรื่องราวเกี่ยวกับครอบครัวมากกว่าเด็กชาย

เรื่องความรัก เป็นเรื่องราวเกี่ยวกับความรัก ความผูกพันของตัวละคร เช่น ความรักระหว่างเพื่อน ระหว่างคนกับสัตว์ เป็นต้น เด็กหญิงจะชอบเรื่องความรักมากกว่าเด็กชาย

เรื่องชีวิตและพฤติกรรม เป็นเรื่องราวเกี่ยวกับชีวิตและพฤติกรรมของตัวละคร เช่น ชีวิตของตัวละครที่ใช้สติปัญญา หรือทำงานหนัก หรือเสียสละเพื่อประสบความสำเร็จ หรือช่วยเหลือผู้อื่น เด็กหญิงมักสนใจอ่านเรื่องชีวิตและพฤติกรรมของบุคคลในขอบเขตกว้าง เช่น เรื่องของบุคคลในประเทศต่างๆ เพื่อนำมาเปรียบเทียบหรือเป็นแบบอย่างสำหรับตนเอง

เรื่องธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม หมายถึง เรื่องที่เกี่ยวกับท้องถิ่น สัตว์ หรือสภาพภูมิประเทศ เช่น เรื่องเกี่ยวกับภัยธรรมชาติ การอนุรักษ์ป่าและสัตว์ป่า เป็นต้น

เรื่องผจญภัย หมายถึง เรื่องราวเกี่ยวกับการผจญภัยของตัวละคร เนื้อเรื่องมีการแก้ปัญหาด้วยความฉลาด ความกล้าหาญของตัวละครเอก ซึ่งในตอนจบตัวละครสามารถแก้ปัญหาได้สำเร็จ เด็กชายจะสนใจเรื่องผจญภัยแนวต่างๆ เช่น เรื่องของวีรบุรุษ และผู้มีชื่อเสียง นอกจากนี้เรื่องผจญภัยอาจเป็นเรื่องเกี่ยวกับทะเล การท่องเที่ยวและการสำรวจ นิยายต่างแดน และนวนิยายอิงประวัติศาสตร์ เป็นต้น

เรื่องลึกลับ เป็นเรื่องที่ตัวละครเอกเข้าไปเกี่ยวข้องกับสิ่งลึกลับที่ต้องมีการสืบหาข้อเท็จจริง หรือเป็นเรื่องเหนือจริง ทั้งเด็กหญิงและเด็กชายชอบอ่านเรื่องลึกลับสืบสวน เช่น การสืบหาสมบัติหรือสิ่งต่างๆ ที่หายไป เด็กชายชอบเรื่องลึกลับที่เกิดขึ้นในสถานที่แปลกๆ เช่น ป่า เขา เหวลึก เป็นต้น ส่วนเด็กหญิงชอบเรื่องที่มีเหตุการณ์ในสถานที่ที่คุ้นเคย เช่น บ้านร้าง เป็นต้น

เรื่องวิทยาศาสตร์ เป็นเรื่องราวเกี่ยวกับความเป็นจริงที่ต้องมีการพิสูจน์ เป็นเรื่องสำหรับเด็กก่อนวัยรุ่นชอบอ่านมาก เช่น เรื่องโลกอื่น โลกในอนาคต และอวกาศ เป็นต้น

เรื่องสัตว์ เป็นเรื่องราวเกี่ยวกับชีวิตและธรรมชาติของสัตว์ต่างๆ เด็กก่อนวัยรุ่นส่วนใหญ่ชอบเรื่องสัตว์มาก โดยเฉพาะสัตว์เลี้ยงของตนหรือสัตว์ที่คุ้นเคย เช่น นก ม้า สุนัข เป็นต้น

เรื่องอาชีพ เป็นเรื่องราวเกี่ยวกับการทำงานเพื่อเลี้ยงชีวิตของตัวละคร หนังสือเกี่ยวกับเรื่องอาชีพและความสำเร็จของตัวละครเอกในอาชีพนั้นๆ เช่น แพทย์ นักกีฬา และนักแสดง เป็นต้น อาจมีอิทธิพลในใจเด็กก่อนวัยรุ่น โดยเฉพาะเด็กหญิงให้ชอบหรืออยากดำเนินอาชีพนั้นๆ

1.2.3 แนวคิด

แนวคิด หมายถึง แก่นเรื่องหรือสาระสำคัญของงานเขียนเรื่องใดเรื่องหนึ่ง ที่ผู้เขียนหรืองานเขียนนั้นสะท้อนให้ผู้อ่านเห็นและเข้าใจ อาจจะทำอีกอย่างหนึ่งว่า แนวคิดคือ ข้อคิดที่สรุปได้จากการอ่านเรื่อง ผู้อ่านจะเข้าใจและสรุปความหมายของแนวคิดได้ เมื่อได้อ่านเรื่องราว เหตุการณ์ ชีวิตของตัวละคร และการกระทำของตัวละครตั้งแต่ต้นจนจบ แนวคิดของหนังสือบันเทิงคดีสำหรับเด็กก่อนวัยรุ่นที่ดีต้องมีคุณค่าเป็นสากล การเสนอแนวคิด เป็นไปตามธรรมชาติและปรากฏชัดเจน ไม่เกินความเป็นจริง ให้สาระประโยชน์ และแฝงคุณธรรม (Arbuthnot, 1964: 17; Huck and others, 1997: 20-21)

อย่างไรก็ตามในหนังสือบันเทิงคดีสำหรับเด็กก่อนวัยรุ่น แนวคิดของเรื่อง หรือสิ่งที่ผู้เขียนตั้งใจจะให้แกผู้อ่านไม่ควรมียุติพลเด่นชัดเหนือเนื้อเรื่องมากเกินไป จนทำให้เป็นการจูงใจซึ่งนำอันจะทำให้เรื่องไม่น่าอ่าน แนวคิดควรผสมกลมกลืนกับเนื้อเรื่อง อย่างแนบเนียน และเหมาะสมกับวัยของผู้อ่าน แนวคิดที่มีคุณค่าต้องมีลักษณะสร้างสรรค์ และยกระดับจิตใจของผู้อ่านอาจสะท้อนให้เห็นสภาพความเป็นอยู่ ความเจริญ ความเสื่อม ความคิด เจตคติ ค่านิยม ความไม่ไฝ่ฝัน ความทะเยอทะยาน และปัญหาต่างๆ ของคน หนังสือบันเทิงคดีสำหรับเด็กก่อนวัยรุ่นซึ่งสะท้อนถึงแนวคิดที่เกี่ยวข้องกับความจริงในชีวิต จึงเป็นเสมือนบทเรียนหรือแหล่งความรู้ให้เด็กได้ศึกษาทำความเข้าใจ เกิดความรู้และสติปัญญา พัฒนาความรู้สึกและอารมณ์ สร้างเจตคติ ค่านิยม และแนวทางการปฏิบัติตนในสังคมได้ อย่างเหมาะสม แนวคิดที่ดีควรเป็นแนวคิดสากล คือเป็นประเด็นที่มีความหมายซึ่งคนส่วนใหญ่ เห็นพ้องด้วย เป็นความเป็นจริงที่ยอมรับของคนทั่วไป เช่น แนวคิดเกี่ยวกับความเมตตา กรุณา ความมีน้ำใจ ความซื่อสัตย์ เป็นต้น (บันลือ พฤษะวัน 2524: 10; รัตพร ชังธาดา, 2531: 125; ลมูล รัตตากร, 2529: 79; สมพร จารุณี, 2538: 59-61)

1.2.4 ตัวละคร

ตัวละคร คือ ผู้มีบทบาทในเรื่องซึ่งแสดงพฤติกรรมตามลักษณะนิสัยไปตาม เหตุการณ์ และสภาพแวดล้อมตามโครงเรื่อง ตัวละครอาจเป็นคน สัตว์ หรือสิ่งไม่มีชีวิตก็ได้ ตัวละครในหนังสือบันเทิงคดีโดยทั่วไปประกอบด้วยตัวละครเอก และตัวประกอบ ตัวละครเอก เป็นศูนย์กลางของเรื่อง เป็นจุดเกิดเหตุการณ์ เรื่องราวและการกระทำต่างๆ ที่เกิดกับตัวละครเอก อาจเป็นปัญหาหรือการดิ้นรนของตัวละครเอก ลักษณะของตัวละครเอก นิสัย ความปรารถนา

อุปสรรค และความพยายามเอาชนะอุปสรรคของตัวละครเอก ตลอดจนความรู้สึกและอารมณ์ สะเทือนใจที่เกิดขึ้น จะดึงดูดความสนใจของผู้อ่านให้ติดตามเรื่อง และเกิดอารมณ์ร่วมกับ ตัวละครเอก การสร้างตัวละครเอกจึงมีความสำคัญมาก (บันลือ พฤษะวัน, 2524: 11; วิริยะ สิริสิงห, 2537: 65; สมพร จารุณภู, 2538: 146-148)

แนวทางการสร้างตัวละครในหนังสือบันเทิงคดีสำหรับเด็กก่อนวัยรุ่น มีหลายแบบ สรุปได้ดังนี้ (วิภา กงกะนันท์, 2533: 89-93)

1. สร้างให้สมจริง คือ การสร้างตัวละครให้มีลักษณะที่เป็นไปตามธรรมชาติ
2. สร้างตามอุดมคติ คือ การสร้างตัวละครในลักษณะที่คาดหวัง โดยใช้ อุดมการณ์ ความศรัทธา และค่านิยมส่วนตัวในเรื่องของความดีงาม ความถูกต้อง และความยุติธรรมเป็นเกณฑ์
3. สร้างแบบเหนือจริง คือ การสร้างตัวละครให้มีพฤติกรรมเกินกว่าธรรมชาติวิสัย เช่น ตัวละครมีความเก่งกล้าเหนือมนุษย์
4. สร้างโดยใช้ตัวละครแบบฉบับ คือ การสร้างตัวละครให้มีลักษณะคงที่ ไม่ว่าในเวลา และสถานที่อย่างไร ตัวละครนั้นต้องมีลักษณะนิสัย และพฤติกรรมเช่นเดิม ไม่เปลี่ยนแปลง

ตัวละครในหนังสือบันเทิงคดีสำหรับเด็กก่อนวัยรุ่นที่ดีควรมีลักษณะดังนี้ (วินัย รอดจ่าย, 2532: 45; Arbuthnot, 1964: 18; Huck and others, 1997: 21-23)

1. ตัวละครเอก

ตัวละครเอกต้องมีชื่อ เพราะชื่อตัวละครจะทำให้ตัวละครมีชีวิตชีวาขึ้น การตั้งชื่อ ควรตั้งให้สอดคล้องกับฉากและยุคสมัยด้วย นอกจากนี้ตัวละครเอกต้องมีเพศ คือสามารถเข้าใจ ได้ว่าเป็นเพศใด โดยชื่อของตัวละครมักจะช่วยให้แยกเพศได้ หนังสือบันเทิงคดีสำหรับเด็กก่อนวัยรุ่นควรมีตัวละครเอกในวัยใกล้เคียงกับผู้อ่านเป้าหมายหรืออายุมากกว่า หรือน้อยกว่า ผู้อ่านเล็กน้อย นอกจากนี้ตัวละครเอกต้องมีความน่าประทับใจ มีบุคลิกลักษณะน่าเชื่อถือ อาจแสดงโดยคำพูด อากัปกริยา ความรู้สึกนึกคิด มีลักษณะและบทบาทที่น่าสนใจ ชวนให้ผู้อ่าน จดจำหรือเอาเป็นแบบอย่างได้

2. ตัวประกอบ

ตัวละครต่างๆ ต้องสมจริง บทบาทและพฤติกรรมของตัวละครในด้านท่าทาง ความคิด การพูด การสนทนา ต้องแสดงออกกับกิริยาให้สมกับวัยและสถานภาพ โดยเฉพาะเด็กก่อนวัยอนุบาลให้ตัวละครคล่องแคล่ว มีชีวิตชีวา อ่านแล้วรู้สึกสมจริง ตัวละครต่างๆ ต้องพัฒนาไปตามธรรมชาติ มีการเปลี่ยนแปลงหรือเติบโตตามกาลเวลา โดยสอดคล้องกับภูมิหลัง ระดับการศึกษา สภาพเศรษฐกิจ ตัวละครต้องมีจำนวนไม่มากเกินไปจนความจำเป็นตามเนื้อเรื่อง นอกจากนี้ตัวละครแต่ละตัวต้องมีจุดเด่นและจุดอ่อนของตนเอง

1.2.5 ฉาก

ฉาก หมายถึง เวลาและสถานที่ที่เรื่องราวและเหตุการณ์ต่างๆ เกิดขึ้นตามเค้าโครงเรื่อง เหตุการณ์ สิ่งที่ตัวละครทำ คิด และรู้สึกอาจเกิดขึ้นในอดีต ในปัจจุบันหรือในอนาคต ในสถานที่ที่มีอยู่จริง หรือเป็นดินแดนในจินตนาการก็ได้ ฉากอาจจะรวมถึงทุกสิ่งทั้งที่มีชีวิตและไม่มีชีวิตที่ปรากฏอยู่ในสถานที่ที่มีเหตุการณ์หรือตัวละครเกี่ยวข้องอยู่ หนังสือบันเทิงคดีสำหรับเด็กก่อนวัยอนุบาลที่ดีควรมีฉากซึ่งให้สภาพแวดล้อมของตัวละครที่สมจริงในหนังสือตามเนื้อเรื่อง มีความเป็นไปได้หรือกลมกลืนกับการดำเนินเรื่องและยุคสมัย การบรรยายฉากในหนังสือบันเทิงคดีสำหรับเด็กไม่ควรมีมากเพราะทำให้เรื่องยืดเยื้อยาวน่าเบื่อ การสร้างฉากเกี่ยวกับเวลาและสถานที่ที่มีรายละเอียดสมจริงที่แสดงถึงสภาพแวดล้อมซึ่งมีผลกระทบต่อตัวละครในด้านอารมณ์และความรู้สึก หรือพฤติกรรม และทำให้ผู้อ่านเกิดความรู้สึกและอารมณ์ร่วมกับตัวละครได้ (จินตนา ไบกาชุกี, 2534: 92; สมพร จารุณัฐ, 2538: 55-57)

1.2.6 การนำเสนอเรื่อง

การนำเสนอเรื่อง หมายถึง วิธีการที่ผู้แต่งใช้ประพันธ์หนังสือ ซึ่งมีผลให้หนังสือแต่ละเรื่องมีลักษณะและคุณภาพแตกต่างกัน การนำเสนอเรื่องที่ดีนั้นผู้แต่งจะต้องสามารถเสนอตัวละคร ฉาก แนวคิด และเค้าโครงเรื่องได้อย่างเหมาะสม มีความสอดคล้องสัมพันธ์กันอย่างแนบเนียน (Hanna and McAllister, 1960: 110) ผู้แต่งแต่ละคนย่อมมีวิธีการเฉพาะตัวในการเขียนเรื่องให้น่าสนใจและชวนติดตามตั้งแต่ต้นจนจบ การนำเสนอเรื่องในหนังสือบันเทิงคดีสำหรับเด็กก่อนวัยอนุบาลมีลักษณะที่สังเกตได้จากโครงเรื่อง แนวเรื่อง และวิธีการนำเสนอเรื่อง ดังนี้ (Arbuthnot, 1964: 18-19; Huck and other, 1997: 23-24)

โครงเรื่อง

หมายถึง เหตุการณ์ต่างๆ ชุดหนึ่งที่เกิดขึ้นในเรื่อง โครงเรื่องที่ดีย่อมมีจุดเริ่มต้น ตอนกลาง และตอนจบ มีปัญหาหรือจุดสุดยอดที่เด่นชัด มีเหตุการณ์ที่นำไปสู่การคลี่คลายปัญหา หรือความสำเร็จอย่างสมเหตุสมผล ตัวละครที่ประสออุปสรรค ข้อขัดแย้ง หรือความยากลำบากกว่าจะสำเร็จสู่เป้าหมายจะทำให้เรื่องน่าตื่นเต้นชวนติดตาม โครงเรื่องที่ดีควรมีลักษณะต่อไปนี้ (ลมูล รัตตากร, 2529: 78; สมศักดิ์ ศรีมานิชนัน, 2523: 4)

1. เอกภาพ หมายถึงเรื่องราวต่างๆ มีความสัมพันธ์เป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน มีสาระสำคัญและเป้าหมายหลักเพียงอย่างเดียว ถ้าจะกล่าวถึงเรื่องอื่นจะต้องมีความเกี่ยวข้องหรือช่วยทำให้เรื่องเดิมเด่นชัดขึ้น
2. สัมพันธภาพ มีเนื้อความเชื่อมโยงเป็นลำดับที่ดี มีการดำเนินเรื่องต่อเนื่องกัน
3. สวรรัตถภาพ มีการเน้นใจความสำคัญ

แนวเรื่อง

หมายถึง แนวเนื้อหาหลักของเรื่องที่ปรากฏตามโครงเรื่อง แนวเรื่องที่สำคัญของหนังสือบันเทิงคดีสำหรับเด็กก่อนวัยรุ่นมี 2 แนว ดังนี้ (กลุ่มมจิตต์ พลายเวช, 2526: 128,142; บันลือ พฤษะวัน, 2524: 69)

1. เรื่องจินตนาการ เป็นเรื่องที่แต่งขึ้นใหม่เกี่ยวกับเหตุการณ์ที่อาจเกิดขึ้นได้จริงๆ หรือเรื่องเกี่ยวกับคนและสัตว์ที่ไม่มีตัวตนจริงๆ เช่น เรื่องราวที่แสดงให้เห็นว่าทุกสิ่งทุกอย่างสามารถพูด หรือใช้ภาษาสื่อความหมายกันได้ เช่น สัตว์พูดได้ ต้นไม้พูดได้ คนพูดกับสัตว์ เรื่องแนวนี้ช่วยปลูกฝังคุณธรรมได้ดี
2. เรื่องสมจริง เป็นเรื่องที่เสนอสภาพตัวละครในด้านต่างๆ เช่น การดำเนินชีวิต การปรับตัว การต่อสู้อุปสรรค มิตรภาพ ความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ ความรัก ฯลฯ อย่างสมเหตุสมผลราวกับเป็นเรื่องที่เกิดขึ้นในชีวิตจริง ซึ่งผู้อ่านอาจใช้เป็นภาพสะท้อน หรือแบบอย่างในการดำรงชีวิตได้

วิธีการนำเสนอเรื่อง

หนังสือบันเทิงคดีสำหรับเด็กก่อนวัยรุ่นมีวิธีการนำเสนอเรื่องต่างๆ
สรุปดังนี้ (รัถพร ชังธาดา, 2531: 119-120; วิภา กงกะนันท์, 2533: 106-107)

1. แบบเล่าเรื่อง คือผู้เรื่องให้ตัวละครที่อยู่ในเหตุการณ์นั้นๆ เป็นผู้เล่า
ซึ่งมีวิธีต่างๆ ดังนี้
  - เล่าเรื่องแบบบรรยาย คือเรื่องที่ถูกเขียนเป็นผู้บรรยายหรือเล่าเหตุการณ์
และสิ่งต่างๆ ในเรื่องทั้งหมด
  - เล่าเรื่องแบบบรรยายผสมบทสนทนา คือผู้เรื่องให้ตัวละครในเรื่อง
สนทนากัน และผู้แต่งบรรยายสลับ
2. แบบจดหมาย คือเสนอเรื่องในรูปแบบของจดหมายระหว่างตัวละคร
3. แบบบันทึก คือเสนอเรื่องในรูปแบบการบันทึกของตัวละครเอก

วิธีการนำเสนอเรื่องที่ดีในหนังสือบันเทิงคดีสำหรับเด็กก่อนวัยรุ่น
ควรเป็นดังนี้

1. ในการบรรยายควรใช้สำนวนภาษาที่เป็นมาตรฐาน เรียบเรียง
อย่างสละสลวย
2. บทสนทนาต้องเป็นธรรมชาติและเหมาะสมกับสถานภาพและอารมณ์
ของตัวละคร
3. ใช้บทสนทนาและบทบรรยายในสัดส่วนใกล้เคียงกัน
4. แสดงความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ของผู้แต่ง และที่ส่งเสริมให้เด็ก
เกิดความคิดริเริ่มสร้างสรรค์

1.2.7 สำนวนภาษา

สำนวนภาษาในหนังสือบันเทิงคดีเป็นสิ่งที่ช่วยพัฒนาทักษะการอ่านของเด็ก
ดังนั้นการเขียนหนังสือบันเทิงคดีสำหรับเด็กก่อนวัยรุ่นจึงต้องคำนึงถึงการให้ภาษาเป็นสำคัญ
การใช้ภาษาจะทำให้หนังสือน่าอ่าน น่าสนใจ สำนวนภาษาที่ดีต้องถูกต้อง กะทัดรัด สละสลวย

ระดับภาษาต้องเหมาะสมกับวัย เข้าใจง่าย ตรงกับบุคลิก ลักษณะและอารมณ์ของตัวละคร และสอดคล้องกับยุคสมัยของเรื่อง (บันลือ พฤษะวัน, 2524: 85)

หลักในการใช้ภาษาในหนังสือบันเทิงคดีสำหรับเด็กก่อนวัยรุ่นสรุปได้ดังนี้ (แมนมาส ขวลิต, 2542: 24; วิริยะ สิริสิงห, 2537: 93-99; สมศักดิ์ ศรีมาโนชน, 2523: 5-6)

1. ใช้คำสามัญ ไม่ใช่คำที่ยากเกินระดับผู้อ่าน
2. ใช้ภาษาถูกต้องเหมาะสมกับวัย กาลเทศะและบุคคล ใช้คำ หรือวลีที่ง่าย เป็นธรรมชาติ ตรงความหมาย ตัวสะกดตัวการันต์ให้ถูกต้องตามหลักพจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน
3. ใช้คำสั้นๆ ง่าย กะทัดรัด และสื่อความหมายได้ดี สละสลวย ไม่ใช่คำฟุ่มเฟือย หรือคำซ้ำๆ โดยไม่จำเป็น
4. ไม่ใช่ภาษาหรือคำที่มีลักษณะเฉพาะโดยไม่จำเป็น หรือมากเกินไป เช่น ภาษาตลาด ภาษาสร้างขึ้นมาเอง ภาษาเฉพาะทางวิชาการ ภาษาต่างประเทศ และภาษาถิ่น เป็นต้น การใช้สำนวนภาษาเหล่านี้ต้องมีความเหมาะสมตามเนื้อเรื่องและควรมีคำอธิบายความหมายด้วย
5. การใช้สำนวนโวหาร สุภาพสิต คำพังเพย อุปมาอุปไมย ควรใช้ให้เหมาะสมกับวัยของผู้อ่านที่เป็นเป้าหมาย และใช้ให้ตรงความหมายเหมาะสมกับกาลเทศะ บุคคลและเหตุการณ์ในเรื่อง ใช้สำนวนไทยร่วมสมัย หลีกเลี่ยงการใช้สำนวนโบราณและสำนวนต่างประเทศ

1.2.8 องค์ประกอบของหนังสือ

ในการพิจารณาคุณค่าของหนังสือบันเทิงคดีสำหรับเด็กก่อนวัยรุ่น นอกจากพิจารณาจากลักษณะต่างๆ ดังกล่าวแล้ว ต้องให้ความสำคัญแก่องค์ประกอบของหนังสือ ซึ่งในการวิจัยนี้พิจารณาเป็น 2 ส่วน ได้แก่ ส่วนที่ให้ข้อมูลเกี่ยวกับหนังสือ และส่วนที่แสดงลักษณะรูปแบบของหนังสือ

ก. ส่วนที่ให้ข้อมูลเกี่ยวกับหนังสือ

ข้อมูลเกี่ยวกับหนังสือปรากฏในส่วนต่างๆ ของหนังสือดังต่อไปนี้

ส่วนหน้าของหนังสือ ประกอบด้วยส่วนที่ให้ข้อมูลของหนังสือ ดังนี้
(จินตนา ไบกาชฎี, 2534: 73-84)

1. ปกหน้าหรือหน้าปก

หน้าปกเป็นสิ่งแรกที่ชักจูงให้ผู้อ่านอยากอ่าน อยากเปิดดูภายในหนังสือ ปกจึงควรมีสีสันสะดุดตา ภาพบนปกควรจะต้องดึงดูดใจหรือหัวใจของเรื่องออกมา การออกแบบปกหนังสือสำหรับเด็กก่อนวัยรุ่นควรเน้นความสวยงาม หรือสะดุดตา ไม่เสนอภาพที่น่าเกลียดหรือโหดร้ายทารุณ ข้อความบนปกมีชื่อเรื่อง (ชื่อรอง) ชื่อผู้แต่ง ผู้จัดพิมพ์หรือตราสำนักพิมพ์ แต่ไม่ควรมีรายละเอียดมากนัก ต้องให้ความสำคัญแก่การเลือกใช้ชนิด และขนาดตัวอักษรของข้อความบนปก และการเลือกวางตำแหน่งของข้อความบนปกด้วย

2. หน้าปกใน

เป็นหน้าแรกของหนังสือ ชื่อชุดหนังสืออยู่ด้านขวามือเสมอ ข้อมูลในหน้านี้อาจประกอบด้วยชื่อหนังสือที่ถูกต้อง ชื่อผู้แต่ง ผู้จัดทำภาพประกอบ ผู้รวบรวม ผู้จัดพิมพ์ และรายละเอียดที่เกี่ยวข้องกับการจัดทำหนังสือ เช่น ครั้งที่พิมพ์ ปีที่พิมพ์ เป็นต้น

3. หน้าลิขสิทธิ์

คือหน้าด้านหลังหน้าปกใน มีรายละเอียดเกี่ยวกับลิขสิทธิ์ การพิมพ์ ข้อมูลต่างๆ ที่ปรากฏ ได้แก่ ชื่อเรื่อง ชื่อผู้แต่ง ผู้จัดทำภาพประกอบ ผู้ออกแบบรูปเล่ม บรรณาธิการ ครั้งที่พิมพ์ ผู้ทรงลิขสิทธิ์ สำนักพิมพ์ ผู้จัดพิมพ์และจำหน่ายพร้อมที่อยู่ ราคาหนังสือ และเลขมาตรฐานหนังสือสากล ข้อความเหล่านี้จัดไว้ที่ส่วนใดของหน้าก็ได้ ตามแต่จะออกแบบ

4. หน้าคำอุทิศ/คำนิยม

คือหน้าต่อจากหน้าลิขสิทธิ์ เป็นส่วนที่มีข้อความอุทิศให้แก่ผู้มีอุปการะคุณต่อผู้จัดทำหนังสือนั้นๆ เป็นคำขอบคุณ หรือคำนิยมยกย่องผู้ที่มีส่วนร่วมหรือเอื้อเฟื้อในการทำหนังสือ

5. หน้าคำนำ

หน้านี้อยู่ต่อจากหน้าคำอุทิศและหน้าลิขสิทธิ์ มีข้อความแสดงจุดประสงค์หรือสาระประโยชน์ของหนังสือ ตลอดจนประวัติความเป็นมาหรือคำชี้แจงการใช้หนังสือ บางครั้งอาจมีรายชื่อคณะผู้จัดทำ หรือแหล่งข้อมูลการจัดทำหนังสือ

6. หน้าสารบัญ

เป็นหน้าที่อยู่ด้านซ้ายหรือด้านขวาก็ได้ แล้วแต่ความเหมาะสม แต่ควรอยู่ต่อจากหน้าคำนำหรือต่อจากหน้าปกใน ในกรณีที่ไม่มียุทธศาสตร์และหน้าคำนำ หน้าสารบัญของหนังสือบันเทิงคดีจะบรรจุเรื่องหรือบทที่ปรากฏอยู่ในหนังสือ พร้อมทั้งระบุหน้าไว้ด้วย เพื่อสะดวกแก่ผู้อ่านสามารถค้นหาสิ่งที่ต้องการได้รวดเร็ว หนังสือบันเทิงคดีบางเรื่องไม่มีหน้าสารบัญ

7. หน้าผู้แต่ง

หน้านี้ควรอยู่ด้านหลังของหน้าปก โดยอยู่ด้านซ้ายหรือด้านขวามือตามความเหมาะสม ข้อมูลในหน้าผู้แต่งประกอบด้วยประวัติผู้แต่ง และอาจมีภาพถ่ายของผู้แต่ง

ข. ส่วนที่แสดงลักษณะรูปเล่มของหนังสือ

ส่วนที่แสดงลักษณะรูปเล่มของหนังสือบันเทิงคดีสำหรับเด็กก่อนวัยรุ่น ที่ตีพิมพ์ได้จากภาพประกอบ ปก กระดาษ ขนาดตัวอักษร ขนาดและจำนวนหน้าของหนังสือ ดังนี้

ภาพประกอบ ภาพประกอบในหนังสือบันเทิงคดีสำหรับเด็กก่อนวัยรุ่นมีความสำคัญอย่างยิ่ง เพราะช่วยให้เด็กอ่านเรื่องด้วยความสนุกสนานเพลิดเพลินยิ่งขึ้น ช่วยสื่อความหมายของเนื้อเรื่องตามจุดมุ่งหมายของผู้แต่ง ทำให้เข้าใจเนื้อเรื่องได้ดีขึ้น ภาพประกอบยังให้ข้อเท็จจริงที่เป็นรายละเอียด และส่งเสริมความเข้าใจและจินตนาการของเด็กได้เป็นอย่างดี ภาพประกอบเป็นส่วนที่ช่วยดึงดูดความสนใจของเด็กต่อหนังสือ ภาพประกอบจัดทำได้หลายแบบด้วยเทคนิคและวิธีการต่างๆ ตามความเหมาะสมกับเนื้อเรื่องและความถนัดของผู้จัดทำ ภาพประกอบอาจสมจริงหรือไม่สมจริงแต่เน้นบางส่วนของเรื่องให้เด่นเป็นพิเศษ ภาพประกอบที่ดีต้องสะท้อนข้อเท็จจริงตามเนื้อเรื่อง มีความน่าสนใจ มีความเหมาะสมกับเนื้อหา ขนาดและจำนวนของภาพประกอบเหมาะสมกับวัยของผู้อ่าน ในหนังสือบันเทิงคดีสำหรับเด็ก

เด็กก่อนวัยรุ่นภาพประกอบยังมีความจำเป็น แต่ภาพอาจมีจำนวนน้อย และมีขนาดเล็กกว่า ภาพในหนังสือสำหรับเด็กวัยเล็กกว่า (กำธร สติรกุล, 2515: 60; จินตนา ไบกาชฎี, 2534: 66-68; ชุตติมา สัจจามันท์ และคณะ, 2543: 115-116; สมพร จารุณัฐ, 2538: 114-124)

การเลือกประเภทของภาพประกอบควรสอดคล้องกับลักษณะเนื้อหา ของหนังสือ ภาพประกอบในหนังสือบันเทิงคดีสำหรับเด็กมีหลายชนิด ประเภทที่ได้รับความนิยม ใช้มาก ได้แก่ ภาพวาด และภาพถ่าย ดังนี้

ภาพวาด ภาพวาดอาจจะเป็นภาพวาดหรือภาพสีก็ได้ ภาพวาด มีลักษณะสำคัญประการหนึ่งคือ สามารถแสดงรายละเอียดต่างๆ ได้ดี จึงสามารถใช้เน้นจุดเด่น ของเรื่อง เปรียบเทียบความเหมือนหรือความแตกต่าง แสดงความสัมพันธ์ รวมทั้งรายละเอียด ต่างๆ เช่น เกี่ยวกับธรรมชาติ หรือสิ่งมีชีวิต ภาพวาดที่ปรากฏในหนังสือบันเทิงคดีสำหรับเด็ก มักเป็นภาพวาดลายเส้นการ์ตูน ซึ่งแสดงให้เห็นโครงสร้างของภาพ และภาพวาดลายเส้นสมจริง

ภาพถ่าย ภาพถ่ายมีทั้งภาพขาวดำและภาพสี จุดเด่นของภาพถ่าย คือ สะท้อนให้เห็นสิ่งที่ปรากฏในภาพตามความเป็นจริง เช่น ภาพคน สัตว์ สิ่งของ และสถานที่ เป็นต้น

ภาพประกอบที่ดีในหนังสือบันเทิงคดีสำหรับเด็กก่อนวัยรุ่นควรมีลักษณะ ดังต่อไปนี้ (บันลือ พฤกษ์วัน, 2524: 86; รัตพร ชังธาดา, 2531: 44-45; วิริยะ สิริสิงห, 2537: 26-27; สมพร จารุณัฐ, 2538: 127-128)

1. ภาพมีลักษณะไม่ซับซ้อน ดูได้ชัดเจนและเข้าใจได้ง่าย ไม่มี รายละเอียดในภาพมากเกินไปจนความจำเป็น
2. ภาพต้องมีความเกี่ยวข้องกับเนื้อหาและเรื่องราวในหนังสือ
3. ภาพให้ข้อมูลถูกต้องตามความเป็นจริง หรือข้อมูลตามเนื้อเรื่อง
4. ภาพมีชีวิตชีวา และดูมีความเคลื่อนไหว
5. ภาพให้อารมณ์หรือความรู้สึก ก่อให้เกิดจินตนาการ
6. ภาพมีความสดใสสวยงาม ไม่ว่าจะเป็นภาพสีหรือภาพขาวดำ สำหรับภาพสีควรวีสีที่ใกล้เคียงกับธรรมชาติและความจริง
7. ภาพที่เด่นหรือต้องการเน้นควรอยู่ด้านขวาของหนังสือ

ปก ปกหนังสือโดยทั่วไปทำด้วยกระดาษ ปกหนังสือมีประโยชน์โดยตรงคือ ห่อหุ้มและยึดตัวหนังสือไว้ มิให้หลุดหรือฉีกขาดโดยง่าย จึงต้องมีความแข็งแรงและทนทาน ส่วนประโยชน์ทางอ้อมคือ ดึงดูดความสนใจให้อยากอ่าน ปกหนังสือมี 2 ประเภท ได้แก่ ปกแข็ง และปกอ่อน หนังสือปกแข็งคือ หนังสือที่มีกระดาษแข็งเป็นปกอาจหุ้มด้วยผ้าหรือวัสดุอื่นและตกแต่งให้สวยงาม ส่วนหนังสือปกอ่อนคือ หนังสือที่ปกทำด้วยกระดาษซึ่งมีความหนากว่ากระดาษพิมพ์ ปกอ่อนที่ต้องการความสวยงามทนทานจะต้องเคลือบผิวมัน การออกแบบปกควรมีความน่าสนใจ และเหมาะสมกับเนื้อหา (สุติมา สัจจานันท์ และคณะ, 2543: 115; ณรงค์ ทองปาน, 2526: 183; รัถพร ชังธาดา, 2531: 145)

กระดาษ กระดาษที่ใช้พิมพ์หนังสือที่มีคุณภาพสำหรับทุกกลุ่มวัยผู้อ่านต้องเป็นกระดาษที่มีคุณภาพดี มีความหนาที่เหมาะสม มีน้ำหนักที่สมดุลกับการซึมผ่านของหมึกที่ใช้พิมพ์ ควรใช้กระดาษปอนด์สีขาว ไม่เป็นเงามันหรือกระดาษถนอมสายตาเพื่อให้ง่ายต่อการอ่าน และตัวอักษรชัดเจน (รัญจวน อินทรกำแหง, 2520: 119; Huck and others, 1997: 27)

ขนาดตัวอักษร ลักษณะตัวอักษรที่ใช้ในหนังสือบันเทิงคดีสำหรับเด็กก่อนวัยรุ่นควรเป็นแบบที่ถูกต้อง ตัวอักษรจะต้องอ่านได้ง่ายชัดเจน ขนาดตัวอักษรของหนังสือบันเทิงคดีสำหรับเด็กก่อนวัยรุ่นควรมีขนาดระหว่าง 14-16 พ้อยท์ (สุติมา สัจจานันท์ และคณะ, 2543: 25; รัญจวน อินทรกำแหง, 2520: 119)

ขนาดและจำนวนหน้าของหนังสือ หนังสือบันเทิงคดีสำหรับเด็กก่อนวัยรุ่นควรมีขนาดกะทัดรัด เพื่อสะดวกในการหยิบจับหนังสือและชวนให้เกิดความรู้สึกอยากอ่าน ขนาดรูปเล่มของหนังสือไม่สามารถกำหนดตายตัวได้และขึ้นอยู่กับงบประมาณในการพิมพ์หนังสือแต่ละครั้ง การจัดทำรูปเล่มที่ไม่ได้มาตรฐานทำให้ต้องตัดกระดาษเสียเปล่าและทำให้เสียค่าใช้จ่ายมาก รูปทรงของหนังสืออาจจะเป็นแนวนอนหรือแนวตั้งแล้วแต่การออกแบบรูปเล่ม ส่วนจำนวนหน้าของหนังสือขึ้นอยู่กับขนาดความยาวของเรื่อง ซึ่งหนังสือบันเทิงคดีสำหรับเด็กก่อนวัยรุ่นที่ดีควรมีความยาวประมาณ 200 หน้า และขนาดรูปเล่มมาตรฐานที่นิยมจัดพิมพ์มีดังนี้ (ณรงค์ ทองปาน, 2526: 63; จินตนา ไบกาซุ่ย, 2534: 34-35; รัญจวน อินทรกำแหง, 2520: 118,129)

ขนาด 11 X 18 ซม. 16 หน้ายก (พ็อกเก็ตบุ๊ก)

ขนาด 13 X 18.5 ซม. 16 หน้ายก

ขนาด 14.2 X 21 ซม. 16 หน้ายกพิเศษ (16 หน้ายกใหญ่)

หนังสือบันเทิงคดีสำหรับเด็กก่อนวัยรุ่นที่ดีย่อมก่อให้เกิดประโยชน์แก่ผู้อ่านได้ทั้งทางตรงและทางอ้อม ประโยชน์ทางตรงสำหรับผู้อ่าน ได้แก่ ช่วยให้ได้รับความบันเทิง สนุกสนานเพลิดเพลินสนองความต้องการต่างๆ ตามวัย ช่วยให้ได้อ่านหนังสือที่มีเนื้อหาเหมาะสมกับวัย ช่วยให้ได้ใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์ ช่วยให้สามารถหาคำตอบต่างๆ ได้ด้วยตนเอง ส่วนประโยชน์ทางอ้อมของหนังสือบันเทิงคดีสำหรับเด็กก่อนวัยรุ่นมีดังนี้ ช่วยส่งเสริมจินตนาการและความคิดสร้างสรรค์ ช่วยส่งเสริมการอ่านหนังสือ และสร้างนิสัยรักการอ่าน ช่วยปลูกฝังคุณธรรม เจตคติ และแบบอย่างอันน่าพึงปรารถนาแก่ผู้อ่าน ช่วยพัฒนาการเรียนรู้ด้านภาษา ช่วยทดแทนความรู้สึที่ขาดหายไป เป็นสื่อสร้างความสัมพันธ์อันอบอุ่นในครอบครัว ช่วยส่งเสริมให้เกิดความมั่นใจและความอบอุ่น และแสดงให้เห็นความเป็นจริงของชีวิต ช่วยให้ผู้อ่านสามารถเผชิญโลกได้อย่างเข้มแข็ง และมั่นคง (จินตนา ไบกาซูยี, 2534: 27-28; มณีนีภา ชุตินุตร, 2541: 10)

2. การจัดประกวดและรางวัลหนังสือสำหรับเด็ก

2.1 การจัดประกวดและรางวัลหนังสือสำหรับเด็กในต่างประเทศ

ประเทศต่างๆ ทั่วโลกได้ให้ความสำคัญและสนับสนุนการจัดทำหนังสือสำหรับเด็กเป็นอย่างมาก การสนับสนุนการจัดทำหนังสือสำหรับเด็กที่สำคัญประการหนึ่ง คือ การจัดประกวดและมอบรางวัลหนังสือสำหรับเด็ก จากการสำรวจและศึกษาของผู้วิจัยพบว่า ในปัจจุบันมีการจัดประกวดและมอบรางวัลหนังสือสำหรับเด็กในประเทศต่างๆ โดยเฉพาะในประเทศตะวันตก ซึ่งมีรางวัลหนังสือสำหรับเด็กก่อนวัยรุ่นมาเป็นเวลานาน ซึ่งผู้วิจัยจะกล่าวถึงการจัดประกวดและรางวัลหนังสือสำหรับเด็กที่สำคัญระดับนานาชาติและในบางประเทศ เช่น สหรัฐอเมริกา อังกฤษ แคนาดา และออสเตรเลีย ดังต่อไปนี้

การจัดประกวดและรางวัลหนังสือสำหรับเด็กระดับนานาชาติ

ในปี ค.ศ. 1953 Lepman ได้จัดตั้งคณะกรรมการหนังสือสำหรับเด็กเยาวชนระหว่างประเทศ (International Board on Books for Young People หรือ IBBY) เพื่อส่งเสริมและสนับสนุนความเข้าใจระหว่างชาติต่างๆ โดยใช้หนังสือสำหรับเด็กเป็นสื่อ และกระตุ้นให้มีการผลิตหนังสือที่มีคุณภาพสูงทั้งในด้านเนื้อหาและภาพประกอบ ตัวอย่างรางวัลที่สำคัญ เช่น รางวัล The Hans Christian Andersen Award ซึ่งเป็นรางวัลหนังสือสำหรับเด็กนานาชาติ

เริ่มในปี ค.ศ. 1956 โดยคณะกรรมการหนังสือสำหรับเด็กเยาวชนระหว่างประเทศ ได้เสนอให้มีการมอบรางวัลหนังสือสำหรับเด็กนานาชาติแก่นักเขียนและผู้วาดภาพประกอบของชาติต่างๆ ทั่วโลกที่มีผลงานดีเด่นสำหรับเด็ก และเพื่อเป็นเกียรติแก่ Hans Christian Andersen ชาวเดนมาร์กที่ได้รับการยกย่องให้เป็นบิดาแห่งเทพนิยายสมัยใหม่ มีวัตถุประสงค์ที่จะส่งเสริมและสนับสนุนความเข้าใจระหว่างชาติต่างๆ โดยใช้หนังสือสำหรับเด็กเป็นสื่อและกระตุ้นให้มีการผลิตหนังสือที่มีคุณภาพสูงทั้งทางด้านเนื้อหาและภาพประกอบ รางวัลนี้ให้ทุกๆ 2 ปี แก่ผู้แต่งและผู้วาดภาพประกอบของชาติต่างๆ ทั่วโลกที่มีผลงานดีเด่นสำหรับเด็ก มีคณะกรรมการ 5 คน จาก 5 ประเทศ ตัดสินการเลือกหนังสือ โดยได้รับคำแนะนำจากคณะกรรมการหรือสมาคมห้องสมุดในแต่ละประเทศ รางวัลนี้เริ่มมอบครั้งแรกในปี ค.ศ. 1956 ส่วนรางวัลสำหรับผู้วาดภาพเริ่มมอบครั้งแรกเมื่อปี ค.ศ. 1966

การจัดประกวดและรางวัลหนังสือสำหรับเด็กในประเทศสหรัฐอเมริกา

การจัดประกวดและมอบรางวัลหนังสือสำหรับเด็กในสหรัฐอเมริกา เริ่มขึ้นเมื่อปี ค.ศ. 1919 Melcher ได้พยายามที่จะยกระดับการอ่านของเด็กให้สูงขึ้นด้วยการจัดประกวดและมอบรางวัล ซึ่งดำเนินการสืบมาจนถึงปัจจุบันและเป็นรางวัลระดับชาติของสหรัฐอเมริกา การจัดตั้ง Children's Book Week ซึ่งเป็นโครงการหนึ่งของ American Booksellers Association โรงเรียน ห้องสมุด หนังสือพิมพ์ และร้านจำหน่ายหนังสือ ต่างให้การสนับสนุนเพื่อกระตุ้นให้มีการปรับปรุงคุณภาพและมาตรฐานของหนังสือสำหรับเด็ก ในปี ค.ศ. 1922 Melcher ได้เสนอให้มีการมอบรางวัลหนังสือสำหรับเด็กที่มีเนื้อเรื่องดีเด่นของสหรัฐอเมริกา เพื่อเป็นเกียรติแก่ John Newberry ซึ่งเป็นผู้บุกเบิกหนังสือสำหรับเด็ก และได้เสนอให้ใช้ชื่อ "Newberry" เป็นชื่อเหรียญรางวัล คือ รางวัล Newberry Medal ซึ่งเป็นรางวัลประจำปีสำหรับผู้แต่งหนังสือสำหรับเด็กที่ดีเด่นด้านเนื้อหาและการพิมพ์ในสหรัฐอเมริกา ผู้ได้รับรางวัลต้องเป็นชาวอเมริกันหรือตั้งถิ่นฐานอยู่ในสหรัฐอเมริกา สำหรับหนังสือที่ได้รับรางวัลต้องเป็นหนังสือที่พิมพ์ก่อนที่ได้รับรางวัลหนึ่งปี คณะกรรมการของแผนกบริการสำหรับเด็กของสมาคมห้องสมุดอเมริกันเป็นผู้พิจารณาผู้สมควรได้รับรางวัล ต่อมาในปี ค.ศ. 1938 Melcher ได้เสนอให้มีการให้รางวัลประจำปีสำหรับผู้วาดภาพประกอบหนังสือสำหรับเด็กที่มีผลงานดีเด่นในสหรัฐอเมริกา เพื่อเป็นเกียรติแก่ Randolph Caldecott ซึ่งเป็นผู้วาดภาพประกอบหนังสือสำหรับเด็กที่มีผลงานดีเด่นเป็นจำนวนมาก และได้เสนอให้ใช้ชื่อ "Caldecott" เป็นชื่อเหรียญรางวัล คือ รางวัล Caldecott Medal ซึ่งเป็นรางวัลประจำปีสำหรับผู้วาดภาพประกอบที่มีผลงานดีเด่นที่สุดในการวาดภาพหนังสือสำหรับเด็กในสหรัฐอเมริกา หนังสือที่ได้รับรางวัลต้องพิมพ์ก่อนปีที่ได้

รับรางวัลหนึ่งปี คณะกรรมการชุดเดียวกับที่พิจารณาหนังสือสำหรับเด็กที่ได้รับรางวัล Newberry Medal เป็นผู้พิจารณาผู้ควรได้รับรางวัล

ต่อมาในปี ค.ศ. 1954 แผนกบริการสำหรับเด็กของสมาคมห้องสมุดอเมริกัน ได้เสนอให้มีการประกวดและมอบรางวัลสำหรับนักเขียนหรือผู้วาดภาพประกอบหนังสือสำหรับเด็กที่ดีเด่น คือ รางวัล The Laura Ingalls Wilder Award ซึ่งเป็นรางวัลที่แจกทุก 5 ปี สำหรับนักเขียนหรือผู้วาดภาพหนังสือสำหรับเด็กที่ดีเด่นอยู่เป็นระยะเวลายาวนานและจัดพิมพ์ในสหรัฐอเมริกา โดยแผนกบริการสำหรับเด็กของสมาคมห้องสมุดอเมริกันเป็นผู้พิจารณาผู้ควรได้รับรางวัล

ในปี ค.ศ. 1959 สมาคมห้องสมุดคาทอลิกจัดมอบรางวัลประจำปีสำหรับผู้ทำงานอย่างเสียสละ ให้แก่ผู้พิมพ์ ผู้รวบรวม ผู้เขียน หรือผู้วาดภาพ เพื่อยกมาตรฐานวรรณกรรมสำหรับเด็ก โดยไม่จำกัดเชื้อชาติ ศาสนา และประเภทของหนังสือ คือ รางวัล The Regina Medal ซึ่งเป็นรางวัลประจำปีที่จัดมอบโดยสมาคมห้องสมุดคาทอลิก รางวัลนี้อาจมอบให้แก่ผู้พิมพ์ ผู้รวบรวม ผู้เขียน หรือผู้วาดภาพ ผู้พิจารณาตัดสินผู้ได้รับรางวัล คือ คณะกรรมการหนังสือสำหรับเด็ก 5 คน นอกจากการจัดประกวดและมอบรางวัลดังกล่าวมาแล้ว ได้มีการจัดประกวดและมอบรางวัลต่างๆ ขึ้นอย่างแพร่หลายในระดับชาติของสหรัฐอเมริกา เช่น รางวัล The Spring Festival Book Week Awards รางวัล The Child Study Association Award รางวัล The Book of the Year Medal รางวัล The Jane Adams Children Book รางวัล The Edgar Allan Poe Award รางวัล The Mildred L. Batchelder Award เป็นต้น (สุพิศตรา ชุมเกต, 2522: 55-64; Huck and others, 1997: 28-29)

การจัดประกวดและรางวัลหนังสือสำหรับเด็กในประเทศอังกฤษ

การจัดประกวดและมอบรางวัลหนังสือสำหรับเด็กในประเทศอังกฤษ เมื่อปี ค.ศ. 1936 สมาคมห้องสมุดแห่งประเทศไทยอังกฤษได้มีการมอบรางวัลกับผู้แต่งหนังสือสำหรับเด็กที่ดีเด่นทั้งด้านเนื้อหาและการจัดพิมพ์ คือ รางวัล The Carnegie Medal ซึ่งเป็นรางวัลประจำปีที่จัดโดยสมาคมห้องสมุดแห่งประเทศไทยอังกฤษให้กับผู้แต่งหนังสือสำหรับเด็กที่ดีเด่นทั้งด้านเนื้อหาและการจัดพิมพ์ ต้องเขียนเป็นภาษาอังกฤษ โดยผู้แต่งชาวอังกฤษ พิมพ์ครั้งแรกในประเทศอังกฤษก่อนปีที่ได้รับรางวัล ต่อมาในปี ค.ศ. 1957 สมาคมห้องสมุดแห่งประเทศไทยอังกฤษได้มีการมอบรางวัลสำหรับผู้วาดภาพหนังสือสำหรับเด็กที่ดีเด่น เพื่อเป็น

เกียรติแก่ Kate Greenaway ซึ่งเป็นผู้มีความสามารถในการวาดภาพและเขียนบทกลอน และได้เสนอให้ใช้ชื่อของเธอเป็นชื่อเหรียญรางวัล คือ รางวัล The Kate Greenaway Medal ซึ่งเป็นรางวัลประจำปีที่ตั้งโดยสมาคมห้องสมุดแห่งประเทศไทยอังกฤษให้กับผู้วาดภาพหนังสือสำหรับเด็กที่ดีเด่นที่พิมพ์ในอังกฤษและวาดภาพโดยศิลปินชาวอังกฤษ โดยหนังสือนั้นจะต้องพิมพ์ในอังกฤษก่อนปีที่ได้รับรางวัลหนึ่งปี ในปีแรก คือ ค.ศ. 1956 ไม่มีการแจกรางวัล รางวัลนี้เริ่มมอบเป็นครั้งแรกในปี ค.ศ. 1957 สำหรับหนังสือสำหรับเด็กที่มีภาพดีเด่นที่สุดที่พิมพ์ขึ้นในปี ค.ศ. 1956

ในปี ค.ศ. 1966 ได้จัดให้มีการมอบรางวัลประจำปีสำหรับผู้ให้บริการที่ควรได้รับการยกย่องในด้านหนังสือสำหรับเด็ก คือ รางวัล The Eleanor Faejeon Award เป็นรางวัลประจำปีที่มอบให้สำหรับผู้ให้บริการที่ควรได้รับการยกย่องในด้านหนังสือสำหรับเด็กในรอบปีที่ผ่านมา รางวัลนี้ไม่จำกัดผู้รับว่าจะมีอาชีพหรือสัญชาติใด ต่อมาได้มีการจัดประกวดและมอบรางวัลขึ้นอีก เช่น รางวัล The Whitbread Children's Book Award และรางวัล The Elizabethan Award เป็นต้น

การจัดประกวดและรางวัลหนังสือสำหรับเด็กในประเทศแคนาดา

การจัดประกวดและมอบรางวัลหนังสือสำหรับเด็กในประเทศแคนาดา เริ่มขึ้นเมื่อปี ค.ศ. 1936 คือ รางวัล The Book of the Year Medal ซึ่งเป็นรางวัลประจำปีที่ตั้งโดยสมาคมห้องสมุดแคนาดาสำหรับหนังสือเด็กที่เขียนดีเด่นในภาษาอังกฤษและภาษาฝรั่งเศสสำหรับหนังสือดีเด่นที่เขียนเป็นภาษาอังกฤษเริ่มให้ตั้งแต่ ค.ศ. 1946 แต่รางวัลสำหรับหนังสือดีเด่นภาษาฝรั่งเศสกำหนดให้ครั้งแรกในปี ค.ศ. 1950 ผู้แต่งต้องเป็นชาวแคนาดา คณะกรรมการของสมาคมบรรณารักษ์หนังสือสำหรับเด็กแห่งแคนาดาเป็นคณะกรรมการตัดสินผู้ควรได้รับรางวัล

การจัดประกวดและรางวัลหนังสือสำหรับเด็กในประเทศออสเตรเลีย

การจัดประกวดและมอบรางวัลหนังสือสำหรับเด็กในประเทศออสเตรเลีย คือ The Book of the Year Award ซึ่งเป็นรางวัลหนังสือสำหรับเด็กที่ดีเด่นจัดมอบทุก 2 ปี สำหรับนักเขียนที่ยังมีชีวิตอยู่ที่เขียนหนังสือบันเทิงคดีสำหรับเด็ก คณะกรรมการพิจารณารางวัลประกอบด้วย 5 คน จากประเทศต่างๆ กัน ที่คณะกรรมการหรือสมาคมห้องสมุดของประเทศต่างๆ

เสนอชื่อ รางวัลนี้จัดมอบโดย คณะกรรมการหนังสือสำหรับเด็กเยาวชนระหว่างประเทศ เริ่มมอบรางวัลนี้ครั้งแรกเมื่อปี ค.ศ. 1966 (รัถพร ชังธาดา, 2531: 24-29; สุพิตรา ชุมเกตุ, 2522: 64-66; หทัย ต้นหยง, 2525: 488-491; Huck and others, 1997: 28-29)

การประกวดและการมอบรางวัลหนังสือสำหรับเด็กของประเทศต่างๆ ในโลกตะวันตก แสดงให้เห็นว่าในต่างประเทศได้ให้ความสำคัญของหนังสือสำหรับเด็กมาก มีการมอบรางวัลเพื่อสนับสนุนการจัดทำหนังสือสำหรับเด็กแก่ผู้เกี่ยวข้องในการจัดทำ ทั้งผู้เขียนและผู้วาดภาพประกอบ การประกวดและมอบรางวัลหนังสือสำหรับเด็กนั้น เป็นสิ่งสำคัญที่จะช่วยในการส่งเสริมและให้กำลังใจแก่ผู้ประพันธ์ ผู้วาดภาพประกอบ และผู้มีส่วนร่วมในการผลิตหนังสือ อีกทั้งยังเป็นการส่งเสริมหนังสือให้เป็นที่รู้จัก และกระตุ้นให้เด็กมีนิสัยรักการอ่านมากขึ้น และได้อ่านหนังสือที่ดีมีคุณค่า ดังที่องค์การวิทยาศาสตร์และวัฒนธรรม แห่งสหประชาชาติ ได้ตระหนักและรณรงค์ให้มีการดำเนินการอย่างแข็งขันยิ่งขึ้น โดยประกาศให้ปี พ.ศ. 2515 เป็นปีหนังสือสากล (International Book Year 1972) ปี พ.ศ. 2522 เป็นปีเด็กสากล และ ปี พ.ศ. 2528 เป็นปีเยาวชนสากล เพื่อให้นานาชาติตระหนักในความสำคัญของหนังสือที่มีส่วนสำคัญในการสร้างความเจริญของสังคมและบุคคล และก่อให้เกิดความเข้าใจอันดีระหว่างชนในชาติ

2.2 การประกวดและรางวัลหนังสือสำหรับเด็กในประเทศไทย

เมื่อ พ.ศ. 2476 มีการจัดตั้งราชบัณฑิตยสถานขึ้น โดยมีกิจกรรมสำคัญประการหนึ่งคือ การประกวดหนังสือสอนพระพุทธศาสนาแก่เด็ก เพื่อส่งเสริมและสนับสนุนให้ประชาชนได้แสดงความสามารถและเขียนหนังสือทางพุทธศาสนาสำหรับเด็กมากขึ้น เพื่อให้เด็กมีหนังสือพุทธศาสนาที่เหมาะสมกับวัยสำหรับอ่าน และสามารถทำความเข้าใจด้วยตนเอง ปลูกใจให้เด็กเกิดความรักชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์ และเพื่อจัดพิมพ์พระราชทานในงานพระราชกุศลวิสาขบูชาเป็นประจำทุกปี การประกวดและมอบรางวัลนี้ยังคงดำเนินการอยู่จนถึงปัจจุบัน การจัดประกวดและมอบรางวัลหนังสือประเภทต่างๆ สำหรับเด็กระดับชาติ มีทั้งทางภาครัฐและภาคเอกชนต่างๆ ได้จัดกิจกรรมการประกวดรางวัลหนังสือสำหรับเด็ก ซึ่งได้รับความสนใจอย่างแพร่หลาย กล่าวคือ นอกจากภาครัฐแล้ว ภาคเอกชนไม่ว่าจะเป็นองค์การ สถาบัน สมาคม ต่างสนใจให้การส่งเสริมวรรณกรรมดีให้ปรากฏด้วยการจัดประกวดวรรณกรรมเพื่อรับรางวัลในโอกาสต่างๆ รางวัลวรรณกรรมเหล่านี้บางรางวัลได้จัดสืบต่อเป็นประจำ บางรางวัลจัดเฉพาะเป็นครั้งคราว หรือเคยจัดในอดีตแต่ยุติการดำเนินการไปแล้ว เช่น

รางวัลหนังสือดีขององค์การยูเนสโก รางวัลวรรณกรรมเยาวชน ว.ณ. ประมวลมารค ของมูลนิธิ วิชาการรังสิต เป็นต้น รางวัลที่ดำเนินการจนถึงปัจจุบัน ได้แก่ รางวัลวรรณกรรมสร้างสรรค์ ยอดเยี่ยมแห่งอาเซียนหรือรางวัลซีไรต์ (ตั้งแต่ พ.ศ. 2522) รางวัลสื่อมวลชนดีเด่นเพื่อเยาวชนของ สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมและประสานงานเยาวชนแห่งชาติ (ตั้งแต่ พ.ศ. 2523) รางวัลการประกวดหนังสือดีเด่นประจำปีของคณะกรรมการพัฒนาหนังสือแห่งชาติ (ตั้งแต่ พ.ศ. 2515) ซึ่งเป็นรางวัลที่มีความสำคัญที่สุดระดับชาติของไทย (ชุตินา สัจจามันท์ และคณะ, 2543: 3-4)

การประกวดหนังสือดีเด่นประจำปีของคณะกรรมการพัฒนาหนังสือแห่งชาติ

การประกวดหนังสือดีเด่นประจำปีของคณะกรรมการพัฒนาหนังสือแห่งชาติ เริ่มดำเนินการตั้งแต่ พ.ศ. 2515 สืบเนื่องจากองค์การศึกษาศาสตร์และวัฒนธรรม แห่งสหประชาชาติได้ประกาศให้ปี พ.ศ. 2515 เป็นปีหนังสือสากล (International Book Year 1972) ประเทศไทยในฐานะสมาชิกขององค์การยูเนสโก ได้ดำเนินการเพื่อสนองนโยบาย ปีหนังสือสากล โดยคณะกรรมการแห่งชาติว่าด้วยการศึกษาศาสตร์และวัฒนธรรม แห่งสหประชาชาติ (Thailand National Commission for Unesco) เป็นผู้ดำเนินงาน ได้แต่งตั้ง คณะกรรมการแห่งชาติเพื่อจัดงานปีหนังสือสากล พ.ศ. 2515 จัดทำโครงการดำเนินการทั้งหมด 19 โครงการ ในจำนวนนี้มี 2 โครงการ คือ โครงการจัดงานสัปดาห์หนังสือแห่งชาติ และ โครงการประกวดหนังสือดีเด่นที่ยังดำเนินการต่อเนื่องมาจนถึงปัจจุบัน

การดำเนินงานการประกวดหนังสือดีเด่นในปีแรก (พ.ศ. 2516) ดำเนินการ โดยคณะกรรมการพัฒนาหนังสือแห่งชาติซึ่งรับผิดชอบในการจัดงานสัปดาห์หนังสือแห่งชาติ เพื่อจัดการประกวดหนังสือ ซึ่งได้มอบหมายให้สมาคมห้องสมุดแห่งประเทศไทยเป็นผู้รับผิดชอบ การประกวดหนังสือ โดยมีผู้ทรงคุณวุฒิพิจารณาคัดเลือกหนังสือที่ได้จัดพิมพ์ขึ้นเป็นครั้งแรกในรอบปีที่ผ่านมา คือ พ.ศ. 2515 ส่งเข้าประกวด การประกวดแยกหนังสือเป็น 4 ประเภท ได้แก่ นวนิยาย สารคดี หนังสือเด็ก และหนังสืออนุสรณ์ รางวัลที่จะให้แก่หนังสือที่ชนะการประกวด ในขั้นแรกกำหนดให้มีรางวัลยอดเยี่ยมรางวัลเดียว แต่เมื่อมีการประกวดแล้วปรากฏว่ามีหนังสือ ที่สมควรได้รับรางวัลยอดเยี่ยมน้อย จึงเพิ่มรางวัลชมเชยขึ้นในประเภทสารคดี เพื่อเป็นกำลังใจ แก่ผู้ส่งผลงานเข้าประกวด ตั้งแต่นั้นมาจึงกำหนดให้มีรางวัลชมเชยในการประกวด

การประกวดหนังสือดีเด่นได้ดำเนินการมาตั้งแต่ พ.ศ. 2515 จนถึง พ.ศ. 2545 รวม 30 ครั้ง (ปี พ.ศ. 2533 ไม่มีการประกวด) ในระยะแรกมีวิธีดำเนินการคือ มอบหมายให้คณะกรรมการไปแสวงหาหนังสือที่มีคุณสมบัติเหมาะสมเพื่อตัดสินให้ได้รับรางวัล ต่อมาได้เปลี่ยนแปลงวิธีการเป็นการจัดทำประกาศเผยแพร่ให้สำนักพิมพ์ หรือบุคคลส่งหนังสือเข้าประกวด และกำหนดประเภทของหนังสือที่ส่งเข้าประกวดเพิ่มขึ้น ในปี พ.ศ. 2517 มีการออกประกาศเรื่อง “การประกวดหนังสือไทยที่ตีพิมพ์ในประเทศไทยในปี พ.ศ. 2516” ประกาศดังกล่าวระบุประเภทหนังสือที่ส่งเข้าประกวด หลักเกณฑ์การส่งหนังสือเข้าประกวด กำหนดเวลาส่ง การตัดสิน และกำหนดการให้รางวัลการประกวดหนังสือดีเด่น หลังจากนั้นได้จัดทำระเบียบการประกวดหนังสือดีเด่นของแต่ละปี สำหรับสถานที่จัดงานได้มีการเปลี่ยนแปลงหลายครั้งเนื่องจากไม่มีสถานที่จัดงานโดยเฉพาะ จึงต้องขออนุญาตใช้สถานที่จัดงานจากหน่วยงานต่างๆ การจัดงานประกอบด้วยกิจกรรมหลายอย่างที่เกี่ยวข้อกับหนังสือ เช่น การออกร้านจำหน่ายหนังสือ นิทรรศการหนังสือ กิจกรรมทางวิชาการ กิจกรรมเพื่อการประชาสัมพันธ์ เช่น การแถลงข่าว รายการพบนักเขียน เป็นต้น การจัดกิจกรรมดังกล่าวได้รับความร่วมมือและการสนับสนุนจากองค์การ สมาคม และหน่วยงาน ทั้งภาครัฐและเอกชน (คณะกรรมการพัฒนาหนังสือแห่งชาติ, 2540: 1-3)

การดำเนินการประกวดหนังสือดีเด่น

การดำเนินการประกวดหนังสือดีเด่นแต่ละปีเริ่มในช่วงปลายปีและใช้เวลาดำเนินการประมาณ 6 เดือน โดยคณะกรรมการพัฒนาหนังสือแห่งชาติจะแต่งตั้งคณะกรรมการจัดการประกวดหนังสือดีเด่นขึ้น เพื่อทำหน้าที่ยกวางระเบียบการประกวดหนังสือดีเด่นประจำปีนั้นๆ เมื่อได้ประกาศประชาสัมพันธ์เผยแพร่ระเบียบการประกวดหนังสือดีเด่นไปยังสำนักพิมพ์ สื่อมวลชนและผู้เกี่ยวข้องต่างๆ แล้ว จะให้เวลาสำนักพิมพ์ต่างๆ เตรียมการส่งหนังสือเข้าประกวดประมาณ 30 วัน นับแต่วันประกาศ และให้เวลาส่งใบสมัครพร้อมหนังสือเข้าประกวดประมาณ 15 วัน เมื่อปิดรับสมัครแล้วฝ่ายเลขานุการการจัดการประกวด จะจัดทำทะเบียนหนังสือที่ส่งเข้าประกวดแยกประเภทสำหรับให้คณะกรรมการพิจารณาตัดสินหนังสือที่ส่งเข้าประกวดต่อไป ในด้านประเภทของหนังสือที่ส่งเข้าประกวดได้มีการปรับปรุงเปลี่ยนแปลงให้เหมาะสมกับยุคสมัยจนถึงปีปัจจุบัน พ.ศ. 2545 จัดประกวดหนังสือทั้งหมด 9 ประเภท ได้แก่ หนังสือบันเทิงคดี หนังสือนวนิยาย หนังสือกวีนิพนธ์ หนังสือรวมเรื่องสั้น หนังสือสำหรับเด็กเล็กอายุ 3-5 ปี หนังสือสำหรับเด็กเล็กอายุ 6-11 ปี แบ่งเป็น 2 ประเภท ได้แก่ หนังสือบันเทิงคดี และหนังสือสารคดี หนังสือสำหรับเด็กวัยรุ่นอายุ 12-18 ปี แบ่งเป็น 3 ประเภท

ได้แก่ หนังสือบันเทิงคดี หนังสือสารคดี และหนังสือร้อยกรอง หนังสือการ์ตูนและ/หรือนิยายภาพ และหนังสือสวยงาม แบ่งเป็น 2 ประเภท ได้แก่ หนังสือสวยงามทั่วไป และหนังสือสวยงามสำหรับเด็ก (กรมวิชาการ, 2545: 229-230)

คณะกรรมการพัฒนาหนังสือแห่งชาติจะแต่งตั้งคณะกรรมการพิจารณาตัดสินการประกวดหนังสือดีเด่นขึ้น เพื่อทำหน้าที่อ่าน พิจารณาและตัดสินการประกวด คณะอนุกรรมการจะพิจารณาหนังสือที่ส่งเข้าประกวดแต่ละประเภทตามหลักเกณฑ์ที่กำหนดไว้ในประกาศเรื่องระเบียบการประกวดหนังสือ ในกรณีที่สำนักพิมพ์ส่งหนังสือที่ระบุชื่ออนุกรรมการเป็นผู้เขียนหรือผู้วาดภาพประกอบเข้าประกวดในกลุ่มหนังสือที่คณะอนุกรรมการท่านนั้นรับผิดชอบ ที่ประชุมจะเสนอทางเลือกให้อนุกรรมการท่านนั้นพิจารณา 2 ทางเลือก คือ ให้ออนหนังสือเล่มนั้นออกจากการประกวดหรือลาออกจากการเป็นอนุกรรมการ ซึ่งปกติถ้าเกิดกรณีดังกล่าวขึ้นส่วนใหญ่จะเลือกวิธีถอนหนังสือออกจากการประกวด

การพิจารณาคัดสินมีการดำเนินการเป็นขั้นตอน เมื่อมีผู้ส่งหนังสือเข้าประกวดแล้วคณะอนุกรรมการจะจัดทำรายชื่อหนังสือจำแนกตามประเภท จัดส่งหนังสือให้คณะกรรมการ ผู้มีความเชี่ยวชาญด้านหนังสือแต่ละประเภทพิจารณา กรรมการทุกคนต้องอ่านหนังสือที่ส่งเข้าประกวดทุกเรื่องแล้วพิจารณาตามหลักเกณฑ์ที่กำหนด และมีการประชุมแสดงความคิดเห็นร่วมกันเพื่อตัดสินชี้ขาดให้หนังสือได้รับรางวัลดีเด่นและรางวัลชมเชยตามคุณสมบัติที่เหมาะสม หรืออาจพิจารณาไม่ให้รางวัลหากปรากฏว่าหนังสือที่ส่งเข้าประกวดมีคุณสมบัติไม่ถึงขั้นที่สมควรได้รับรางวัล จากนั้นคณะอนุกรรมการจะจัดทำความเห็นพร้อมเหตุผลในการตัดสิน และจะจัดทำคำนิยมของหนังสือที่ได้รับรางวัลดีเด่นทุกเรื่องทุกประเภทเพื่อชี้แจงต่อสื่อมวลชน และจัดงานแถลงข่าวผลการประกวดหนังสือ (คณะกรรมการพัฒนาหนังสือแห่งชาติ, 2540: 4-5)

การมอบรางวัลหนังสือที่ชนะการประกวดมี 2 ระดับ ได้แก่ รางวัลดีเด่น และรางวัลชมเชย รางวัลดีเด่นแต่ละประเภทมี 1 รางวัล รางวัลชมเชยแต่ละประเภทมี 3 รางวัล ผู้มีสิทธิ์ได้รับรางวัล ได้แก่ ผู้ประพันธ์ ผู้จัดทำภาพประกอบ ผู้จัดพิมพ์หรือสำนักพิมพ์ ผู้ออกแบบจัดทำรูปเล่ม และโรงพิมพ์ที่ตีพิมพ์ ซึ่งผู้มีสิทธิ์ได้รับรางวัลจะแตกต่างกันตามประเภทของหนังสือ ผู้ได้รับรางวัลจากการประกวดหนังสือดีเด่นจะเข้ารับพระราชทานรางวัลจากสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ในพิธีเปิดงานสัปดาห์หนังสือแห่งชาติ ในปี พ.ศ. 2538 คณะกรรมการพัฒนาหนังสือแห่งชาติได้พิจารณาเห็นสมควรมอบเงินรางวัล

ให้แก่ผู้เขียนหนังสือที่ได้รับรางวัล โดยเริ่มตั้งแต่ปีงบประมาณ 2539 ผู้ประพันธ์หนังสือที่ได้รับรางวัลดีเด่นจะได้รับเงินรางวัล 30,000 บาท ส่วนโล่รางวัลสำหรับผู้ชนะการประกวดหนังสือดีเด่นได้รับความอนุเคราะห์จากกรมศิลปากรเป็นผู้ออกแบบ โดยจัดทำโล่รางวัลสำหรับผู้ชนะการประกวดหนังสือทั้งรางวัลดีเด่นและรางวัลชมเชย (กรมวิชาการ, 2543: 17-26; 2544: 43-50; คณะกรรมการพัฒนาหนังสือแห่งชาติ, 2540: 6-12)

การประกวดหนังสือบันเทิงคดีสำหรับเด็กก่อนวัยรุ่นในการประกวดหนังสือดีเด่นประจำปีของคณะกรรมการพัฒนาหนังสือแห่งชาติ ซึ่งจัดพิธีมอบรางวัลในงานสัปดาห์หนังสือแห่งชาติ เริ่มขึ้นเมื่อ พ.ศ. 2521 และมีการดำเนินการต่อเนื่องจนถึงปัจจุบัน หนังสือบันเทิงคดีสำหรับเด็กก่อนวัยรุ่นที่ได้รับรางวัลในการประกวดหนังสือดีเด่นต้องผ่านการพิจารณาหลายขั้นตอน เริ่มตั้งแต่ผู้ผลิตในการเลือกสรรหนังสือที่มีคุณภาพได้มาตรฐานส่งเข้าประกวด ผ่านการพิจารณาของคณะกรรมการตามเกณฑ์การตัดสินอย่างเคร่งครัด บางปีจึงไม่มีหนังสือบันเทิงคดีสำหรับเด็กก่อนวัยรุ่นที่ได้รับรางวัลดีเด่น นับตั้งแต่มีการประกวดหนังสือบันเทิงคดีสำหรับเด็กก่อนวัยรุ่นในงานสัปดาห์หนังสือแห่งชาติ เมื่อ พ.ศ. 2521 และมีการดำเนินการต่อเนื่องมาจนถึงปัจจุบัน เป็นเวลากว่า 20 ปีแล้ว มีหนังสือบันเทิงคดีสำหรับเด็กก่อนวัยรุ่นที่ได้รับรางวัลถึงปี พ.ศ. 2544 รวม 78 ชื่อเรื่อง เป็นหนังสือบันเทิงคดีที่ได้รับรางวัลดีเด่นประจำปี จำนวน 18 ชื่อเรื่อง และได้รับรางวัลชมเชยประจำปี จำนวน 60 ชื่อเรื่อง

การมอบรางวัลหนังสือสำหรับเด็กในประเทศไทยเป็นกิจกรรมที่ทำให้เห็นว่าประเทศไทยให้ความสำคัญในด้านการพัฒนาหนังสือและการอ่านสำหรับเด็กเช่นเดียวกับต่างประเทศที่มีการจัดมอบรางวัลหนังสือสำหรับเด็ก คุณค่าของรางวัลที่จัดมอบเหล่านี้เป็นการให้กำลังใจผู้อยู่ในแวดวงหนังสือในการสร้างผลงานที่ดีและเผยแพร่ผลงานของตน กระตุ้นฝ่ายผู้ผลิตให้ผลิตหนังสือที่ดีมากยิ่งขึ้น และส่งเสริมหนังสือสำหรับเด็กที่ดีที่ได้รับการยอมรับ โดยเฉพาะหนังสือที่ได้รับรางวัลให้เป็นที่รู้จัก นอกจากนี้ยังเป็นเครื่องมือส่งเสริมการอ่านและใช้ประโยชน์จากหนังสือที่ได้รับรางวัล อีกทั้งเป็นภาพสะท้อนให้เห็นถึงตลาดหนังสือและการประพันธ์ของประเทศอีกด้วย

3. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ในการวิจัยเรื่อง “การวิเคราะห์หนังสือบันเทิงคดีสำหรับเด็กก่อนวัยรุ่นที่ได้รับรางวัลในการประกวดหนังสือในงานสัปดาห์หนังสือแห่งชาติ ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2521 – 2544” ผู้วิจัยได้ศึกษางานวิจัยของต่างประเทศและงานวิจัยของประเทศไทยที่เกี่ยวข้องดังนี้

3.1 งานวิจัยในต่างประเทศ

การสำรวจของผู้วิจัยไม่พบงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับหนังสือบันเทิงคดีสำหรับเด็กก่อนวัยรุ่นที่ชนะการประกวดของต่างประเทศ หรืองานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับหนังสือบันเทิงคดีสำหรับเด็กก่อนวัยรุ่นโดยตรง แต่พบงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับหนังสือบันเทิงคดีสำหรับเด็กของสหรัฐอเมริกา 1 เรื่อง ดังนี้

Herrin (1980) วิจัยเรื่อง “A History and Analysis of the William Allen White Children’s Book Award” มีวัตถุประสงค์เพื่อวิเคราะห์หนังสือสำหรับเด็กที่ได้รับรางวัล William Allen White ซึ่งเป็นรางวัลหนังสือที่จัดขึ้นเมื่อปี ค.ศ. 1952 เพื่อเป็นเกียรติแก่ William Allen White ซึ่งเป็นบรรณาธิการหนังสือพิมพ์ในรัฐแคนซัส และเป็นผู้เชี่ยวชาญทางด้านนิทานพื้นบ้าน รางวัลนี้เป็นรางวัลจากการเลือกของผู้อ่านของรัฐซึ่งจัดขึ้นเป็นครั้งแรกให้แก่หนังสือเด็กแต่ละปี นักเรียนระดับ 4-8 ในรัฐแคนซัสจะเลือกหนังสือที่ตนชอบ จากจำนวนหนังสือ 14-22 ชื่อเรื่อง ซึ่งผู้แทนขององค์การทางการศึกษาในรัฐทั้งหมดเลือกและจัดลำดับไว้ รางวัลนี้มีผลช่วยส่งเสริมให้มีการอ่านหนังสือที่ดี ทำให้เด็กนักเรียนในรัฐแคนซัสได้รู้จักคุ้นเคยกับผู้แต่งหนังสือสำหรับเด็ก และเป็นแบบอย่างของการจัดตั้งรางวัลให้แก่รัฐอื่นๆ ผลการวิจัยพบว่าเนื้อหาของหนังสืออ่านเล่นที่คล้ายคลึงกับชีวิตจริงเป็นเรื่องที่ได้รับรางวัลมากที่สุด รวมทั้งเรื่องเกี่ยวกับสัตว์ จินตนิยายและเรื่องสมจริง นอกจากนี้มีการลงคะแนนเสียงบางส่วนให้แก่เรื่องเกี่ยวกับข่าวสาร กวีนิพนธ์ หรือวรรณกรรมคลาสสิก

3.2 งานวิจัยในประเทศไทย

งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับหนังสือบันเทิงคดีสำหรับเด็กก่อนวัยรุ่นในประเทศไทยที่สำรวจพบ จำแนกได้เป็น 2 กลุ่ม ได้แก่ การสำรวจและวิเคราะห์หนังสือบันเทิงคดีสำหรับเด็ก

เด็กก่อนวัยรุ่นที่ตีพิมพ์ในประเทศไทย และการสำรวจและวิเคราะห์หนังสือบันเทิงคดีสำหรับเด็กก่อนวัยรุ่นที่ได้รับรางวัลในการประกวดหนังสือดีเด่นในงานสัปดาห์หนังสือแห่งชาติ ดังนี้

1. การสำรวจและวิเคราะห์หนังสือบันเทิงคดีสำหรับเด็กก่อนวัยรุ่นที่ตีพิมพ์ในประเทศไทย มี 5 เรื่อง เป็นงานวิจัยระหว่าง พ.ศ. 2523 – 2532 ดังนี้

รัชนี แพรณมิตร (2523) วิจัยเรื่อง “การวิเคราะห์หนังสือสำหรับเด็กวัย 11-14 ปี ที่พิมพ์ในประเทศไทย ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2520 - 2522” มีวัตถุประสงค์เพื่อวิเคราะห์คุณภาพของหนังสือในด้านเนื้อหา ลักษณะรูปเล่ม และลีลาการเขียน จากหนังสืออ่านเพื่อความเพลิดเพลินสำหรับเด็กวัย 11-14 ปี ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2520 - 2522 ที่จัดพิมพ์เป็นภาษาไทยในประเทศไทยเฉพาะเรื่องที่ตั้งขึ้นเองมิใช่เรื่องแปลมาจากภาษาต่างประเทศ โดยการสำรวจและรวบรวมรายชื่อหนังสือจากสำนักพิมพ์ ร้านจำหน่ายหนังสือในกรุงเทพมหานคร จำนวน 29 ชื่อเรื่อง โดยการวิเคราะห์จากผู้วิจัยและนักเรียนชั้นมัธยมวัย 11-14 ปี ของโรงเรียนสาธิตสังกัดมหาวิทยาลัยในกรุงเทพมหานคร โดยใช้เกณฑ์การวิเคราะห์ที่สร้างขึ้นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ ผลการวิจัยพบว่า ด้านเนื้อหา มีหนังสือจำนวน 2 ชื่อเรื่อง อยู่ในระดับดีมาก หนังสือส่วนใหญ่จำนวน 17 ชื่อเรื่อง อยู่ในระดับดี ด้านลักษณะรูปเล่ม หนังสือส่วนใหญ่จำนวน 20 ชื่อเรื่อง มีคุณภาพอยู่ในระดับดี ด้านลีลาการเขียน หนังสือจำนวน 1 ชื่อเรื่อง อยู่ในระดับดีมาก หนังสือส่วนใหญ่จำนวน 18 ชื่อเรื่อง อยู่ในระดับดี เมื่อพิจารณาจากเกณฑ์ทั้งสามด้านและความคิดเห็นของเด็กมัธยมศึกษาตอนต้นพบว่า ความคิดเห็นของเด็กมัธยมศึกษาตอนต้นมีความสัมพันธ์สอดคล้องกับค่าเฉลี่ยจากการวิเคราะห์ของผู้วิจัยในทุกด้านและทุกเล่ม

นิตา ชูโต และคณะ (2524) วิจัยเรื่อง “การวิเคราะห์เนื้อหาหนังสืออ่านสำหรับเด็ก” มีวัตถุประสงค์เพื่อสำรวจปริมาณและวิเคราะห์เนื้อหาตลอดจนแนวคิดที่เด็กได้รับจากหนังสืออ่านสำหรับเด็กที่จำหน่ายในเดือนตุลาคม พ.ศ. 2523 โดยครอบคลุมหนังสือสำหรับเด็กกลุ่มวัยก่อนเข้าเรียนจนถึงอายุ 14 ปี ทำการรวบรวมรายชื่อหนังสือสำหรับเด็กมาจัดทำบรรณนิทัศน์และจำแนกประเภทตามเนื้อหาและวัยของผู้อ่าน ได้แก่ อายุ 3-6 ปี อายุ 6-9 ปี และอายุ 9-12 ปี ขึ้นไป ผลการวิจัยพบว่า หนังสือสำหรับเด็กอายุ 9-12 ปี ขึ้นไป มีจำนวน 314 ชื่อเรื่อง แยกเป็นประเภทต่างๆ ได้แก่ เรื่องอ่านเล่นสมัยใหม่จำนวนมากที่สุด 110 ชื่อเรื่อง รองลงมาคือ สารคดี จำนวน 128 ชื่อเรื่อง หนังสือวรรณกรรมพื้นบ้านน้อยที่สุดจำนวน 76 ชื่อเรื่อง เนื้อหาสาระของหนังสืออ่านเล่นสมัยใหม่คือ เป็นเรื่องเกี่ยวกับสัตว์มากที่สุด และเป็นเรื่องที่ทำให้ความสนุกสนานเพลิดเพลินมากที่สุด ให้คุณธรรมบางประการทั้งทางตรงและทางอ้อม

คุณธรรมที่พบในหนังสือจำนวนมากที่สุด คือ เรื่องการใช้สติปัญญาและความฉลาดเพื่อช่วยให้พ้นภัย รองลงมาได้แก่ ความกตัญญู ความกล้าหาญ และทำดีได้ดี

นิตา ชูโต และคณะ (2528) วิจัยเรื่อง “หนังสืออ่านสำหรับเด็กเยาวชน” มีวัตถุประสงค์เพื่อสำรวจปริมาณและวิเคราะห์เนื้อหาและแนวทางและปัจจัยต่างๆ ในการผลิตหนังสือสำหรับเด็กอายุ 14-25 ปี ที่จัดพิมพ์ในช่วงปี พ.ศ. 2524 – 2526 จากการสำรวจรายชื่อหนังสือในท้องตลาด สำนักพิมพ์ ห้างสมุด และแหล่งต่างๆ จำแนกประเภทหนังสือที่สำรวจเป็น 3 ประเภท ได้แก่ กวีนิพนธ์ สารคดี และนวนิยาย ผลการวิจัยพบว่า หนังสือที่พิมพ์ในช่วงปีดังกล่าวมีจำนวน 904 ชื่อเรื่อง เป็นนวนิยายจำนวนมากที่สุด 451 ชื่อเรื่อง สารคดี 412 ชื่อเรื่อง และกวีนิพนธ์ 41 ชื่อเรื่อง การผลิตหนังสือในแต่ละปีมีจำนวนใกล้เคียงกัน คือ เฉลี่ยปีละ 300 ชื่อเรื่อง หนังสือประเภทนวนิยายส่วนใหญ่เป็นนวนิยายรัก รองลงมา ได้แก่ นวนิยายวิทยาศาสตร์ ชีวิตและสังคม รวมเรื่องสั้น อาชญากรรม การผจญภัย พฤติกรรมเด็กและวัยรุ่น และนวนิยายครอบครัวตามลำดับ แนวที่ผลิตน้อย ได้แก่ นวนิยายที่มีเนื้อหาเกี่ยวกับการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม หัสนิยาย ท่องเที่ยว และนวนิยายทางศาสนาและปรัชญา

จินตนา เกษรบัวขาว (2528) วิจัยเรื่อง “การวิเคราะห์คุณธรรมที่ปรากฏในหนังสือสำหรับเด็กวัยรุ่น” มีวัตถุประสงค์เพื่อวิเคราะห์คุณธรรมที่ปรากฏในหนังสือสำหรับเด็กวัยรุ่น โดยคัดเลือกหนังสือบันเทิงคดีสำหรับเด็กวัยรุ่นอายุ 12-18 ปี ที่พิมพ์ในเดือนมกราคม พ.ศ. 2524 ถึงเดือนสิงหาคม พ.ศ. 2526 ไม่รวมหนังสือแปล นิทาน และตำนาน หนังสือที่มีการศึกษาคัดเลือกจากสำนักพิมพ์ต่างๆ จำนวน 38 ชื่อเรื่อง เกณฑ์การวิเคราะห์สร้างขึ้นโดยศึกษาจากเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับคุณธรรม ผลการวิจัยพบว่า คุณธรรมหลักของเรื่องที่ปรากฏมากที่สุด คือ การให้รองลงมา ได้แก่ ความเมตตากรุณา การคบคนดีเป็นมิตรและไม่คบคนชั่ว และความขยันหมั่นเพียร คุณธรรมหลักของแต่ละบทซึ่งปรากฏมากที่สุด คือ การให้ รองลงมาได้แก่ ความเมตตากรุณา ความอดทน คุณธรรมรองซึ่งปรากฏมากที่สุดในแต่ละบทของหนังสือ คือ ความสุภาพอ่อนน้อม รองลงมา ได้แก่ การให้ ความขยันหมั่นเพียร

กลุ่มมจิตต์ พลายเวช (2532) วิจัยเรื่อง “หนังสือสำหรับเด็กในช่วงปี พ.ศ. 2525 – พ.ศ. 2529” มีวัตถุประสงค์เพื่อสำรวจปริมาณของหนังสือ จำแนกประเภท เนื้อหา การจัดพิมพ์ ได้แก่ ขนาด รูปเล่ม และราคาหนังสือ และศึกษาสภาพการผลิตหนังสือสำหรับเด็กในด้านผู้แต่ง ผู้แปล ผู้วาดภาพประกอบ และผู้จัดพิมพ์หรือสำนักพิมพ์ จากหนังสือสำหรับเด็กที่จัดพิมพ์เป็นรูปเล่มในช่วงปี พ.ศ. 2525 – 2529 ผลการวิจัยพบว่า มีหนังสือจำนวน 1,578 เรื่อง

เป็นหนังสือสำหรับเด็กอายุ 12-14 ปี จำนวน 385 เรื่อง เป็นหนังสือประเภทบันเทิงคดี จำนวน 215 เรื่อง หนังสือบันเทิงคดีมีทั้งเรื่องแต่งและเรื่องแปล เรื่องแต่ง ส่วนใหญ่มีตัวละครเอกเป็นเด็กและเยาวชน รองลงมาเป็นสัตว์ เนื้อหาที่พบมากตามลำดับ ได้แก่ เรื่องเกี่ยวกับชีวิตครอบครัว การผจญภัย มิตรภาพของเด็ก ฯลฯ หนังสือส่วนใหญ่มีขนาด 13 X 18.5 ซม. (16 หน้ายก) รูปเล่มเป็นสี่เหลี่ยมผืนผ้าในแนวตั้ง ปากกานามผู้แต่ง นามผู้วาดภาพประกอบ ทั้งนามจริงและนามแฝง หนังสือมีราคาตั้งแต่ 20-29.50 บาท มากที่สุด สำนักพิมพ์ส่วนใหญ่เป็นสำนักพิมพ์ของเอกชน

งานวิจัยทั้ง 5 เรื่อง เป็นการสำรวจและวิเคราะห์หนังสือบันเทิงคดีสำหรับเด็กก่อนวัยรุ่นที่ตีพิมพ์ในประเทศไทยในด้านต่างๆ ได้แก่ ปริมาณและประเภทของหนังสือ ผู้แต่ง ผู้วาดภาพประกอบ สำนักพิมพ์ เนื้อหา แนวคิด ตัวละคร และการจัดพิมพ์ ได้แก่ ขนาด รูปเล่ม และราคาหนังสือ รวมทั้งแนวทางและปัจจัยต่างๆ ในการผลิตหนังสือ นอกจากนี้งานวิจัยของรัชนี แพรนิมิตร มีการประเมินค่าหนังสือในด้านเนื้อหา ลักษณะรูปเล่ม และลีลาการเขียนด้วย

ผลของการวิจัยทั้ง 5 เรื่อง ที่เกี่ยวกับหนังสือบันเทิงคดีสำหรับเด็กก่อนวัยรุ่นที่ตีพิมพ์ในประเทศไทยสรุปในประเด็นต่างๆ ได้ดังนี้

ผู้แต่ง

งานวิจัยของ กล่อมจิตต์ พลายเวช (2532) พบว่า หนังสือบันเทิงคดีสำหรับเด็กอายุ 12-14 ปี ในช่วงปี พ.ศ. 2525-2529 ส่วนใหญ่ระบุชื่อผู้แต่ง ซึ่งมีทั้งนามจริงและนามแฝง

ผู้จัดทำภาพประกอบ

งานวิจัยของ กล่อมจิตต์ พลายเวช (2532) พบว่า หนังสือบันเทิงคดีสำหรับเด็กอายุ 12-14 ปี ในช่วงปี พ.ศ. 2525-2529 ส่วนใหญ่ระบุชื่อผู้จัดทำภาพประกอบ ซึ่งมีทั้งนามจริงและนามแฝง

สำนักพิมพ์

งานวิจัยของ กล่อมจิตต์ พลายเวช (2532) พบว่า สำนักพิมพ์ที่จัดพิมพ์หนังสือบันเทิงคดีสำหรับเด็กอายุ 12-14 ปี ในช่วงปี พ.ศ. 2525-2529 ส่วนใหญ่เป็นสำนักพิมพ์ของเอกชน

เนื้อหา

งานวิจัยของรัชนี แพรณิมิต (2523) พบว่า หนังสืออ่านเพื่อความเพลิดเพลินสำหรับเด็กวัย 11-14 ปี ในช่วงปี พ.ศ. 2520 - 2522 ส่วนใหญ่มีเนื้อหาอยู่ในระดับดี งานวิจัยของนิศา ชูโต และคณะ (2524) พบว่า หนังสืออ่านเล่นสมัยใหม่สำหรับเด็กในช่วงเดือนตุลาคม พ.ศ. 2523 มีเนื้อหาเป็นเรื่องเกี่ยวกับสัตว์มากที่สุด และเป็นเรื่องที่ทำให้ความสนุกสนานเพลิดเพลินมากที่สุด ส่วนงานวิจัยของกลุ่มจิตต์ พลายเวช (2532) พบว่า หนังสือบันเทิงคดีสำหรับเด็กอายุ 12-14 ปี ในช่วงปี พ.ศ. 2525-2529 มีเนื้อหาเกี่ยวกับชีวิตครอบครัวจำนวนมากที่สุด

แนวคิด

งานวิจัยของนิศา ชูโต และคณะ (2524) พบว่าหนังสืออ่านเล่นสมัยใหม่ในช่วงเดือนตุลาคม พ.ศ. 2523 ให้แนวคิดเกี่ยวกับเรื่องการใช้สติปัญญาและความฉลาดเพื่อช่วยให้พ้นภัยมากที่สุด ส่วนงานวิจัยของ จินตนา เกษรบัวขาว (2528) พบว่า หนังสือบันเทิงคดีสำหรับเด็กวัย 12-18 ปี ที่พิมพ์ในช่วงเดือนมกราคม พ.ศ. 2524 ถึงเดือนสิงหาคม พ.ศ. 2526 ให้แนวคิดเกี่ยวกับการให้จำนวนมากที่สุด รองลงมาให้แนวคิดเกี่ยวกับความเมตตา กรุณา

ตัวละคร

งานวิจัยของกลุ่มจิตต์ พลายเวช (2532) พบว่า ตัวละครเอกในหนังสือบันเทิงคดีสำหรับเด็กอายุ 12-14 ปี ในช่วงปี พ.ศ. 2525-2529 ส่วนใหญ่เป็นเด็กและเยาวชน

ขนาดของหนังสือ

งานวิจัยของกลุ่มจิตต์ พลายเวช (2532) พบว่า หนังสือบันเทิงคดีสำหรับเด็กอายุ 12-14 ปี ในช่วงปี พ.ศ. 2525-2529 ส่วนใหญ่มีขนาด 13 X 18.5 ซม. (16 หน้ายก)

2. การสำรวจและวิเคราะห์หนังสือบันเทิงคดีสำหรับเด็กก่อนวัยรุ่นที่ได้รับรางวัลในการประกวดหนังสือดีเด่นในงานสัปดาห์หนังสือแห่งชาติ มีงานวิจัย 5 เรื่อง เป็นงานวิจัยระหว่าง พ.ศ. 2527 - 2540 ดังนี้

วรรณิ ศิริสุนทร (2527) วิจัยเรื่อง “การวิเคราะห์หนังสือภาษาไทยสำหรับเด็กฉบับคณะกรรมการประกวดตั้งแต่ปี พ.ศ. 2520 - 2533” มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความคิดเห็นของเด็กที่มีต่อหนังสือที่ได้รับรางวัลในด้านเนื้อหา ภาพประกอบ และการใช้ภาษาจากหนังสือบันเทิงคดีและสารคดีสำหรับเด็กเริ่มหัดอ่าน เด็กประถม และเด็กมัธยมศึกษาตอนต้น (เด็กก่อนวัยรุ่น)

รวมหนังสือที่ศึกษา จำนวน 46 เรื่อง เครื่องมือวิจัยคือ แบบวิเคราะห์ และแบบสอบถาม ความคิดเห็นของเด็กที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น และทำการวิเคราะห์หนังสือโดยให้คะแนนตามเกณฑ์เนื้อหา ภาพประกอบ และการใช้ภาษา ผลการวิจัยพบว่า หนังสือบันเทิงคดีสำหรับเด็กก่อนวัยรุ่น ซึ่งมีจำนวน 9 เรื่อง มีเนื้อหาอยู่ในระดับดีทั้งหมด ในด้านภาพประกอบ หนังสือจำนวน 7 เรื่อง มีภาพประกอบอยู่ในระดับดี จำนวน 1 เรื่อง อยู่ในระดับปานกลาง และ 1 เรื่อง ไม่มีภาพประกอบ ในด้านการใช้ภาษาหนังสือทั้งหมดจำนวน 9 เรื่อง มีการใช้ภาษาในระดับดี เมื่อพิจารณาจากเกณฑ์ทั้งสามด้านและความคิดเห็นของเด็กมัธยมศึกษาตอนต้น พบว่า มีหนังสืออยู่ในระดับดีและเด็กชอบมาก จำนวน 3 เรื่อง ได้แก่ ชีวิตบ้านป่า หมู่บ้านอาบจันทร์ และบึงหญ้าป่าใหญ่

เพ็ญประภา กฤตยานวัช (2529) วิจัยเรื่อง “ทัศนคติของเด็กวัย 9 ถึง 14 ปี ต่อหนังสือภาษาไทยสำหรับเด็กฉบับคณะกรรมการประกวด ตั้งแต่ ปี พ.ศ. 2524 – พ.ศ. 2527” มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาทัศนคติของเด็กวัย 9 ถึง 14 ปี ต่อหนังสือภาษาไทยประเภทบันเทิงคดี สารคดี และคำประพันธ์สำหรับเด็กฉบับคณะกรรมการประกวด ในด้านเนื้อหา ภาพประกอบ และการใช้ภาษา โดยศึกษาจากหนังสือสำหรับเด็กฉบับคณะกรรมการประกวด ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2524 – พ.ศ. 2527 จำนวน 18 เรื่อง กลุ่มตัวอย่างประกอบด้วยนักเรียนระดับประถมศึกษา (ป.4-ป.6) และระดับมัธยมศึกษาตอนต้น (ม.1-ม.3) หนังสือบันเทิงคดีสำหรับเด็กมัธยมศึกษาตอนต้น (ระดับก่อนวัยรุ่น) ที่ศึกษามีจำนวน 4 เรื่อง ผลการวิจัยพบว่า หนังสือมีเนื้อหาในระดับดีมากหรือเด็กชอบมากที่สุดจำนวน 3 เรื่อง ได้แก่ ขนน้อยกลางทุ่งนา ลูกป่า และเพื่อนแท้ การใช้ภาษาอยู่ในระดับดีมากหรือเด็กชอบมากที่สุดจำนวน 4 เรื่อง ได้แก่ ขนน้อยกลางทุ่งนา ลูกป่า เพื่อนแท้ และเหยี่ยวขาด่วน มีภาพประกอบอยู่ในระดับดีมากหรือเด็กชอบมากที่สุดจำนวน 1 เรื่องคือ เพื่อนแท้ เมื่อพิจารณาจากเกณฑ์ทั้งสามด้านปรากฏว่ามีหนังสือที่มีคุณภาพอยู่ในระดับดีมากหรือเด็กชอบมากที่สุดจำนวน 3 เรื่อง ได้แก่ ขนน้อยกลางทุ่งนา ลูกป่า และเพื่อนแท้ อยู่ในระดับดีหรือเด็กชอบมาก 1 เรื่อง คือ เหยี่ยวขาด่วน

จิราพร จิรบุญดิลก (2531) วิจัยเรื่อง “การวิเคราะห์คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของเด็กในแผนพัฒนาเด็กแห่งชาติจากหนังสือสำหรับเด็กที่คณะกรรมการประกวด” มีวัตถุประสงค์เพื่อวิเคราะห์องค์ประกอบที่ส่งผลต่อคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของตัวละครที่มีบทบาทเด่นจากหนังสือบันเทิงคดีสำหรับเด็กก่อนวัยรุ่น (อายุ 12-14 ปี) ที่คณะกรรมการประกวดในงานสัปดาห์หนังสือแห่งชาติ ปี พ.ศ. 2521 – 2528 จำนวน 28 ชื่อเรื่อง ผลการวิจัยพบว่า คุณลักษณะที่พึงประสงค์ทั้ง 10 ด้าน ที่ปรากฏมากที่สุด คือ ความเมตตา กรุณา รองลงมาได้แก่ ความเสียสละ ความอุทิศตน ความซื่อสัตย์ ความมีเหตุผล การรักษาระเบียบวินัย ความกตัญญู

ความรับผิดชอบ ความสามัคคี และการประหยัด องค์ประกอบที่ส่งผลต่อคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของตัวละครที่มีบทบาทเด่น คือ องค์ประกอบทางกายภาพ ได้แก่ การศึกษาและอายุ องค์ประกอบทางสภาพแวดล้อม ได้แก่ ฐานะทางครอบครัว ผู้เลี้ยงดู และวิธีการอบรมเลี้ยงดู สภาพแวดล้อมที่โรงเรียนและอิทธิพลของ ตัวแบบ และองค์ประกอบทางบุคลิกภาพ ได้แก่ ความกระตือรือร้น และมุ่งอนาคต และเจตคติต่อกฎหมายความเป็นระเบียบและศีลห้า

สรุปปรารณา กาญจนสิมาพันธ์ (2536) วิจัยเรื่อง “วิเคราะห์วัฒนธรรมไทยในหนังสือบันเทิงคดีสำหรับเด็กอายุ 12-14 ปี ที่คณะกรรมการประกวดจากงานสัปดาห์หนังสือแห่งชาติ ระหว่าง พ.ศ. 2525 - พ.ศ. 2533” มีวัตถุประสงค์เพื่อวิเคราะห์วัฒนธรรมไทยที่ปรากฏในหนังสือบันเทิงคดีสำหรับเด็กอายุ 12-14 ปี ที่คณะกรรมการประกวดจากงานสัปดาห์หนังสือแห่งชาติ ระหว่าง พ.ศ. 2525 - พ.ศ. 2533 จำนวน 35 เรื่อง ผลการวิจัยพบว่า จากประเด็นวัฒนธรรมไทยที่คณะกรรมการวัฒนธรรมและสนเทศอาเซียนลงความเห็นว่าจะมีในหนังสือบันเทิงคดีสำหรับเด็ก 5 หัวข้อ ได้แก่ ชีวิตในครอบครัว อาชีพ การเล่น เทศกาล/พิธีการ และวรรณกรรมพื้นบ้าน พบว่า วัฒนธรรมไทยด้านต่างๆ ปรากฏในหนังสือบันเทิงคดีสำหรับเด็กที่ศึกษาตามลำดับ ดังนี้ ด้านอาชีพปรากฏอยู่ในหนังสือบันเทิงคดีทั้งหมด 35 เรื่อง ด้านชีวิตในครอบครัวปรากฏในหนังสือบันเทิงคดี 33 เรื่อง ด้านการเล่นปรากฏในหนังสือบันเทิงคดี 20 เรื่อง ด้านเทศกาล/พิธีการปรากฏในหนังสือบันเทิงคดี 17 เรื่อง และวรรณกรรมพื้นบ้านปรากฏในหนังสือบันเทิงคดีน้อยที่สุด 16 เรื่อง

น้ำค้าง ระวังทอง (2540) วิจัยเรื่อง “การวิเคราะห์วรรณกรรมสำหรับเด็กที่คณะกรรมการประกวดในงานสัปดาห์หนังสือแห่งชาติ ปี พ.ศ. 2530 - 2536” มีวัตถุประสงค์เพื่อวิเคราะห์กลวิธีการประพันธ์และภาพสะท้อนของเด็กจากหนังสือบันเทิงคดีสำหรับเด็กก่อนวัยรุ่นที่คณะกรรมการประกวดในงานสัปดาห์หนังสือแห่งชาติ จำนวน 27 เรื่อง* ด้านกลวิธีการประพันธ์วิเคราะห์ในประเด็นต่างๆ ได้แก่ โครงเรื่อง การสร้างตัวละคร การสร้างฉาก และการใช้ภาษา ผลการวิจัยพบว่า ในประเด็นโครงเรื่องผู้เขียนสร้างโครงเรื่องที่ตัวละครมาจากครอบครัวที่อบอุ่น และโครงเรื่องที่มีตัวละครมีความคิดฝันและพากเพียรที่จะไปให้ถึงในสิ่งที่มุ่งหวังไว้มากที่สุด รองลงมา ได้แก่ โครงเรื่องที่กำลังถึงธรรมชาติที่สมบูรณ์ โครงเรื่อง que แสดงถึงความปรารถนาของเด็กที่ต้องมีครอบครัวที่อบอุ่น โครงเรื่อง que แสดงให้เห็นถึงตัวละครที่มีคุณธรรมซึ่งก่อให้เกิดผลดีต่อสังคม และโครงเรื่องที่มีแนวเหนือธรรมชาติ ตามลำดับ ในประเด็นการสร้างตัวละคร ผู้เขียนสร้างตัวละครแบบสมจริงมากที่สุด รองลงมา ได้แก่ แบบอุดมคติ และแบบเหนือจริง ในประเด็นการสร้างฉาก ผู้เขียนสร้างฉากที่เด็กรู้จักและคุ้นเคยมากที่สุด รองลงมา

ได้แก่ ฉากและบรรยากาศที่ช่วยสร้างเสริมประสบการณ์ และฉากและบรรยากาศที่สอดคล้องกลมกลืนกับเรื่อง ในประเด็นการใช้ภาษา มีการใช้ภาษาปาก คำภาษาถิ่น คำแสดงภาพ คำแสดงอาการ คำแสดงความรู้สึก และคำหยาบเหมาะสมกับฐานะของตัวละคร เหตุการณ์ และสภาพท้องถิ่น ด้านภาพสะท้อนของเด็กที่ปรากฏจากวรรณกรรมได้วิเคราะห์ประเด็นต่างๆ ได้แก่ ครอบครัว จริยธรรม การศึกษา และทฤษฎีของเด็กต่อสิ่งต่างๆ พบว่า ในประเด็นครอบครัว กล่าวถึงการอบรมเลี้ยงดูเด็กในครอบครัวยากจนมากที่สุด รองลงมา ได้แก่ การอบรมเลี้ยงดูเด็กในครอบครัวฐานะปานกลาง และการอบรมเลี้ยงดูเด็กในครอบครัวร่ำรวย ในประเด็นจริยธรรม ที่พบมากที่สุด คือ ความเมตตากรุณา รองลงมา ได้แก่ ความกตัญญูทเวที ความซื่อสัตย์ การประหยัด ความเสียสละ ความรับผิดชอบ ความอดทน และความสามัคคี ในประเด็นการศึกษาพบว่า พ่อแม่ผู้ปกครองมีทั้งให้ความสำคัญและไม่ให้ความสำคัญของการศึกษา ในประเด็นทฤษฎีของเด็กต่อสิ่งต่างๆ พบว่า เด็กส่วนใหญ่มีทฤษฎีต่อการดำรงชีวิตของตนเองอย่างมีเป้าหมาย และพยายามต่อสู้จนประสบความสำเร็จ ส่วนทฤษฎีต่อสังคมรอบตัวนั้นมีทั้งที่เด็กพอใจ ไม่พอใจ และสงสัย ซึ่งขึ้นอยู่กับภาระกระทำของผู้ใหญ่ และเหตุการณ์ที่เด็กพบ

งานวิจัยทั้ง 5 เรื่อง พบว่า 3 เรื่อง ได้แก่ งานวิจัยของจิราพร จิระบุญดีเลิศปวารณา กาญจนสิมาพันธ์ และน้ำค้าง ระวังทอง เป็นการวิเคราะห์หนังสือบันเทิงคดีสำหรับเด็กก่อนวัยรุ่นที่ได้รับรางวัลในการประกวดหนังสือดีเด่นในงานสัปดาห์หนังสือแห่งชาติในด้านต่างๆ ได้แก่ ประเภท เนื้อหา แนวคิด กลวิธีการประพันธ์ ตัวละคร ฉาก และสำนวนภาษา ส่วนงานวิจัยอีก 2 เรื่อง มีความแตกต่างไป คือ งานวิจัยของวรรณิ ศิริสุนทร และเพ็ญประภา กฤตยานวัช เป็นการวิเคราะห์และประเมินค่าหนังสือ และศึกษาทัศนคติของเด็กที่มีต่อหนังสือในด้านต่างๆ

ผลของการวิจัยทั้ง 5 เรื่อง สรุปได้ว่าหนังสือบันเทิงคดีสำหรับเด็กก่อนวัยรุ่นที่ได้รับรางวัลในการประกวดหนังสือดีเด่นในงานสัปดาห์หนังสือแห่งชาติมีลักษณะดังนี้

เนื้อหา

งานวิจัยของวรรณิ ศิริสุนทร (2527) พบว่า หนังสือบันเทิงคดีสำหรับเด็กก่อนวัยรุ่นที่ได้รับรางวัลในการประกวดหนังสือดีเด่นในงานสัปดาห์หนังสือแห่งชาติ ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2520 – 2533 มีเนื้อหาอยู่ในระดับดีทั้งหมด ส่วนงานวิจัยของเพ็ญประภา กฤตยานวัช (2529) พบว่า หนังสือบันเทิงคดีสำหรับเด็กก่อนวัยรุ่นที่ได้รับรางวัลในการประกวดหนังสือดีเด่นในงานสัปดาห์หนังสือแห่งชาติ ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2524 - 2527 มีเนื้อหาอยู่ในระดับดีมากหรือเด็ก

ชอบมากที่สุด และงานวิจัยของสุตปวารณา กาญจนสิมาพันธ์ (2536) พบว่า หนังสือบันเทิงคดีสำหรับเด็กก่อนวัยรุ่นที่ได้รับรางวัลในการประกวดหนังสือดีเด่นในงานสัปดาห์หนังสือแห่งชาติ ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2525 – 2533 ทั้งหมดมีเนื้อหาเป็นเรื่องอาชีพ รองลงมา คือ เรื่องชีวิตในครอบครัว

แนวคิด

งานวิจัยของจิราพร จิรบุญดิลก (2531) พบว่า หนังสือบันเทิงคดีสำหรับเด็กก่อนวัยรุ่นที่ได้รับรางวัลในการประกวดหนังสือดีเด่นในงานสัปดาห์หนังสือแห่งชาติ ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2521 – 2528 ให้แนวคิดเกี่ยวกับความเมตตาคุณนามากที่สุด ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของน้ำค้าง ระวังทอง (2540) ที่พบว่า หนังสือบันเทิงคดีสำหรับเด็กก่อนวัยรุ่นที่ได้รับรางวัลในการประกวดหนังสือดีเด่นในงานสัปดาห์หนังสือแห่งชาติ ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2530 - 2536 ให้แนวคิดเกี่ยวกับความเมตตาคุณนามากที่สุด

ตัวละคร

งานวิจัยของน้ำค้าง ระวังทอง (2540) พบว่า ตัวละครในหนังสือบันเทิงคดีสำหรับเด็กก่อนวัยรุ่นที่ได้รับรางวัลในการประกวดหนังสือดีเด่นในงานสัปดาห์หนังสือแห่งชาติ ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2530 - 2536 เป็นแบบสมจริงมากที่สุด ตัวละครมีฐานะทางครอบครัวยากจนมากที่สุด และมีครอบครัวที่อบอุ่นมากที่สุด

ฉาก

งานวิจัยของน้ำค้าง ระวังทอง (2540) พบว่า ฉากในหนังสือบันเทิงคดีสำหรับเด็กก่อนวัยรุ่นที่ได้รับรางวัลในการประกวดหนังสือดีเด่นในงานสัปดาห์หนังสือแห่งชาติ ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2530 - 2536 เป็นฉากที่เด็กรู้จักและคุ้นเคยมากที่สุด

สำนวนภาษา

งานวิจัยของวรรณิ ศิริสุนทร (2527) พบว่า หนังสือบันเทิงคดีสำหรับเด็กก่อนวัยรุ่นที่ได้รับรางวัลในการประกวดหนังสือดีเด่นในงานสัปดาห์หนังสือแห่งชาติ ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2520 - 2533 มีการใช้ภาษาอยู่ในระดับดี ส่วนงานวิจัยของเพ็ญประภา กฤตยานวัช (2529) พบว่า หนังสือบันเทิงคดีสำหรับเด็กก่อนวัยรุ่นที่ได้รับรางวัลในการประกวดหนังสือดีเด่นในงานสัปดาห์หนังสือแห่งชาติ ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2524 - 2527 มีการใช้ภาษาอยู่ในระดับดีมากหรือเด็กชอบมากที่สุด และงานวิจัยของน้ำค้าง ระวังทอง (2540) พบว่า หนังสือบันเทิงคดีสำหรับเด็กก่อนวัยรุ่นที่ได้รับรางวัลในการประกวดหนังสือดีเด่นในงานสัปดาห์หนังสือแห่งชาติ

ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2530 - 2536 มีการใช้ภาษาปาก คำภาษาถิ่น คำแสดงภาพ คำแสดงอาการ คำแสดงความรู้สึก และคำหยาบเหมาะสมกับฐานะของตัวละคร เหตุการณ์ และสภาพท้องถิ่น

ภาพประกอบ

งานวิจัยของวรรณิ ศิริสุนทร (2529) พบว่า ภาพประกอบในหนังสือบันเทิงคดีสำหรับเด็กก่อนวัยรุ่นที่ได้รับรางวัลในการประกวดหนังสือดีเด่นในงานสัปดาห์หนังสือแห่งชาติ ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2520 - 2533 มีคุณภาพอยู่ในระดับดีหรือเด็กชอบมาก ส่วนงานวิจัยของเพ็ญประภา กฤตยานวัช (2529) พบว่า ภาพประกอบในหนังสือบันเทิงคดีสำหรับเด็กก่อนวัยรุ่นที่ได้รับรางวัลในการประกวดหนังสือดีเด่นในงานสัปดาห์หนังสือแห่งชาติ ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2524 - 2527 มีคุณภาพอยู่ในระดับดีมากหรือเด็กชอบมากที่สุด

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อวิเคราะห์หนังสือบันเทิงคดีสำหรับเด็กก่อนวัยรุ่นที่ได้รับรางวัลในการประกวดหนังสือในงานสัปดาห์หนังสือแห่งชาติ ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2521 – 2544 ในด้านผู้จัดทำ เนื้อหา แนวคิด ตัวละคร ฉาก วิธีการนำเสนอเรื่อง สำนวนภาษา และองค์ประกอบของหนังสือ เพื่อให้การวิจัยครั้งนี้บรรลุตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ ผู้วิจัยได้กำหนดวิธีการดำเนินการวิจัยไว้ดังนี้

ประชากรที่ใช้ในการวิจัย

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ หนังสือบันเทิงคดีสำหรับเด็กก่อนวัยรุ่นที่ได้รับรางวัลในการประกวดหนังสือดีเด่นในงานสัปดาห์หนังสือแห่งชาติ ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2521 – 2544 จำนวน 78 ชื่อเรื่อง โดยรวบรวมรายชื่อจากเอกสารต่างๆ ต่อไปนี้

กรมวิชาการ. **ชาติก้าวไกลด้วยคนไทยรักการอ่าน.** กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว, 2543.

กรมวิชาการ. **หนังสือคือชีวิต.** กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว, 2544.

กรมวิชาการ. **หนังสือคือภูมิพลังแห่งปัญญา.** กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว, 2542.

กรมวิชาการ. **หนังสือสร้างปัญญาฝ่าวิกฤติ.** กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว, 2541.

คณะกรรมการพัฒนาหนังสือแห่งชาติ. **การประกวดหนังสือดีเด่นประจำปี พุทธศักราช 2515 – 2539.** กรุงเทพมหานคร: กรมวิชาการ, 2540.

เครื่องมือในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ แบบบันทึกข้อมูล และแบบวิเคราะห์ข้อมูล (ภาคผนวก ก) เพื่อเก็บรวบรวมข้อมูลหนังสือบันเทิงคดีสำหรับเด็กก่อนวัยรุ่นที่ได้รับรางวัล

ในการประกวดหนังสือดีเด่นในงานสัปดาห์หนังสือแห่งชาติ ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2521 - 2544 ในด้านผู้จัดทำ เนื้อหา แนวคิด ตัวย่อ ฉาก วิธีการนำเสนอเรื่อง สำนวนภาษา และองค์ประกอบของหนังสือ การสร้างเครื่องมือในการวิจัยมีวิธีการดังนี้

แบบบันทึกข้อมูล

1. ศึกษารูปแบบการบันทึกข้อมูลทางบรรณานุกรมในแบบบันทึกจากหนังสือวิชาการทางบรรณารักษศาสตร์ คือ

ภาควิชาบรรณารักษศาสตร์ คณะอักษรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

การค้นคว้าและการเขียนรายงาน. พิมพ์ครั้งที่ 4. กรุงเทพมหานคร:

ภาควิชาบรรณารักษศาสตร์ คณะอักษรศาสตร์, 2544.

2. จัดทำแบบบันทึกข้อมูลหนังสือบันเทิงคดีสำหรับเด็กก่อนวัยรุ่นที่ได้รับรางวัลในการประกวดหนังสือดีเด่นในงานสัปดาห์หนังสือแห่งชาติ ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2521 - 2544 เพื่อการวิจัยครั้งนี้ ซึ่งแบ่งเป็น 2 ตอนดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลหนังสือบันเทิงคดีสำหรับเด็กก่อนวัยรุ่นที่ได้รับรางวัลในการประกวดหนังสือดีเด่นในงานสัปดาห์หนังสือแห่งชาติ ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2521 - 2544 ประกอบด้วยผู้แต่ง ผู้จัดทำภาพประกอบ ชื่อเรื่อง ครั้งที่พิมพ์ สถานที่พิมพ์ สำนักพิมพ์ ปีที่พิมพ์ และจำนวนหน้า

ตอนที่ 2 บรรณนิทัศน์หนังสือบันเทิงคดีสำหรับเด็กก่อนวัยรุ่นที่ได้รับรางวัลในการประกวดหนังสือดีเด่นในงานสัปดาห์หนังสือแห่งชาติ ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2521 - 2544

แบบวิเคราะห์ข้อมูล

1. ผู้วิจัยศึกษาค้นคว้าหาข้อมูลเพื่อกำหนดหัวข้อและสร้างเกณฑ์การวิเคราะห์จากตำรา เอกสาร และงานวิจัย ต่อไปนี้

กล่อมจิตต์ พลายเวช. **รายงานผลการวิจัยทุนคณะอักษรศาสตร์**

เรื่องหนังสือสำหรับเด็กในช่วงปี พ.ศ. 2525 - พ.ศ. 2529.

กรุงเทพมหานคร: คณะอักษรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2532.

จินตนา ไบกาชฎี. **แนวการจัดทำหนังสือสำหรับเด็ก.** กรุงเทพมหานคร:

สุวีริยาสาส์น, 2534.

ชุติมา สัจจานันท์ และคณะ. **การพัฒนาเกณฑ์การประเมินค่าวรรณกรรมไทย.** กรุงเทพมหานคร: สถาบันภาษาไทย กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ, 2543.

นิตา ชูโต, และคณะ. **การวิเคราะห์เนื้อหาหนังสืออ่านสำหรับเด็ก.** กรุงเทพมหานคร: คณะอนุกรรมการอุดมการณ์ของชาติ, 2524.

การกำหนดหัวข้อและเกณฑ์การวิเคราะห์ในแบบวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยได้ศึกษาเนื้อหาและแนวคิดของหนังสือบันเทิงคดีสำหรับเด็กก่อนวัยรุ่น โดยใช้หัวข้อเนื้อหาและแนวคิดในหนังสือ เอกสาร และงานวิจัยต่างๆ ต่อไปนี้

กลุ่มจิตต์ พลายเวช. **รายงานผลการวิจัยทุนคณะอักษรศาสตร์เรื่องหนังสือสำหรับเด็กในช่วงปี พ.ศ. 2525 – พ.ศ. 2529.** กรุงเทพมหานคร: คณะอักษรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2532.

นิตา ชูโต และคณะ. **รายงานผลการวิจัยเรื่องหนังสืออ่านสำหรับเด็กเยาวชน.** กรุงเทพมหานคร: สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมและประสานงานเยาวชนแห่งชาติ, 2528.

รัญจวน อินทรกำแหง. **วรรณกรรมสำหรับเด็กและวัยรุ่น.** พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพมหานคร: ดวงกมล, 2520

2. ผู้วิจัยนำข้อมูลที่ได้จากการศึกษาหนังสือ เอกสาร และงานวิจัยต่างๆ มาจัดทำแบบวิเคราะห์หนังสือบันเทิงคดีสำหรับเด็กก่อนวัยรุ่นที่ได้รับรางวัลในการประกวดหนังสือดีเด่นในงานสัปดาห์หนังสือแห่งชาติ ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2521 – 2544 เพื่อการวิจัยครั้งนี้ ซึ่งแบ่งเป็น 8 ตอน ดังนี้

- ตอนที่ 1 ข้อมูลด้านผู้จัดทำ
- ตอนที่ 2 ข้อมูลด้านเนื้อหา
- ตอนที่ 3 ข้อมูลด้านแนวคิด
- ตอนที่ 4 ข้อมูลด้านตัวละคร
- ตอนที่ 5 ข้อมูลด้านฉาก
- ตอนที่ 6 ข้อมูลด้านการนำเสนอเรื่อง

ตอนที่ 7 ข้อมูลด้านสำนวนภาษา

ตอนที่ 8 ข้อมูลด้านองค์ประกอบของหนังสือ

การทดสอบเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

การทดสอบเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยคือ แบบวิเคราะห์ ข้อมูล ทำโดยนำแบบวิเคราะห์ข้อมูลที่สร้างขึ้นมา ทดลองเก็บข้อมูลหนังสือบันเทิงคดีสำหรับเด็กก่อนวัยรุ่นที่ไม่ได้รับรางวัลในการประกวดหนังสือดีเด่นในงานสัปดาห์หนังสือแห่งชาติ จำนวน 10 ชื่อเรื่อง หนังสือที่ใช้ทดลองเก็บข้อมูลเหล่านี้เลือกโดยการจับฉลากชื่อหนังสือบันเทิงคดีสำหรับเด็กก่อนวัยรุ่นที่ส่งเข้าประกวดในการประกวดหนังสือดีเด่นในงานสัปดาห์หนังสือแห่งชาติย้อนหลังตั้งแต่ปี พ.ศ. 2536 – 2544 (180 ชื่อเรื่อง) โดยคัดเลือกหนังสือที่มีผู้แต่งไม่ซ้ำกันเมื่อได้หนังสือเพื่อการทดสอบแล้ว ทำการทดสอบโดยใช้แบบวิเคราะห์ข้อมูล 1 ชุด ต่อหนังสือ 1 ชื่อเรื่อง รายชื่อหนังสือที่ใช้ทดลองเก็บข้อมูลเพื่อทดสอบแบบวิเคราะห์ข้อมูลมีดังนี้

โกศล อนุสิม. **หอมกลิ่นแผ่นดินหนาว**. กรุงเทพมหานคร: ดอกหญ้า, 2540.

คณาพร คชา. **เด็กหญิงจ้ำง**. กรุงเทพมหานคร: ต้นอ่อน 1999, 2541.

แจกชนม์. **สุขขอบสายรุ้ง**. กรุงเทพมหานคร: ดับเบิ้ลนายน์, 2543.

ชัยพร แสงกระจ่าง. **หน้าต่างสี่ชมพู ประตูสีฟ้า**. กรุงเทพมหานคร: คมบาง, 2539.

โชติ ศรีสุวรรณ. **โรงเรียนริมทุ่งกว้าง**. กรุงเทพมหานคร: ไทยวัฒนาพานิช, 2539.

ถวัลย์ มาศจรัส. **แม่**. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพมหานคร: ต้นอ่อน แกรมมี่, 2540.

ทำนุ อินประเสริฐ. **รักคุณครูเหมือนพ่อ**. กรุงเทพมหานคร: ต้นอ่อน 1999, 2541.

นิเวศน์ กันไทยราษฎร์. **บันทึกถึงลูกสาว**. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพมหานคร: ต้นอ่อน, 2542.

ประภัสสร เสวิกุล. **เพื่อน**. พิมพ์ครั้งที่ 8. กรุงเทพมหานคร: นิลุบล, 2543.

แพรว จารุ. **บ้านย่าสุขสันต์**. กรุงเทพมหานคร: ดับเบิ้ลนายน์, 2542.

การทดสอบแบบวิเคราะห์ข้อมูลทำให้ได้แนวทางปรับปรุงประเด็นด้านตัวละคร โดยปรับปรุงหัวข้อย่อยในข้อ 4.1.3 สถานภาพของตัวละครให้รัดกุมโดยเพิ่ม สถานภาพ “ครอบครัวแตกแยก” อีกประเด็นหนึ่ง

เมื่อปรับปรุงแบบวิเคราะห์เรียบร้อยแล้ว ได้จัดทำแบบวิเคราะห์ข้อมูล ฉบับสมบูรณ์ (ภาคผนวก ก) และนำไปเก็บข้อมูลหนังสือที่เป็นประชากรจำนวน 78 ชื่อเรื่อง แบบวิเคราะห์ข้อมูลหนังสือบันเทิงคดีสำหรับเด็กก่อนวัยรุ่นที่ได้รับรางวัลในการประกวดหนังสือดีเด่นในงานสัปดาห์หนังสือแห่งชาติ ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2521 – 2544 เป็นชนิดเลือกตอบ แบบปลายเปิดและปลายปิด ประกอบด้วยหัวข้อใหญ่ 8 หัวข้อ และหัวข้อย่อยในแต่ละหัวข้อ อีก 45 หัวข้อ และมีหัวข้ออื่นๆ เมื่อประเด็นที่อาจจะพบนอกเหนือจากที่กำหนดไว้ด้วย ดังนี้

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยนำแบบวิเคราะห์หนังสือบันเทิงคดีสำหรับเด็กก่อนวัยรุ่นที่สร้างขึ้น มาใช้วิเคราะห์โดยบันทึกข้อมูลประเด็นต่างๆ ของหนังสือบันเทิงคดีสำหรับเด็กก่อนวัยรุ่น ที่ได้รับรางวัลในการประกวดหนังสือดีเด่นในงานสัปดาห์หนังสือแห่งชาติ ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2521 – 2544 ที่เป็นประชากร จำนวน 78 ชื่อเรื่อง ตามหัวข้อในแบบวิเคราะห์ โดยใช้ แบบ บันทึกข้อมูลและแบบวิเคราะห์ข้อมูลอย่างละ 1 ชุด ต่อหนังสือ 1 ชื่อเรื่อง โดยทำการ บันทึกเก็บ รวบรวมข้อมูลเป็นขั้นตอนดังนี้

1. อ่านหนังสือบันเทิงคดีสำหรับเด็กก่อนวัยรุ่นที่เป็นประชากร จำนวน 78 ชื่อเรื่อง ครั้งที่ 1 เพื่อบันทึกข้อมูลทางบรรณานุกรมและจัดทำบรรณนิทัศน์ลงในแบบบันทึกข้อมูล

1.1 บันทึกข้อมูลทางบรรณานุกรมโดยการเขียนรายละเอียดหัวข้อต่างๆ ตามข้อมูลจากหนังสือบันเทิงคดีสำหรับเด็กก่อนวัยรุ่นที่เป็นประชากร ได้แก่ ผู้แต่ง ผู้จัดทำภาพประกอบ ชื่อเรื่อง ครั้งที่พิมพ์ สถานที่พิมพ์ สำนักพิมพ์ ปีที่พิมพ์ และจำนวนหน้า ลงในแบบบันทึก

1.2 จัดทำบรรณนิทัศน์โดยการอ่านและสรุปสาระสำคัญของ หนังสือบันเทิงคดีสำหรับเด็กก่อนวัยรุ่นที่เป็นประชากรลงในแบบบันทึกข้อมูล

2. อ่านหนังสือที่เป็นประชากร ครั้งที่ 2 โดยละเอียด เปรียบเทียบสาระที่ประมวล ได้กับประเด็นต่างๆ ในแบบวิเคราะห์ข้อมูล ทำการวิเคราะห์และบันทึกข้อมูลโดยการทำ เครื่องหมายขีดในช่องที่เป็นคำตอบตามประเด็นที่กำหนดไว้ หรือเติมข้อความที่เป็นคำตอบใน

ช่องว่างในแบบวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ผู้จัดทำ เนื้อหา แนวคิด ตัวละคร จาก การนำเสนอเรื่อง
สำนวนภาษา และองค์ประกอบของหนังสือ

2.1. ข้อมูลผู้จัดทำ บันทึกข้อมูลผู้แต่ง ผู้จัดทำภาพประกอบ และ
สำนักพิมพ์ โดยทำเครื่องหมายขีด 1 ครั้ง ในช่องคำตอบแต่ละประเด็นในแบบวิเคราะห์ ถ้ามี
คำตอบนอกเหนือจากประเด็นที่กำหนดไว้ จะเติมข้อความที่เป็นคำตอบในช่องอื่นๆ
ในแบบวิเคราะห์ข้อมูล

2.2 ข้อมูลเนื้อหา บันทึกข้อมูลโดยการพิจารณาเนื้อหาเรื่องราวและ
เหตุการณ์อันเป็นประเด็นสำคัญของหนังสือแต่ละเรื่อง พิจารณาประเด็นที่เด่นชัดที่สุดเพียง
ประเด็นเดียวว่าตรงกับประเด็นใดในแบบวิเคราะห์ข้อมูล แล้วทำเครื่องหมายขีด 1 ครั้ง ในช่อง
ที่เป็นคำตอบแต่ละประเด็นในแบบวิเคราะห์ข้อมูลส่วนที่เป็นแบบเลือกตอบแบบปลายปิด
ทั้งนี้หนังสือ 1 ชื่อเรื่อง จะกำหนดเนื้อหา 1 เนื้อหา ถ้ามีเนื้อหาอื่นๆ นอกเหนือจากประเด็น
ที่กำหนดไว้ จะเติมข้อความที่เป็นคำตอบในช่องอื่นๆ ในแบบวิเคราะห์ข้อมูล

2.3 ข้อมูลแนวคิด บันทึกข้อมูลโดยการพิจารณาแนวคิดหลักและ
แนวคิดรองอันเป็นประเด็นสำคัญของหนังสือแต่ละเรื่องว่าตรงกับประเด็นใดในแบบวิเคราะห์
ข้อมูล แล้วทำเครื่องหมายขีด 1 ครั้ง ในช่องที่เป็นคำตอบแต่ละประเด็นในแบบวิเคราะห์ข้อมูล
ส่วนที่เป็นแบบเลือกตอบแบบปลายปิด ทั้งนี้หนังสือ 1 ชื่อเรื่อง จะกำหนดแนวคิดหลัก 1 แนวคิด
และแนวคิดรอง 1 แนวคิด ถ้ามีแนวคิดอื่นๆ นอกเหนือจากประเด็นที่กำหนดไว้ จะเติมข้อความ
ที่เป็นคำตอบในช่องอื่นๆ ในแบบวิเคราะห์ข้อมูล

2.4 ข้อมูลตัวละคร บันทึกข้อมูลโดยพิจารณาตัวละครผู้ที่มีบทบาท
สำคัญที่สุดในเรื่องตามประเด็นที่กำหนดไว้ แล้วทำเครื่องหมายขีด 1 ครั้ง ในช่องที่เป็นคำตอบ
แต่ละประเด็นในแบบวิเคราะห์ข้อมูลส่วนที่เป็นแบบเลือกตอบแบบปลายปิด ทั้งนี้หนังสือ
1 ชื่อเรื่อง จะกำหนดตัวละครเอกเพียงตัวเดียว ถ้ามีตัวละครอื่นๆ นอกเหนือจากประเด็นที่กำหนด
ไว้ จะเติมข้อความที่เป็นคำตอบในช่องอื่นๆ ในแบบวิเคราะห์ข้อมูล

2.5 ข้อมูลฉาก บันทึกข้อมูลโดยการพิจารณาสถานที่ที่มีเหตุการณ์
ในเรื่องปรากฏเป็นส่วนใหญ่ แล้วทำเครื่องหมายขีด 1 ครั้ง ในช่องที่เป็นคำตอบแต่ละประเด็น
ในแบบวิเคราะห์ข้อมูลส่วนที่เป็นแบบเลือกตอบแบบปลายปิด ทั้งนี้หนังสือ 1 ชื่อเรื่อง จะกำหนด
ฉากเพียงแห่งเดียว โดยเลือกสถานที่ที่มีเหตุการณ์ต่างๆ ในเรื่องเกิดขึ้นมากที่สุด ถ้ามีฉากอื่นๆ
นอกเหนือจากประเด็นที่กำหนดไว้ จะเติมข้อความที่เป็นคำตอบในช่องอื่นๆ ในแบบวิเคราะห์
ข้อมูล

2.6 ข้อมูลการนำเสนอเรื่อง บันทึกข้อมูลโดยพิจารณาวิธีการที่ผู้แต่งใช้
ในการเสนอเนื้อเรื่องตามประเด็นที่กำหนด แล้วทำเครื่องหมายขีด 1 ครั้ง ในช่องที่เป็นคำตอบ

แต่ละประเด็นในแบบวิเคราะห์ข้อมูลส่วนที่เป็นแบบเลือกตอบแบบปลายปิด ทั้งนี้การวิเคราะห์ข้อมูลการนำเสนอเรื่องของหนังสือแต่ละชื่อเรื่อง ซึ่งประกอบด้วย 3 ลักษณะ ได้แก่ โครงเรื่อง แนวเรื่อง และวิธีการนำเสนอเรื่อง จะกำหนดคำตอบลักษณะละ 1 คำตอบ ถ้ามีลักษณะอื่นๆ นอกเหนือจากที่กำหนดไว้ จะเติมข้อความที่เป็นคำตอบในช่องอื่นๆ ในแบบวิเคราะห์ข้อมูล

2.7 ข้อมูลสำนวนภาษา บันทึกข้อมูลโดยพิจารณาถ้อยคำที่มีลักษณะเฉพาะ ซึ่งผู้แต่งใช้ในการเรียบเรียงเนื้อเรื่อง และบทสนทนา แล้วทำเครื่องหมายขีด 1 ครั้ง ในช่องที่เป็นคำตอบแต่ละประเด็นในแบบวิเคราะห์ข้อมูลส่วนที่เป็นแบบเลือกตอบแบบปลายปิด ถ้ามีสำนวนภาษาลักษณะอื่นๆ นอกเหนือจากที่กำหนดไว้ จะเติมข้อความที่เป็นคำตอบในช่องอื่นๆ ในแบบวิเคราะห์ข้อมูล

2.8 ข้อมูลด้านองค์ประกอบของหนังสือ บันทึกข้อมูลโดยพิจารณาส่วนที่ให้ข้อมูลเกี่ยวกับหนังสือ และส่วนที่แสดงลักษณะรูปเล่มของหนังสือ แล้วทำเครื่องหมายขีด 1 ครั้ง ในช่องที่เป็นคำตอบแต่ละประเด็นในแบบวิเคราะห์ข้อมูลส่วนที่เป็นแบบเลือกตอบแบบปลายปิด ถ้ามีข้อมูลอื่นๆ นอกเหนือจากที่กำหนดไว้ จะเติมข้อความที่เป็นคำตอบในช่องอื่นๆ ในแบบวิเคราะห์ข้อมูล

3. ตรวจสอบข้อมูลที่เป็นคำตอบแต่ละประเด็นในแบบวิเคราะห์ข้อมูล

4. รวบรวมรอยคะแนนจากประเด็นต่างๆ ในแบบวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

1. นำเสนอข้อมูลทางบรรณานุกรม และบรรณนิทัศน์หนังสือบันเทิงคดีสำหรับเด็กก่อนวัยรุ่นที่ได้รับรางวัลในการประกวดหนังสือดีเด่นในงานสัปดาห์หนังสือแห่งชาติ ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2521 – 2544 ในภาคผนวก

2. นำข้อมูลที่รวบรวมจากแบบวิเคราะห์หนังสือบันเทิงคดีสำหรับเด็กก่อนวัยรุ่นในด้านผู้จัดทำ เนื้อหา แนวคิด ตัวละคร ฉาก การนำเสนอเรื่อง สำนวนภาษา และองค์ประกอบของหนังสือ มาทำการวิเคราะห์โดยวิธีทางสถิติ คือ การหาค่าความถี่ และค่าร้อยละ (Percentage) โดยใช้สูตรดังนี้

$$P = \frac{f}{n} \times 100$$

เมื่อ P = อัตราส่วนร้อยละ

f = ตัวแปร

n = จำนวนหนังสือ

3. นำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลหนังสือบันเทิงคดีสำหรับเด็กก่อนวัยรุ่น
ในรูปตารางและคำบรรยายประกอบตารางในบทที่ 4 พร้อมทั้งสรุป อภิปรายผลการวิจัยและ
ให้ข้อเสนอแนะในบทที่ 5

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์หนังสือบันเทิงคดีสำหรับเด็กก่อนวัยรุ่นที่ได้รับรางวัลในการประกวดหนังสือดีเด่นในงานสัปดาห์หนังสือแห่งชาติ ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2521 – 2544 ได้นำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลในรูปตารางประกอบคำบรรยายเป็น 8 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ผู้จัดทำ นำเสนอข้อมูลในตารางที่ 1-3

ตอนที่ 2 เนื้อหา นำเสนอข้อมูลในตารางที่ 4

ตอนที่ 3 แนวคิด นำเสนอข้อมูลในตารางที่ 5-6

ตอนที่ 4 ตัวละคร นำเสนอข้อมูลในตารางที่ 7-11

ตอนที่ 5 ฉาก นำเสนอข้อมูลในตารางที่ 12-13

ตอนที่ 6 การนำเสนอเรื่อง นำเสนอข้อมูลในตารางที่ 14-17

ตอนที่ 7 สำนวนภาษา นำเสนอข้อมูลในตารางที่ 18-19

ตอนที่ 8 องค์ประกอบของหนังสือ นำเสนอข้อมูลในตารางที่ 20-22

ดังรายละเอียดต่อไปนี้

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตอนที่ 1 ผู้จัดทำ

การวิเคราะห์หนังสือบันเทิงคดีสำหรับเด็กก่อนวัยรุ่นที่ได้รับรางวัลในการประกวดหนังสือดีเด่นในงานสัปดาห์หนังสือแห่งชาติ ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2521 - 2544 ในด้านผู้จัดทำ จำแนกเป็น 3 หัวข้อ ได้แก่ ผู้แต่ง ผู้จัดทำภาพประกอบ และสำนักพิมพ์ ปรากฏผลดังนี้

1.1 ผู้แต่ง

ผลการวิเคราะห์หนังสือบันเทิงคดีโดยจำแนกตามผู้แต่งเป็น 2 กลุ่ม ได้แก่ ผู้แต่งที่เป็นบุคคล และนิติบุคคล พบว่า หนังสือบันเทิงคดีทั้งหมดจำนวน 78 ชื่อเรื่อง มีผู้แต่งเป็นบุคคล (ร้อยละ 100.00) ไม่มีหนังสือบันเทิงคดีที่มีผู้แต่งเป็นนิติบุคคล

สำหรับผู้แต่งที่เป็นบุคคล พบว่า มีจำนวนทั้งสิ้น 45 ราย ผู้แต่งส่วนใหญ่ จำนวน 29 ราย (ร้อยละ 64.44) มีผลงานรายละ 1 ชื่อเรื่อง เป็นผลงานจำนวน 29 ชื่อเรื่อง (ร้อยละ 37.18) ผู้แต่งที่เป็นบุคคลที่มีผลงานรายละมากกว่า 1 ชื่อเรื่อง มีจำนวน 16 ราย (ร้อยละ 35.56) รวมเป็นผลงานจำนวน 49 ชื่อเรื่อง (ร้อยละ 62.82) ผู้แต่งที่มีผลงานมากที่สุด คือ ส.พุ่มสุวรรณ มีผลงานจำนวน 6 ชื่อเรื่อง (ร้อยละ 7.69) ผู้แต่งที่มีผลงานรองลงมา มีผลงาน รายละ 4 ชื่อเรื่อง (ร้อยละ 5.13 เท่ากัน) มี 5 ราย ได้แก่ ชมัยภร แสงกระจ่าง โชติ ศรีสุวรรณ ทำนุ อ้นประเสริฐ นิพนานฯ (วาวแพร) และมาลา คำจันทร์

ดังรายละเอียดในตารางที่ 1

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 1 หนังสือบันเทิงคดีจำแนกตามประเภทและชื่อผู้แต่ง

ประเภทและชื่อผู้แต่ง	จำนวนผู้แต่ง		จำนวนเรื่อง**	ร้อยละ
	จำนวน	ร้อยละ		
ผู้แต่งที่เป็นบุคคล				
<u>มีผลงานมากกว่า 1 ชื่อเรื่อง</u>	16	35.56	49	62.82
ส.พุ่มสุวรรณ*			6	7.69
ชมัยภร แสงกระจ่าง/ไพลิน รุ่งรัตน์*			4	5.13
โชติ ศรีสุวรรณ			4	5.13
ทำนุ ชั้นประเสริฐ			4	5.13
นิพพานฯ/วาวแพร*			4	5.13
มาลา คำจันทร์*			4	5.13
เชิญอักษร*			3	3.85
พนม นันทพฤกษ์*			3	3.85
อโศก ศรีสุวรรณ			3	3.85
เจตนาพร*			2	2.56
พิบูลศักดิ์ ละครพล			2	2.56
พิชณู ศุภ.*			2	2.56
มานพ แก้วสนิท			2	2.56
ว.วินิจฉัยกุล*			2	2.56
อัศศิริ ธรรมโชติ			2	2.56
อุดม วิเศษสาร			2	2.56
<u>มีผลงาน 1 ชื่อเรื่อง</u>	29	64.44	29	37.18
กนกวลี พจนปกรณ์*			1	1.28
กาญจนา นาคนันทน์*			1	1.28
โกศล อนุสิม			1	1.28
จักรภัทร พงศ์ภัทระ			1	1.28
จำลอง ฝั่งชลจิตร			1	1.28
เชกชนม์*			1	1.28
ดวงแก้ว กัลยาณี*			1	1.28
ถวัลย์ มาศจรัส			1	1.28

ตารางที่ 1 หนังสือบัณฑิตที่จำแนกตามประเภทและชื่อผู้แต่ง (ต่อ)

ประเภทและชื่อผู้แต่ง	จำนวนผู้แต่ง		จำนวนเรื่อง**	ร้อยละ
	จำนวน	ร้อยละ		
เทพศิริ สุขโสภา			1	1.28
นิเวศน์ กันไทยราษฎร์			1	1.28
บุญโชค เจียมวิริยะ			1	1.28
ประพิณ ออกเวหา			1	1.28
ประภัสสร เสวิกุล			1	1.28
ประสิทธิ์ มุสิกเกษม			1	1.28
ปางบุญ*			1	1.28
แพร จารุ*			1	1.28
ภาณุมาศ ภูมิถาวร			1	1.28
ไมตรี ลิ้มปชาติ			1	1.28
ชูร กมลเสวีรัตน์			1	1.28
ละเวง ปัญจสุนทร*			1	1.28
วัธนา บุญยัง			1	1.28
วิริยะ สิริสิงห			1	1.28
วีรญาณ์ เจริญโท			1	1.28
วีรวัฒน์ กนกนุเคราะห์			1	1.28
ศราวก*			1	1.28
ศรี เกศมณี			1	1.28
สีฟ้า*			1	1.28
สุวรรณี สุคนธา*			1	1.28
โสภาค สุวรรณ*			1	1.28
รวม	45	100.00	78	100.00

* ชื่อผู้แต่งที่เป็นนามแฝง ดูนามจริงจากภาคผนวก ก หน้า 269

** ดูรายชื่อหนังสือจำแนกตามประเภทและชื่อผู้แต่งจากภาคผนวก ค หน้า 195

1.2 ผู้จัดทำภาพประกอบ

ผลการวิเคราะห์หนังสือบันเทิงคดีโดยจำแนกตามผู้จัดทำภาพประกอบ เป็น 2 กลุ่ม ได้แก่ มีผู้จัดทำภาพประกอบ และไม่มีผู้จัดทำภาพประกอบ พบว่า หนังสือบันเทิงคดีส่วนใหญ่จำนวน 65 ชื่อเรื่อง (ร้อยละ 83.33) มีผู้จัดทำภาพประกอบ และจำนวน 13 ชื่อเรื่อง (ร้อยละ 16.67) ไม่มีผู้จัดทำภาพประกอบ

สำหรับหนังสือบันเทิงคดีที่มีผู้จัดทำภาพประกอบ (65 ชื่อเรื่อง) พบว่า ส่วนใหญ่ จำนวน 53 ชื่อเรื่อง (ร้อยละ 81.54) ระบุชื่อผู้จัดทำภาพประกอบ ซึ่งมีจำนวน 39 ราย และจำนวน 12 ชื่อเรื่อง (ร้อยละ 18.46) ไม่ระบุชื่อผู้จัดทำภาพประกอบ

หนังสือบันเทิงคดีที่ระบุชื่อผู้จัดทำภาพประกอบ (53 ชื่อเรื่อง) พบว่า ส่วนใหญ่ จำนวน 42 ชื่อเรื่อง (ร้อยละ 64.62) มีผู้จัดทำภาพประกอบเป็นบุคคล ซึ่งมีจำนวน 36 ราย (ร้อยละ 92.31) และจำนวน 11 ชื่อเรื่อง (ร้อยละ 16.92) มีผู้จัดทำภาพประกอบเป็นนิติบุคคล ซึ่งมีจำนวน 3 ราย (ร้อยละ 7.69)

ผู้จัดทำภาพประกอบที่เป็นบุคคล (36 ราย) พบว่า ส่วนใหญ่จำนวน 31 ราย (ร้อยละ 79.49) มีผลงานรายละเอียด 1 ชื่อเรื่อง เป็นผลงานจำนวน 31 ชื่อเรื่อง (ร้อยละ 47.69) ผู้จัดทำภาพประกอบที่เป็นบุคคลที่มีผลงานรายละเอียดมากกว่า 1 ชื่อเรื่อง มีจำนวน 5 ราย (ร้อยละ 12.82) รวมเป็นผลงานจำนวน 11 ชื่อเรื่อง (ร้อยละ 16.92) ผู้จัดทำภาพประกอบที่เป็นบุคคลที่มีผลงานมากที่สุด คือ จารุพงษ์ จันทร์เพชร มีผลงานจำนวน 3 ชื่อเรื่อง (ร้อยละ 4.62) ผู้จัดทำภาพประกอบที่เป็นบุคคลที่มีผลงานรองลงมา มีผลงานรายละเอียด 2 ชื่อเรื่อง (ร้อยละ 3.08 เท่ากัน) มี 4 ราย ได้แก่ นุกุล วิชัยดิษฐ พัดชา ศุภนิมิตร ไพโรจน์ ดาวประดับวงษ์ และวีระยุทธ เลิศสุวิชัย

ผู้จัดทำภาพประกอบที่เป็นนิติบุคคล (3 ราย) พบว่า ส่วนใหญ่จำนวน 2 ราย (ร้อยละ 5.13) มีผลงานรายละเอียดมากกว่า 1 ชื่อเรื่อง รวมเป็นผลงานจำนวน 10 ชื่อเรื่อง (ร้อยละ 15.38) ผู้จัดทำภาพประกอบที่เป็นนิติบุคคลที่มีผลงานจำนวน 1 ชื่อเรื่อง มีจำนวน 1 ราย (ร้อยละ 2.56) ผู้จัดทำภาพประกอบที่เป็นนิติบุคคลที่มีผลงานมากที่สุดจำนวน 8 ชื่อเรื่อง (ร้อยละ 12.31) คือ ต้นอ้อแกรมมี กราฟฟิค

ดังรายละเอียดในตารางที่ 2

ตารางที่ 2 หนังสือบันทึกคดีจำแนกตามผู้จัดทำภาพประกอบ

ผู้จัดทำภาพประกอบ	จำนวนผู้แต่ง		จำนวนเรื่อง*	ร้อยละ
	จำนวน	ร้อยละ		
ระบุชื่อผู้จัดทำภาพประกอบ			53	81.54
บุคคล	36	92.31	42	64.62
<u>มีผลงานมากกว่า 1 ชื่อเรื่อง</u>	5	12.82	11	16.92
จารุพงษ์ จันทรเพชร			3	4.62
นุกูล วิชัยดิษฐ			2	3.08
พัชชา ศุภนิมิตร			2	3.08
ไพโรจน์ ดาวประดับวงษ์			2	3.08
วีระยุทธ เลิศสุตวิชัย			2	3.08
<u>มีผลงาน 1 ชื่อเรื่อง</u>	31	79.49	31	47.69
วีระยุทธ เลิศสุตวิชัย			2	3.08
กฤษณะ นพอภิรักษ์กุล			1	1.54
กัลยาณี ปรัชญาอนุภาพ			1	1.54
กานต์			1	1.54
กำชัย กรมทอง			1	1.54
จินตนา			1	1.54
เฉลิม อัครคะพู			1	1.54
ชิตชัย สง่ากุล			1	1.54
ช่วง มุลพินิจ			1	1.54
เทพศิริ สุขโสภา			1	1.54
เดียนรุ่งฟ้า เพ็ญไพสิฐ			1	1.54
ธานี ชินชูศักดิ์			1	1.54
ธีระพันธ์ ลอไพบูลย์			1	1.54
ปฐม พัววิมล			1	1.54
ปฐมมา			1	1.54
ปัทมยา ไชยะคำ			1	1.54
ประพิศพงศ์ มาลากุลฯ			1	1.54
ประภาศ ประกอบกิจ			1	1.54

ตารางที่ 2 หนังสือบันทึกคดีจำแนกตามผู้จัดทำภาพประกอบ (ต่อ)

ผู้จัดทำภาพประกอบ	จำนวนผู้แต่ง		จำนวนเรื่อง*	ร้อยละ
	จำนวน	ร้อยละ		
นิรนาม			1	1.54
พงษ์พันธุ์ จิตราวิทย์			1	1.54
ไพลิน แต่ตระกูลสุข และจิรศักดิ์ จำปาเทศ			1	1.54
มนตรี สังข์มุสิกานนท์			1	1.54
เมืองไทย บุศมาโร			1	1.54
ยศนันท์ แยมเมือง			1	1.54
ลูกตาล			1	1.54
ศิริวรรณ กุลประดิษฐ์			1	1.54
สมชาย ปานประชา			1	1.54
สมบัติ คิวฮก			1	1.54
สารานุกรมภาคใต้			1	1.54
สิทธิพร พวงสุข			1	1.54
อนุชา วงศ์มณีรัตน์			1	1.54
อุบลเดช พันธุ์เพ็ง			1	1.54
นิติบุคคล	3	7.69	11	16.92
<u>มีผลงานมากกว่า 1 ชื่อเรื่อง</u>	2	5.13	10	15.38
ต้นอ่อนแถมมี กราฟฟิค			8	12.31
พีเค กรู๊ป			2	3.08
<u>มีผลงาน 1 ชื่อเรื่อง</u>	1	2.56	1	1.54
ควอลิตี้ กราฟฟิค				
ไม่ระบุชื่อผู้จัดทำภาพประกอบ			12	18.46
รวม	39	100.00	65	100.00

* ดูรายชื่อหนังสือจำแนกตามชื่อผู้จัดทำภาพประกอบจากภาคผนวก ค หน้า 200

1.3 สำนักพิมพ์

ผลการวิเคราะห์หนังสือบันเทิงคดีโดยจำแนกสำนักพิมพ์เป็น 2 ประเภท ได้แก่ สำนักพิมพ์ของรัฐบาล และสำนักพิมพ์ของเอกชน พบว่า หนังสือบันเทิงคดีส่วนใหญ่ จำนวน 77 ชื่อเรื่อง (ร้อยละ 98.72) จัดพิมพ์โดยสำนักพิมพ์เอกชน ซึ่งมีจำนวน 31 ราย (ร้อยละ 96.88) และจำนวน 1 ชื่อเรื่อง (ร้อยละ 1.28) จัดพิมพ์โดยสำนักพิมพ์ของรัฐบาล จำนวน 1 ราย (ร้อยละ 3.13) คือ องค์การค้ำของครูสภา

สำหรับสำนักพิมพ์เอกชนที่มีผลงานหนังสือบันเทิงคดีได้รับรางวัล (31 ราย) พบว่า ส่วนใหญ่จำนวน 18 ราย (ร้อยละ 56.25) มีผลงานได้รับรางวัลรายละ 1 ชื่อเรื่อง เป็นผลงานจำนวน 18 ชื่อเรื่อง (ร้อยละ 23.08) และสำนักพิมพ์เอกชนจำนวน 13 ราย (ร้อยละ 40.63) มีผลงานได้รับรางวัลรายละมากกว่า 1 ชื่อเรื่อง รวมเป็นผลงานจำนวน 59 ชื่อเรื่อง (ร้อยละ 75.64) โดยสำนักพิมพ์เอกชนที่มีหนังสือบันเทิงคดีได้รับรางวัลมากที่สุด จำนวน 11 ชื่อเรื่อง (ร้อยละ 14.10) คือ สำนักพิมพ์ต้นอ่อน แกรมมี่ สำนักพิมพ์เอกชนที่มีหนังสือบันเทิงคดีได้รับรางวัลรองลงมาจำนวน 8 ชื่อเรื่อง (ร้อยละ 10.26) คือ สำนักพิมพ์ดอกหญ้า

ดังรายละเอียดในตารางที่ 3

ตารางที่ 3 หนังสือบันเทิงคดีจำแนกตามประเภทและชื่อสำนักพิมพ์

ประเภทและชื่อสำนักพิมพ์	จำนวนผู้แต่ง		จำนวนเรื่อง*	ร้อยละ
	จำนวน	ร้อยละ		
สำนักพิมพ์ของรัฐบาล	1	3.13	1	1.28
องค์การค้าของคุรุสภา				
สำนักพิมพ์ของเอกชน	31	96.88	77	98.72
<u>จัดพิมพ์มากกว่า 1 ชื่อเรื่อง</u>	13	40.63	59	75.64
ต้นอ้อ แกรมมี่			11	14.10
ดอกหญ้า			8	10.26
ไทยวัฒนาพานิช			7	8.97
ต้นอ้อ 1999			5	6.41
คมบาง			4	5.13
ผีเสื้อ			4	5.13
มิ่งมิตร			4	5.13
สุวีริยาสาส์น			4	5.13
ดับเบิลนายน์			3	3.85
หมึกจีน			3	3.85
บรรณกิจ			2	2.56
แพรวสำนักพิมพ์			2	2.56
วัฒนาพานิช			2	2.56
<u>จัดพิมพ์ 1 ชื่อเรื่อง</u>	18	56.25	18	23.08
กอไผ่			1	1.28
กำแพง			1	1.28
ชมรมเด็ก			1	1.28
ชีวิต			1	1.28
ดวงตา			1	1.28
ดอกไม้			1	1.28
ต้นอ้อ			1	1.28
บ้านไมตรี			1	1.28
บ้านหนังสือ			1	1.28

ตารางที่ 3 หนังสือบันเทิงคดีจำแนกตามประเภทและชื่อสำนักพิมพ์ (ต่อ)

ประเภทและชื่อสำนักพิมพ์	จำนวนผู้แต่ง		จำนวนเรื่อง*	ร้อยละ
	จำนวน	ร้อยละ		
บำรุงสาส์น			1	1.28
ปลาตะเพียน			1	1.28
แพรวเยาวชน			1	1.28
มูลนิธิเด็ก			1	1.28
วลี			1	1.28
ศิลปาบรรณาคาร			1	1.28
สารคดี			1	1.28
สุฝัน			1	1.28
เอส แอนด์ เค พับลีซซิ่ง			1	1.28
รวม	32	100.00	78	100.00

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

* ดูรายชื่อหนังสือจำแนกตามประเภทและชื่อสำนักพิมพ์จากภาคผนวก ค หน้า 204

ตอนที่ 2 เนื้อหา

การวิเคราะห์หนังสือบันเทิงคดีสำหรับเด็กก่อนวัยรุ่นที่ได้รับรางวัลในการประกวดหนังสือดีเด่นในงานสัปดาห์หนังสือแห่งชาติ ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2521 – 2544 ในด้านเนื้อหา จำแนกเป็น 9 เนื้อหา ได้แก่ เรื่องครอบครัว เรื่องความรัก เรื่องธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เรื่องผจญภัย เรื่องลึกลับ เรื่องวิถีชีวิต เรื่องวิทยาศาสตร์ เรื่องสัตว์ และเรื่องอาชีพ ปรากฏผลดังนี้

หนังสือบันเทิงคดีจำนวนมากที่สุด 28 ชื่อเรื่อง (ร้อยละ 35.90) มีเนื้อหาเรื่องครอบครัว รองลงมา ตามลำดับ ได้แก่ จำนวน 20 ชื่อเรื่อง (ร้อยละ 25.64) มีเนื้อหาเรื่องวิถีชีวิต จำนวน 12 ชื่อเรื่อง (ร้อยละ 15.38) มีเนื้อหาเรื่องความรัก จำนวน 9 ชื่อเรื่อง (ร้อยละ 11.54) มีเนื้อหาเรื่องธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม จำนวน 3 ชื่อเรื่อง (ร้อยละ 3.85 เท่ากัน) มีเนื้อหาเรื่องผจญภัย และเรื่องสัตว์ และน้อยที่สุดจำนวน 1 ชื่อเรื่อง (ร้อยละ 1.28 เท่ากัน) มีเนื้อหาเรื่องลึกลับ เรื่องวิทยาศาสตร์ และเรื่องอาชีพ

การวิเคราะห์เนื้อหาต่างๆ ปรากฏผลดังนี้

เนื้อหาเรื่องครอบครัว

หนังสือบันเทิงคดีที่มีเนื้อหาเรื่องครอบครัว (28 ชื่อเรื่อง) ซึ่งจำแนกย่อยเป็น 3 เนื้อหา พบว่า จำนวนมากที่สุด 20 ชื่อเรื่อง (ร้อยละ 25.64) เป็นเรื่องความเป็นอยู่ในครอบครัว รองลงมาจำนวน 5 ชื่อเรื่อง (ร้อยละ 6.41) เป็นเรื่องความอบอุ่นในครอบครัว และน้อยที่สุดจำนวน 3 ชื่อเรื่อง (ร้อยละ 3.85) เป็นเรื่องปัญหาครอบครัว

เนื้อหาเรื่องความรัก

หนังสือบันเทิงคดีที่มีเนื้อหาเรื่องความรัก (12 ชื่อเรื่อง) ซึ่งจำแนกย่อยเป็น 3 เนื้อหา พบว่า จำนวนมากที่สุด 5 ชื่อเรื่อง (ร้อยละ 6.41) เป็นเรื่องความรักระหว่างคนกับสัตว์ รองลงมาจำนวน 4 ชื่อเรื่อง (ร้อยละ 5.13) เป็นเรื่องความรักระหว่างเพื่อน และน้อยที่สุดจำนวน 3 ชื่อเรื่อง (ร้อยละ 3.85) เป็นเรื่องความรักระหว่างผู้ใหญ่กับเด็ก

เนื้อหาเรื่องธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

หนังสือบันเทิงคดีที่มีเนื้อหาเรื่องธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม (9 ชื่อเรื่อง) ซึ่งจำแนกย่อยเป็น 2 เนื้อหา พบว่า จำนวนมากที่สุด 8 ชื่อเรื่อง (ร้อยละ 10.26) เป็นเรื่อง การอนุรักษ์ธรรมชาติและจำนวน 1 ชื่อเรื่อง (ร้อยละ 1.28) เป็นเรื่องภัยธรรมชาติ

เนื้อหาเรื่องผจญภัย

หนังสือบันเทิงคดีที่มีเนื้อหาเรื่องผจญภัย มีจำนวน 3 ชื่อเรื่อง (ร้อยละ 3.85) พบว่า เป็นเรื่องการช่วยเหลือผู้อื่น

เนื้อหาเรื่องลึกลับ

หนังสือบันเทิงคดีที่มีเนื้อหาเรื่องลึกลับ มีจำนวน 1 ชื่อเรื่อง (ร้อยละ 1.28) พบว่า เป็นเรื่องความเชื่อและไสยศาสตร์

เนื้อหาเรื่องวิถีชีวิต

หนังสือบันเทิงคดีที่มีเนื้อหาเรื่องวิถีชีวิต (20 ชื่อเรื่อง) ซึ่งจำแนกย่อย เป็น 2 เนื้อหา พบว่า จำนวนมากที่สุด 12 ชื่อเรื่อง (ร้อยละ 15.38) เป็นเรื่องการดำเนินชีวิต และจำนวน 8 ชื่อเรื่อง (ร้อยละ 10.26) เป็นเรื่องการต่อสู้ชีวิต

เนื้อหาเรื่องวิทยาศาสตร์

หนังสือบันเทิงคดีที่มีเนื้อหาเรื่องวิทยาศาสตร์ มีจำนวน 1 ชื่อเรื่อง (ร้อยละ 1.28) พบว่า เป็นเรื่องมิติแห่งโลกอนาคต

เนื้อหาเรื่องสัตว์

หนังสือบันเทิงคดีที่มีเนื้อหาเรื่องสัตว์ มีจำนวน 3 ชื่อเรื่อง (ร้อยละ 3.85) พบว่า เป็นเรื่องธรรมชาติของสัตว์

เนื้อหาเรื่องอาชีพ

หนังสือบันเทิงคดีที่มีเนื้อหาเรื่องอาชีพ มีจำนวน 1 ชื่อเรื่อง (ร้อยละ 1.28) พบว่าเป็นเรื่องอาชีพช่างตีมีด

ดังรายละเอียดในตารางที่ 4

ตารางที่ 4 หนังสือบันเทิงคดีจำแนกตามเนื้อหา

เนื้อหา	จำนวนเรื่อง* (N=78)	ร้อยละ
		100.00
เรื่องครอบครัว	28	35.90
ความเป็นอยู่ในครอบครัว	20	25.64
ความอบอุ่น	5	6.41
ปัญหาครอบครัว	3	3.85
เรื่องความรัก	12	15.38
คนกับสัตว์	5	6.41
เพื่อน	4	5.13
ผู้ใหญ่กับเด็ก	3	3.85
เรื่องธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม	9	11.54
การอนุรักษ์ธรรมชาติ	8	10.26
ภัยธรรมชาติ	1	1.28
เรื่องผจญภัย (การช่วยเหลือผู้อื่น)	3	3.85
เรื่องลึกลับ (ความเชื่อและไสยศาสตร์)	1	1.28
เรื่องวิถีชีวิต	20	25.64
การดำเนินชีวิต	12	15.38
การต่อสู้ชีวิต	8	10.26
เรื่องวิทยาศาสตร์ (มิติแห่งโลกอนาคต)	1	1.28
เรื่องสัตว์ (ธรรมชาติของสัตว์)	3	3.85
เรื่องอาชีพ (ช่างตีมีด)	1	1.28

* ดูรายชื่อหนังสือจำแนกตามเนื้อหาจากภาคผนวก ง หน้า 208

ตอนที่ 3 แนวคิด

การวิเคราะห์หนังสือบันเทิงคดีสำหรับเด็กก่อนวัยรุ่นที่ได้รับรางวัลในการประกวดหนังสือดีเด่นในงานสัปดาห์หนังสือแห่งชาติ ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2521 – 2544 ในด้านแนวคิด จำแนกเป็น 10 แนวคิด ได้แก่ การทำความดี การยอมรับตนเอง ความกตัญญู ความกล้าหาญ ความเชื่อมั่นในตนเอง ความเมตตากรุณา ความรับผิดชอบ ความวิริยะอุตสาหะ ความสามัคคี และมีรูปภาพ ปรากฏผลดังนี้

แนวคิดหลักที่มีในหนังสือบันเทิงคดีจำนวนมากที่สุด 19 ชื่อเรื่อง (ร้อยละ 24.36) คือ แนวคิดเกี่ยวกับความเมตตากรุณา รองลงมา ตามลำดับ ได้แก่ จำนวน 18 ชื่อเรื่อง (ร้อยละ 23.08) คือ แนวคิดเกี่ยวกับมิตรภาพ จำนวน 9 ชื่อเรื่อง (ร้อยละ 11.54) คือ แนวคิดเกี่ยวกับการทำความดี จำนวน 7 ชื่อเรื่อง (ร้อยละ 8.97 เท่ากัน) ได้แก่ แนวคิดเกี่ยวกับการยอมรับตนเอง และความวิริยะอุตสาหะ จำนวน 6 ชื่อเรื่อง (ร้อยละ 7.69) คือ แนวคิดเกี่ยวกับความเชื่อมั่นในตนเอง จำนวน 5 ชื่อเรื่อง (ร้อยละ 6.41) ได้แก่ แนวคิดเกี่ยวกับความรับผิดชอบ และความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ และแนวคิดหลักที่มีน้อยที่สุดจำนวน 1 ชื่อเรื่อง (ร้อยละ 1.28 เท่ากัน) ได้แก่ แนวคิดเกี่ยวกับความกตัญญู และความกล้าหาญ

เมื่อจำแนกแนวคิดรองที่มีในหนังสือบันเทิงคดี พบว่า

แนวคิดรองที่มีในหนังสือบันเทิงคดีจำนวนมากที่สุด 22 ชื่อเรื่อง (ร้อยละ 28.21) คือ แนวคิดเกี่ยวกับมิตรภาพ รองลงมา ตามลำดับ ได้แก่ จำนวน 16 ชื่อเรื่อง (ร้อยละ 20.51) คือ แนวคิดเกี่ยวกับความเมตตากรุณา จำนวน 12 ชื่อเรื่อง (ร้อยละ 15.38) คือ แนวคิดเกี่ยวกับความรับผิดชอบ จำนวน 9 ชื่อเรื่อง (ร้อยละ 11.54) คือ แนวคิดเกี่ยวกับความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ จำนวน 7 ชื่อเรื่อง (ร้อยละ 8.97) คือ แนวคิดเกี่ยวกับการทำความดี จำนวน 5 ชื่อเรื่อง (ร้อยละ 6.41) คือ แนวคิดเกี่ยวกับความเชื่อมั่นในตนเอง จำนวน 3 ชื่อเรื่อง (ร้อยละ 3.85) คือ แนวคิดเกี่ยวกับการยอมรับตนเอง และจำนวน 2 ชื่อเรื่อง (ร้อยละ 2.56) คือ แนวคิดเกี่ยวกับความวิริยะอุตสาหะ และแนวคิดรองที่มีน้อยที่สุดจำนวน 1 ชื่อเรื่อง (ร้อยละ 1.28 เท่ากัน) ได้แก่ แนวคิดเกี่ยวกับความกตัญญู และความกล้าหาญ

ดังรายละเอียดในตารางที่ 5

ตารางที่ 5 หนังสือบันทึกคดีจำแนกตามแนวคิด

แนวคิด	แนวคิดหลัก		แนวคิดรอง	
	จำนวนเรื่อง* (N=78)	ร้อยละ 100.00	จำนวนเรื่อง (N=78)	ร้อยละ 100.00
การทำความคิด	9	11.54	7	8.97
การยอมรับตนเอง	7	8.97	3	3.85
ความกตัญญู	1	1.28	1	1.28
ความกล้าหาญ	1	1.28	1	1.28
ความเชื่อมั่นในตนเอง	6	7.69	5	6.41
ความเมตตากรุณา	19	24.36	16	20.51
ความรับผิดชอบ	5	6.41	12	6.41
ความวิริยะอุตสาหะ	7	8.97	2	8.97
ความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่	5	6.41	9	11.54
มิตรภาพ	18	23.08	22	28.21

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

* ดูรายชื่อหนังสือจำแนกตามแนวคิดหลักจากภาคผนวก จ หน้า 213

เมื่อจำแนกแนวคิดหลักตามเนื้อหา ปรากฎผลดังนี้

หนังสือบันเทิงคดีที่มีเนื้อหาเรื่องครอบครัว (28 ชื่อเรื่อง) พบว่า จำนวนมากที่สุด 6 ชื่อเรื่อง (ร้อยละ 21.43) ให้แนวคิดเกี่ยวกับความเมตตาากรุณา รองลงมาจำนวน 5 ชื่อเรื่อง (ร้อยละ 17.86 เท่ากัน) ให้แนวคิดเกี่ยวกับความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ และมิตรภาพ และน้อยที่สุดจำนวน 1 ชื่อเรื่อง (ร้อยละ 3.57) ให้แนวคิดเกี่ยวกับความรับผิดชอบ

หนังสือบันเทิงคดีที่มีเนื้อหาเรื่องความรัก (12 ชื่อเรื่อง) พบว่า จำนวนมากที่สุด 5 ชื่อเรื่อง (ร้อยละ 41.67 เท่ากัน) ให้แนวคิดเกี่ยวกับความเมตตาากรุณา และมิตรภาพ และจำนวน 1 ชื่อเรื่อง (ร้อยละ 8.33 เท่ากัน) ให้แนวคิดเกี่ยวกับการทำความดี และความรับผิดชอบต่อ

หนังสือบันเทิงคดีที่มีเนื้อหาเรื่องธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม (9 ชื่อเรื่อง) พบว่า จำนวนมากที่สุด 3 ชื่อเรื่อง (ร้อยละ 33.33 เท่ากัน) ให้แนวคิดเกี่ยวกับความเมตตาากรุณา และความรับผิดชอบต่อ และจำนวน 1 ชื่อเรื่อง (ร้อยละ 11.11 เท่ากัน) ให้แนวคิดเกี่ยวกับการทำความดี ความกตัญญู และมิตรภาพ

หนังสือบันเทิงคดีที่มีเนื้อหาเรื่องผจญภัย (3 ชื่อเรื่อง) พบว่า จำนวนมากที่สุด 2 ชื่อเรื่อง (ร้อยละ 66.67) ให้แนวคิดเกี่ยวกับมิตรภาพ และจำนวน 1 ชื่อเรื่อง (ร้อยละ 33.33) ให้แนวคิดเกี่ยวกับการทำความดี

หนังสือบันเทิงคดีที่มีเนื้อหาเรื่องลึกลับ มีจำนวน 1 ชื่อเรื่อง (ร้อยละ 100.00) พบว่า ให้แนวคิดเกี่ยวกับความกล้าหาญ

หนังสือบันเทิงคดีที่มีเนื้อหาเรื่องวิถีชีวิต (20 ชื่อเรื่อง) พบว่า จำนวนมากที่สุด 4 ชื่อเรื่อง (ร้อยละ 20.00 เท่ากัน) ให้แนวคิดเกี่ยวกับการทำความดี ความวิริยะอุตสาหะ และมิตรภาพ รองลงมาจำนวน 3 ชื่อเรื่อง (ร้อยละ 15.00 เท่ากัน) ให้แนวคิดเกี่ยวกับการยอมรับตนเอง และความเชื่อมั่นในตนเอง และน้อยที่สุดจำนวน 2 ชื่อเรื่อง (ร้อยละ 10.00) ให้แนวคิดเกี่ยวกับความเมตตาากรุณา

หนังสือบันเทิงคดีที่มีเนื้อหาเรื่องวิทยาศาสตร์ มีจำนวน 1 ชื่อเรื่อง (ร้อยละ 100.00) พบว่า ให้แนวคิดเกี่ยวกับความเมตตาากรุณา

หนังสือบันเทิงคดีที่มีเนื้อหาเรื่องสัตว์ (3 ชื่อเรื่อง) พบว่า จำนวนมากที่สุด 2 ชื่อเรื่อง (ร้อยละ 66.67) ให้แนวคิดเกี่ยวกับความเมตตากรุณา และจำนวน 1 ชื่อเรื่อง (ร้อยละ 33.33) ให้แนวคิดเกี่ยวกับมิตรภาพ

หนังสือบันเทิงคดีที่มีเนื้อหาเรื่องอาชีพ มีจำนวน 1 ชื่อเรื่อง (ร้อยละ 100.00) พบว่า ให้แนวคิดเกี่ยวกับความเชื่อมั่นในตนเอง

ดังรายละเอียดในตารางที่ 6

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 6 หนังสือบันเทิงคดีจำแนกแนวคิดหลักตามเนื้อหา

เนื้อหา	ครอบครัว (N=28)		ความรัก (N=12)		ธรรมชาติฯ (N=9)		ผจญภัย (N=3)		ลึกลับ (N=1)		วิถีชีวิต (N=20)		วิทยาศาสตร์ (N=1)		สัตว์ (N=3)		อาชีวะ (N=1)	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
ทำความดี (N=9)	2	7.14	1	8.33	1	11.11	1	33.33	-	-	4	20.00	-	-	-	-	-	-
ยอมรับตนเอง (N=7)	4	14.29	-	-	-	-	-	-	-	-	3	15.00	-	-	-	-	-	-
กตัญญู (N=1)	-	-	-	-	1	11.11	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
กล้าหาญ (N=1)	-	-	-	-	-	-	-	-	1	100.00	-	-	-	-	-	-	-	-
เชื่อมั่นในตนเอง (N=6)	2	7.14	-	-	-	-	-	-	-	-	3	15.00	-	-	-	-	1	100.00
เมตตา (N=19)	6	21.43	5	41.67	3	33.33	-	-	-	-	2	10.00	1	100.00	2	66.67	-	-
รับผิดชอบ (N=5)	1	3.57	1	8.33	3	33.33	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
อุตสาหกรรม (N=7)	3	10.71	-	-	-	-	-	-	-	-	4	20.00	-	-	-	-	-	-
เชื้อเพื่อ (N=5)	5	11.86	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
มิตรภาพ (N=18)	5	11.86	5	41.67	1	11.11	2	66.67	-	-	4	20.00	-	-	1	33.33	-	-

ตอนที่ 4 ตัวละคร

การวิเคราะห์หนังสือบันเทิงคดีสำหรับเด็กก่อนวัยรุ่นที่ได้รับรางวัลในการประกวดหนังสือดีเด่นในงานสัปดาห์หนังสือแห่งชาติ ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2521 – 2544 ในด้านตัวละคร จำแนกเป็น 2 กลุ่ม ได้แก่ ตัวละครที่เป็นคน และตัวละครที่เป็นสัตว์ ตัวละครที่เป็นคนจำแนกเป็น 5 หัวข้อ ได้แก่ เพศ อายุ สถานภาพ และการศึกษา ตัวละครที่เป็นสัตว์จำแนกย่อยตามชนิด ปรากฏผลดังนี้

หนังสือบันเทิงคดีส่วนใหญ่จำนวน 70 ชื่อเรื่อง (ร้อยละ 89.74) มีตัวละครเป็นคน และจำนวน 7 ชื่อเรื่อง (ร้อยละ 8.97) มีตัวละครเป็นสัตว์ นอกจากนี้พบว่าจำนวน 1 ชื่อเรื่อง (ร้อยละ 1.28) มีตัวละครอื่นๆ คือ ต้นไม้

4.1 เพศและชนิดของตัวละคร

เมื่อจำแนกเพศและชนิดของตัวละครตามประเภทของตัวละคร พบว่าหนังสือบันเทิงคดีที่มีตัวละครเป็นคน (70 ชื่อเรื่อง) ส่วนใหญ่จำนวน 53 ชื่อเรื่อง (ร้อยละ 67.95) มีตัวละครเป็นเพศชาย และจำนวน 17 ชื่อเรื่อง (ร้อยละ 21.79) มีตัวละครเป็นเพศหญิง

สำหรับหนังสือบันเทิงคดีที่มีตัวละครเป็นสัตว์ (7 ชื่อเรื่อง) พบว่า จำนวนมากที่สุด 3 ชื่อเรื่อง (ร้อยละ 3.85) มีตัวละครเป็นนก และจำนวน 1 ชื่อเรื่อง (ร้อยละ 1.28 เท่ากัน) มีตัวละครเป็นกระต่าย ไก่ สุนัข และห่าน

ดังรายละเอียดในตารางที่ 7

ศูนย์วิจัยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 7 หนังสือบันเทิงคดีจำแนกตามตัวละคร

ตัวละคร	จำนวนเรื่อง* (N=78)	ร้อยละ 100.00
คน	70	89.74
เพศชาย	53	67.95
เพศหญิง	17	21.79
สัตว์	7	8.97
นก	3	3.85
กระต่าย	1	1.28
ไก่	1	1.28
สุนัข	1	1.28
ห่าน	1	1.28
อื่นๆ	1	1.28

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

* ดูรายชื่อหนังสือจำแนกตามเพศและชนิดของตัวละครจากภาคผนวก ข หน้า 219

4.2 อายุของตัวละคร

การวิเคราะห์หนังสือบันเทิงคดีที่มีตัวละครเป็นคน (70 ชื่อเรื่อง) โดยจำแนกตามอายุเป็น 5 กลุ่ม ได้แก่ อายุ 3-5 ปี อายุ 6-11 ปี อายุ 12-14 ปี อายุ 15-17 ปี และอายุ 18 ปีขึ้นไป พบว่า หนังสือบันเทิงคดีที่มีตัวละครเป็นคนจำนวนมากที่สุด 26 ชื่อเรื่อง (ร้อยละ 37.14) มีตัวละครอายุ 12-14 ปี รองลงมาจำนวน 22 ชื่อเรื่อง (ร้อยละ 31.43) มีตัวละครอายุ 18 ปีขึ้นไป และน้อยที่สุดจำนวน 1 ชื่อเรื่อง (ร้อยละ 1.43) มีตัวละครอายุ 3-5 ปี

เมื่อจำแนกอายุของตัวละครตามเพศของตัวละคร ปรากฏผลดังนี้

หนังสือบันเทิงคดีที่มีตัวละครเป็นเพศชาย (53 ชื่อเรื่อง) พบว่า จำนวนมากที่สุด 22 ชื่อเรื่อง (ร้อยละ 41.51) มีตัวละครอายุ 12-14 ปี รองลงมาจำนวน 16 ชื่อเรื่อง (ร้อยละ 30.19) มีตัวละครอายุ 18 ปี ขึ้นไป และน้อยที่สุดจำนวน 6 ชื่อเรื่อง (ร้อยละ 11.32) มีตัวละครอายุ 15-17 ปี

หนังสือบันเทิงคดีที่มีตัวละครเป็นเพศหญิง (17 ชื่อเรื่อง) พบว่า จำนวนมากที่สุด 6 ชื่อเรื่อง (ร้อยละ 35.29 เท่ากัน) มีตัวละครอายุ 6-11 ปี และอายุ 18 ปี ขึ้นไป รองลงมาจำนวน 4 ชื่อเรื่อง (ร้อยละ 23.53) มีตัวละครอายุ 12-14 ปี และน้อยที่สุดจำนวน 1 ชื่อเรื่อง (ร้อยละ 5.88) มีตัวละครอายุ 3-5 ปี

ดังรายละเอียดในตารางที่ 8

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 8 หนังสือบันเทิงคดีจำแนกอายุของตัวละครตามเพศของตัวละคร*

เพศ	ชาย (N=53)		หญิง (N=17)		รวม (N=70)	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
อายุ						
3-5 ปี	-	-	1	5.88	1	1.43
6-11 ปี	9	16.98	6	35.29	15	21.43
12-14 ปี	22	41.51	4	23.53	26	37.14
15-17 ปี	6	11.32	-	-	6	8.57
18 ปี ขึ้นไป	16	30.19	6	35.29	22	31.43

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

* ดูรายชื่อหนังสือจำแนกตามอายุของตัวละครจากภาคผนวก ฉ หน้า 224

4.3 สถานภาพของตัวละคร

การวิเคราะห์หนังสือบันเทิงคดีที่มีตัวละครเป็นคน (70 ชื่อเรื่อง) โดยจำแนกตามสถานภาพของตัวละครเป็น 3 กลุ่ม ได้แก่ ผู้กำพร้า ผู้มีครอบครัว และผู้ครอบครัวแตกแยก โดยจำแนกตัวละครที่เป็นผู้กำพร้าเป็น 3 กลุ่มย่อย ได้แก่ ผู้กำพร้าบิดา ผู้กำพร้ามารดา และผู้กำพร้าทั้งบิดาและมารดา ตัวละครที่เป็นผู้มีครอบครัวจำแนกเป็น 2 กลุ่มย่อย ได้แก่ ผู้มีบิดามารดาโดยสายเลือด และผู้มีบิดามารดาบุญธรรม พบว่า หนังสือบันเทิงคดีที่มีตัวละครเป็นคนส่วนใหญ่จำนวน 50 ชื่อเรื่อง (ร้อยละ 71.43) เป็นผู้มีครอบครัว รองลงมาจำนวน 17 ชื่อเรื่อง (ร้อยละ 24.29) เป็นผู้กำพร้า และน้อยที่สุดจำนวน 3 ชื่อเรื่อง (ร้อยละ 4.29) เป็นผู้ครอบครัวแตกแยก

หนังสือบันเทิงคดีที่มีตัวละครเป็นผู้กำพร้า (17 ชื่อเรื่อง) พบว่า จำนวนมากที่สุด 6 ชื่อเรื่อง (ร้อยละ 8.57 เท่ากัน) เป็นผู้กำพร้ามารดา และผู้กำพร้าทั้งบิดาและมารดา และจำนวน 5 ชื่อเรื่อง (ร้อยละ 7.14) เป็นผู้กำพร้าบิดา

หนังสือบันเทิงคดีที่มีตัวละครเป็นผู้มีครอบครัว (50 ชื่อเรื่อง) พบว่า ส่วนใหญ่จำนวน 48 ชื่อเรื่อง (ร้อยละ 68.57) เป็นผู้มีบิดามารดาโดยสายเลือด และจำนวน 2 ชื่อเรื่อง (ร้อยละ 2.86) เป็นผู้มีบิดามารดาบุญธรรม

เมื่อจำแนกสถานภาพของตัวละครตามเพศของตัวละคร ปรากฏผลดังนี้

หนังสือบันเทิงคดีที่มีตัวละครเป็นเพศชาย (53 ชื่อเรื่อง) พบว่า ส่วนใหญ่จำนวน 38 ชื่อเรื่อง (ร้อยละ 71.70) เป็นผู้มีครอบครัว รองลงมาจำนวน 14 ชื่อเรื่อง (ร้อยละ 26.42) เป็นผู้กำพร้า และน้อยที่สุดจำนวน 1 ชื่อเรื่อง (ร้อยละ 1.89) เป็นผู้ครอบครัวแตกแยก

หนังสือบันเทิงคดีที่มีตัวละครเพศชายผู้มีครอบครัว (38 ชื่อเรื่อง) พบว่า ส่วนใหญ่จำนวน 37 ชื่อเรื่อง (ร้อยละ 69.81) เป็นผู้มีบิดามารดาโดยสายเลือด และจำนวน 1 ชื่อเรื่อง (ร้อยละ 1.89) เป็นผู้มีบิดามารดาบุญธรรม

หนังสือบันเทิงคดีที่มีตัวละครเพศชายผู้กำพว้า (14 ชื่อเรื่อง) พบว่า จำนวนมากที่สุด 5 ชื่อเรื่อง (ร้อยละ 9.43 เท่ากัน) เป็นผู้กำพว้าบิดา และผู้กำพว้าทั้งบิดาและ มารดา และจำนวน 4 ชื่อเรื่อง (ร้อยละ 7.55) เป็นผู้กำพว้ามารดา

หนังสือบันเทิงคดีที่มีตัวละครเป็นเพศหญิง (17 ชื่อเรื่อง) พบว่า ส่วนใหญ่ จำนวน 12 ชื่อเรื่อง (ร้อยละ 70.59) เป็นผู้ที่มีครอบครัว รองลงมาจำนวน 3 ชื่อเรื่อง (ร้อยละ 17.65) เป็นผู้กำพว้า และน้อยที่สุดจำนวน 2 ชื่อเรื่อง (ร้อยละ 11.76) เป็นผู้ครอบครัวแตกแยก

หนังสือบันเทิงคดีที่มีตัวละครเพศหญิงผู้ที่มีครอบครัว (12 ชื่อเรื่อง) พบว่า ส่วนใหญ่จำนวน 11 ชื่อเรื่อง (ร้อยละ 64.71) เป็นผู้ที่มีบิดามารดาโดยสายเลือด และ จำนวน 1 ชื่อเรื่อง (ร้อยละ 5.88) เป็นผู้ที่มีบิดามารดาบุญธรรม

หนังสือบันเทิงคดีที่มีตัวละครเพศหญิงผู้กำพว้า (3 ชื่อเรื่อง) พบว่า จำนวนมากที่สุด 2 ชื่อเรื่อง (ร้อยละ 11.76) เป็นผู้กำพว้ามารดา และจำนวน 1 ชื่อเรื่อง (ร้อยละ 5.88) เป็นผู้กำพว้าทั้งบิดาและมารดา

ดังรายละเอียดในตารางที่ 9

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 9 หนังสือบันทึกคดีจำแนกสถานภาพของตัวละครตามเพศของตัวละคร*

เพศ	ชาย (N=53)		หญิง (N=17)		รวม (N=70)	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
สถานภาพ						
กำพร้า	14	26.41	3	17.65	17	24.29
กำพร้าบิดา	5	9.43	-	-	5	7.14
กำพร้ามารดา	4	7.55	2	11.76	6	8.57
กำพร้าทั้งบิดาและมารดา	5	9.43	1	5.88	6	8.57
มีครอบครัว	38	71.70	12	70.59	50	71.43
บิดามารดาโดยสายเลือด	37	69.81	11	64.71	48	68.57
บิดามารดาบุญธรรม	1	1.89	1	5.88	2	2.86
ครอบครัวแตกแยก	1	1.89	2	11.76	3	4.29

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

* ดูรายชื่อหนังสือจำแนกตามสถานภาพของตัวละครจากภาคผนวก ข หน้า 226

4.4 การศึกษาของตัวละคร

การวิเคราะห์หนังสือบันเทิงคดีที่มีตัวละครเป็นคน (70 ชื่อเรื่อง) โดยจำแนกตามการศึกษาเป็น 2 กลุ่ม ได้แก่ มีการศึกษา และไม่ปรากฏข้อมูลการศึกษา ตัวละครที่มีการศึกษาจำแนกย่อยตามระดับการศึกษาเป็น 5 ระดับ ได้แก่ ระดับอนุบาล ระดับประถมศึกษา ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย และระดับอุดมศึกษา พบว่า ตัวละครที่เป็นคนในหนังสือบันเทิงคดีส่วนใหญ่จำนวน 63 ชื่อเรื่อง (ร้อยละ 90.00) เป็นผู้มีการศึกษา และจำนวน 7 ชื่อเรื่อง (ร้อยละ 10.00) มีตัวละครที่ไม่ปรากฏข้อมูลการศึกษา

สำหรับหนังสือบันเทิงคดีที่มีตัวละครเป็นผู้มีการศึกษา (63 ชื่อเรื่อง) พบว่า จำนวนมากที่สุด 29 ชื่อเรื่อง (ร้อยละ 41.43) มีการศึกษาระดับประถมศึกษา รองลงมา จำนวน 16 ชื่อเรื่อง (ร้อยละ 22.86) มีการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนต้น และจำนวน 13 ชื่อเรื่อง (ร้อยละ 18.57) มีการศึกษาระดับอุดมศึกษา และน้อยที่สุดจำนวน 2 ชื่อเรื่อง (ร้อยละ 2.86) มีการศึกษาระดับอนุบาล

เมื่อจำแนกการศึกษาของตัวละครตามเพศของตัวละคร ปรากฏผลดังนี้

หนังสือบันเทิงคดีที่มีตัวละครเป็นเพศชาย (53 ชื่อเรื่อง) พบว่า ส่วนใหญ่จำนวน 48 ชื่อเรื่อง (ร้อยละ 90.57) เป็นผู้มีการศึกษา และจำนวน 5 ชื่อเรื่อง (ร้อยละ 9.43) มีตัวละครที่ไม่ปรากฏข้อมูลการศึกษา

หนังสือบันเทิงคดีที่มีตัวละครเพศชายผู้มีการศึกษา (48 ชื่อเรื่อง) พบว่า จำนวนมากที่สุด 21 ชื่อเรื่อง (ร้อยละ 39.62) มีการศึกษาระดับประถมศึกษา รองลงมา จำนวน 15 ชื่อเรื่อง (ร้อยละ 28.30) มีการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนต้น และจำนวน 10 ชื่อเรื่อง (ร้อยละ 18.87) มีการศึกษาระดับอุดมศึกษา และน้อยที่สุดจำนวน 2 ชื่อเรื่อง (ร้อยละ 3.77) มีการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย

หนังสือบันเทิงคดีที่มีตัวละครเป็นเพศหญิง (17 ชื่อเรื่อง) พบว่า ส่วนใหญ่ จำนวน 15 ชื่อเรื่อง (ร้อยละ 88.24) เป็นผู้มีการศึกษา และจำนวน 2 ชื่อเรื่อง (ร้อยละ 11.76) มีตัวละครที่ไม่ปรากฏข้อมูลการศึกษา

หนังสือบันเทิงคดีที่มีตัวละครเพศหญิงผู้มีการศึกษา (15 ชื่อเรื่อง) พบว่า จำนวนมากที่สุด 8 ชื่อเรื่อง (ร้อยละ 47.06) มีการศึกษาระดับประถมศึกษา รองลงมา จำนวน 3 ชื่อเรื่อง (ร้อยละ 17.65) มีการศึกษาระดับอุดมศึกษา และน้อยที่สุดจำนวน 1 ชื่อเรื่อง (ร้อยละ 5.88 เท่ากัน) มีการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนต้น และระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย

ดังรายละเอียดในตารางที่ 10

ตารางที่ 10 หนังสือบันเทิงคดีจำแนกตามการศึกษาและเพศของตัวละคร*

		เพศ	
		ชาย	
		หญิง	
		รวม	
		(N=53)	
		(N=17)	
		(N=70)	
การศึกษา			
จำนวน	ร้อยละ		
จำนวน	ร้อยละ		
จำนวน	ร้อยละ		
มีการศึกษา			
48	90.57		
15	88.24		
63	90.00		
อนุบาล			

-	-
2	11.76
2	2.86

ประถมศึกษา

21	39.62
8	47.06
29	41.43

มัธยมศึกษาตอนต้น

15	28.30
1	5.88
16	22.86

มัธยมศึกษาตอนปลาย

2	3.77
1	5.88
3	4.29

อุดมศึกษา

10	18.87
3	17.65
13	18.57

ไม่ปรากฏข้อมูลการศึกษา

5	9.43
2	11.76
7	10.00

* ดูรายชื่อหนังสือจำแนกตามการศึกษาของตัวละครจากภาคผนวก ข หน้า 230
เมื่อจำแนกประเภทของตัวละครตามเนื้อหา ปรากฏผลดังนี้

หนังสือบันเทิงคดีที่มีเนื้อหาเรื่องครอบครัว (28 ชื่อเรื่อง) พบว่า ส่วนใหญ่
จำนวน 27 ชื่อเรื่อง (ร้อยละ 96.43) มีตัวละครเป็นคน และจำนวน 1 ชื่อเรื่อง (ร้อยละ 3.57)
มีตัวละครเป็นสัตว์ คือ สุนัข หนังสือบันเทิงคดีที่มีเนื้อหาเรื่องครอบครัวที่มีตัวละครเป็นคน
ส่วนใหญ่จำนวน 21 ชื่อเรื่อง (ร้อยละ 75.00) มีตัวละครเป็นเพศชาย และจำนวน 6 ชื่อเรื่อง
(ร้อยละ 21.43) มีตัวละครเป็นเพศหญิง

หนังสือบันเทิงคดีที่มีเนื้อหาเรื่องความรัก (12 ชื่อเรื่อง) พบว่า ส่วนใหญ่
จำนวน 9 ชื่อเรื่อง (ร้อยละ 75.00) มีตัวละครเป็นคน และจำนวน 3 ชื่อเรื่อง (ร้อยละ 25.00)
มีตัวละครเป็นสัตว์ ได้แก่ ไก่ นก และกระต่าย ชนิดละ 1 ชื่อเรื่อง หนังสือบันเทิงคดีที่มีเนื้อหา
เรื่องความรักที่มีตัวละครเป็นคนส่วนใหญ่จำนวน 7 ชื่อเรื่อง (ร้อยละ 58.33) มีตัวละครเป็น
เพศชาย และจำนวน 2 ชื่อเรื่อง (ร้อยละ 16.67) มีตัวละครเป็นเพศหญิง

หนังสือบันเทิงคดีที่มีเนื้อหาเรื่องธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม (9 ชื่อเรื่อง) พบว่า
ส่วนใหญ่จำนวน 7 ชื่อเรื่อง (ร้อยละ 77.78) มีตัวละครเป็นคน และจำนวน 1 ชื่อเรื่อง
(ร้อยละ 11.11) มีตัวละครเป็นสัตว์ คือ นก หนังสือบันเทิงคดีที่มีเนื้อหาเรื่องธรรมชาติและ
สิ่งแวดล้อมที่มีตัวละครเป็นคนส่วนใหญ่จำนวน 6 ชื่อเรื่อง (ร้อยละ 66.67) มีตัวละครเป็นเพศชาย
และจำนวน 1 ชื่อเรื่อง (ร้อยละ 11.11) มีตัวละครเป็นเพศหญิง นอกจากนี้พบว่าจำนวน 1 ชื่อเรื่อง
(ร้อยละ 11.11) มีตัวละครอื่นๆ คือ ต้นไม้

หนังสือบันเทิงคดีที่มีเนื้อหาเรื่องผจญภัย (3 ชื่อเรื่อง) พบว่า ทั้งหมด
(ร้อยละ 100.00) มีตัวละครเป็นคนเพศชาย

หนังสือบันเทิงคดีที่มีเนื้อหาเรื่องลึกลับ มีจำนวน 1 ชื่อเรื่อง (ร้อยละ 100.00)
พบว่า มีตัวละครเป็นคนเพศหญิง

หนังสือบันเทิงคดีที่มีเนื้อหาเรื่องวิถีชีวิต (20 ชื่อเรื่อง) พบว่า ทั้งหมด (ร้อยละ 100.00) มีตัวละครเป็นคน โดยส่วนใหญ่จำนวน 13 ชื่อเรื่อง (ร้อยละ 65.00) มีตัวละครเป็นเพศชาย และจำนวน 7 ชื่อเรื่อง (ร้อยละ 35.00) มีตัวละครเป็นเพศหญิง

หนังสือบันเทิงคดีที่มีเนื้อหาเรื่องวิทยาศาสตร์ มีจำนวน 1 ชื่อเรื่อง (ร้อยละ 100.00) พบว่า มีตัวละครเป็นคนเพศชาย

หนังสือบันเทิงคดีที่มีเนื้อหาเรื่องสัตว์ (3 ชื่อเรื่อง) พบว่า ส่วนใหญ่ จำนวน 2 ชื่อเรื่อง (ร้อยละ 66.67) มีตัวละครเป็นสัตว์ ได้แก่ นก และห่าน ชนิดละ 1 ชื่อเรื่อง และจำนวน 1 ชื่อเรื่อง (ร้อยละ 33.33) มีตัวละครเป็นคนเพศชาย

หนังสือบันเทิงคดีที่มีเนื้อหาเรื่องอาชีพ มีจำนวน 1 ชื่อเรื่อง (ร้อยละ 100.00) พบว่า มีตัวละครเป็นคนเพศชาย

ดังรายละเอียดในตารางที่ 11

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 11 หนังสือบันทึกคดีจำแนกประเภทของตัวละครตามเนื้อหา

เนื้อหา	ครอบครัว		ความรัก		ธรรมชาติ		ผจญภัย		ลึกลับ		วิถีชีวิต		วิทยาศาสตร์		สัตว์		อาชีพ	
	(N=28)		(N=12)		(N=9)		(N=3)		(N=1)		(N=20)		(N=1)		(N=3)		(N=1)	
ประเภทของตัวละคร	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
คน (N=70)	27	96.43	9	75.00	7	77.78	3	100.00	1	100.00	20	100.00	1	100.00	1	33.33	1	100.00
เพศชาย (N=53)	21	75.00	7	58.33	6	66.67	3	100.00	-	-	13	65.00	-	-	1	33.33	1	100.00
เพศหญิง (N=17)	6	21.43	2	16.67	1	11.11	-	-	-	100.00	7	35.00	1	100.00	-	-	-	-
สัตว์ (N=7)	1	3.57	3	25.00	1	11.11	-	-	-	-	-	-	-	-	2	66.67	-	-
อื่นๆ (N=1)	-	-	-	-	1	11.11	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-

ตอนที่ 5 ฉาก

การวิเคราะห์หนังสือบันเทิงคดีสำหรับเด็กก่อนวัยรุ่นที่ได้รับรางวัลในการประกวดหนังสือดีเด่นในงานสัปดาห์หนังสือแห่งชาติ ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2521 - 2544 ในด้านฉาก จำแนกเป็น 2 หัวข้อ ได้แก่ ฉากประเทศไทย และฉากต่างประเทศ ฉากประเทศไทยจำแนกเป็น 2 ช้อยย่อย ได้แก่ ฉากชนบท และฉากในเมือง พบว่าหนังสือบันเทิงคดีส่วนใหญ่จำนวน 72 ชื่อเรื่อง (ร้อยละ 92.31) เป็นฉากประเทศไทย และจำนวน 3 ชื่อเรื่อง (ร้อยละ 3.85 เท่ากัน) เป็นฉากต่างประเทศ คือ สหรัฐอเมริกา และฉากอื่นๆ ได้แก่ ฉากบนดวงดาว (2 ชื่อเรื่อง) และฉากมิติแห่งโลกอนาคต (1 ชื่อเรื่อง)

หนังสือบันเทิงคดีที่มีฉากเป็นประเทศไทย (72 ชื่อเรื่อง) พบว่า ส่วนใหญ่จำนวน 52 ชื่อเรื่อง (ร้อยละ 66.67) เป็นฉากในชนบท และจำนวน 15 ชื่อเรื่อง (ร้อยละ 19.23) เป็นฉากในเมือง คือ กรุงเทพมหานคร นอกจากนี้พบว่าจำนวน 5 ชื่อเรื่อง (ร้อยละ 6.41) ไม่ระบุจังหวัด/ภาค

หนังสือบันเทิงคดีที่มีฉากในชนบทประเทศไทย (52 ชื่อเรื่อง) พบว่า จำนวนมากที่สุด 14 ชื่อเรื่อง (ร้อยละ 17.95) เป็นฉากในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ รองลงมาจำนวน 13 ชื่อเรื่อง (ร้อยละ 16.67) เป็นฉากในภาคใต้ และจำนวน 11 ชื่อเรื่อง (ร้อยละ 14.10) เป็นฉากในภาคเหนือ และน้อยที่สุดจำนวน 3 ชื่อเรื่อง (ร้อยละ 3.85) เป็นฉากในภาคตะวันออก

ดังรายละเอียดในตารางที่ 12

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 12 หนังสือบันเทิงคดีจำแนกตามฉาก

ฉาก	จำนวนเรื่อง* (N=78)	ร้อยละ
จากประเทศไทย	72	92.31
ชนบท	52	66.67
ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ	14	17.95
ภาคใต้	13	16.67
ภาคเหนือ	11	14.10
ภาคกลาง	7	8.97
ภาคตะวันตก	4	5.13
ภาคตะวันออก	3	3.85
ในเมือง	15	19.23
อื่นๆ	5	6.41
จากต่างประเทศ	3	3.85
จากอื่นๆ	3	3.85

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

* กระจายชื่อหนังสือจำแนกตามฉากจากภาคผนวก ข หน้า 234

เมื่อจำแนกจากตามเนื้อหา ปราบกฏผลดังนี้

หนังสือบันเทิงคดีที่มีเนื้อหาเรื่องครอบครัว (28 ชื่อเรื่อง) พบว่า ทั้งหมด (ร้อยละ 100.00) เป็นจากประเทศไทย โดยส่วนใหญ่จำนวน 22 ชื่อเรื่อง (ร้อยละ 78.57) เป็นจากในชนบท และจำนวน 6 ชื่อเรื่อง (ร้อยละ 21.43) เป็นจากในเมือง คือ กรุงเทพมหานคร

สำหรับหนังสือบันเทิงคดีที่มีเนื้อหาเรื่องครอบครัวที่มีจากประเทศไทยในชนบท (22 ชื่อเรื่อง) พบว่า จำนวนมากที่สุด 8 ชื่อเรื่อง (ร้อยละ 28.57) เป็นจากในภาคใต้ รองลงมา จำนวน 5 ชื่อเรื่อง (ร้อยละ 17.86 เท่ากัน) เป็นจากในภาคเหนือ และภาคกลาง และน้อยที่สุด จำนวน 1 ชื่อเรื่อง (ร้อยละ 3.57 เท่ากัน) เป็นจากในภาคตะวันตก และภาคตะวันออก

หนังสือบันเทิงคดีที่มีเนื้อหาเรื่องความรัก (12 ชื่อเรื่อง) พบว่า ทั้งหมด (ร้อยละ 100.00) เป็นจากประเทศไทย โดยจำนวนมากที่สุด 5 ชื่อเรื่อง (ร้อยละ 41.67 เท่ากัน) เป็นจากในชนบท และจากในเมือง คือ กรุงเทพมหานคร และจำนวน 2 ชื่อเรื่อง (ร้อยละ 16.67) ไม่ระบุจังหวัด/ภาค

หนังสือบันเทิงคดีที่มีเนื้อหาเรื่องความรักที่มีจากประเทศไทยในชนบท (5 ชื่อเรื่อง) พบว่า จำนวนมากที่สุด 2 ชื่อเรื่อง (ร้อยละ 40.00) เป็นจากในภาคใต้ และจำนวน 1 ชื่อเรื่อง (ร้อยละ 20.00 เท่ากัน) เป็นจากในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ภาคกลาง และภาคเหนือ

หนังสือบันเทิงคดีที่มีเนื้อหาเรื่องธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม (9 ชื่อเรื่อง) พบว่า ทั้งหมด (ร้อยละ 100.00) เป็นจากประเทศไทย โดยส่วนใหญ่จำนวน 7 ชื่อเรื่อง (ร้อยละ 77.78) เป็นจากในชนบท และจำนวน 2 ชื่อเรื่อง (ร้อยละ 22.22) ไม่ระบุจังหวัด/ภาค

หนังสือบันเทิงคดีที่มีเนื้อหาเรื่องธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมที่มีจากประเทศไทยในชนบท (7 ชื่อเรื่อง) พบว่า ส่วนใหญ่จำนวน 5 ชื่อเรื่อง (ร้อยละ 71.43) เป็นจากในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ และจำนวน 2 ชื่อเรื่อง (ร้อยละ 28.57) เป็นจากในภาคใต้

หนังสือบันเทิงคดีที่มีเนื้อหาเรื่องผจญภัย (3 ชื่อเรื่อง) พบว่า ทั้งหมด (ร้อยละ 100.00) เป็นจากประเทศไทยในชนบทภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

หนังสือบันเทิงคดีที่มีเนื้อหาเรื่องลึกลับ มีจำนวน 1 ชื่อเรื่อง (ร้อยละ 100.00) พบว่า เป็นจากประเทศไทยในชนบทภาคเหนือ

หนังสือบันเทิงคดีที่มีเนื้อหาเรื่องวิถีชีวิต (20 ชื่อเรื่อง) พบว่า ส่วนใหญ่จำนวน 15 ชื่อเรื่อง (ร้อยละ 75.00) เป็นจากประเทศไทย และจำนวน 3 ชื่อเรื่อง (ร้อยละ 15.00) เป็นจากต่างประเทศ คือ สหรัฐอเมริกา นอกจากนี้พบว่าจำนวน 2 ชื่อเรื่อง (ร้อยละ 10.00) เป็นจากอื่นๆ คือ ฉากบนดวงดาว

สำหรับหนังสือบันเทิงคดีที่มีเนื้อหาเรื่องวิถีชีวิตที่มีฉากประเทศไทย (15 ชื่อเรื่อง) พบว่า ส่วนใหญ่จำนวน 11 ชื่อเรื่อง (ร้อยละ 55.00) เป็นฉากในชนบท และจำนวน 4 ชื่อเรื่อง (ร้อยละ 20.00) เป็นฉากในเมือง คือ กรุงเทพมหานคร

สำหรับหนังสือบันเทิงคดีที่มีเนื้อหาเรื่องวิถีชีวิตที่มีฉากประเทศไทยในชนบท (11 ชื่อเรื่อง) พบว่า จำนวนมากที่สุด 3 ชื่อเรื่อง (ร้อยละ 15.00 เท่ากัน) เป็นฉากในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ และภาคเหนือ รองลงมาจำนวน 2 ชื่อเรื่อง (ร้อยละ 10.00 เท่ากัน) เป็นฉากในภาคตะวันตก และภาคตะวันออก และน้อยที่สุดจำนวน 1 ชื่อเรื่อง (ร้อยละ 5.00) เป็นฉากในภาคใต้

หนังสือบันเทิงคดีที่มีเนื้อหาเรื่องวิทยาศาสตร์ มีจำนวน 1 ชื่อเรื่อง (ร้อยละ 100.00) พบว่า เป็นจากอื่นๆ คือ ฉากมิติแห่งโลกอนาคต

หนังสือบันเทิงคดีที่มีเนื้อหาเรื่องสัตว์ (3 ชื่อเรื่อง) พบว่า ทั้งหมด (ร้อยละ 100.00) เป็นจากประเทศไทย โดยส่วนใหญ่จำนวน 2 ชื่อเรื่อง (ร้อยละ 66.67) เป็นฉากในชนบท ได้แก่ ภาคเหนือ และภาคตะวันตก และจำนวน 1 ชื่อเรื่อง (ร้อยละ 33.33) ไม่ระบุจังหวัด/ภาค

หนังสือบันเทิงคดีที่มีเนื้อหาเรื่องอาชีพ มีจำนวน 1 ชื่อเรื่อง (ร้อยละ 100.00) พบว่า เป็นจากประเทศไทยในชนบทภาคกลาง

ตารางที่ 13 หนังสือบันเทิงคดีจำแนกจากตามเนื้อหา

เนื้อหา	ครอบครัว (N=28)		ความรัก (N=12)		ธรรมชาติ (N=9)		ผจญภัย (N=3)		ลึกลับ (N=1)		วิถีชีวิต (N=20)		วิทยาศาสตร์ (N=1)		สัตว์ (N=3)		อาชีพ (N=1)	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
จากประเทศไทย (N=72)	28	100.00	12	100.00	9	100.00	3	100.00	1	100.00	15	75.00	-	-	3	100.00	1	100.00
ชนบท (N=52)	22	78.57	5	41.67	7	77.78	3	100.00	1	100.00	11	55.00	-	-	2	66.67	1	100.00
ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ (N=14)	2	7.14	1	8.33	5	55.56	3	100.00	-	-	3	15.00	-	-	-	-	-	-
ภาคใต้ (N=13)	8	28.57	2	16.67	2	22.22	-	-	-	-	1	5.00	-	-	-	-	-	-
ภาคเหนือ (N=11)	5	17.86	1	8.33	-	-	-	-	1	100.00	3	15.00	-	-	1	33.33	-	-
ภาคกลาง (N=7)	5	17.86	1	8.33	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	100.00
ภาคตะวันตก (N=4)	1	3.57	-	-	-	-	-	-	-	-	2	10.00	-	-	1	33.33	-	-
ภาคตะวันออก (N=3)	1	3.57	-	-	-	-	-	-	-	-	2	10.00	-	-	-	-	-	-
ในเมือง (N=15)	6	21.43	5	41.67	-	-	-	-	-	-	4	20.00	-	-	-	-	-	-
อื่นๆ (N=5)	-	-	2	16.67	2	22.22	-	-	-	-	-	-	-	-	1	33.33	-	-
จากต่างประเทศ (N=2)	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	3	15.00	-	-	-	-	-	-
จากอื่นๆ (N=2)	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	2	10.00	1	100.00	-	-	-	-

ตอนที่ 6 การนำเสนอเรื่อง

การวิเคราะห์หนังสือบันเทิงคดีสำหรับเด็กก่อนวัยรุ่นที่ได้รับรางวัลในการประกวดหนังสือดีเด่นในงานสัปดาห์หนังสือแห่งชาติ ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2521 – 2544 ในด้านการนำเสนอเรื่อง จำแนกเป็น 3 ลักษณะ ได้แก่ โครงเรื่อง แนวเรื่อง และวิธีการนำเสนอเรื่อง ปรากฏผลดังนี้

6.1 โครงเรื่อง

การวิเคราะห์หนังสือบันเทิงคดีโดยจำแนกตามโครงเรื่องเป็น 2 ลักษณะ ได้แก่ โครงเรื่องที่มีเอกภาพ และโครงเรื่องไม่ต่อเนื่อง พบว่า หนังสือบันเทิงคดีส่วนใหญ่ จำนวน 64 ชื่อเรื่อง (ร้อยละ 82.05) มีโครงเรื่องที่มีเอกภาพ และจำนวน 14 ชื่อเรื่อง (ร้อยละ 17.95) มีโครงเรื่องไม่ต่อเนื่อง

6.2 แนวเรื่อง

การวิเคราะห์หนังสือบันเทิงคดีโดยจำแนกตามแนวเรื่องเป็น 2 แนว ได้แก่ เรื่องจินตนาการ และเรื่องสมจริง พบว่า หนังสือบันเทิงคดีส่วนใหญ่จำนวน 64 ชื่อเรื่อง (ร้อยละ 82.05) มีแนวเรื่องสมจริง และจำนวน 2 ชื่อเรื่อง (ร้อยละ 2.56) มีแนวเรื่องจินตนาการ นอกจากนี้พบว่าจำนวน 12 ชื่อเรื่อง (ร้อยละ 15.38) มีแนวเรื่องอื่นๆ คือ เรื่องสมจริงปนจินตนาการ

6.3 วิธีการนำเสนอเรื่อง

การวิเคราะห์หนังสือบันเทิงคดีโดยจำแนกตามวิธีการนำเสนอเรื่อง เป็น 3 ลักษณะ ได้แก่ เรื่องเล่า จดหมาย และบันทึก โดยเรื่องเล่าจำแนกย่อยเป็น 2 แบบ ได้แก่ การบรรยาย และการบรรยายสลับบทสนทนา พบว่า หนังสือบันเทิงคดีส่วนใหญ่ จำนวน 74 ชื่อเรื่อง (ร้อยละ 94.87) มีวิธีการนำเสนอเรื่องเป็นเรื่องเล่า และจำนวน 2 ชื่อเรื่อง (ร้อยละ 2.56 เท่ากัน) มีวิธีการนำเสนอเรื่องแบบจดหมาย และแบบบันทึก

สำหรับหนังสือบันเทิงคดีที่มีวิธีการนำเสนอเรื่องเป็นเรื่องเล่า (74 ชื่อเรื่อง) พบว่า ส่วนใหญ่จำนวน 66 ชื่อเรื่อง (ร้อยละ 84.62) เป็นเรื่องเล่าแบบบรรยายสลับบทสนทนา และ

จำนวน 8 ชื่อเรื่อง (ร้อยละ 10.26) เป็นเรื่องเล่าแบบอื่นๆ ได้แก่ แบบบรรยายสลับบทสนทนาและจดหมาย (5 ชื่อเรื่อง) และเรื่องเล่าแบบบรรยายสลับบทสนทนาและบันทึก (3 ชื่อเรื่อง) และไม่พบว่า มีหนังสือบันเทิงคดีที่มีวิธีการนำเสนอเรื่องเป็นเรื่องเล่าแบบบรรยาย

ดังรายละเอียดในตารางที่ 14

ตารางที่ 14 หนังสือบันเทิงคดีจำแนกตามการนำเสนอเรื่อง

การนำเสนอเรื่อง	จำนวนเรื่อง* (N=78)	ร้อยละ
โครงเรื่อง		
โครงเรื่องมีเอกภาพ	64	82.05
โครงเรื่องไม่ต่อเนื่อง	14	17.95
แนวเรื่อง		
เรื่องจินตนาการ	2	2.56
เรื่องสมจริง	64	82.05
แนวเรื่องอื่นๆ	12	15.38
วิธีการนำเสนอเรื่อง		
เรื่องเล่า	74	94.87
บรรยาย	-	-
บรรยายสลับบทสนทนา	66	84.62
อื่นๆ	8	10.26
จดหมาย	2	2.56
บันทึก	2	2.56

* ดูรายชื่อหนังสือจำแนกตามการนำเสนอเรื่องจากภาคผนวก ข หน้า 239

เมื่อจำแนกโครงเรื่องตามเนื้อหา ปราบกฏผลดังนี้

หนังสือบันเทิงคดีที่มีเนื้อหาเรื่องครอบครัว (28 ชื่อเรื่อง) พบว่า ส่วนใหญ่ จำนวน 21 ชื่อเรื่อง (ร้อยละ 75.00) มีโครงเรื่องที่มีเอกภาพ และจำนวน 7 ชื่อเรื่อง (ร้อยละ 25.00) มีโครงเรื่องไม่ต่อเนื่อง

หนังสือบันเทิงคดีที่มีเนื้อหาเรื่องความรัก (12 ชื่อเรื่อง) พบว่า ทั้งหมด (ร้อยละ 100.00) มีโครงเรื่องที่มีเอกภาพ

หนังสือบันเทิงคดีที่มีเนื้อหาเรื่องธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม (9 ชื่อเรื่อง) พบว่า ส่วนใหญ่จำนวน 7 ชื่อเรื่อง (ร้อยละ 77.78) มีโครงเรื่องที่มีเอกภาพ และจำนวน 2 ชื่อเรื่อง (ร้อยละ 22.22) มีโครงเรื่องไม่ต่อเนื่อง

หนังสือบันเทิงคดีที่มีเนื้อหาเรื่องผจญภัย (3 ชื่อเรื่อง) พบว่า ทั้งหมด (ร้อยละ 100.00) มีโครงเรื่องที่มีเอกภาพ

หนังสือบันเทิงคดีที่มีเนื้อหาเรื่องลึกลับ มีจำนวน 1 ชื่อเรื่อง (ร้อยละ 100.00) พบว่า มีโครงเรื่องที่มีเอกภาพ

หนังสือบันเทิงคดีที่มีเนื้อหาเรื่องวิถีชีวิต (20 ชื่อเรื่อง) พบว่า ส่วนใหญ่ จำนวน 15 ชื่อเรื่อง (ร้อยละ 75.00) มีโครงเรื่องที่มีเอกภาพ และจำนวน 5 ชื่อเรื่อง (ร้อยละ 25.00) มีโครงเรื่องไม่ต่อเนื่อง

หนังสือบันเทิงคดีที่มีเนื้อหาเรื่องวิทยาศาสตร์ มีจำนวน 1 ชื่อเรื่อง (ร้อยละ 100.00) พบว่า มีโครงเรื่องที่มีเอกภาพ

หนังสือบันเทิงคดีที่มีเนื้อหาเรื่องสัตว์ (3 ชื่อเรื่อง) พบว่า ทั้งหมด (ร้อยละ 100.00) มีโครงเรื่องที่มีเอกภาพ

หนังสือบันเทิงคดีที่มีเนื้อหาเรื่องอาชีพ มีจำนวน 1 ชื่อเรื่อง (ร้อยละ 100.00) พบว่า มีโครงเรื่องที่มีเอกภาพ ดังรายละเอียดในตารางที่ 15

ตารางที่ 15 หนังสือบัณฑิตที่จำแนกโครงเรื่องตามเนื้อหา

เนื้อหา	ครอบครัว (N=28)		ความรัก (N=12)		ธรรมชาติ (N=9)		ผจญภัย (N=3)		ลึกลับ (N=1)		วิถีชีวิต (N=20)		วิทยาศาสตร์ (N=1)		สัตว์ (N=3)		อาชีพ (N=1)		
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	
โครงเรื่อง																			
โครงเรื่องมีเอกภาพ (N=64)	21	75.00	12	100.00	7	77.78	3	100.00	1	100.00	15	75.00	1	100.00	3	100.00	1	100.00	
โครงเรื่องไม่ต่อเนื่อง (N=14)	7	25.00	-	-	2	22.22	-	-	-	-	5	25.00	-	-	-	-	-	-	

เมื่อจำแนกแนวเรื่องตามเนื้อหา ปรากฏผลดังนี้

หนังสือบันเทิงคดีที่มีเนื้อหาเรื่องครอบครัว (28 ชื่อเรื่อง) พบว่า ทั้งหมด (ร้อยละ 100.00) มีแนวเรื่องสมจริง

หนังสือบันเทิงคดีที่มีเนื้อหาเรื่องความรัก (12 ชื่อเรื่อง) พบว่า ส่วนใหญ่ จำนวน 9 ชื่อเรื่อง (ร้อยละ 75.00) มีแนวเรื่องสมจริง และจำนวน 3 ชื่อเรื่อง (ร้อยละ 25.00) มีแนวเรื่องอื่นๆ คือ เรื่องสมจริงปนจินตนาการ

หนังสือบันเทิงคดีที่มีเนื้อหาเรื่องธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม (9 ชื่อเรื่อง) พบว่า ส่วนใหญ่จำนวน 6 ชื่อเรื่อง (ร้อยละ 66.67) มีแนวเรื่องสมจริง และจำนวน 3 ชื่อเรื่อง (ร้อยละ 33.33) มีแนวเรื่องอื่นๆ คือ เรื่องสมจริงปนจินตนาการ

หนังสือบันเทิงคดีที่มีเนื้อหาเรื่องผจญภัย (3 ชื่อเรื่อง) พบว่า ส่วนใหญ่ จำนวน 2 ชื่อเรื่อง (ร้อยละ 66.67) มีแนวเรื่องสมจริง และจำนวน 1 ชื่อเรื่อง (ร้อยละ 33.33) มีแนวเรื่องอื่นๆ คือ เรื่องสมจริงปนจินตนาการ

หนังสือบันเทิงคดีที่มีเนื้อหาเรื่องลึกลับ มีจำนวน 1 ชื่อเรื่อง (ร้อยละ 100.00) พบว่า มีแนวเรื่องสมจริง

หนังสือบันเทิงคดีที่มีเนื้อหาเรื่องวิถีชีวิต (20 ชื่อเรื่อง) พบว่า ส่วนใหญ่ จำนวน 16 ชื่อเรื่อง (ร้อยละ 80.00) มีแนวเรื่องสมจริง และจำนวน 1 ชื่อเรื่อง (ร้อยละ 5.00) มีแนวเรื่องจินตนาการ และจำนวน 3 ชื่อเรื่อง (ร้อยละ 15.00) มีแนวเรื่องอื่นๆ คือ เรื่องสมจริงปนจินตนาการ

หนังสือบันเทิงคดีที่มีเนื้อหาเรื่องวิทยาศาสตร์ มีจำนวน 1 ชื่อเรื่อง (ร้อยละ 100.00) พบว่า มีแนวเรื่องจินตนาการ

หนังสือบันเทิงคดีที่มีเนื้อหาเรื่องสัตว์ (3 ชื่อเรื่อง) พบว่า ส่วนใหญ่ จำนวน 2 ชื่อเรื่อง (ร้อยละ 66.67) มีแนวเรื่องอื่นๆ คือ เรื่องสมจริงปนจินตนาการ และจำนวน 1 ชื่อเรื่อง (ร้อยละ 33.33) มีแนวเรื่องสมจริง

หนังสือบันเทิงคดีที่มีเนื้อหาเรื่องอาชีพ มีจำนวน 1 ชื่อเรื่อง (ร้อยละ 100.00)
พบว่า มีแนวเรื่องสมจริง

ดังรายละเอียดในตารางที่ 16

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 16 หนังสือบันเทิงคดีจำแนกแนวเรื่องตามเนื้อหา

เนื้อหา	ครอบครัว (N=28)		ความรัก (N=12)		ธรรมชาติ (N=9)		ผจญภัย (N=3)		ลึกลับ (N=1)		วิถีชีวิต (N=20)		วิทยาศาสตร์ (N=1)		สัตว์ (N=3)		อาชีวะ (N=1)	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
จินตนาการ (N=2)	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	5.00	1	100.00	-	-	-	-
สมจริง (N=64)	28	100.00	9	75.00	6	33.33	2	66.67	1	100.00	16	80.00	-	-	1	33.33	1	100.00
แนวเรื่องอื่นๆ (N=12)	-	-	3	25.00	3	66.67	1	33.33	-	-	3	15.00	-	-	2	66.67	-	-

เมื่อจำแนกวิธีการนำเสนอเรื่องตามเนื้อหา ปรากฏผลดังนี้

หนังสือบันเทิงคดีที่มีเนื้อหาเรื่องครอบครัว (28 ชื่อเรื่อง) พบว่า ส่วนใหญ่จำนวน 26 ชื่อเรื่อง (ร้อยละ 92.86) มีวิธีการนำเสนอเรื่องเป็นเรื่องเล่า และจำนวน 1 ชื่อเรื่อง (ร้อยละ 3.57 เท่ากัน) มีวิธีการนำเสนอเรื่องแบบจดหมาย และแบบบันทึก

สำหรับหนังสือบันเทิงคดีที่มีเนื้อหาเรื่องครอบครัวที่มีวิธีการนำเสนอเรื่องเป็นเรื่องเล่า (26 ชื่อเรื่อง) พบว่า ส่วนใหญ่จำนวน 25 ชื่อเรื่อง (ร้อยละ 89.29) เป็นเรื่องเล่าแบบบรรยายสลับบทสนทนา และจำนวน 1 ชื่อเรื่อง (ร้อยละ 3.57) เป็นเรื่องเล่าแบบอื่นๆ คือ เรื่องเล่าแบบบรรยายสลับบทสนทนาและจดหมาย

หนังสือบันเทิงคดีที่มีเนื้อหาเรื่องความรัก (12 ชื่อเรื่อง) พบว่า ทั้งหมด (ร้อยละ 100.00) มีวิธีการนำเสนอเรื่องเป็นเรื่องเล่า โดยส่วนใหญ่จำนวน 11 ชื่อเรื่อง (ร้อยละ 91.67) เป็นเรื่องเล่าแบบบรรยายสลับบทสนทนา และจำนวน 1 ชื่อเรื่อง (ร้อยละ 8.33) เป็นเรื่องเล่าแบบอื่นๆ คือ เรื่องเล่าแบบบรรยายสลับบทสนทนาและจดหมาย

หนังสือบันเทิงคดีที่มีเนื้อหาเรื่องธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม (9 ชื่อเรื่อง) พบว่า ทั้งหมด (ร้อยละ 100.00) มีวิธีการนำเสนอเรื่องเป็นเรื่องเล่า โดยส่วนใหญ่จำนวน 8 ชื่อเรื่อง (ร้อยละ 88.89) เป็นเรื่องเล่าแบบบรรยายสลับบทสนทนา และจำนวน 1 ชื่อเรื่อง (ร้อยละ 11.11) เป็นเรื่องเล่าแบบอื่นๆ คือ เรื่องเล่าแบบบรรยายสลับบทสนทนาและบันทึก

หนังสือบันเทิงคดีที่มีเนื้อหาเรื่องผจญภัย (3 ชื่อเรื่อง) พบว่า ทั้งหมด (ร้อยละ 100.00) มีวิธีการนำเสนอเรื่องเป็นเรื่องเล่าแบบบรรยายสลับบทสนทนา

หนังสือบันเทิงคดีที่มีเนื้อหาเรื่องลึกลับ มีจำนวน 1 ชื่อเรื่อง (ร้อยละ 100.00) พบว่า มีวิธีการนำเสนอเรื่องเป็นเรื่องเล่าแบบบรรยายสลับบทสนทนา

หนังสือบันเทิงคดีที่มีเนื้อหาเรื่องวิถีชีวิต (20 ชื่อเรื่อง) พบว่า ส่วนใหญ่จำนวน 18 ชื่อเรื่อง (ร้อยละ 90.00) มีวิธีการนำเสนอเรื่องเป็นเรื่องเล่า และจำนวน 1 ชื่อเรื่อง (ร้อยละ 5.00 เท่ากัน) มีวิธีการนำเสนอเรื่องแบบจดหมาย และแบบบันทึก

สำหรับหนังสือบันเทิงคดีที่มีเนื้อหาเรื่องวิถีชีวิตที่มีวิธีการนำเสนอเรื่อง เป็นเรื่องเล่า (18 ชื่อเรื่อง) พบว่า ส่วนใหญ่จำนวน 13 ชื่อเรื่อง (ร้อยละ 65.00) เป็นเรื่องเล่าแบบบรรยายสลับบทสนทนา และจำนวน 5 ชื่อเรื่อง (ร้อยละ 25.00) เป็นเรื่องเล่าแบบอื่นๆ ได้แก่ เรื่องเล่าแบบบรรยายสลับบทสนทนาและจดหมาย (3 ชื่อเรื่อง) และเรื่องเล่าแบบบรรยายสลับบทสนทนาและบันทึก (2 ชื่อเรื่อง)

หนังสือบันเทิงคดีที่มีเนื้อหาเรื่องวิทยาศาสตร์ มีจำนวน 1 ชื่อเรื่อง (ร้อยละ 100.00) พบว่า มีวิธีการนำเสนอเรื่องเป็นเรื่องเล่าแบบบรรยายสลับบทสนทนา

หนังสือบันเทิงคดีที่มีเนื้อหาเรื่องสัตว์ (3 ชื่อเรื่อง) พบว่า ทั้งหมด (ร้อยละ 100.00) มีวิธีการนำเสนอเรื่องเป็นเรื่องเล่าแบบบรรยายสลับบทสนทนา

หนังสือบันเทิงคดีที่มีเนื้อหาเรื่องอาชีพ มีจำนวน 1 ชื่อเรื่อง (ร้อยละ 100.00) พบว่า มีวิธีการนำเสนอเรื่องเป็นเรื่องเล่าแบบบรรยายสลับบทสนทนา

ดังรายละเอียดในตารางที่ 17

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 17 หนังสือบันทึกเชิงคดีจำแนกวิธีการนำเสนอเรื่องตามเนื้อหา

เนื้อหา	ครอบครัว (N=28)		ความรัก (N=12)		ธรรมชาติฯ (N=9)		ผจญภัย (N=3)		ลึกลับ (N=1)		วิถีชีวิต (N=20)		วิทยาศาสตร์ (N=1)		สัตว์ (N=3)		อาชีพ (N=1)		
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	
วิธีการนำเสนอเรื่อง																			
เรื่องเล่า (N=74)	26	92.86	12	100.00	9	100.00	3	100.00	1	100.00	18	90.00	1	100.00	3	100.00	1	100.00	
บรรยาย (-)	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
บรรยายสลับบทสนทนา (N=66)	25	89.29	11	91.67	8	88.89	3	100.00	1	100.00	13	65.00	1	100.00	3	100.00	1	100.00	
อื่นๆ (N=8)	1	3.57	1	8.33	1	11.11	-	-	-	-	5	25.00	-	-	-	-	-	-	
จดหมาย(N=2)	1	3.57	-	-	-	-	-	-	-	-	1	5.00	-	-	-	-	-	-	
บันทึก (N=2)	1	3.57	-	-	-	-	-	-	-	-	1	5.00	-	-	-	-	-	-	

ตอนที่ 7 ส่วนวนภาษา

การวิเคราะห์หนังสือบันเทิงคดีสำหรับเด็กก่อนวัยรุ่นที่ได้รับรางวัลในการประกวดหนังสือดีเด่นในงานสัปดาห์หนังสือแห่งชาติ ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2521 – 2544 ในด้านส่วนวนภาษา จำแนกเป็น 4 หัวข้อ ได้แก่ เริงอรรถเสริมความ สุภาสิต/คำพังเพย คำจากภาษาต่างประเทศ และภาษาถิ่น พบว่า หนังสือบันเทิงคดีทั้งหมดจำนวน 78 ชื่อเรื่อง (ร้อยละ 100.00) มีการใช้ คำจากภาษาต่างประเทศ รองลงมา มีการใช้ส่วนวนภาษาลักษณะต่างๆ ตามลำดับ ดังนี้ จำนวน 29 ชื่อเรื่อง (ร้อยละ 37.18) ใช้สุภาสิต/คำพังเพย และจำนวน 28 ชื่อเรื่อง (ร้อยละ 35.90) ใช้ภาษาถิ่น และน้อยที่สุดจำนวน 14 ชื่อเรื่อง (ร้อยละ 17.95) มีการใช้เริงอรรถเสริมความ นอกจากนี้พบว่าจำนวน 34 ชื่อเรื่อง (ร้อยละ 43.59) มีการใช้ส่วนวนภาษาลักษณะอื่นๆ คือ คำไม่สุภาพ

ดังรายละเอียดในตารางที่ 18

ตารางที่ 18 หนังสือบันเทิงคดีจำแนกตามส่วนวนภาษา*

ส่วนวน/ภาษา	จำนวนเรื่อง** (N=78)	ร้อยละ
เริงอรรถเสริมความ	14	17.95
สุภาสิต/คำพังเพย	29	37.18
คำจากภาษาต่างประเทศ	78	100.00
ภาษาถิ่น	28	35.90
ส่วนวนภาษาลักษณะอื่นๆ	34	43.59

* ตอบได้มากกว่า 1 คำตอบ

** ดูรายชื่อหนังสือจำแนกตามส่วนวนภาษาจากภาคผนวก ฉ หน้า 244

เมื่อจำแนกสำนวนภาษาตามเนื้อหา ปรากฏผลดังนี้

หนังสือบันเทิงคดีที่มีเนื้อหาเรื่องครอบครัว (28 ชื่อเรื่อง) พบว่า ทั้งหมด (ร้อยละ 100.00) มีการใช้คำจากภาษาต่างประเทศ รองลงมาจำนวน 12 ชื่อเรื่อง (ร้อยละ 42.86) มีการใช้ภาษาถิ่น และน้อยที่สุดจำนวน 8 ชื่อเรื่อง (ร้อยละ 28.57 เท่ากัน) มีการใช้เชิงอรรถเสริมความ และสุภาพิต/คำพังเพย นอกจากนี้พบว่าจำนวน 11 ชื่อเรื่อง (ร้อยละ 39.29) มีการใช้สำนวนภาษาลักษณะอื่นๆ คือ คำไม่สุภาพ

หนังสือบันเทิงคดีที่มีเนื้อหาเรื่องความรัก (12 ชื่อเรื่อง) พบว่า ทั้งหมด (ร้อยละ 100.00) มีการใช้คำจากภาษาต่างประเทศ รองลงมาจำนวน 7 ชื่อเรื่อง (ร้อยละ 58.33) มีการใช้สุภาพิต/คำพังเพย และน้อยที่สุดจำนวน 1 ชื่อเรื่อง (ร้อยละ 8.33) มีการใช้เชิงอรรถเสริมความ นอกจากนี้พบว่าจำนวน 5 ชื่อเรื่อง (ร้อยละ 41.67) มีการใช้สำนวนภาษาลักษณะอื่นๆ คือ คำไม่สุภาพ

หนังสือบันเทิงคดีที่มีเนื้อหาเรื่องธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม (9 ชื่อเรื่อง) พบว่า ทั้งหมด (ร้อยละ 100.00) มีการใช้คำจากภาษาต่างประเทศ รองลงมาจำนวน 4 ชื่อเรื่อง (ร้อยละ 44.44) มีการใช้สุภาพิต/คำพังเพย และน้อยที่สุดจำนวน 1 ชื่อเรื่อง (ร้อยละ 11.11) มีการใช้เชิงอรรถเสริมความ นอกจากนี้พบว่าจำนวน 5 ชื่อเรื่อง (ร้อยละ 55.56) มีการใช้สำนวนภาษาลักษณะอื่นๆ คือ คำไม่สุภาพ

หนังสือบันเทิงคดีที่มีเนื้อหาเรื่องผจญภัย (3 ชื่อเรื่อง) พบว่า ทั้งหมด (ร้อยละ 100.00) มีการใช้คำจากภาษาต่างประเทศ และจำนวน 1 ชื่อเรื่อง (ร้อยละ 33.33) มีการใช้ภาษาถิ่น นอกจากนี้พบว่าจำนวน 2 ชื่อเรื่อง (ร้อยละ 66.67) มีการใช้สำนวนภาษาลักษณะอื่นๆ คือ คำไม่สุภาพ

หนังสือบันเทิงคดีที่มีเนื้อหาเรื่องลึกลับ มีจำนวน 1 ชื่อเรื่อง (ร้อยละ 100.00) พบว่า มีการใช้ภาษาถิ่น คำจากภาษาต่างประเทศ และสำนวนภาษาลักษณะอื่นๆ คือ คำไม่สุภาพ

หนังสือบันเทิงคดีที่มีเนื้อหาเรื่องวิถีชีวิต (20 ชื่อเรื่อง) พบว่า ทั้งหมด (ร้อยละ 100.00) มีการใช้คำจากภาษาต่างประเทศ รองลงมาจำนวน 8 ชื่อเรื่อง (ร้อยละ 40.00)

มีการใช้สุภาษิต/คำพังเพย และน้อยที่สุดจำนวน 4 ชื่อเรื่อง (ร้อยละ 20.00) มีการใช้เชิงอรรถเสริมความ นอกจากนี้พบว่าจำนวน 8 ชื่อเรื่อง (ร้อยละ 40.00) มีการใช้สำนวนภาษาลักษณะอื่นๆ คือ คำไม่สุภาพ

หนังสือบันเทิงคดีที่มีเนื้อหาเรื่องวิทยาศาสตร์ มีจำนวน 1 ชื่อเรื่อง (ร้อยละ 100.00) พบว่า มีการใช้คำจากภาษาต่างประเทศ และสำนวนภาษาลักษณะอื่นๆ คือ คำไม่สุภาพ

หนังสือบันเทิงคดีที่มีเนื้อหาเรื่องสัตว์ (3 ชื่อเรื่อง) พบว่า ทั้งหมด (ร้อยละ 100.00) มีการใช้คำจากภาษาต่างประเทศ และจำนวน 1 ชื่อเรื่อง (ร้อยละ 33.33) มีการใช้สุภาษิต/คำพังเพย ภาษาลึกลับ และสำนวนภาษาลักษณะอื่นๆ คือ คำไม่สุภาพ

หนังสือบันเทิงคดีที่มีเนื้อหาเรื่องอาชีพ มีจำนวน 1 ชื่อเรื่อง (ร้อยละ 100.00) พบว่า มีการใช้คำจากภาษาต่างประเทศ และสุภาษิต/คำพังเพย

ดังรายละเอียดในตารางที่ 19

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 19 หนังสือบันเทิงคดีจำแนกสำนวนภาษาตามเนื้อหา*

เนื้อหา	ครอบครัว (N=28)		ความรัก (N=12)		ธรรมชาติ (N=9)		ผจญภัย (N=3)		ลึกลับ (N=1)		วิถีชีวิต (N=20)		วิทยาศาสตร์ (N=1)		สัตว์ (N=3)		อาชีพ (N=1)	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
เชิงอรรถ (N=14)	8	28.57	1	8.33	1	11.11	-	-	-	-	4	20.00	-	-	-	-	-	-
สุภาษิต/คำพังเพย (N=29)	8	28.57	7	58.33	4	44.44	-	-	-	-	8	40.00	-	-	1	33.33	1	100.00
ภาษาต่างประเทศ (N=78)	28	100.00	12	100.00	9	100.00	3	100.00	1	100.00	20	100.00	1	100.00	3	100.00	1	100.00
ภาษาถิ่น (N=28)	12	42.86	3	25.00	3	33.33	1	33.33	1	100.00	7	35.00	-	-	1	33.33	-	-
สำนวนภาษาลักษณะอื่นๆ (N=34)	11	39.29	5	41.67	5	55.56	2	66.67	1	100.00	8	40.00	1	100.00	1	33.33	-	-

ตอนที่ 8 องค์ประกอบของหนังสือ

การวิเคราะห์หนังสือบันเทิงคดีสำหรับเด็กก่อนวัยรุ่นที่ได้รับรางวัลในการประกวดหนังสือดีเด่นในงานสัปดาห์หนังสือแห่งชาติ ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2521 - 2544 ในด้านองค์ประกอบของหนังสือ จำแนกเป็น 2 หัวข้อ ได้แก่ ส่วนที่ให้ข้อมูลหนังสือ และ ส่วนที่แสดงลักษณะรูปเล่ม ปรากฏผลดังนี้

8.1 องค์ประกอบของหนังสือ : ส่วนที่ให้ข้อมูล

การวิเคราะห์หนังสือบันเทิงคดีโดยจำแนกตามส่วนที่ให้ข้อมูลหนังสือเป็น 6 ส่วน ได้แก่ หน้าปกใน หน้าลิขสิทธิ์ หน้าคำอุทิศ/คำนิยม หน้าคำนำ หน้าสารบัญ และหน้าผู้แต่ง พบว่า หนังสือบันเทิงคดีส่วนใหญ่จำนวน 75 ชื่อเรื่อง (ร้อยละ 96.15) มีหน้าลิขสิทธิ์ ส่วนที่ให้ข้อมูลหนังสือส่วนอื่นที่พบรองลงมา ได้แก่ จำนวน 74 ชื่อเรื่อง (ร้อยละ 94.87) มีหน้าคำนำ จำนวน 70 ชื่อเรื่อง (ร้อยละ 89.74) มีหน้าปกใน จำนวน 36 ชื่อเรื่อง (ร้อยละ 46.15) มีหน้าสารบัญ และจำนวน 33 ชื่อเรื่อง (ร้อยละ 42.31) มีหน้าผู้แต่ง ตามลำดับ และน้อยที่สุด จำนวน 32 ชื่อเรื่อง (ร้อยละ 41.03) มีหน้าคำอุทิศ/คำนิยม นอกจากนี้พบว่าจำนวน 7 ชื่อเรื่อง (ร้อยละ 8.97) มีหน้าข้อมูลอื่นๆ ได้แก่ ภาคผนวก จำนวน 5 ชื่อเรื่อง (ร้อยละ 71.43) บรรณานุกรม และเรื่องย่อ จำนวน 1 ชื่อเรื่อง (ร้อยละ 14.29 เท่ากัน)

การวิเคราะห์รายละเอียดข้อมูลที่ปรากฏในส่วนที่ให้ข้อมูลต่างๆ ของหนังสือ ปรากฏผลดังนี้

หน้าปกใน

หนังสือบันเทิงคดีที่มีหน้าปกใน (70 ชื่อเรื่อง) พบว่า ส่วนใหญ่จำนวน 66 ชื่อเรื่อง (ร้อยละ 84.62) มีหน้าปกในที่ระบุทั้งชื่อเรื่องและชื่อผู้แต่ง และจำนวน 4 ชื่อเรื่อง (ร้อยละ 5.13) มีหน้าปกในที่ระบุชื่อเรื่อง นอกจากนี้พบว่าจำนวน 43 ชื่อเรื่อง (ร้อยละ 55.13) ให้รายละเอียดอื่นๆ บนหน้าปกใน ได้แก่ ชื่อ/ที่อยู่ผู้จัดพิมพ์และจัดจำหน่าย (43 ชื่อเรื่อง) ชื่อผู้จัดทำภาพประกอบ (32 ชื่อเรื่อง) ราคา (27 ชื่อเรื่อง) ครั้งที่พิมพ์ (25 ชื่อเรื่อง) เลขมาตรฐานหนังสือสากล (18 ชื่อเรื่อง) และรางวัลที่ได้รับ (5 ชื่อเรื่อง) ตามลำดับ

หน้าลิขสิทธิ์

หนังสือบันเทิงคดีที่มีหน้าลิขสิทธิ์ (75 ชื่อเรื่อง) พบว่า ส่วนใหญ่จำนวน 74 ชื่อเรื่อง (ร้อยละ 94.87 เท่ากัน) ระบุปีลิขสิทธิ์ และระบุชื่อ/ที่อยู่ผู้จัดพิมพ์และจัดจำหน่ายบนหน้าลิขสิทธิ์ รองลงมา ตามลำดับ ได้แก่ จำนวน 69 ชื่อเรื่อง (ร้อยละ 88.46) ระบุครั้งที่พิมพ์ จำนวน 60 ชื่อเรื่อง (ร้อยละ 76.92) ระบุราคา และจำนวน 59 ชื่อเรื่อง (ร้อยละ 75.64) ระบุเลขมาตรฐานหนังสือสากล และน้อยที่สุดจำนวน 20 ชื่อเรื่อง (ร้อยละ 25.64) ระบุจำนวนที่พิมพ์บนหน้าลิขสิทธิ์ นอกจากนี้พบว่าจำนวน 68 ชื่อเรื่อง (ร้อยละ 87.18) ให้รายละเอียดอื่นๆ บนหน้าลิขสิทธิ์ ได้แก่ ชื่อเรื่อง (68 ชื่อเรื่อง) ชื่อผู้แต่ง (63 ชื่อเรื่อง) รหัสประจำหนังสือ (53 ชื่อเรื่อง) ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในการผลิต (49 ชื่อเรื่อง) ตราสำนักพิมพ์ (34 ชื่อเรื่อง) ผู้จัดทำภาพประกอบ (23 ชื่อเรื่อง) และข้อมูลทางบรรณานุกรม (บัตรรายการ) (4 ชื่อเรื่อง) ตามลำดับ

หน้าคำอุทิศ/คำนิยม

หนังสือบันเทิงคดีจำนวน 32 ชื่อเรื่อง (ร้อยละ 41.03) มีหน้าคำอุทิศ/คำนิยม

หน้าคำนำ

หนังสือบันเทิงคดีที่มีหน้าคำนำ (74 ชื่อเรื่อง) พบว่า ส่วนใหญ่จำนวน 39 ชื่อเรื่อง (ร้อยละ 50.00) มีทั้งคำนำสำนักพิมพ์และคำนำผู้แต่ง รองลงมาจำนวน 21 ชื่อเรื่อง (ร้อยละ 26.92) มีคำนำสำนักพิมพ์ และน้อยที่สุดจำนวน 14 ชื่อเรื่อง (ร้อยละ 17.95) มีคำนำผู้แต่ง

หน้าสารบัญ

หนังสือบันเทิงคดีจำนวน 36 ชื่อเรื่อง (ร้อยละ 46.15) มีหน้าสารบัญ

หน้าผู้แต่ง

หนังสือบันเทิงคดีที่มีหน้าผู้แต่ง (33 ชื่อเรื่อง) พบว่า จำนวนมากที่สุด 20 ชื่อเรื่อง (ร้อยละ 25.64) มีทั้งประวัติผู้แต่งและรูปถ่ายผู้แต่ง และจำนวน 13 ชื่อเรื่อง (ร้อยละ 16.67) มีประวัติผู้แต่ง

หน้าข้อมูลอื่นๆ

หนังสือบันเทิงคดีที่มีหน้าข้อมูลอื่นๆ นอกจากที่ระบุไว้ (7 ชื่อเรื่อง) พบว่า จำนวนมากที่สุด 5 ชื่อเรื่อง (ร้อยละ 6.41) มีภาคผนวก และจำนวน 1 ชื่อเรื่อง (ร้อยละ 1.28 เท่ากัน) มีหน้าบรรณานุกรม และเรื่องย่อ

ดังรายละเอียดในตารางที่ 20

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 20 หนังสือบันทึงคดีจำแนกตามส่วนที่ให้ข้อมูลหนังสือ*

ส่วนที่ให้ข้อมูลหนังสือ	จำนวนเรื่อง (N=78)	ร้อยละ 100.00
หน้าปกใน	70	89.74
ชื่อเรื่อง	4	5.13
ชื่อผู้แต่ง	-	-
ชื่อเรื่องและชื่อผู้แต่ง	66	84.62
อื่นๆ	43	55.13
หน้าลิขสิทธิ์	75	96.15
เลขมาตรฐานหนังสือสากล	59	75.64
ครั้งที่พิมพ์	69	88.46
ปีลิขสิทธิ์	74	94.87
จำนวนที่พิมพ์	20	25.64
ราคา	60	76.92
ชื่อที่อยู่ผู้จัดพิมพ์และจัดจำหน่าย	74	94.87
อื่นๆ	68	87.18
หน้าคำอุทิศ/คำนิยม	32	41.03
หน้าคำนำ	74	94.87
คำนำสำนักพิมพ์	21	26.92
คำนำผู้แต่ง	14	17.95
คำนำสำนักพิมพ์และคำนำผู้แต่ง	39	50.00
หน้าสารบัญ	36	46.15
หน้าผู้แต่ง	33	42.31
ประวัติผู้แต่ง	13	16.67
รูปถ่ายผู้แต่ง	-	-
ประวัติผู้แต่งและรูปถ่ายผู้แต่ง	20	25.64
หน้าข้อมูลอื่นๆ	7	8.97
บรรณานุกรม	1	1.28
ภาคผนวก	5	6.41
เรื่องย่อ	1	1.28

* ตอบได้มากกว่า 1 คำตอบ

8.2 องค์ประกอบของหนังสือ : ส่วนที่แสดงลักษณะรูปเล่มของหนังสือ

การวิเคราะห์หนังสือบันเทิงคดีโดยจำแนกตามส่วนที่แสดงลักษณะรูปเล่มเป็น 6 ลักษณะ ได้แก่ ภาพประกอบ ปก กระดาษ ขนาดตัวอักษร ขนาดของหนังสือ และ จำนวนหน้า ปรากฏผลดังนี้

ภาพประกอบ

หนังสือบันเทิงคดีส่วนใหญ่จำนวน 65 ชื่อเรื่อง (ร้อยละ 83.33) มีภาพประกอบ และจำนวน 13 ชื่อเรื่อง (ร้อยละ 13.67) ไม่มีภาพประกอบ

ปก

หนังสือบันเทิงคดีส่วนใหญ่จำนวน 76 ชื่อเรื่อง (ร้อยละ 97.44) มีปกเป็นปกอ่อน และจำนวน 2 ชื่อเรื่อง (ร้อยละ 2.56) มีปกเป็นปกแข็ง

สำหรับหนังสือบันเทิงคดีที่มีปกเป็นปกอ่อน (76 ชื่อเรื่อง) พบว่า ส่วนใหญ่ จำนวน 66 ชื่อเรื่อง (ร้อยละ 84.62) เป็นปกอ่อนอามัน และจำนวน 10 ชื่อเรื่อง (ร้อยละ 12.82) เป็นปกอ่อนด้าน

กระดาษ

หนังสือบันเทิงคดีส่วนใหญ่จำนวน 56 ชื่อเรื่อง (ร้อยละ 71.79) จัดพิมพ์ ด้วยกระดาษปอนด์ รองลงมาจำนวน 15 ชื่อเรื่อง (ร้อยละ 19.23) จัดพิมพ์ด้วยกระดาษปรีฟ และน้อยที่สุดจำนวน 7 ชื่อเรื่อง (ร้อยละ 8.97) จัดพิมพ์ด้วยกระดาษกนอมสายตา

ขนาดตัวอักษร

หนังสือบันเทิงคดีจำนวนมากที่สุด 37 ชื่อเรื่อง (ร้อยละ 47.44) มีตัวอักษร ขนาด 16 พ้อยท์ รองลงมาจำนวน 20 ชื่อเรื่อง (ร้อยละ 25.64) มีตัวอักษรขนาด 15 พ้อยท์

จำนวน 16 ชื่อเรื่อง (ร้อยละ 20.51) มีตัวอักษรขนาด 14 พ้อยท์ และน้อยที่สุดจำนวน 1 ชื่อเรื่อง (ร้อยละ 1.28) มีตัวอักษรขนาด 17 พ้อยท์

ขนาดของหนังสือ

หนังสือบันเทิงคดีส่วนใหญ่จำนวน 59 ชื่อเรื่อง (ร้อยละ 75.64) มีขนาด 13 X 18.5 ซม. (16 หน้ายก) รองลงมาจำนวน 10 ชื่อเรื่อง (ร้อยละ 12.82) มีขนาด 14.2 X 21 ซม. (16 หน้ายกพิเศษ) และน้อยที่สุดจำนวน 3 ชื่อเรื่อง (ร้อยละ 3.85) มีขนาด 11 X 18 ซม. (ปกกึ่งตบึก) นอกจากนี้พบว่าจำนวน 6 ชื่อเรื่อง (ร้อยละ 7.69) มีขนาดอื่นๆ ได้แก่ ขนาด 11.5 X 16.5 ซม. จำนวน 5 ชื่อเรื่อง (ร้อยละ 6.41) และขนาด 18.5 X 26 ซม. จำนวน 1 ชื่อเรื่อง (ร้อยละ 1.28)

จำนวนหน้า

หนังสือบันเทิงคดีจำนวนมากที่สุด 26 ชื่อเรื่อง (ร้อยละ 33.33) มีจำนวนหน้า 101-150 หน้า รองลงมา จำนวน 23 ชื่อเรื่อง (ร้อยละ 29.49) มีจำนวนหน้า 151-200 หน้า และจำนวน 12 ชื่อเรื่อง (ร้อยละ 15.38) มีจำนวนหน้าน้อยกว่า 100 หน้า และน้อยที่สุดจำนวน 4 ชื่อเรื่อง (ร้อยละ 5.13) มีจำนวนหน้ามากกว่า 300 หน้า

ดังรายละเอียดในตารางที่ 21

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 21 หนังสือบันเทิงคดีจำแนกตามส่วนที่แสดงลักษณะรูปเล่มของหนังสือ

ลักษณะรูปเล่ม	จำนวนเรื่อง* (N=78)	ร้อยละ 100.00
ภาพประกอบ		
มีภาพประกอบ	65	83.33
ไม่มีภาพประกอบ	13	16.67
ปก		
ปกแข็ง	2	2.56
ปกอ่อน	76	97.44
ปกอ่อนด้าน	10	12.82
ปกอ่อนออบมัน	66	84.62
กระดาษ		
ปรีฟ	15	19.23
ปอนด์	56	71.79
ถนอมสายตา	7	8.97
ขนาดตัวอักษร		
14 พ้อยท์	16	20.51
15 พ้อยท์	20	25.64
16 พ้อยท์	37	47.44
17 พ้อยท์	1	1.28
18 พ้อยท์	4	5.13
ขนาดของหนังสือ		
11 X 18 ซม. (พ็อกเก็ตบุ๊ก)	3	3.85
13 X 18.5 ซม. (16 หน้ายก)	59	75.64
14.2 X 21 ซม. (16 หน้ายกพิเศษ)	10	12.82
ขนาดอื่นๆ		
11.5 X 16.5 ซม.	5	6.41
18.5 X 26 ซม.	1	1.28

ตารางที่ 21 หนังสือบันเทิงคดีจำแนกตามส่วนที่แสดงลักษณะรูปเล่มของหนังสือ (ต่อ)

ลักษณะรูปเล่ม	จำนวนเรื่อง* (N=78)	ร้อยละ 100.00
จำนวนหน้า		
น้อยกว่า 100 หน้า	12	15.38
101-150 หน้า	26	33.33
151-200 หน้า	23	29.49
201-250 หน้า	8	10.26
251-300 หน้า	5	6.41
มากกว่า 300 หน้า	4	5.13

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

* ดูรายชื่อหนังสือจำแนกตามส่วนที่แสดงลักษณะรูปเล่มของหนังสือจากภาคผนวก ก หน้า 248

8.3 ส่วนที่แสดงลักษณะรูปเล่มของหนังสือ : ภาพประกอบ

เมื่อจำแนกภาพประกอบตามประเภทและสีของภาพประกอบ ปรากฏผลดังนี้

ประเภทของภาพ

หนังสือบันเทิงคดีที่มีภาพประกอบ (65 ชื่อเรื่อง) พบว่า ส่วนใหญ่ จำนวน 64 ชื่อเรื่อง (ร้อยละ 98.46) มีภาพประกอบเป็นภาพวาดลายเส้น และจำนวน 1 ชื่อเรื่อง (ร้อยละ 1.54) มีภาพประกอบเป็นภาพอื่นๆ คือ ภาพพิมพ์ และไม่พบว่าหนังสือบันเทิงคดีที่มีภาพประกอบเป็นภาพถ่าย

สำหรับหนังสือบันเทิงคดีที่มีภาพประกอบเป็นภาพวาดลายเส้น (64 ชื่อเรื่อง) พบว่า ทั้งหมด (ร้อยละ 100.00) มีภาพประกอบเป็นภาพวาดลายเส้นการ์ตูน โดยส่วนใหญ่ จำนวน 58 ชื่อเรื่อง (ร้อยละ 89.23) เป็นภาพวาดลายเส้นการ์ตูนล้วน และจำนวน 6 ชื่อเรื่อง (ร้อยละ 9.23) เป็นภาพวาดลายเส้นการ์ตูนและอื่นๆ ได้แก่ ภาพวาดลายเส้นการ์ตูนปนภาพวาดลายเส้นสมจริง (3 ชื่อเรื่อง) และภาพวาดลายเส้นการ์ตูนปนภาพถ่าย (3 ชื่อเรื่อง) และไม่พบว่าหนังสือบันเทิงคดีที่มีภาพประกอบเป็นภาพวาดลายเส้นสมจริง

สีของภาพ

หนังสือบันเทิงคดีที่มีภาพประกอบ (65 ชื่อเรื่อง) พบว่า ส่วนใหญ่ จำนวน 54 ชื่อเรื่อง (ร้อยละ 83.08) มีภาพประกอบเป็นภาพขาวดำ และจำนวน 7 ชื่อเรื่อง (ร้อยละ 10.77) มีภาพประกอบเป็นภาพสี นอกจากนี้พบว่าจำนวน 4 ชื่อเรื่อง (ร้อยละ 6.15) มีภาพประกอบเป็นสีอื่นๆ คือ ภาพขาวดำปนภาพสี

ดังรายละเอียดในตารางที่ 22

ตารางที่ 22 หนังสือบันเทิงคดีจำแนกตามภาพประกอบ

ภาพประกอบ	จำนวนเรื่อง* (N=65)	ร้อยละ
<u>ประเภทของภาพ</u>	65	100.00
ภาพวาดลายเส้น	64	98.46
ภาพวาดลายเส้นการ์ตูน	64	98.46
ภาพวาดลายเส้นการ์ตูนล้วน	58	89.23
ภาพวาดลายเส้นการ์ตูนและอื่นๆ	6	9.23
ภาพถ่าย	-	-
ภาพอื่นๆ	1	1.54
<u>สีของภาพ</u>	65	100.00
ขาวดำ	54	83.08
สี	7	10.77
อื่นๆ	4	6.15

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

บทที่ 5

สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยเรื่อง “การวิเคราะห์หนังสือบันเทิงคดีสำหรับเด็กก่อนวัยรุ่นที่ได้รับรางวัลในการประกวดหนังสือในงานสัปดาห์หนังสือแห่งชาติ ตั้งแต่ พ.ศ. 2521 - 2544” มีวัตถุประสงค์เพื่อวิเคราะห์หนังสือบันเทิงคดีสำหรับเด็กก่อนวัยรุ่นที่ได้รับรางวัลในการประกวดหนังสือในงานสัปดาห์หนังสือแห่งชาติ ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2521 - 2544 ในด้านผู้จัดทำ เนื้อหา แนวคิด ตัวละคร ฉาก วิธีการนำเสนอเรื่อง สำนวนภาษา และองค์ประกอบของหนังสือ

การวิจัยครั้งนี้ได้ตั้งสมมติฐานไว้ดังนี้

หนังสือบันเทิงคดีสำหรับเด็กก่อนวัยรุ่นที่ได้รับรางวัลในการประกวดหนังสือในงานสัปดาห์หนังสือแห่งชาติ ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2521 - 2544 ส่วนใหญ่มีเนื้อหาเกี่ยวกับครอบครัว แนวคิดเกี่ยวกับความเมตตากรุณา วิธีการนำเสนอเรื่องเป็นเรื่องเล่า และมีภาพประกอบเรื่องเป็นภาพวาดลายเส้น

การวิจัยนี้เป็นการวิจัยแบบสำรวจเชิงวิเคราะห์เนื้อหา ใช้แบบวิเคราะห์เป็นเครื่องมือหลักในการเก็บข้อมูลจากหนังสือบันเทิงคดีสำหรับเด็กก่อนวัยรุ่นที่เป็นประชากรจำนวน 78 ชื่อเรื่อง

สรุปผลการวิจัยและอภิปรายผล

ผลการวิจัยสามารถสรุปผลและอภิปรายผลได้ดังนี้

1. ผู้จัดทำหนังสือบันเทิงคดีสำหรับเด็กก่อนวัยรุ่นที่ได้รับรางวัลในการประกวดหนังสือดีเด่นในงานสัปดาห์หนังสือแห่งชาติ ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2521 - 2544

ผู้จัดทำหนังสือบันเทิงคดีจำแนกได้เป็น 3 หัวข้อ ได้แก่ ผู้แต่ง ผู้จัดทำภาพประกอบ และสำนักพิมพ์ ปราบกฏผลดังนี้

1.1 ผู้แต่ง

หนังสือบันเทิงคดีทั้งหมดจำนวน 78 ชื่อเรื่อง มีผู้แต่งเป็นบุคคล (ร้อยละ 100.00) ไม่มีหนังสือบันเทิงคดีที่มีผู้แต่งเป็นนิติบุคคล ผู้แต่งที่เป็นบุคคลมีจำนวนทั้งสิ้น 45 ราย ผู้แต่งส่วนใหญ่จำนวน 29 ราย (ร้อยละ 64.44) มีผลงานรายละ 1 ชื่อเรื่อง เป็นผลงานจำนวน 29 ชื่อเรื่อง (ร้อยละ 37.18) ผู้แต่งที่เป็นบุคคลที่มีผลงานรายละมากกว่า 1 ชื่อเรื่อง มีจำนวน 16 ราย (ร้อยละ 35.56) รวมเป็นผลงานจำนวน 49 ชื่อเรื่อง (ร้อยละ 62.82) ผู้แต่งที่มีผลงานมากที่สุด คือ ส.พุ่มสุวรรณ มีผลงานจำนวน 6 ชื่อเรื่อง (ร้อยละ 7.69) ผู้แต่งที่มีผลงานรองลงมา มีผลงานรายละ 4 ชื่อเรื่อง (ร้อยละ 5.13 เท่ากัน) มี 5 ราย ได้แก่ ชมัยภร แสงกระจ่าง ไซติ ศรีสุวรรณ ทำนุ อ้นประเสริฐ นิพพานฯ (วาวแพร) และมาลา คำจันทร์ (ตารางที่ 1)

การที่ผลการวิจัยพบว่า ผู้แต่งหนังสือบันเทิงคดีเป็นบุคคลทั้งหมดและส่วนใหญ่มีผลงานรายละ 1 ชื่อเรื่อง แสดงถึงความหลากหลายของผู้แต่งหนังสือบันเทิงคดีสำหรับเด็กก่อนวัยรุ่นที่ได้รับรางวัลตลอดช่วงเวลากว่า 20 ปี อย่างไรก็ตามการที่พบว่าผู้แต่งหนังสือบันเทิงคดี 78 ชื่อเรื่อง มีจำนวนเพียง 45 ราย ก็แสดงว่าผู้แต่งที่มีความสามารถในการเขียนหนังสือที่มีคุณภาพที่ส่งเข้าประกวดและมีคุณภาพสมควรได้รับรางวัลยังมีไม่มากนัก ข้อเท็จจริงนี้ปรากฏชัดเจนจากการที่พบว่าผู้แต่ง 1 ราย มีผลงานได้รับรางวัลถึง 6 ชื่อเรื่อง และผู้แต่งที่มีผลงานได้รับรางวัล 4 ชื่อเรื่อง มีจำนวนถึง 5 ราย

1.2 ผู้จัดทำภาพประกอบ

หนังสือบันเทิงคดีส่วนใหญ่จำนวน 65 ชื่อเรื่อง (ร้อยละ 83.33) มีผู้จัดทำภาพประกอบ และจำนวน 13 ชื่อเรื่อง (ร้อยละ 16.67) ไม่มีผู้จัดทำภาพประกอบ หนังสือบันเทิงคดีที่มีผู้จัดทำภาพประกอบส่วนใหญ่จำนวน 53 ชื่อเรื่อง (ร้อยละ 81.54) ระบุชื่อผู้จัดทำภาพประกอบ ซึ่งมีจำนวน 39 ราย และจำนวน 12 ชื่อเรื่อง (ร้อยละ 18.46) ไม่ระบุชื่อผู้จัดทำภาพประกอบ หนังสือบันเทิงคดีที่ระบุชื่อผู้จัดทำภาพประกอบส่วนใหญ่จำนวน 42 ชื่อเรื่อง (ร้อยละ 64.62) มีผู้จัดทำภาพประกอบเป็นบุคคล ซึ่งมีจำนวน 36 ราย (ร้อยละ 92.31) และจำนวน 11 ชื่อเรื่อง (ร้อยละ 16.92) มีผู้จัดทำภาพประกอบเป็นนิติบุคคล ซึ่งมีจำนวน 3 ราย (ร้อยละ 7.69)

ผู้จัดทำภาพประกอบที่เป็นบุคคลส่วนใหญ่จำนวน 31 ราย (ร้อยละ 79.49) มีผลงานรายละเอียด 1 ชื่อเรื่อง เป็นผลงานจำนวน 31 ชื่อเรื่อง (ร้อยละ 47.69) ผู้จัดทำภาพประกอบที่เป็นบุคคลที่มีผลงานรายละเอียดมากกว่า 1 ชื่อเรื่อง มีจำนวน 5 ราย (ร้อยละ 12.82) รวมเป็นผลงานจำนวน 11 ชื่อเรื่อง (ร้อยละ 16.92) ผู้จัดทำภาพประกอบที่เป็นบุคคลที่มีผลงานมากที่สุด คือ จารุพงษ์ จันทรเพชร มีผลงานจำนวน 3 ชื่อเรื่อง (ร้อยละ 4.62) ผู้จัดทำภาพประกอบที่เป็นบุคคลที่มีผลงานรองลงมา มีผลงานรายละเอียด 2 ชื่อเรื่อง (ร้อยละ 3.08 เท่ากัน) มี 4 ราย ได้แก่ นฤกุล วิชัยดิษฐ์ พัดชา ศุภนิมิตร ไพโรจน์ ดาวประดับวงษ์ และวีระยุทธ เลิศสุตวิชัย ผู้จัดทำภาพประกอบที่เป็นนิติบุคคลส่วนใหญ่จำนวน 2 ราย (ร้อยละ 5.13) มีผลงานรายละเอียดมากกว่า 1 ชื่อเรื่อง รวมเป็นผลงานจำนวน 10 ชื่อเรื่อง (ร้อยละ 15.38) ผู้จัดทำภาพประกอบที่เป็นนิติบุคคลที่มีผลงานจำนวน 1 ชื่อเรื่อง มีจำนวน 1 ราย (ร้อยละ 2.56) ผู้จัดทำภาพประกอบที่เป็นนิติบุคคลที่มีผลงานมากที่สุดจำนวน 8 ชื่อเรื่อง (ร้อยละ 12.31) คือ ต้นอ่อนแกรมมี กราฟฟิค (ตารางที่ 2)

การที่ผลการวิจัยพบว่า หนังสือบันเทิงคดีที่มีภาพประกอบส่วนใหญ่ (ร้อยละ 81.54) ระบุชื่อผู้จัดทำภาพประกอบ (ทั้งนามจริงและนามแฝง) สอดคล้องกับงานวิจัยของกลุ่มจิตต์ พลายนเวช (2532) ที่พบว่าหนังสือบันเทิงคดีสำหรับเด็กอายุ 12-14 ปี ในช่วงปี พ.ศ. 2525-2529 ส่วนใหญ่ระบุชื่อผู้จัดทำภาพประกอบ ซึ่งมีทั้งนามจริงและนามแฝง ซึ่งนับว่าเป็นคุณสมบัติที่ดีของหนังสือ เพราะการระบุชื่อผู้จัดทำภาพประกอบเป็นการแสดงความรับผิดชอบของผู้จัดทำ และอำนวยความสะดวกในการศึกษาอ้างอิงจากหนังสือ

1.3 สำนักพิมพ์

หนังสือบันเทิงคดีส่วนใหญ่จำนวน 77 ชื่อเรื่อง (ร้อยละ 98.72) จัดพิมพ์โดยสำนักพิมพ์เอกชน ซึ่งมีจำนวน 31 ราย (ร้อยละ 96.88) และจำนวน 1 ชื่อเรื่อง (ร้อยละ 1.28) จัดพิมพ์โดยสำนักพิมพ์ของรัฐบาล จำนวน 1 ราย (ร้อยละ 3.13) คือ องค์การค้าของคุรุสภา สำนักพิมพ์เอกชนที่มีผลงานหนังสือบันเทิงคดีได้รับรางวัลส่วนใหญ่จำนวน 18 ราย (ร้อยละ 56.25) มีผลงานได้รับรางวัลรายละเอียด 1 ชื่อเรื่อง เป็นผลงานจำนวน 18 ชื่อเรื่อง (ร้อยละ 23.08) และสำนักพิมพ์เอกชนจำนวน 13 ราย (ร้อยละ 40.63) มีผลงานได้รับรางวัลรายละเอียดมากกว่า 1 ชื่อเรื่อง รวมเป็นผลงานจำนวน 59 ชื่อเรื่อง (ร้อยละ 75.64) โดยสำนักพิมพ์เอกชนที่มีหนังสือบันเทิงคดีได้รับรางวัลมากที่สุดจำนวน 11 ชื่อเรื่อง (ร้อยละ 14.10) คือ

สำนักพิมพ์ต้นอ้อ แกรมมี สำนักพิมพ์เอกชนที่มีหนังสือบันเทิงคดีได้รับรางวัลรองลงมา จำนวน 8 ชื่อเรื่อง (ร้อยละ 10.26) คือ สำนักพิมพ์ดอกหญ้า (ตารางที่ 3)

การที่ผลการวิจัยพบว่า สำนักพิมพ์ที่มีผลงานที่ได้รับรางวัลส่วนใหญ่ (ร้อยละ 98.72) เป็นสำนักพิมพ์ของเอกชน สอดคล้องกับงานวิจัยของกลุ่มจิตต์ พลายเวช (2532) ที่พบว่าสำนักพิมพ์ที่จัดพิมพ์หนังสือบันเทิงคดีสำหรับเด็กอายุ 12-14 ปี ในช่วงปี พ.ศ. 2525-2529 ส่วนใหญ่เป็นสำนักพิมพ์ของเอกชน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะสำนักพิมพ์ของเอกชนมีจำนวนมากกว่า สำนักพิมพ์ของรัฐบาล และสำนักพิมพ์ของเอกชนหลายรายมีการผลิตหนังสือเฉพาะประเภท เฉพาะกลุ่มวัย และมีการแข่งขันด้านการตลาด ทำให้ผลิตหนังสือบันเทิงคดีสำหรับเด็กวัยที่เรียกกันว่าวรรณกรรมเยาวชนมากขึ้น และจัดส่งหนังสือเข้าประกวดจำนวนมากว่าสำนักพิมพ์ของ รัฐบาล จึงมีโอกาสได้รับรางวัลมากกว่า ซึ่งจะเป็นผลดีด้านยอดจำหน่ายหนังสือของสำนักพิมพ์ โดยเฉพาะเรื่องที่ได้รับรางวัล อย่างไรก็ตามการที่พบว่าสำนักพิมพ์ของเอกชน 13 ราย มีผลงาน ได้รับรางวัลเป็นส่วนใหญ่ถึงร้อยละ 75.64 ก็แสดงให้เห็นว่าสำนักพิมพ์ของเอกชนที่ส่งหนังสือ เข้าประกวดและมีคุณภาพสมควรได้รับรางวัลยังมีไม่มากนัก ดังที่มีสำนักพิมพ์ของเอกชน 1 ราย มีผลงานได้รับรางวัลถึง 11 ชื่อเรื่อง และสำนักพิมพ์ 1 ราย มีผลงานได้รับรางวัล 8 ชื่อเรื่อง

2. เนื้อหาหนังสือบันเทิงคดีสำหรับเด็กก่อนวัยรุ่นที่ได้รับรางวัล ในการประกวดหนังสือดีเด่นในงานสัปดาห์หนังสือแห่งชาติ ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2521 – 2544

หนังสือบันเทิงคดี มีเนื้อหาตามที่กำหนดไว้ในการวิจัย 9 เนื้อหา ได้แก่ เรื่องครอบครัว เรื่องความรัก เรื่องธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เรื่องผจญภัย เรื่องลึกลับ เรื่องวิถีชีวิต เรื่องวิทยาศาสตร์ เรื่องสัตว์ และเรื่องอาชีพ ปრაกฏผลดังนี้

หนังสือบันเทิงคดีจำนวนมากที่สุด 28 ชื่อเรื่อง (ร้อยละ 35.90) มีเนื้อหา เรื่องครอบครัว รองลงมา ได้แก่ จำนวน 20 ชื่อเรื่อง (ร้อยละ 25.64) มีเนื้อหาเรื่องวิถีชีวิต จำนวน 12 ชื่อเรื่อง (ร้อยละ 15.38) มีเนื้อหาเรื่องความรัก และน้อยที่สุดจำนวน 1 ชื่อเรื่อง (ร้อยละ 1.28 เท่ากัน) มีเนื้อหาเรื่องลึกลับ เรื่องวิทยาศาสตร์ และเรื่องอาชีพ

การพิจารณาแต่ละเนื้อหา พบว่า หนังสือบันเทิงคดีที่มีเนื้อหาเรื่องครอบครัว (28 ชื่อเรื่อง) จำนวนมากที่สุด 20 ชื่อเรื่อง (ร้อยละ 25.64) เป็นเรื่องความเป็นอยู่ในครอบครัว

รองลงมาจำนวน 5 ชื่อเรื่อง (ร้อยละ 6.41) เป็นเรื่องความอบอุ่นในครอบครัว และน้อยที่สุดจำนวน 3 ชื่อเรื่อง (ร้อยละ 3.85) เป็นเรื่องปัญหาครอบครัว

หนังสือบันเทิงคดีที่มีเนื้อหาเรื่องความรัก (12 ชื่อเรื่อง) จำนวนมากที่สุด 5 ชื่อเรื่อง (ร้อยละ 6.41) เป็นเรื่องความรักระหว่างคนกับสัตว์ รองลงมาจำนวน 4 ชื่อเรื่อง (ร้อยละ 5.13) เป็นเรื่องความรักระหว่างเพื่อน และน้อยที่สุดจำนวน 3 ชื่อเรื่อง (ร้อยละ 3.85) เป็นเรื่องความรักระหว่างผู้ใหญ่กับเด็ก

หนังสือบันเทิงคดีที่มีเนื้อหาเรื่องธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม (9 ชื่อเรื่อง) จำนวนมากที่สุด 8 ชื่อเรื่อง (ร้อยละ 10.26) เป็นเรื่องการอนุรักษ์ธรรมชาติและจำนวน 1 ชื่อเรื่อง (ร้อยละ 1.28) เป็นเรื่องภัยธรรมชาติ

หนังสือบันเทิงคดีที่มีเนื้อหาเรื่องผจญภัย มีจำนวน 3 ชื่อเรื่อง (ร้อยละ 3.85) เป็นเรื่องการช่วยเหลือผู้อื่น

หนังสือบันเทิงคดีที่มีเนื้อหาเรื่องลึกลับ มีจำนวน 1 ชื่อเรื่อง (ร้อยละ 1.28) เป็นเรื่องความเชื่อและไสยศาสตร์

หนังสือบันเทิงคดีที่มีเนื้อหาเรื่องวิถีชีวิต (20 ชื่อเรื่อง) จำนวนมากที่สุด 12 ชื่อเรื่อง (ร้อยละ 15.38) เป็นเรื่องการเดินทางชีวิต และจำนวน 8 ชื่อเรื่อง (ร้อยละ 10.26) เป็นเรื่องการต่อสู้ชีวิต

หนังสือบันเทิงคดีที่มีเนื้อหาเรื่องวิทยาศาสตร์ มีจำนวน 1 ชื่อเรื่อง (ร้อยละ 1.28) เป็นเรื่องมิติแห่งโลกอนาคต

หนังสือบันเทิงคดีที่มีเนื้อหาเรื่องสัตว์ มีจำนวน 3 ชื่อเรื่อง (ร้อยละ 3.85) เป็นเรื่องธรรมชาติของสัตว์

หนังสือบันเทิงคดีที่มีเนื้อหาเรื่องอาชีพ มีจำนวน 1 ชื่อเรื่อง (ร้อยละ 1.28) เป็นเรื่องอาชีพช่างตีมีด (ตารางที่ 4)

การที่ผลการวิจัยพบว่า หนังสือบันเทิงคดีที่มีเนื้อหาเกี่ยวกับครอบครัว มีจำนวนมากที่สุด 28 ชื่อเรื่อง (ร้อยละ 35.90) สอดคล้องกับงานวิจัยของกล่อมจิตต์ พลายเวช (2532) ที่พบว่าหนังสือบันเทิงคดีสำหรับเด็กอายุ 12-14 ปี ในช่วงปี พ.ศ. 2525 - 2529 มีเนื้อหาเกี่ยวกับชีวิตครอบครัวจำนวนมากที่สุด อย่างไรก็ตามหนังสือบันเทิงคดีที่มีเนื้อหา มากที่สุดก็ยังไม่เป็นเนื้อหาส่วนใหญ่ของหนังสือที่ศึกษา ผลการวิจัยจึงไม่สอดคล้องกับ สมมติฐานที่กำหนดไว้ว่า หนังสือบันเทิงคดีสำหรับเด็กก่อนวัยรุ่นที่ได้รับรางวัลใน การประกวดหนังสือในงานสัปดาห์หนังสือแห่งชาติ ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2521 - 2544 ส่วนใหญ่มีเนื้อหาเกี่ยวกับครอบครัว การที่ผลการวิจัยในส่วนนี้ไม่สอดคล้องกับสมมติฐาน ดังกล่าว อาจเนื่องจากผู้แต่งเขียนเรื่องที่มีเนื้อหาหลากหลายมากขึ้น

3. แนวคิดของหนังสือบันเทิงคดีสำหรับเด็กก่อนวัยรุ่นที่ได้รับรางวัล ในการประกวดหนังสือดีเด่นในงานสัปดาห์หนังสือแห่งชาติ ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2521 - 2544

การวิเคราะห์หนังสือบันเทิงคดี จำแนกเป็น 10 แนวคิด ได้แก่ การทำความดี การยอมรับตนเอง ความกตัญญู ความกล้าหาญ ความเชื่อมั่นในตนเอง ความเมตตากรุณา ความรับผิดชอบ ความวิริยะอุตสาหะ ความสามัคคี และมิตรภาพ ปრაภฏผลดังนี้

แนวคิดหลักที่มีในหนังสือบันเทิงคดีจำนวนมากที่สุด 19 ชื่อเรื่อง (ร้อยละ 24.36) คือ แนวคิดเกี่ยวกับความเมตตากรุณา รองลงมาจำนวน 18 ชื่อเรื่อง (ร้อยละ 23.08) คือ แนวคิดเกี่ยวกับมิตรภาพ จำนวน 9 ชื่อเรื่อง (ร้อยละ 11.54) คือ แนวคิดเกี่ยวกับการทำความดี จำนวน 7 ชื่อเรื่อง (ร้อยละ 8.97 เท่ากัน) ได้แก่ แนวคิดเกี่ยวกับการยอมรับตนเอง และ ความวิริยะอุตสาหะ จำนวน 6 ชื่อเรื่อง (ร้อยละ 7.69) คือ แนวคิดเกี่ยวกับความเชื่อมั่นในตนเอง จำนวน 5 ชื่อเรื่อง (ร้อยละ 6.41) ได้แก่ แนวคิดเกี่ยวกับความรับผิดชอบ และ ความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ และแนวคิดหลักที่มีน้อยที่สุดจำนวน 1 ชื่อเรื่อง (ร้อยละ 1.28 เท่ากัน) ได้แก่ แนวคิดเกี่ยวกับความกตัญญู และความกล้าหาญ

สำหรับแนวคิดรองที่มีในหนังสือบันเทิงคดีจำนวนมากที่สุด 22 ชื่อเรื่อง (ร้อยละ 28.21) คือ แนวคิดเกี่ยวกับมิตรภาพ รองลงมาจำนวน 16 ชื่อเรื่อง (ร้อยละ 20.51) คือ แนวคิดเกี่ยวกับความเมตตากรุณา จำนวน 12 ชื่อเรื่อง (ร้อยละ 15.38) คือ แนวคิดเกี่ยวกับ ความรับผิดชอบ และแนวคิดรองที่มีน้อยที่สุดจำนวน 1 ชื่อเรื่อง (ร้อยละ 1.28 เท่ากัน) ได้แก่ แนวคิดเกี่ยวกับความกตัญญู และความกล้าหาญ (ตารางที่ 5)

ผลการวิจัยที่พบว่า หนังสือบันเทิงคดีที่ให้แนวคิดเกี่ยวกับความเมตตาคุณธรรม มีจำนวนมากที่สุด สอดคล้องกับงานวิจัยของจิราพร จิระบุญดิลก (2531) ที่พบว่าหนังสือบันเทิงคดีสำหรับเด็กก่อนวัยรุ่นที่ได้รับรางวัลในการประกวดหนังสือดีเด่นในงานสัปดาห์หนังสือแห่งชาติ ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2521 - 2528 ให้แนวคิดเกี่ยวกับความเมตตาคุณธรรมมากที่สุด และงานวิจัยของ น้ำค้าง ระวีงทอง (2540) ที่พบว่าหนังสือบันเทิงคดีสำหรับเด็กก่อนวัยรุ่นที่ได้รับรางวัลในการประกวดหนังสือดีเด่นในงานสัปดาห์หนังสือแห่งชาติ ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2530 - 2536 ให้แนวคิดเกี่ยวกับความเมตตาคุณธรรมมากที่สุด อย่างไรก็ตามการที่ผลการวิจัยพบว่า หนังสือบันเทิงคดีที่ให้แนวคิดเกี่ยวกับความเมตตาคุณธรรมมีจำนวนมากที่สุดในกลุ่มหนังสือบันเทิงคดีที่ศึกษา แต่ก็มีจำนวนเพียง 19 ชื่อเรื่อง เท่านั้น ผลการวิจัยจึงไม่สอดคล้องกับสมมติฐานที่กำหนดไว้ว่า **หนังสือบันเทิงคดีสำหรับเด็กก่อนวัยรุ่นที่ได้รับรางวัลในการประกวดหนังสือในงานสัปดาห์หนังสือแห่งชาติตั้งแต่ปี พ.ศ. 2521 - 2544 ส่วนใหญ่มีแนวคิดเกี่ยวกับความเมตตาคุณธรรม** เพราะไม่เป็นส่วนใหญ่ของหนังสือบันเทิงคดีที่ได้รับรางวัล ทั้งนี้ น่าจะเป็นเพราะแนวคิดเป็นสาระสำคัญของงานเขียนที่ผู้แต่งต้องการสะท้อนให้ผู้อ่านเข้าใจ ผู้แต่งหนังสือบันเทิงคดีสำหรับเด็กก่อนวัยรุ่นที่ได้รับรางวัลมีจำนวนถึง 45 ราย แต่ละคนอาจสนใจและมีประสบการณ์แตกต่างกัน ซึ่งมีผลต่อการเสนอแนวคิดต่างๆ ตามความสนใจของตน และความคาดหวังในคุณค่าที่จะเกิดขึ้นกับผู้อ่าน ทำให้แนวคิดในหนังสือบันเทิงคดีมีความหลากหลาย นอกจากนี้ผู้แต่งอาจเห็นว่าหนังสือบันเทิงคดีที่ให้แนวคิดเกี่ยวกับความเมตตาคุณธรรมมีอยู่มากแล้ว ทั้งในหนังสือสำหรับเด็กและหนังสือสำหรับผู้ใหญ่ โดยเฉพาะในหนังสือเกี่ยวกับศาสนาซึ่งมีการจัดพิมพ์เผยแพร่และประกวดต่อเนื่องกันมาเป็นเวลานาน ตั้งแต่ พ.ศ. 2471 (ชุตินา สัจจามันท์ และคณะ, 2543: 2) ผู้แต่งหนังสือสำหรับเด็กก่อนวัยรุ่นส่วนใหญ่จึงเขียนหนังสือบันเทิงคดีที่ให้แนวคิดในแนวอื่นๆ และแนวคิดทุกแนวล้วนเป็นสิ่งที่มิประโยชน์ช่วยให้ผู้อ่านนำไปใช้เป็นแนวทางในการดำรงชีวิตได้

เมื่อจำแนกแนวคิดหลักตามเนื้อหา พบว่า

หนังสือบันเทิงคดีที่มีเนื้อหาเรื่องครอบครัว (28 ชื่อเรื่อง) จำนวนมากที่สุด 6 ชื่อเรื่อง (ร้อยละ 21.43) ให้แนวคิดเกี่ยวกับความเมตตาคุณธรรม รองลงมาจำนวน 5 ชื่อเรื่อง (ร้อยละ 17.86 เท่ากัน) ให้แนวคิดเกี่ยวกับความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ และมิตรภาพ และน้อยที่สุดจำนวน 1 ชื่อเรื่อง (ร้อยละ 3.57) ให้แนวคิดเกี่ยวกับความรับผิดชอบ

หนังสือบันเทิงคดีที่มีเนื้อหาเรื่องความรัก (12 ชื่อเรื่อง) จำนวนมากที่สุด 5 ชื่อเรื่อง (ร้อยละ 41.67 เท่ากัน) ให้แนวคิดเกี่ยวกับความเมตตาากรุณา และมิตรภาพ และจำนวน 1 ชื่อเรื่อง (ร้อยละ 8.33 เท่ากัน) ให้แนวคิดเกี่ยวกับการทำความดี และความรับผิดชอบ

หนังสือบันเทิงคดีที่มีเนื้อหาเรื่องธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม (9 ชื่อเรื่อง) จำนวนมากที่สุด 3 ชื่อเรื่อง (ร้อยละ 33.33 เท่ากัน) ให้แนวคิดเกี่ยวกับความเมตตาากรุณา และความรับผิดชอบ และจำนวน 1 ชื่อเรื่อง (ร้อยละ 11.11 เท่ากัน) ให้แนวคิดเกี่ยวกับการทำความดี ความกตัญญู และมิตรภาพ

หนังสือบันเทิงคดีที่มีเนื้อหาเรื่องผจญภัย (3 ชื่อเรื่อง) จำนวนมากที่สุด 2 ชื่อเรื่อง (ร้อยละ 66.67) ให้แนวคิดเกี่ยวกับมิตรภาพ และจำนวน 1 ชื่อเรื่อง (ร้อยละ 33.33) ให้แนวคิดเกี่ยวกับการทำความดี

หนังสือบันเทิงคดีที่มีเนื้อหาเรื่องลึกลับ มีจำนวน 1 ชื่อเรื่อง (ร้อยละ 100.00) ให้แนวคิดเกี่ยวกับความกล้าหาญ

หนังสือบันเทิงคดีที่มีเนื้อหาเรื่องวิถีชีวิต (20 ชื่อเรื่อง) จำนวนมากที่สุด 4 ชื่อเรื่อง (ร้อยละ 20.00 เท่ากัน) ให้แนวคิดเกี่ยวกับการทำความดี ความวิริยะอุตสาหะ และมิตรภาพ รองลงมาจำนวน 3 ชื่อเรื่อง (ร้อยละ 15.00 เท่ากัน) ให้แนวคิดเกี่ยวกับการยอมรับตนเอง และความเชื่อมั่นในตนเอง และน้อยที่สุดจำนวน 2 ชื่อเรื่อง (ร้อยละ 10.00) ให้แนวคิดเกี่ยวกับความเมตตาากรุณา

หนังสือบันเทิงคดีที่มีเนื้อหาเรื่องวิทยาศาสตร์ มีจำนวน 1 ชื่อเรื่อง (ร้อยละ 100.00) ให้แนวคิดเกี่ยวกับความเมตตาากรุณา

หนังสือบันเทิงคดีที่มีเนื้อหาเรื่องสัตว์ (3 ชื่อเรื่อง) จำนวนมากที่สุด 2 ชื่อเรื่อง (ร้อยละ 66.67) ให้แนวคิดเกี่ยวกับความเมตตาากรุณา และจำนวน 1 ชื่อเรื่อง (ร้อยละ 33.33) ให้แนวคิดเกี่ยวกับมิตรภาพ

หนังสือบันเทิงคดีที่มีเนื้อหาเรื่องอาชีพ มีจำนวน 1 ชื่อเรื่อง (ร้อยละ 100.00) ให้แนวคิดเกี่ยวกับความเชื่อมั่นในตนเอง (ตารางที่ 6)

4. ตัวละครในหนังสือบันเทิงคดีสำหรับเด็กก่อนวัยรุ่นที่ได้รับรางวัล ในการประกวดหนังสือดีเด่นในงานสัปดาห์หนังสือแห่งชาติ ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2521 – 2544

การวิเคราะห์หนังสือบันเทิงคดี จำแนกเป็น 2 หัวข้อ ได้แก่ ตัวละครที่เป็นคน และตัวละครที่เป็นสัตว์ ตัวละครที่เป็นคนจำแนกเป็น 5 กลุ่มย่อย ได้แก่ เพศ อายุ สถานภาพ และการศึกษา ตัวละครที่เป็นสัตว์จำแนกย่อยตามชนิด ปรากฏผลดังนี้

หนังสือบันเทิงคดีส่วนใหญ่จำนวน 70 ชื่อเรื่อง (ร้อยละ 89.74) มีตัวละครเป็นคน และจำนวน 7 ชื่อเรื่อง (ร้อยละ 8.97) มีตัวละครเป็นสัตว์ นอกจากนี้จำนวน 1 ชื่อเรื่อง (ร้อยละ 1.28) มีตัวละครอื่นๆ คือ ต้นไม้

4.1 เพศและชนิดของตัวละคร

เมื่อจำแนกเพศและชนิดของตัวละครตามประเภทของตัวละคร พบว่า หนังสือบันเทิงคดีที่มีตัวละครเป็นคน (70 ชื่อเรื่อง) ส่วนใหญ่จำนวน 53 ชื่อเรื่อง (ร้อยละ 67.95) มีตัวละครเป็นเพศชาย และจำนวน 17 ชื่อเรื่อง (ร้อยละ 21.79) มีตัวละครเป็นเพศหญิง หนังสือบันเทิงคดีที่มีตัวละครเป็นสัตว์ (7 ชื่อเรื่อง) จำนวนมากที่สุด 3 ชื่อเรื่อง (ร้อยละ 3.85) มีตัวละครเป็นนก และจำนวน 1 ชื่อเรื่อง (ร้อยละ 1.28 เท่ากัน) มีตัวละครเป็นกระต่าย ไก่ สุนัข และห่าน (ตารางที่ 7)

การที่ผลการวิจัยพบว่า หนังสือบันเทิงคดีส่วนใหญ่ (ร้อยละ 89.74) มีตัวละครเป็นคน อาจเป็นเพราะตัวละครที่เป็นคนมีความสมจริง ช่วยทำให้เด็กก่อนวัยรุ่นเข้าถึงตัวละคร และสาระของเรื่องได้โดยง่าย การที่ตัวละครในหนังสือบันเทิงคดีส่วนใหญ่ (ร้อยละ 75.71) เป็นเพศชาย อาจเป็นเพราะหนังสือบันเทิงคดีสำหรับเด็กก่อนวัยรุ่นส่วนใหญ่เขียนจากประสบการณ์ในวัยเยาว์ของผู้แต่ง ซึ่งผู้แต่งหนังสือบันเทิงคดีที่ได้รับรางวัลส่วนใหญ่เป็นเพศชาย มากกว่าเพศหญิง นอกจากนี้ในความเป็นจริงในสังคมไทยเพศชายมีบทบาทและพฤติกรรมที่จะนำมาเขียนเป็นหนังสือบันเทิงคดีที่สนุกสนาน ตื่นเต้นได้มากกว่าเพศหญิง ตัวละครที่เป็นคนในหนังสือบันเทิงคดีสำหรับเด็กก่อนวัยรุ่นที่ได้รับรางวัลส่วนใหญ่จึงเป็นเพศชาย

การวิเคราะห์หนังสือบันเทิงคดีด้านตัวละคร โดยพิจารณาตัวละครตามลักษณะต่างๆ ได้แก่ เพศ อายุ สถานภาพ และการศึกษา ปรากฏผลดังนี้

4.2 อายุของตัวละคร

หนังสือบันเทิงคดีที่มีตัวละครเป็นคนจำนวนมากที่สุด 26 ชื่อเรื่อง (ร้อยละ 37.14) มีตัวละครอายุ 12-14 ปี รองลงมาจำนวน 22 ชื่อเรื่อง (ร้อยละ 31.43) มีตัวละครอายุ 18 ปีขึ้นไป และน้อยที่สุดจำนวน 1 ชื่อเรื่อง (ร้อยละ 1.43) มีตัวละครอายุ 3-5 ปี

เมื่อจำแนกอายุของตัวละครตามเพศของตัวละคร พบว่า

หนังสือบันเทิงคดีที่มีตัวละครเป็นเพศชาย (53 ชื่อเรื่อง) จำนวนมากที่สุด 22 ชื่อเรื่อง (ร้อยละ 41.51) มีตัวละครอายุ 12-14 ปี รองลงมาจำนวน 16 ชื่อเรื่อง (ร้อยละ 30.19) มีตัวละครอายุ 18 ปี ขึ้นไป และน้อยที่สุดจำนวน 6 ชื่อเรื่อง (ร้อยละ 11.32) มีตัวละครอายุ 15-17 ปี

หนังสือบันเทิงคดีที่มีตัวละครเป็นเพศหญิง (17 ชื่อเรื่อง) จำนวนมากที่สุด 6 ชื่อเรื่อง (ร้อยละ 35.29 เท่ากัน) มีตัวละครอายุ 6-11 ปี และอายุ 18 ปี ขึ้นไป รองลงมาจำนวน 4 ชื่อเรื่อง (ร้อยละ 23.53) มีตัวละครอายุ 12-14 ปี และน้อยที่สุดจำนวน 1 ชื่อเรื่อง (ร้อยละ 5.88) มีตัวละครอายุ 3-5 ปี (ตารางที่ 8)

การที่ผลการวิจัยพบว่า หนังสือบันเทิงคดีที่มีตัวละครเป็นคนที่มียุ 12-14 ปี จำนวนมากที่สุด (ร้อยละ 37.14) น่าจะเป็นเพราะหนังสือบันเทิงคดีสำหรับเด็กก่อนวัยรุ่น เป็นหนังสือที่แต่งขึ้นสำหรับเด็กอายุ 12-14 ปี ผู้แต่งจึงสร้างสรรค์ตัวละครที่มีอายุใกล้เคียงกับผู้อ่านมากที่สุด เพื่อให้ผู้อ่านเป้าหมายเข้าใจเรื่องได้ดี นอกจากนี้การที่ตัวละครในหนังสือบันเทิงคดีที่ศึกษามีอายุ 12-14 ปี แสดงให้เห็นว่าตัวละครในหนังสือมีอายุที่สอดคล้องกับการจำแนกหนังสือตามวัยของเด็ก คือ เด็กก่อนวัยรุ่นอายุ 12-14 ปี (กรมวิชาการ, 2540: 45)

4.3 สถานภาพของตัวละคร

หนังสือบันเทิงคดีที่มีตัวละครเป็นคนส่วนใหญ่จำนวน 50 ชื่อเรื่อง (ร้อยละ 71.43) เป็นผู้มีความรอบคอบ รองลงมาจำนวน 17 ชื่อเรื่อง (ร้อยละ 24.29) เป็นผู้กำพร้า และน้อยที่สุดจำนวน 3 ชื่อเรื่อง (ร้อยละ 4.29) เป็นผู้มีความรอบคอบแต่แยก หนังสือบันเทิงคดีที่มีตัวละครเป็นผู้กำพร้าจำนวนมากที่สุด 6 ชื่อเรื่อง (ร้อยละ 8.57 เท่ากัน) เป็นผู้กำพร้ามารดา และ

ผู้กำพร้าทั้งบิดาและมารดาและจำนวน 5 ชื่อเรื่อง (ร้อยละ 7.14) เป็นผู้กำพร้าบิดา หนังสือบันเทิงคดีที่มีตัวละครเป็นผู้มีครอบครัวส่วนใหญ่จำนวน 48 ชื่อเรื่อง (ร้อยละ 68.57) เป็นผู้มีบิดามารดาโดยสายเลือด และจำนวน 2 ชื่อเรื่อง (ร้อยละ 2.86) เป็นผู้มีบิดามารดาบุญธรรม

เมื่อจำแนกสถานภาพของตัวละครตามเพศของตัวละคร พบว่า

หนังสือบันเทิงคดีที่มีตัวละครเป็นเพศชาย (53 ชื่อเรื่อง) ส่วนใหญ่จำนวน 38 ชื่อเรื่อง (ร้อยละ 71.70) เป็นผู้มีครอบครัว รองลงมาจำนวน 14 ชื่อเรื่อง (ร้อยละ 26.42) เป็นผู้กำพร้า และน้อยที่สุดจำนวน 1 ชื่อเรื่อง (ร้อยละ 1.89) เป็นผู้ครอบครัวแตกแยก หนังสือบันเทิงคดีที่มีตัวละครเพศชายผู้มีครอบครัว (38 ชื่อเรื่อง) ส่วนใหญ่จำนวน 37 ชื่อเรื่อง (ร้อยละ 69.81) เป็นผู้มีบิดามารดาโดยสายเลือด และจำนวน 1 ชื่อเรื่อง (ร้อยละ 1.89) เป็นผู้มีบิดามารดาบุญธรรม หนังสือบันเทิงคดีที่มีตัวละครเพศชายผู้กำพร้า (14 ชื่อเรื่อง) จำนวนมากที่สุด 5 ชื่อเรื่อง (ร้อยละ 9.43 เท่ากัน) เป็นผู้กำพร้าบิดา และผู้กำพร้าทั้งบิดาและมารดา และจำนวน 4 ชื่อเรื่อง (ร้อยละ 7.55) เป็นผู้กำพร้ามารดา

หนังสือบันเทิงคดีที่มีตัวละครเป็นเพศหญิง (17 ชื่อเรื่อง) ส่วนใหญ่จำนวน 12 ชื่อเรื่อง (ร้อยละ 70.59) เป็นผู้มีครอบครัว รองลงมาจำนวน 3 ชื่อเรื่อง (ร้อยละ 17.65) เป็นผู้กำพร้า และน้อยที่สุดจำนวน 2 ชื่อเรื่อง (ร้อยละ 11.76) เป็นผู้ครอบครัวแตกแยก หนังสือบันเทิงคดีที่มีตัวละครเพศหญิงผู้มีครอบครัว (12 ชื่อเรื่อง) ส่วนใหญ่จำนวน 11 ชื่อเรื่อง (ร้อยละ 64.71) เป็นผู้มีบิดามารดาโดยสายเลือด และจำนวน 1 ชื่อเรื่อง (ร้อยละ 5.88) เป็นผู้มีบิดามารดาบุญธรรม หนังสือบันเทิงคดีที่มีตัวละครเพศหญิงผู้กำพร้า (3 ชื่อเรื่อง) จำนวนมากที่สุด 2 ชื่อเรื่อง (ร้อยละ 11.76) เป็นผู้กำพร้ามารดา และจำนวน 1 ชื่อเรื่อง (ร้อยละ 5.88) เป็นผู้กำพร้าทั้งบิดาและมารดา (ตารางที่ 9)

การที่ผลการวิจัยพบว่า หนังสือบันเทิงคดีที่มีตัวละครเป็นคนส่วนใหญ่ (ร้อยละ 71.43) มีตัวละครเป็นผู้มีครอบครัวน่าจะเป็นเพราะผู้แต่งต้องการนำเสนอเรื่องความเป็นไปในครอบครัว เพื่อสะท้อนภาพชีวิตของผู้อ่านส่วนใหญ่จึงอาจมีทั้งความอบอุ่น และปัญหาครอบครัวอันเป็นสิ่งที่ผู้แต่งพบได้เสมอ

4.4 การศึกษาของตัวละคร

ตัวละครที่เป็นคนในหนังสือบันเทิงคดีส่วนใหญ่จำนวน 63 ชื่อเรื่อง (ร้อยละ 90.00) เป็นผู้มีการศึกษา และจำนวน 7 ชื่อเรื่อง (ร้อยละ 10.00) มีตัวละครที่ไม่ปรากฏข้อมูลการศึกษา หนังสือบันเทิงคดีที่มีตัวละครเป็นผู้มีการศึกษา (63 ชื่อเรื่อง) จำนวนมากที่สุด 29 ชื่อเรื่อง (ร้อยละ 41.43) มีการศึกษาระดับประถมศึกษา รองลงมาจำนวน 16 ชื่อเรื่อง (ร้อยละ 22.86) มีการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนต้น และจำนวน 13 ชื่อเรื่อง (ร้อยละ 18.57) มีการศึกษาระดับอุดมศึกษา และน้อยที่สุดจำนวน 2 ชื่อเรื่อง (ร้อยละ 2.86) มีการศึกษาระดับอนุบาล

เมื่อจำแนกการศึกษาของตัวละครตามเพศของตัวละคร พบว่า

หนังสือบันเทิงคดีที่มีตัวละครเป็นเพศชาย (53 ชื่อเรื่อง) ส่วนใหญ่จำนวน 48 ชื่อเรื่อง (ร้อยละ 90.57) เป็นผู้มีการศึกษา และจำนวน 5 ชื่อเรื่อง (ร้อยละ 9.43) มีตัวละครที่ไม่ปรากฏข้อมูลการศึกษา หนังสือบันเทิงคดีที่มีตัวละครเพศชายผู้มีการศึกษา (48 ชื่อเรื่อง) จำนวนมากที่สุด 21 ชื่อเรื่อง (ร้อยละ 39.62) มีการศึกษาระดับประถมศึกษา รองลงมาจำนวน 15 ชื่อเรื่อง (ร้อยละ 28.30) มีการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนต้น และจำนวน 10 ชื่อเรื่อง (ร้อยละ 18.87) มีการศึกษาระดับอุดมศึกษา และน้อยที่สุดจำนวน 2 ชื่อเรื่อง (ร้อยละ 3.77) มีการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย

หนังสือบันเทิงคดีที่มีตัวละครเป็นเพศหญิง (17 ชื่อเรื่อง) ส่วนใหญ่จำนวน 15 ชื่อเรื่อง (ร้อยละ 88.24) เป็นผู้มีการศึกษา และจำนวน 2 ชื่อเรื่อง (ร้อยละ 11.76) มีตัวละครที่ไม่ปรากฏข้อมูลการศึกษา หนังสือบันเทิงคดีที่มีตัวละครเพศหญิงผู้มีการศึกษา (15 ชื่อเรื่อง) จำนวนมากที่สุด 8 ชื่อเรื่อง (ร้อยละ 47.06) มีการศึกษาระดับประถมศึกษา รองลงมาจำนวน 3 ชื่อเรื่อง (ร้อยละ 17.65) มีการศึกษาระดับอุดมศึกษา และน้อยที่สุดจำนวน 1 ชื่อเรื่อง (ร้อยละ 5.88 เท่ากัน) มีการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนต้น และระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย (ตารางที่ 10)

การที่ผลการวิจัยพบว่า หนังสือบันเทิงคดีที่มีตัวละครเป็นคนส่วนใหญ่ (ร้อยละ 90.00) มีตัวละครเป็นผู้มีการศึกษา และเป็นผู้มีการศึกษาระดับประถมศึกษามากที่สุด (ร้อยละ 46.03) น่าจะเป็นเพราะตัวละครในหนังสือบันเทิงคดีจำนวนมากที่สุดมีอายุในวัย

ที่กำลังศึกษาอยู่ในภาคบังคับ และจำนวนรองลงมาก็อยู่ในวัยที่กำลังศึกษาเช่นกัน คือระดับมัธยมศึกษาตอนต้น (ร้อยละ 26.40) ทั้งนี้การศึกษาระดับประถมศึกษา และมัธยมศึกษาตอนต้นเป็นระดับการศึกษาที่สอดคล้องกับวัยของตัวละครในหนังสือบันเทิงคดีที่ได้รับรางวัล

เมื่อจำแนกประเภทของตัวละครตามเนื้อหา พบว่า

หนังสือบันเทิงคดีที่มีเนื้อหาเรื่องครอบครัว (28 ชื่อเรื่อง) ส่วนใหญ่จำนวน 27 ชื่อเรื่อง (ร้อยละ 96.43) มีตัวละครเป็นคน และจำนวน 1 ชื่อเรื่อง (ร้อยละ 3.57) มีตัวละครเป็นสัตว์ คือ สุนัข หนังสือบันเทิงคดีที่มีเนื้อหาเรื่องครอบครัวที่มีตัวละครเป็นคนส่วนใหญ่จำนวน 21 ชื่อเรื่อง (ร้อยละ 75.00) มีตัวละครเป็นเพศชาย และจำนวน 6 ชื่อเรื่อง (ร้อยละ 21.43) มีตัวละครเป็นเพศหญิง

หนังสือบันเทิงคดีที่มีเนื้อหาเรื่องความรัก (12 ชื่อเรื่อง) ส่วนใหญ่จำนวน 9 ชื่อเรื่อง (ร้อยละ 75.00) มีตัวละครเป็นคน และจำนวน 3 ชื่อเรื่อง (ร้อยละ 25.00) มีตัวละครเป็นสัตว์ ได้แก่ ไก่ นก และกระต่าย ชนิดละ 1 ชื่อเรื่อง หนังสือบันเทิงคดีที่มีเนื้อหาเรื่องความรักที่มีตัวละครเป็นคนส่วนใหญ่จำนวน 7 ชื่อเรื่อง (ร้อยละ 58.33) มีตัวละครเป็นเพศชาย และจำนวน 2 ชื่อเรื่อง (ร้อยละ 16.67) มีตัวละครเป็นเพศหญิง

หนังสือบันเทิงคดีที่มีเนื้อหาเรื่องธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม (9 ชื่อเรื่อง) ส่วนใหญ่จำนวน 7 ชื่อเรื่อง (ร้อยละ 77.78) มีตัวละครเป็นคน และจำนวน 1 ชื่อเรื่อง (ร้อยละ 11.11) มีตัวละครเป็นสัตว์ คือ นก หนังสือบันเทิงคดีที่มีเนื้อหาเรื่องธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมที่มีตัวละครเป็นคนส่วนใหญ่จำนวน 6 ชื่อเรื่อง (ร้อยละ 66.67) มีตัวละครเป็นเพศชาย และจำนวน 1 ชื่อเรื่อง (ร้อยละ 11.11) มีตัวละครเป็นเพศหญิง นอกจากนี้จำนวน 1 ชื่อเรื่อง (ร้อยละ 11.11) มีตัวละครอื่นๆ คือ ต้นไม้

หนังสือบันเทิงคดีที่มีเนื้อหาเรื่องผจญภัย (3 ชื่อเรื่อง) ทั้งหมด (ร้อยละ 100.00) มีตัวละครเป็นคนเพศชาย

หนังสือบันเทิงคดีที่มีเนื้อหาเรื่องลึกลับ มีจำนวน 1 ชื่อเรื่อง (ร้อยละ 100.00) มีตัวละครเป็นคนเพศหญิง

หนังสือบันเทิงคดีที่มีเนื้อหาเรื่องวิถีชีวิต (20 ชื่อเรื่อง) ทั้งหมด (ร้อยละ 100.00) มีตัวละครเป็นคน โดยส่วนใหญ่จำนวน 13 ชื่อเรื่อง (ร้อยละ 65.00) มีตัวละครเป็นเพศชาย และจำนวน 7 ชื่อเรื่อง (ร้อยละ 35.00) มีตัวละครเป็นเพศหญิง

หนังสือบันเทิงคดีที่มีเนื้อหาเรื่องวิทยาศาสตร์ มีจำนวน 1 ชื่อเรื่อง (ร้อยละ 100.00) มีตัวละครเป็นคนเพศชาย

หนังสือบันเทิงคดีที่มีเนื้อหาเรื่องสัตว์ (3 ชื่อเรื่อง) ส่วนใหญ่จำนวน 2 ชื่อเรื่อง (ร้อยละ 66.67) มีตัวละครเป็นสัตว์ ได้แก่ นก และห่าน ชนิดละ 1 ชื่อเรื่อง และจำนวน 1 ชื่อเรื่อง (ร้อยละ 33.33) มีตัวละครเป็นคนเพศชาย

หนังสือบันเทิงคดีที่มีเนื้อหาเรื่องอาชีพ มีจำนวน 1 ชื่อเรื่อง (ร้อยละ 100.00) มีตัวละครเป็นคนเพศชาย (ตารางที่ 11)

5. ฉากในหนังสือบันเทิงคดีสำหรับเด็กก่อนวัยรุ่นที่ได้รับรางวัลในการประกวดหนังสือดีเด่นในงานสัปดาห์หนังสือแห่งชาติ ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2521 – 2544

การวิเคราะห์หนังสือบันเทิงคดีจำแนกเป็น 2 หัวข้อ ได้แก่ ฉากประเทศไทย และฉากต่างประเทศ ฉากประเทศไทยจำแนกเป็น 2 ช้อย่อย ได้แก่ ฉากชนบท และฉากในเมือง ปรากฏผลดังนี้

หนังสือบันเทิงคดีส่วนใหญ่จำนวน 72 ชื่อเรื่อง (ร้อยละ 92.31) เป็นฉากประเทศไทย และจำนวน 3 ชื่อเรื่อง (ร้อยละ 3.85 เท่ากัน) เป็นฉากต่างประเทศ คือ สหรัฐอเมริกา และฉากอื่นๆ ได้แก่ ฉากบนดวงดาว (2 ชื่อเรื่อง) และฉากมิติแห่งโลกอนาคต (1 ชื่อเรื่อง) หนังสือบันเทิงคดีที่มีฉากเป็นประเทศไทย (72 ชื่อเรื่อง) ส่วนใหญ่จำนวน 52 ชื่อเรื่อง (ร้อยละ 66.67) เป็นฉากในชนบท และจำนวน 15 ชื่อเรื่อง (ร้อยละ 19.23) เป็นฉากในเมือง คือ กรุงเทพมหานคร นอกจากนี้จำนวน 5 ชื่อเรื่อง (ร้อยละ 6.41) ไม่ระบุจังหวัด/ภาค หนังสือบันเทิงคดีที่มีฉากในชนบทประเทศไทย (52 ชื่อเรื่อง) จำนวนมากที่สุด 14 ชื่อเรื่อง (ร้อยละ 17.95) เป็นฉากในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ รองลงมาจำนวน 13 ชื่อเรื่อง (ร้อยละ 16.67) เป็นฉากในภาคใต้ และน้อยที่สุดจำนวน 3 ชื่อเรื่อง (ร้อยละ 3.85) เป็นฉากในภาคตะวันออก (ตารางที่ 12)

การที่ผลการวิจัยพบว่า หนังสือบันเทิงคดีส่วนใหญ่ (ร้อยละ 92.31) เป็นจากประเทศไทย น่าจะเป็นเพราะผู้แต่งล้วนมีความคุ้นเคยและมีประสบการณ์ในเมืองไทยอย่างดี นอกจากนี้ผู้แต่งหนังสือบันเทิงคดีอาจต้องการนำเสนอจากที่เด็กรู้จักและคุ้นเคย ส่วนการที่มีฉากในชนบทเป็นส่วนใหญ่ (ร้อยละ 66.67) อาจเป็นเพราะผู้แต่งต้องการสะท้อนสภาพภูมิประเทศทัศนียภาพของชนบท วัฒนธรรมพื้นบ้าน ประเพณีต่างๆ ของชาติที่สืบทอดมา ซึ่งจะเป็นการเพิ่มคุณค่าด้านเนื้อหาสาระแก่หนังสือ และปลูกฝังทัศนคติที่ดีต่อประเทศชาติแก่ผู้อ่านซึ่งเป็นเยาวชนด้วย นอกจากนี้จากคำนำที่ปรากฏในหนังสือและในข้อมูลประวัติของผู้แต่งก็พบว่าผู้แต่งจำนวนมากมีประสบการณ์ในวัยเด็กในชนบท

เมื่อจำแนกฉากตามเนื้อหา พบว่า

หนังสือบันเทิงคดีที่มีเนื้อหาเรื่องครอบครัว (28 ชื่อเรื่อง) ทั้งหมด (ร้อยละ 100.00) เป็นจากประเทศไทย โดยส่วนใหญ่จำนวน 22 ชื่อเรื่อง (ร้อยละ 78.57) เป็นฉากในชนบท และจำนวน 6 ชื่อเรื่อง (ร้อยละ 21.43) เป็นฉากในเมือง คือ กรุงเทพมหานคร หนังสือบันเทิงคดีที่มีเนื้อหาเรื่องครอบครัวที่มีฉากประเทศไทยในชนบท (22 ชื่อเรื่อง) จำนวนมากที่สุด 8 ชื่อเรื่อง (ร้อยละ 28.57) เป็นฉากในภาคใต้ รองลงมาจำนวน 5 ชื่อเรื่อง (ร้อยละ 17.86 เท่ากัน) เป็นฉากในภาคเหนือ และภาคกลาง และน้อยที่สุดจำนวน 1 ชื่อเรื่อง (ร้อยละ 3.57 เท่ากัน) เป็นฉากในภาคตะวันตก และภาคตะวันออก

หนังสือบันเทิงคดีที่มีเนื้อหาเรื่องความรัก (12 ชื่อเรื่อง) ทั้งหมด (ร้อยละ 100.00) เป็นจากประเทศไทย โดยจำนวนมากที่สุด 5 ชื่อเรื่อง (ร้อยละ 41.67 เท่ากัน) เป็นฉากในชนบท และฉากในเมือง คือ กรุงเทพมหานคร และจำนวน 2 ชื่อเรื่อง (ร้อยละ 16.67) ไม่ระบุจังหวัด/ภาค

หนังสือบันเทิงคดีที่มีเนื้อหาเรื่องความรักที่มีฉากประเทศไทยในชนบท (5 ชื่อเรื่อง) จำนวนมากที่สุด 2 ชื่อเรื่อง (ร้อยละ 40.00) เป็นฉากในภาคใต้ และจำนวน 1 ชื่อเรื่อง (ร้อยละ 20.00 เท่ากัน) เป็นฉากในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ภาคกลาง และภาคเหนือ

หนังสือบันเทิงคดีที่มีเนื้อหาเรื่องธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม (9 ชื่อเรื่อง) ทั้งหมด (ร้อยละ 100.00) เป็นจากประเทศไทย โดยส่วนใหญ่จำนวน 7 ชื่อเรื่อง (ร้อยละ 77.78) เป็นฉากในชนบท และจำนวน 2 ชื่อเรื่อง (ร้อยละ 22.22) ไม่ระบุจังหวัด/ภาค

หนังสือบันเทิงคดีที่มีเนื้อหาเรื่องธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมที่มีฉากประเทศไทย
ในชนบท (7 ชื่อเรื่อง) ส่วนใหญ่จำนวน 5 ชื่อเรื่อง (ร้อยละ 71.43) เป็นฉากในภาคตะวันออกเฉียง-
เหนือ และจำนวน 2 ชื่อเรื่อง (ร้อยละ 28.57) เป็นฉากในภาคใต้

หนังสือบันเทิงคดีที่มีเนื้อหาเรื่องผจญภัย (3 ชื่อเรื่อง) ทั้งหมด (ร้อยละ 100.00)
เป็นฉากประเทศไทยในชนบทภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

หนังสือบันเทิงคดีที่มีเนื้อหาเรื่องลึกลับ มีจำนวน 1 ชื่อเรื่อง (ร้อยละ 100.00)
เป็นฉากประเทศไทยในชนบทภาคเหนือ

หนังสือบันเทิงคดีที่มีเนื้อหาเรื่องวิถีชีวิต (20 ชื่อเรื่อง) ส่วนใหญ่
จำนวน 15 ชื่อเรื่อง (ร้อยละ 75.00) เป็นฉากประเทศไทย และจำนวน 3 ชื่อเรื่อง (ร้อยละ 15.00)
เป็นฉากต่างประเทศ คือ สหรัฐอเมริกา นอกจากนี้จำนวน 2 ชื่อเรื่อง (ร้อยละ 10.00)
เป็นฉากอื่นๆ คือ ฉากบนดวงดาว หนังสือบันเทิงคดีที่มีเนื้อหาเรื่องวิถีชีวิตที่มีฉากประเทศไทย
(15 ชื่อเรื่อง) ส่วนใหญ่จำนวน 11 ชื่อเรื่อง (ร้อยละ 55.00) เป็นฉากในชนบท และ
จำนวน 4 ชื่อเรื่อง (ร้อยละ 20.00) เป็นฉากในเมือง คือ กรุงเทพมหานคร หนังสือบันเทิงคดีที่มี
เนื้อหาเรื่องวิถีชีวิตที่มีฉากประเทศไทยในชนบท (11 ชื่อเรื่อง) จำนวนมากที่สุด 3 ชื่อเรื่อง
(ร้อยละ 15.00 เท่ากัน) เป็นฉากในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ และภาคเหนือ รองลงมา
จำนวน 2 ชื่อเรื่อง (ร้อยละ 10.00 เท่ากัน) เป็นฉากในภาคตะวันตก และภาคตะวันออก และ
น้อยที่สุดจำนวน 1 ชื่อเรื่อง (ร้อยละ 5.00) เป็นฉากในภาคใต้

หนังสือบันเทิงคดีที่มีเนื้อหาเรื่องวิทยาศาสตร์ มีจำนวน 1 ชื่อเรื่อง
(ร้อยละ 100.00) เป็นฉากอื่นๆ คือ ฉากมิติแห่งโลกอนาคต

หนังสือบันเทิงคดีที่มีเนื้อหาเรื่องสัตว์ (3 ชื่อเรื่อง) ทั้งหมด (ร้อยละ 100.00)
เป็นฉากประเทศไทย โดยส่วนใหญ่จำนวน 2 ชื่อเรื่อง (ร้อยละ 66.67) เป็นฉากในชนบท ได้แก่
ภาคเหนือ และภาคตะวันตก และจำนวน 1 ชื่อเรื่อง (ร้อยละ 33.33) ไม่ระบุจังหวัด/ภาค

หนังสือบันเทิงคดีที่มีเนื้อหาเรื่องอาชีพ มีจำนวน 1 ชื่อเรื่อง (ร้อยละ 100.00)
เป็นฉากประเทศไทยในชนบทภาคกลาง (ตารางที่ 13)

6. การนำเสนอเรื่องในหนังสือบันเทิงคดีสำหรับเด็กก่อนวัยรุ่นที่ได้รับรางวัลในการประกวดหนังสือดีเด่นในงานสัปดาห์หนังสือแห่งชาติ ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2521 – 2544

การวิเคราะห์หนังสือบันเทิงคดีสำหรับเด็กก่อนวัยรุ่นที่ได้รับรางวัลในการประกวดหนังสือดีเด่นในงานสัปดาห์หนังสือแห่งชาติ ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2521 – 2544 ในด้านการนำเสนอเรื่อง จำแนกเป็น 3 ลักษณะ ได้แก่ โครงเรื่อง แนวเรื่อง และวิธีการนำเสนอเรื่อง ปรากฏผลดังนี้

6.1 โครงเรื่อง

หนังสือบันเทิงคดีส่วนใหญ่จำนวน 64 ชื่อเรื่อง (ร้อยละ 82.05) มีโครงเรื่องที่มีเอกภาพ และจำนวน 14 ชื่อเรื่อง (ร้อยละ 17.95) มีโครงเรื่องไม่ต่อเนื่อง

การที่ผลการวิจัยพบว่า หนังสือบันเทิงคดีส่วนใหญ่ร้อยละ 82.05 มีโครงเรื่องที่มีเอกภาพ น่าจะเป็นเพราะหนังสือบันเทิงคดีเหล่านี้ได้ผ่านการตรวจสอบและพิจารณาตัดสินจากคุณสมบัติที่ดีต่างๆ และการมีโครงเรื่องที่มีเอกภาพ คือเนื้อเรื่องมีความสัมพันธ์เป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน มีใจความและความมุ่งหมายสำคัญเพียงอย่างเดียวก็เป็นลักษณะของหนังสือบันเทิงคดีที่ดีประการหนึ่งตามเกณฑ์ของคณะกรรมการพิจารณาตัดสิน (ชุตินา สัจจามันท์ และคณะ, 2543: 99)

6.2 แนวเรื่อง

หนังสือบันเทิงคดีส่วนใหญ่จำนวน 64 ชื่อเรื่อง (ร้อยละ 82.05) มีแนวเรื่องสมจริง และจำนวน 2 ชื่อเรื่อง (ร้อยละ 2.56) มีแนวเรื่องจินตนาการ นอกจากนี้จำนวน 12 ชื่อเรื่อง (ร้อยละ 15.38) มีแนวเรื่องอื่นๆ คือ เรื่องสมจริงปนจินตนาการ

การที่ผลการวิจัยพบว่า หนังสือบันเทิงคดีส่วนใหญ่ (ร้อยละ 82.05) มีแนวเรื่องสมจริง น่าจะเป็นเพราะว่าเรื่องสมจริงเป็นเรื่องที่เสนอสภาพแห่งการดำเนินชีวิต การดำรงชีวิต กิจวัตรประจำวัน สามารถสะท้อนแนวคิดต่างๆ ที่เป็นประโยชน์แก่ผู้อ่านซึ่งเป็นเยาวชนในการดำรงชีวิตได้เป็นอย่างดี นอกจากนี้จากข้อมูลในคำนำของผู้แต่งที่ปรากฏในหนังสือที่ศึกษาจำนวนมากก็ระบุว่า เป็นเรื่องที่แต่งขึ้นจากประสบการณ์จริงของผู้แต่ง

6.3 วิธีการนำเสนอเรื่อง

หนังสือบันเทิงคดีส่วนใหญ่จำนวน 74 ชื่อเรื่อง (ร้อยละ 94.87) มีวิธีการนำเสนอเรื่องเป็นเรื่องเล่า และจำนวน 2 ชื่อเรื่อง (ร้อยละ 2.56 เท่ากัน) มีวิธีการนำเสนอเรื่องแบบจดหมาย และแบบบันทึก หนังสือบันเทิงคดีที่มีวิธีการนำเสนอเรื่องเป็นเรื่องเล่า (74 ชื่อเรื่อง) ส่วนใหญ่จำนวน 66 ชื่อเรื่อง (ร้อยละ 84.62) เป็นเรื่องเล่าแบบบรรยาย สลับบทสนทนา และจำนวน 8 ชื่อเรื่อง (ร้อยละ 10.26) เป็นเรื่องเล่าแบบอื่นๆ ได้แก่ แบบบรรยายสลับบทสนทนาและจดหมาย (5 ชื่อเรื่อง) และเรื่องเล่าแบบบรรยายสลับบทสนทนา และบันทึก (3 ชื่อเรื่อง) และไม่พบว่ามีหนังสือบันเทิงคดีที่มีวิธีการนำเสนอเรื่องเป็นเรื่องเล่าแบบบรรยาย (ตารางที่ 14)

ผลการวิจัยที่พบว่า หนังสือบันเทิงคดีส่วนใหญ่ (ร้อยละ 94.87) มีวิธีการนำเสนอเรื่องเป็นเรื่องเล่า จึงสอดคล้องกับสมมติฐานที่กำหนดไว้ว่า หนังสือบันเทิงคดีสำหรับเด็กก่อนวัยรุ่นที่ได้รับรางวัลในการประกวดหนังสือในงาน สัปดาห์หนังสือแห่งชาติ ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2521-2544 ส่วนใหญ่มีวิธีการนำเสนอเรื่องเป็นเรื่องเล่า ทั้งนี้เพราะวิธีการนำเสนอเรื่องที่เป็นเรื่องเล่ามีลักษณะสมจริง ชวนติดตาม โดยผู้บรรยายหรือตัวละครที่อยู่ในเหตุการณ์เป็นผู้เล่า นอกจากนี้วิธีการนำเสนอเรื่องแบบเรื่องเล่า ยังมีความหลากหลาย อาจแต่งเป็นแบบบรรยายล้วน แบบบรรยายสลับบทสนทนา หรือใช้วิธีการนำเสนอเรื่องแบบอื่นๆ ประกอบ นับเป็นวิธีการนำเสนอเรื่องที่ช่วยให้ผู้อ่านเข้าใจเนื้อเรื่องได้ง่าย สามารถสอดแทรกสาระและข้อคิดที่เป็นประโยชน์ และมีความสนุกสนานเพลิดเพลินจากการอ่านเรื่อง จึงได้รับความนิยมใช้ในการแต่งหนังสือบันเทิงคดีสำหรับเด็กก่อนวัยรุ่น

เมื่อจำแนกโครงเรื่องตามเนื้อหา พบว่า

หนังสือบันเทิงคดีที่มีเนื้อหาเรื่องครอบครัว (28 ชื่อเรื่อง) ส่วนใหญ่จำนวน 21 ชื่อเรื่อง (ร้อยละ 75.00) มีโครงเรื่องที่มีเอกภาพ และจำนวน 7 ชื่อเรื่อง (ร้อยละ 25.00) มีโครงเรื่องไม่ต่อเนื่อง

หนังสือบันเทิงคดีที่มีเนื้อหาเรื่องความรัก (12 ชื่อเรื่อง) ทั้งหมด (ร้อยละ 100.00) มีโครงเรื่องที่มีเอกภาพ

หนังสือบันเทิงคดีที่มีเนื้อหาเรื่องธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม (9 ชื่อเรื่อง) ส่วนใหญ่
จำนวน 7 ชื่อเรื่อง (ร้อยละ 77.78) มีโครงเรื่องที่มีเอกภาพ และจำนวน 2 ชื่อเรื่อง (ร้อยละ 22.22)
มีโครงเรื่องไม่ต่อเนื่อง

หนังสือบันเทิงคดีที่มีเนื้อหาเรื่องผจญภัย (3 ชื่อเรื่อง) ทั้งหมด (ร้อยละ 100.00)
มีโครงเรื่องที่มีเอกภาพ

หนังสือบันเทิงคดีที่มีเนื้อหาเรื่องลึกลับ มีจำนวน 1 ชื่อเรื่อง (ร้อยละ 100.00)
มีโครงเรื่องที่มีเอกภาพ

หนังสือบันเทิงคดีที่มีเนื้อหาเรื่องวิถีชีวิต (20 ชื่อเรื่อง) ส่วนใหญ่
จำนวน 15 ชื่อเรื่อง (ร้อยละ 75.00) มีโครงเรื่องที่มีเอกภาพ และจำนวน 5 ชื่อเรื่อง
(ร้อยละ 25.00) มีโครงเรื่องไม่ต่อเนื่อง

หนังสือบันเทิงคดีที่มีเนื้อหาเรื่องวิทยาศาสตร์ มีจำนวน 1 ชื่อเรื่อง
(ร้อยละ 100.00) มีโครงเรื่องที่มีเอกภาพ

หนังสือบันเทิงคดีที่มีเนื้อหาเรื่องสัตว์ (3 ชื่อเรื่อง) ทั้งหมด (ร้อยละ 100.00)
มีโครงเรื่องที่มีเอกภาพ

หนังสือบันเทิงคดีที่มีเนื้อหาเรื่องอาชีพ มีจำนวน 1 ชื่อเรื่อง (ร้อยละ 100.00)
มีโครงเรื่องที่มีเอกภาพ (ตารางที่ 15)

เมื่อจำแนกแนวเรื่องตามเนื้อหา พบว่า

หนังสือบันเทิงคดีที่มีเนื้อหาเรื่องครอบครัว (28 ชื่อเรื่อง) ทั้งหมด
(ร้อยละ 100.00) มีแนวเรื่องสมจริง

หนังสือบันเทิงคดีที่มีเนื้อหาเรื่องความรัก (12 ชื่อเรื่อง) ส่วนใหญ่
จำนวน 9 ชื่อเรื่อง (ร้อยละ 75.00) มีแนวเรื่องสมจริง และจำนวน 3 ชื่อเรื่อง (ร้อยละ 25.00)
มีแนวเรื่องอื่นๆ คือ เรื่องสมจริงปนจินตนาการ

หนังสือบันเทิงคดีที่มีเนื้อหาเรื่องธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม (9 ชื่อเรื่อง) ส่วนใหญ่จำนวน 6 ชื่อเรื่อง (ร้อยละ 66.67) มีแนวเรื่องสมจริง และจำนวน 3 ชื่อเรื่อง (ร้อยละ 33.33) มีแนวเรื่องอื่นๆ คือ เรื่องสมจริงปนจินตนาการ

หนังสือบันเทิงคดีที่มีเนื้อหาเรื่องผจญภัย (3 ชื่อเรื่อง) ส่วนใหญ่จำนวน 2 ชื่อเรื่อง (ร้อยละ 66.67) มีแนวเรื่องสมจริง และจำนวน 1 ชื่อเรื่อง (ร้อยละ 33.33) มีแนวเรื่องอื่นๆ คือ เรื่องสมจริงปนจินตนาการ

หนังสือบันเทิงคดีที่มีเนื้อหาเรื่องลึกลับ มีจำนวน 1 ชื่อเรื่อง (ร้อยละ 100.00) มีแนวเรื่องสมจริง

หนังสือบันเทิงคดีที่มีเนื้อหาเรื่องวิถีชีวิต (20 ชื่อเรื่อง) ส่วนใหญ่จำนวน 16 ชื่อเรื่อง (ร้อยละ 80.00) มีแนวเรื่องสมจริง และจำนวน 1 ชื่อเรื่อง (ร้อยละ 5.00) มีแนวเรื่องจินตนาการ และจำนวน 3 ชื่อเรื่อง (ร้อยละ 15.00) มีแนวเรื่องอื่นๆ คือ เรื่องสมจริงปนจินตนาการ

หนังสือบันเทิงคดีที่มีเนื้อหาเรื่องวิทยาศาสตร์ มีจำนวน 1 ชื่อเรื่อง (ร้อยละ 100.00) มีแนวเรื่องจินตนาการ

หนังสือบันเทิงคดีที่มีเนื้อหาเรื่องสัตว์ (3 ชื่อเรื่อง) ส่วนใหญ่จำนวน 2 ชื่อเรื่อง (ร้อยละ 66.67) มีแนวเรื่องอื่นๆ คือ เรื่องสมจริงปนจินตนาการ และจำนวน 1 ชื่อเรื่อง (ร้อยละ 33.33) มีแนวเรื่องสมจริง

หนังสือบันเทิงคดีที่มีเนื้อหาเรื่องอาชีพ มีจำนวน 1 ชื่อเรื่อง (ร้อยละ 100.00) มีแนวเรื่องสมจริง (ตารางที่ 16)

เมื่อจำแนกวิธีการนำเสนอเรื่องตามเนื้อหา พบว่า

หนังสือบันเทิงคดีที่มีเนื้อหาเรื่องครอบครัว (28 ชื่อเรื่อง) ส่วนใหญ่จำนวน 26 ชื่อเรื่อง (ร้อยละ 92.86) มีวิธีการนำเสนอเรื่องเป็นเรื่องเล่า และจำนวน 1 ชื่อเรื่อง (ร้อยละ 3.57 เท่ากัน) มีวิธีการนำเสนอเรื่องแบบจดหมาย และแบบบันทึก หนังสือบันเทิงคดีที่มี

เนื้อหาเรื่องครอบครัวที่มีวิธีการนำเสนอเรื่องเป็นเรื่องเล่า (26 ชื่อเรื่อง) ส่วนใหญ่ จำนวน 25 ชื่อเรื่อง (ร้อยละ 89.29) เป็นเรื่องเล่าแบบบรรยายสลับบทสนทนา และ จำนวน 1 ชื่อเรื่อง (ร้อยละ 3.57) เป็นเรื่องเล่าแบบอื่นๆ คือ เรื่องเล่าแบบบรรยายสลับบทสนทนา และจดหมาย

หนังสือบันเทิงคดีที่มีเนื้อหาเรื่องความรัก (12 ชื่อเรื่อง) ทั้งหมด (ร้อยละ 100.00) มีวิธีการนำเสนอเรื่องเป็นเรื่องเล่า โดยส่วนใหญ่จำนวน 11 ชื่อเรื่อง (ร้อยละ 91.67) เป็นเรื่องเล่าแบบบรรยายสลับบทสนทนา และจำนวน 1 ชื่อเรื่อง (ร้อยละ 8.33) เป็นเรื่องเล่าแบบอื่นๆ คือ เรื่องเล่าแบบบรรยายสลับบทสนทนาและจดหมาย

หนังสือบันเทิงคดีที่มีเนื้อหาเรื่องธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม (9 ชื่อเรื่อง) ทั้งหมด (ร้อยละ 100.00) มีวิธีการนำเสนอเรื่องเป็นเรื่องเล่า โดยส่วนใหญ่จำนวน 8 ชื่อเรื่อง (ร้อยละ 88.89) เป็นเรื่องเล่าแบบบรรยายสลับบทสนทนา และจำนวน 1 ชื่อเรื่อง (ร้อยละ 11.11) เป็นเรื่องเล่าแบบอื่นๆ คือ เรื่องเล่าแบบบรรยายสลับบทสนทนาและบันทึก

หนังสือบันเทิงคดีที่มีเนื้อหาเรื่องผจญภัย (3 ชื่อเรื่อง) ทั้งหมด (ร้อยละ 100.00) มีวิธีการนำเสนอเรื่องเป็นเรื่องเล่าแบบบรรยายสลับบทสนทนา

หนังสือบันเทิงคดีที่มีเนื้อหาเรื่องลึกลับ มีจำนวน 1 ชื่อเรื่อง (ร้อยละ 100.00) มีวิธีการนำเสนอเรื่องเป็นเรื่องเล่าแบบบรรยายสลับบทสนทนา

หนังสือบันเทิงคดีที่มีเนื้อหาเรื่องวิถีชีวิต (20 ชื่อเรื่อง) ส่วนใหญ่ จำนวน 18 ชื่อเรื่อง (ร้อยละ 90.00) มีวิธีการนำเสนอเรื่องเป็นเรื่องเล่า และจำนวน 1 ชื่อเรื่อง (ร้อยละ 5.00 เท่ากัน) มีวิธีการนำเสนอเรื่องแบบจดหมาย และแบบบันทึก หนังสือบันเทิงคดีที่มีเนื้อหาเรื่องวิถีชีวิตที่มีวิธีการนำเสนอเรื่องเป็นเรื่องเล่า (18 ชื่อเรื่อง) ส่วนใหญ่จำนวน 13 ชื่อเรื่อง (ร้อยละ 65.00) เป็นเรื่องเล่าแบบบรรยายสลับบทสนทนา และจำนวน 5 ชื่อเรื่อง (ร้อยละ 25.00) เป็นเรื่องเล่าแบบอื่นๆ ได้แก่ เรื่องเล่าแบบบรรยายสลับบทสนทนาและจดหมาย (3 ชื่อเรื่อง) และ เรื่องเล่าแบบบรรยายสลับบทสนทนาและบันทึก (2 ชื่อเรื่อง)

หนังสือบันเทิงคดีที่มีเนื้อหาเรื่องวิทยาศาสตร์ มีจำนวน 1 ชื่อเรื่อง (ร้อยละ 100.00) มีวิธีการนำเสนอเรื่องเป็นเรื่องเล่าแบบบรรยายสลับบทสนทนา

หนังสือบันเทิงคดีที่มีเนื้อหาเรื่องสัตว์ (3 ชื่อเรื่อง) ทั้งหมด (ร้อยละ 100.00) มีวิธีการนำเสนอเรื่องเป็นเรื่องเล่าแบบบรรยายสลับบทสนทนา

หนังสือบันเทิงคดีที่มีเนื้อหาเรื่องอาชีพ มีจำนวน 1 ชื่อเรื่อง (ร้อยละ 100.00) มีวิธีการนำเสนอเรื่องเป็นเรื่องเล่าแบบบรรยายสลับบทสนทนา (ตารางที่ 17)

7. สำนวนภาษาในหนังสือบันเทิงคดีสำหรับเด็กก่อนวัยรุ่นที่ได้รับรางวัล ในการประกวดหนังสือดีเด่นในงานสัปดาห์หนังสือแห่งชาติ ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2521 – 2544

สำนวนภาษาในหนังสือบันเทิงคดี จำแนกเป็น 4 หัวข้อ ได้แก่ เจริญรุดเสริมความ สุขุม/คำพังเพย คำจากภาษาต่างประเทศ และภาษาถิ่น ปรากฏผลดังนี้

หนังสือบันเทิงคดีทั้งหมดจำนวน 78 ชื่อเรื่อง (ร้อยละ 100.00) มีการใช้ คำจากภาษาต่างประเทศ รองลงมาจำนวน 29 ชื่อเรื่อง (ร้อยละ 37.18) มีการใช้ สุขุม/คำพังเพย และจำนวน 28 ชื่อเรื่อง (ร้อยละ 35.90) มีการใช้ภาษาถิ่น และน้อยที่สุด จำนวน 14 ชื่อเรื่อง (ร้อยละ 17.95) มีการใช้เจริญรุดเสริมความ นอกจากนี้จำนวน 34 ชื่อเรื่อง (ร้อยละ 43.59) มีการใช้สำนวนภาษาลักษณะอื่นๆ คือ คำไม่สุภาพ (ตารางที่ 18)

การที่ผลการวิจัยพบว่า หนังสือบันเทิงคดีทั้งหมด (ร้อยละ 100.00) มีการใช้ คำจากภาษาต่างประเทศ น่าจะเป็นเพราะภาษาไทยมีการใช้คำจากภาษาต่างประเทศที่เป็น คำทับศัพท์มาเป็นเวลานานแล้ว และในปัจจุบันก็มีจำนวนมาก ทำให้มีการใช้คำเหล่านี้ ในชีวิตประจำวัน จนบางครั้งคำจากภาษาต่างประเทศที่นำมาใช้มีความหมายที่เข้าใจได้ง่ายกว่า คำที่เป็นภาษาไทย นอกจากนี้หนังสือบันเทิงคดีที่ได้รับรางวัลส่วนใหญ่เป็นแนวสมจริง จึงมีการใช้คำเหล่านี้ในบทสนทนา ส่วนการที่พบว่าหนังสือบันเทิงคดีที่ได้รับรางวัลร้อยละ 43.59 มีการใช้คำไม่สุภาพนั้นน่าจะอยู่ในบทสนทนายาวตัวละคร นับเป็นข้อยกเว้นที่ยอมรับได้ หากคำเหล่านั้นไม่รุนแรงเกินไป ทั้งนี้เพราะคำไม่สุภาพนั้นช่วยสะท้อนสถานภาพและอารมณ์ ของตัวละคร ทำให้เนื้อเรื่องมีความสมจริง ซึ่งสอดคล้องกับแนวเรื่องของหนังสือบันเทิงคดี ส่วนใหญ่ที่เป็นแนวเรื่องสมจริง

เมื่อจำแนกสำนวนภาษาตามเนื้อหา พบว่า

หนังสือบันเทิงคดีที่มีเนื้อหาเรื่องครอบครัว (28 ชื่อเรื่อง) ทั้งหมด (ร้อยละ 100.00) มีการใช้คำจากภาษาต่างประเทศ รองลงมาจำนวน 12 ชื่อเรื่อง (ร้อยละ 42.86) มีการใช้ภาษาถิ่น และน้อยที่สุดจำนวน 8 ชื่อเรื่อง (ร้อยละ 28.57 เท่ากัน) มีการใช้เชิงอรรถเสริมความ และสุภาษิต/คำพังเพย นอกจากนี้จำนวน 11 ชื่อเรื่อง (ร้อยละ 39.29) มีการใช้สำนวนภาษาลักษณะอื่นๆ คือ คำไม่สุภาพ

หนังสือบันเทิงคดีที่มีเนื้อหาเรื่องความรัก (12 ชื่อเรื่อง) ทั้งหมด (ร้อยละ 100.00) มีการใช้คำจากภาษาต่างประเทศ รองลงมาจำนวน 7 ชื่อเรื่อง (ร้อยละ 58.33) มีการใช้สุภาษิต/คำพังเพย และน้อยที่สุดจำนวน 1 ชื่อเรื่อง (ร้อยละ 8.33) มีการใช้เชิงอรรถเสริมความ นอกจากนี้จำนวน 5 ชื่อเรื่อง (ร้อยละ 41.67) มีการใช้สำนวนภาษาลักษณะอื่นๆ คือ คำไม่สุภาพ

หนังสือบันเทิงคดีที่มีเนื้อหาเรื่องธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม (9 ชื่อเรื่อง) ทั้งหมด (ร้อยละ 100.00) มีการใช้คำจากภาษาต่างประเทศ รองลงมาจำนวน 4 ชื่อเรื่อง (ร้อยละ 44.44) มีการใช้สุภาษิต/คำพังเพย และน้อยที่สุดจำนวน 1 ชื่อเรื่อง (ร้อยละ 11.11) มีการใช้เชิงอรรถเสริมความ นอกจากนี้จำนวน 5 ชื่อเรื่อง (ร้อยละ 55.56) มีการใช้สำนวนภาษาลักษณะอื่นๆ คือ คำไม่สุภาพ

หนังสือบันเทิงคดีที่มีเนื้อหาเรื่องผจญภัย (3 ชื่อเรื่อง) ทั้งหมด (ร้อยละ 100.00) มีการใช้คำจากภาษาต่างประเทศ และจำนวน 1 ชื่อเรื่อง (ร้อยละ 33.33) มีการใช้ภาษาถิ่น นอกจากนี้จำนวน 2 ชื่อเรื่อง (ร้อยละ 66.67) มีการใช้สำนวนภาษาลักษณะอื่นๆ คือ คำไม่สุภาพ

หนังสือบันเทิงคดีที่มีเนื้อหาเรื่องลึกลับ มีจำนวน 1 ชื่อเรื่อง (ร้อยละ 100.00) มีการใช้ภาษาถิ่น คำจากภาษาต่างประเทศ และสำนวนภาษาลักษณะอื่นๆ คือ คำไม่สุภาพ

หนังสือบันเทิงคดีที่มีเนื้อหาเรื่องวิถีชีวิต (20 ชื่อเรื่อง) ทั้งหมด (ร้อยละ 100.00) มีการใช้คำจากภาษาต่างประเทศ รองลงมาจำนวน 8 ชื่อเรื่อง (ร้อยละ 40.00) มีการใช้สุภาษิต/คำพังเพย และน้อยที่สุดจำนวน 4 ชื่อเรื่อง (ร้อยละ 20.00) มีการใช้เชิงอรรถเสริมความ นอกจากนี้จำนวน 8 ชื่อเรื่อง (ร้อยละ 40.00) มีการใช้สำนวนภาษาลักษณะอื่นๆ คือ คำไม่สุภาพ

หนังสือบันเทิงคดีที่มีเนื้อหาเรื่องวิทยาศาสตร์ มีจำนวน 1 ชื่อเรื่อง (ร้อยละ 100.00) มีการใช้คำจากภาษาต่างประเทศ และสำนวนภาษาลักษณะอื่นๆ คือ คำไม่สุภาพ

หนังสือบันเทิงคดีที่มีเนื้อหาเรื่องสัตว์ (3 ชื่อเรื่อง) ทั้งหมด (ร้อยละ 100.00) มีการใช้คำจากภาษาต่างประเทศ และจำนวน 1 ชื่อเรื่อง (ร้อยละ 33.33) มีการใช้ สุภาพ/คำพ้องเพย ภาษาถิ่น และสำนวนภาษาลักษณะอื่นๆ คือ คำไม่สุภาพ

หนังสือบันเทิงคดีที่มีเนื้อหาเรื่องอาชีพ มีจำนวน 1 ชื่อเรื่อง (ร้อยละ 100.00) มีการใช้คำจากภาษาต่างประเทศ และสุภาพ/คำพ้องเพย (ตารางที่ 19)

8. องค์ประกอบของหนังสือบันเทิงคดีสำหรับเด็กก่อนวัยรุ่นที่ได้รับรางวัล ในการประกวดหนังสือดีเด่นในงานสัปดาห์หนังสือแห่งชาติ ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2521 – 2544

หนังสือบันเทิงคดี จำแนกได้เป็น 2 หัวข้อ ได้แก่ ส่วนที่ให้ข้อมูลหนังสือ และ ส่วนที่แสดงลักษณะรูปเล่ม ส่วนที่ให้ข้อมูลหนังสือจำแนกเป็น 6 กลุ่ม ได้แก่ หน้าปกใน หน้าลิขสิทธิ์ หน้าคำอุทิศ/คำนิยม หน้าคำนำ หน้าสารบัญ และหน้าผู้แต่ง ส่วนที่แสดงลักษณะรูปเล่มจำแนกเป็น 6 กลุ่ม ได้แก่ ภาพประกอบ ปก กระดาษ ขนาดตัวอักษร ขนาดของหนังสือ และจำนวนหน้า ปราบกฏผลดังนี้

8.1 องค์ประกอบของหนังสือ : ส่วนที่ให้ข้อมูล

หนังสือบันเทิงคดีส่วนใหญ่จำนวน 75 ชื่อเรื่อง (ร้อยละ 96.15) มีหน้าลิขสิทธิ์ รองลงมา ได้แก่ จำนวน 74 ชื่อเรื่อง (ร้อยละ 94.87) มีหน้าคำนำ จำนวน 70 ชื่อเรื่อง (ร้อยละ 89.74) มีหน้าปกใน จำนวน 36 ชื่อเรื่อง (ร้อยละ 46.15) มีหน้าสารบัญ และ จำนวน 33 ชื่อเรื่อง (ร้อยละ 42.31) มีหน้าผู้แต่ง และน้อยที่สุดจำนวน 32 ชื่อเรื่อง (ร้อยละ 41.03) มีหน้าคำอุทิศ/คำนิยม นอกจากนี้จำนวน 7 ชื่อเรื่อง (ร้อยละ 8.97) มีหน้าข้อมูลอื่นๆ ได้แก่ ภาคผนวก จำนวน 5 ชื่อเรื่อง (ร้อยละ 71.43) บรรณานุกรม และเรื่องย่อ จำนวน 1 ชื่อเรื่อง (ร้อยละ 14.29 เท่ากัน)

การวิเคราะห์รายละเอียดข้อมูลที่ปรากฏในส่วนที่ให้ข้อมูลต่างๆ ของหนังสือ ปรากฏผลดังนี้

หน้าปกใน

หนังสือบันเทิงคดีที่มีหน้าปกใน (70 ชื่อเรื่อง) ส่วนใหญ่จำนวน 66 ชื่อเรื่อง (ร้อยละ 84.62) มีหน้าปกในที่ระบุทั้งชื่อเรื่องและชื่อผู้แต่ง และจำนวน 4 ชื่อเรื่อง (ร้อยละ 5.13) มีหน้าปกในที่ระบุชื่อเรื่อง นอกจากนี้จำนวน 43 ชื่อเรื่อง (ร้อยละ 55.13) ให้รายละเอียดอื่นๆ บนหน้าปกใน ได้แก่ ชื่อ/ที่อยู่ผู้จัดพิมพ์และจัดจำหน่าย (43 ชื่อเรื่อง) ชื่อผู้จัดทำภาพประกอบ (32 ชื่อเรื่อง) ราคา (27 ชื่อเรื่อง) ครั้งที่พิมพ์ (25 ชื่อเรื่อง) เลขมาตรฐานหนังสือสากล (18 ชื่อเรื่อง) และรางวัลที่ได้รับ (5 ชื่อเรื่อง)

หน้าลิขสิทธิ์

หนังสือบันเทิงคดีที่มีหน้าลิขสิทธิ์ (75 ชื่อเรื่อง) ส่วนใหญ่จำนวน 74 ชื่อเรื่อง (ร้อยละ 94.87 เท่ากัน) ระบุปีลิขสิทธิ์ และระบุชื่อ/ที่อยู่ผู้จัดพิมพ์และจัดจำหน่ายบนหน้าลิขสิทธิ์ รองลงมาจำนวน 69 ชื่อเรื่อง (ร้อยละ 88.46) ระบุครั้งที่พิมพ์ จำนวน 60 ชื่อเรื่อง (ร้อยละ 76.92) ระบุราคา และน้อยที่สุดจำนวน 20 ชื่อเรื่อง (ร้อยละ 25.64) ระบุจำนวนที่พิมพ์บนหน้าลิขสิทธิ์ นอกจากนี้จำนวน 68 ชื่อเรื่อง (ร้อยละ 87.18) ให้รายละเอียดอื่นๆ บนหน้าลิขสิทธิ์ ได้แก่ ชื่อเรื่อง (68 ชื่อเรื่อง) ชื่อผู้แต่ง (63 ชื่อเรื่อง) รหัสประจำหนังสือ (53 ชื่อเรื่อง) ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในการผลิต (49 ชื่อเรื่อง) ตราสำนักพิมพ์ (34 ชื่อเรื่อง) ผู้จัดทำภาพประกอบ (23 ชื่อเรื่อง) และข้อมูลทางบรรณานุกรม (บัตรรายการ) (4 ชื่อเรื่อง)

หน้าคำอุทิศ/คำนิยม

หนังสือบันเทิงคดีจำนวน 32 ชื่อเรื่อง (ร้อยละ 41.03) มีหน้าคำอุทิศ/คำนิยม

หน้าคำนำ

หนังสือบันเทิงคดีที่มีหน้าคำนำ (74 ชื่อเรื่อง) ส่วนใหญ่จำนวน 39 ชื่อเรื่อง (ร้อยละ 50.00) มีทั้งคำนำสำนักพิมพ์และคำนำผู้แต่ง รองลงมาจำนวน 21 ชื่อเรื่อง

(ร้อยละ 26.92) มีคำนำสำนักพิมพ์ และน้อยที่สุดจำนวน 14 ชื่อเรื่อง (ร้อยละ 17.95) มีคำนำผู้แต่ง

หน้าสารบัญ

หนังสือบันเทิงคดีจำนวน 36 ชื่อเรื่อง (ร้อยละ 46.15) มีหน้าสารบัญ

หน้าผู้แต่ง

หนังสือบันเทิงคดีที่มีหน้าผู้แต่ง (33 ชื่อเรื่อง) จำนวนมากที่สุด 20 ชื่อเรื่อง (ร้อยละ 25.64) มีทั้งประวัติผู้แต่งและรูปถ่ายผู้แต่ง และจำนวน 13 ชื่อเรื่อง (ร้อยละ 16.67) มีประวัติผู้แต่ง

หน้าข้อมูลอื่นๆ

หนังสือบันเทิงคดีที่มีหน้าข้อมูลอื่นๆ นอกจากที่ระบุไว้ (7 ชื่อเรื่อง) จำนวนมากที่สุด 5 ชื่อเรื่อง (ร้อยละ 6.41) มีภาคผนวก และจำนวน 1 ชื่อเรื่อง (ร้อยละ 1.28 เท่ากัน) มีหน้าบรรณานุกรม และเรื่องย่อ (ตารางที่ 20)

การที่ผลการวิจัยพบว่า หนังสือบันเทิงคดีส่วนใหญ่ (ร้อยละ 89.74) มีหน้าปกใน แสดงให้เห็นว่าหนังสือบันเทิงคดีที่ได้รับรางวัลเป็นหนังสือที่มีคุณสมบัติที่ดีประการหนึ่ง ซึ่งสอดคล้องกับองค์ประกอบของหนังสือสำหรับเด็กที่ต้องมีหน้าปกใน เพื่อแสดงรายละเอียดต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง (จินตนา ไบกาชุย, 2534: 73) และการที่หนังสือบันเทิงคดีจำนวน 8 ชื่อเรื่อง ไม่มีหน้าปกในเป็นเพราะหนังสือบันเทิงคดีที่ศึกษาเป็นเรื่องเก่าที่ได้รับรางวัล หน้าลิขสิทธิ์ในหนังสือบันเทิงคดีที่ได้รับรางวัลส่วนใหญ่ระบุครั้งที่พิมพ์ ราคา และเลขมาตรฐานหนังสือสากล แสดงให้เห็นว่าสำนักพิมพ์ให้ความสำคัญในการระบุรายละเอียดต่างๆ ของหนังสือในหน้าลิขสิทธิ์ ตามคุณสมบัติของหนังสือที่ดี แต่หนังสือบันเทิงคดีที่ได้รับรางวัลบางเล่มก็มีการระบุข้อมูลครั้งที่พิมพ์ ราคา และเลขมาตรฐานหนังสือสากลในหน้าปกในเช่นกัน ซึ่งนับได้ว่าเป็นส่วนน้อย เมื่อเทียบกับหน้าลิขสิทธิ์ ส่วนที่ให้ข้อมูลหน้าคำนำส่วนใหญ่ (ร้อยละ 94.87) มีทั้งคำนำสำนักพิมพ์และคำนำผู้แต่ง น่าจะเป็นเพราะทางสำนักพิมพ์และผู้แต่งหนังสือบันเทิงคดี ต้องการแสดงจุดประสงค์หรือสาระประโยชน์ของหนังสือ ตลอดจนประวัติความเป็นมาหรือ

คำชี้แจง และแหล่งข้อมูลการจัดทำหนังสือ ส่วนหน้าผู้แต่งหนังสือบันเทิงคดีที่ได้รับรางวัล ยังมีอยู่น้อยเพียง (ร้อยละ 42.31) อาจเป็นเพราะผู้แต่งหนังสือไม่ต้องการเปิดเผยตนเอง ซึ่งหน้าผู้แต่งเป็นหน้าที่สมควรจัดทำในหนังสือทุกเล่ม เพื่ออำนวยความสะดวกให้กับผู้อ่าน ในการเข้าถึงเนื้อเรื่องที่คุณแต่งนำเสนอได้ดีขึ้น เพราะผู้อ่านสามารถรู้แนวและเข้าใจสิ่งที่ผู้แต่ง ต้องการนำเสนอได้จากประวัติผู้แต่ง

8.2 องค์ประกอบของหนังสือ : ส่วนที่แสดงลักษณะรูปเล่มของหนังสือ

ภาพประกอบ

หนังสือบันเทิงคดีส่วนใหญ่จำนวน 65 ชื่อเรื่อง (ร้อยละ 83.33) มีภาพประกอบ และจำนวน 13 ชื่อเรื่อง (ร้อยละ 13.67) ไม่มีภาพประกอบ

ปก

หนังสือบันเทิงคดีส่วนใหญ่จำนวน 76 ชื่อเรื่อง (ร้อยละ 97.44) มีปกเป็นปกอ่อน และจำนวน 2 ชื่อเรื่อง (ร้อยละ 2.56) มีปกเป็นปกแข็ง หนังสือบันเทิงคดีที่มีปกเป็นปกอ่อน (76 ชื่อเรื่อง) ส่วนใหญ่ จำนวน 66 ชื่อเรื่อง (ร้อยละ 84.62) เป็นปกอ่อนอามัน และ จำนวน 10 ชื่อเรื่อง (ร้อยละ 12.82) เป็นปกอ่อนด้าน

กระดาษ

หนังสือบันเทิงคดีส่วนใหญ่จำนวน 56 ชื่อเรื่อง (ร้อยละ 71.79) จัดพิมพ์ด้วยกระดาษปอนด์ รองลงมาจำนวน 15 ชื่อเรื่อง (ร้อยละ 19.23) จัดพิมพ์ด้วยกระดาษปรีฟ และน้อยที่สุดจำนวน 7 ชื่อเรื่อง (ร้อยละ 8.97) จัดพิมพ์ด้วยกระดาษกนอมสายตา

ขนาดตัวอักษร

หนังสือบันเทิงคดีจำนวนมากที่สุด 37 ชื่อเรื่อง (ร้อยละ 47.44) มีตัวอักษร ขนาด 16 พ้อยท์ รองลงมาจำนวน 20 ชื่อเรื่อง (ร้อยละ 25.64) มีตัวอักษรขนาด 15 พ้อยท์

จำนวน 16 ชื่อเรื่อง (ร้อยละ 20.51) มีตัวอักษรขนาด 14 พ้อยท์ และน้อยที่สุดจำนวน 1 ชื่อเรื่อง (ร้อยละ 1.28) มีตัวอักษรขนาด 17 พ้อยท์

ขนาดของหนังสือ

หนังสือบันเทิงคดีส่วนใหญ่จำนวน 59 ชื่อเรื่อง (ร้อยละ 75.64) มีขนาด 13 X 18.5 ซม. (16 หน้ายก) รองลงมาจำนวน 10 ชื่อเรื่อง (ร้อยละ 12.82) มีขนาด 14.2 X 21 ซม. (16 หน้ายกพิเศษ) และน้อยที่สุดจำนวน 3 ชื่อเรื่อง (ร้อยละ 3.85) มีขนาด 11 X 18 ซม. (ปกอกเกตบุ๊ก) นอกจากนี้จำนวน 6 ชื่อเรื่อง (ร้อยละ 7.69) มีขนาดอื่นๆ ได้แก่ ขนาด 11.5 X 16.5 ซม. จำนวน 5 ชื่อเรื่อง (ร้อยละ 6.41) และขนาด 18.5 X 26 ซม. จำนวน 1 ชื่อเรื่อง (ร้อยละ 1.28)

จำนวนหน้า

หนังสือบันเทิงคดีจำนวนมากที่สุด 26 ชื่อเรื่อง (ร้อยละ 33.33) มีจำนวนหน้า 101-150 หน้า รองลงมา จำนวน 23 ชื่อเรื่อง (ร้อยละ 29.49) มีจำนวนหน้า 151-200 หน้า และจำนวน 12 ชื่อเรื่อง (ร้อยละ 15.38) มีจำนวนหน้าน้อยกว่า 100 หน้า และน้อยที่สุดจำนวน 4 ชื่อเรื่อง (ร้อยละ 5.13) มีจำนวนหน้ามากกว่า 300 หน้า (ตารางที่ 21)

การที่ผลการวิจัยพบว่า หนังสือบันเทิงคดีส่วนใหญ่ (ร้อยละ 83.33) มีภาพประกอบแสดงให้เห็นว่าหนังสือบันเทิงคดีที่ได้รับรางวัลเป็นหนังสือที่มีคุณสมบัติที่ดีประการหนึ่งซึ่งสอดคล้องกับเกณฑ์การพิจารณาหนังสือสำหรับเด็กที่ส่งเข้าประกวด (กรมวิชาการ, 2544: 48) เพราะภาพประกอบในหนังสือบันเทิงคดีสำหรับเด็กก่อนวัยรุ่นมีความสำคัญช่วยให้เด็กก่อนวัยรุ่นอ่านเรื่องด้วยความเพลิดเพลิน และช่วยสื่อความหมายของเนื้อเรื่องตามจุดมุ่งหมายของผู้แต่ง ให้ข้อเท็จจริงที่เป็นรายละเอียด ช่วยให้เด็กเข้าใจเนื้อเรื่องได้ดีขึ้น อีกทั้งยังช่วยส่งเสริมความเข้าใจและจินตนาการของเด็กได้เป็นอย่างดี (กำธร สติรกุล, 2515: 60; ชูติมา สัจจามันท์ และคณะ, 2543: 115-116) หนังสือบันเทิงคดีส่วนใหญ่ (ร้อยละ 71.79) จัดพิมพ์ด้วยกระดาษปกอ่อน ซึ่งเป็นกระดาษที่มีคุณภาพดี มีความหนาที่เหมาะสมทำให้มองเห็นภาพและตัวอักษรชัดเจน (รัญจวน อินทรกำแหง, 2520: 119) หนังสือบันเทิงคดีจำนวนมากที่สุด (ร้อยละ 47.44) มีตัวอักษรขนาด 16 พ้อยท์ ซึ่งเป็นขนาดที่อ่านได้ง่ายชัดเจน

สอดคล้องกับขนาดตัวอักษรของหนังสือบันเทิงคดีสำหรับเด็กก่อนวัยรุ่นมีขนาดระหว่าง 14-16 พ้อยท์ (รัญจวน อินทรกำแหง, 2520: 119)

หนังสือบันเทิงคดีส่วนใหญ่ (ร้อยละ 75.64) มีขนาด 13 X 18.5 ซม. (16 หน้ายก) ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของกลุ่มจิตต์ พลายเวช (2532) ที่พบว่าหนังสือบันเทิงคดีสำหรับเด็กอายุ 12-14 ปี ในช่วงปี พ.ศ. 2525-2529 ส่วนใหญ่มีขนาด 13 X 18.5 ซม. (16 หน้ายก) น่าจะเป็นเพราะหนังสือขนาด 13 X 18.5 ซม. (16 หน้ายก) มีขนาดกะทัดรัด สะดวกในการหยิบจับ และชวนให้เกิดความรู้สึกอยากอ่าน ส่วนหนังสือบันเทิงคดีจำนวนมากที่สุด (ร้อยละ 33.33) มีจำนวนหน้า 101-150 หน้า สอดคล้องคุณสมบัติของหนังสือบันเทิงคดีสำหรับเด็กก่อนวัยรุ่นที่ดีควรมีความยาวประมาณ 200 หน้า (รัญจวน อินทรกำแหง, 2520: 129)

8.3 ส่วนที่แสดงลักษณะรูปเล่มของหนังสือ : ภาพประกอบ

เมื่อจำแนกภาพประกอบตามประเภทและสีของภาพประกอบ ปรากฏผลดังนี้

ประเภทของภาพ

หนังสือบันเทิงคดีที่มีภาพประกอบ (65 ชื่อเรื่อง) ส่วนใหญ่จำนวน 64 ชื่อเรื่อง (ร้อยละ 98.46) มีภาพประกอบเป็นภาพวาดลายเส้น และจำนวน 1 ชื่อเรื่อง (ร้อยละ 1.54) มีภาพประกอบเป็นภาพอื่นๆ คือ ภาพพิมพ์ และไม่พบว่ามีหนังสือบันเทิงคดีที่มีภาพประกอบเป็นภาพถ่าย หนังสือบันเทิงคดีที่มีภาพประกอบเป็นภาพวาดลายเส้น (64 ชื่อเรื่อง) ทั้งหมด (ร้อยละ 100.00) มีภาพประกอบเป็นภาพวาดลายเส้นการ์ตูน โดยส่วนใหญ่จำนวน 58 ชื่อเรื่อง (ร้อยละ 89.23) เป็นภาพวาดลายเส้นการ์ตูนล้วน และจำนวน 6 ชื่อเรื่อง (ร้อยละ 9.23) เป็นภาพวาดลายเส้นการ์ตูนและอื่นๆ ได้แก่ ภาพวาดลายเส้นการ์ตูนปนภาพวาดลายเส้นสมจริง (3 ชื่อเรื่อง) และภาพวาดลายเส้นการ์ตูนปนภาพถ่าย (3 ชื่อเรื่อง) และไม่พบว่ามีหนังสือบันเทิงคดีที่มีภาพประกอบเป็นภาพวาดลายเส้นสมจริง

สีของภาพ

หนังสือบันเทิงคดีที่มีภาพประกอบ (65 ชื่อเรื่อง) ส่วนใหญ่จำนวน 54 ชื่อเรื่อง (ร้อยละ 83.08) มีภาพประกอบเป็นภาพขาวดำ และจำนวน 7 ชื่อเรื่อง (ร้อยละ 10.77)

มีภาพประกอบเป็นภาพสี นอกจากนี้จำนวน 4 ชื่อเรื่อง (ร้อยละ 6.15) มีภาพประกอบเป็นสีอื่น ๆ คือ ภาพขาวดำปนภาพสี (ตารางที่ 22)

ผลการวิจัยที่พบว่า หนังสือบันเทิงคดีส่วนใหญ่มีภาพประกอบเรื่องเป็น ภาพวาดลายเส้นร้อยละ 98.46 จึงสอดคล้องกับสมมติฐานที่กำหนดไว้ว่า หนังสือบันเทิงคดีสำหรับเด็กก่อนวัยรุ่นที่ได้รับรางวัลในการประกวดหนังสือ ในงานสัปดาห์หนังสือแห่งชาติ ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2521-2544 ส่วนใหญ่มีภาพประกอบเรื่อง เป็นภาพวาดลายเส้น ทั้งนี้เพราะภาพวาดลายเส้นเป็นภาพที่มีความสดใส สวยงาม และ แสดงรายละเอียดต่างๆ ของภาพได้ดี สามารถใช้จุดเด่นของเรื่อง โดยเฉพาะ ภาพวาดลายเส้นการ์ตูน ซึ่งได้รับความนิยมใช้ในการจัดทำภาพประกอบหนังสือบันเทิงคดี ที่ได้รับรางวัล เพราะภาพวาดลายเส้นการ์ตูนเป็นภาพที่แสดงให้เห็นโครงสร้างของภาพได้อย่างดี ช่วยให้ผู้อ่านเข้าใจเนื้อเรื่องได้ดีขึ้น อีกทั้งยังส่งเสริมจินตนาการและความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ของ เด็กก่อนวัยรุ่น (ชุตินา สัจจนันท์ และคณะ, 2543: 115)

การทดสอบสมมติฐาน

สมมติฐานที่กำหนดไว้มีดังนี้

หนังสือบันเทิงคดีสำหรับเด็กก่อนวัยรุ่นที่ได้รับรางวัลในการประกวด หนังสือในงานสัปดาห์หนังสือแห่งชาติ ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2521 – 2544 ส่วนใหญ่มีเนื้อหาเกี่ยวกับ ครอบครัว แนวคิดเกี่ยวกับความเมตตากรุณา วิธีการนำเสนอเรื่องเป็นเรื่องเล่า และมีภาพประกอบเรื่องเป็นภาพวาดลายเส้น

ผลการวิจัยพบว่า มีทั้งผลการวิจัยที่สอดคล้องและไม่สอดคล้องกับสมมติฐาน ที่กำหนดไว้ ดังนี้

ประเด็นที่สอดคล้องกับสมมติฐาน

1. ประเด็นที่กำหนดว่า หนังสือบันเทิงคดีสำหรับเด็กก่อนวัยรุ่นที่ได้รับรางวัล ในการประกวดหนังสือในงานสัปดาห์หนังสือแห่งชาติ ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2521 – 2544 ส่วนใหญ่ มีวิธีการนำเสนอเรื่องเป็นเรื่องเล่า

2. ประเด็นที่กำหนดว่า หนังสือบันเทิงคดีสำหรับเด็กก่อนวัยรุ่นที่ได้รับรางวัลในการประกวดหนังสือในงานสัปดาห์หนังสือแห่งชาติ ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2521 – 2544 **ส่วนใหญ่มีภาพประกอบเรื่องเป็นภาพวาดลายเส้น**

ประเด็นที่ไม่สอดคล้องกับสมมติฐาน

1. ประเด็นที่กำหนดว่า หนังสือบันเทิงคดีสำหรับเด็กก่อนวัยรุ่นที่ได้รับรางวัลในการประกวดหนังสือในงานสัปดาห์หนังสือแห่งชาติ ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2521 – 2544 **ส่วนใหญ่มีเนื้อหาเกี่ยวกับครอบครัว** แต่อย่างไรก็ตามผลการวิจัยพบว่า หนังสือบันเทิงคดีสำหรับเด็กก่อนวัยรุ่นที่ได้รับรางวัลในการประกวดหนังสือในงานสัปดาห์หนังสือแห่งชาติ ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2521 – 2544 **มีเนื้อหาเกี่ยวกับครอบครัวจำนวนมากที่สุด (ร้อยละ 35.90)**

2. ประเด็นที่กำหนดว่า หนังสือบันเทิงคดีสำหรับเด็กก่อนวัยรุ่นที่ได้รับรางวัลในการประกวดหนังสือในงานสัปดาห์หนังสือแห่งชาติ ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2521 – 2544 **ส่วนใหญ่มีแนวคิดเกี่ยวกับความเมตตากรุณา** แต่อย่างไรก็ตามผลการวิจัยพบว่า หนังสือบันเทิงคดีสำหรับเด็กก่อนวัยรุ่นที่ได้รับรางวัลในการประกวดหนังสือในงานสัปดาห์หนังสือแห่งชาติ ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2521 – 2544 **มีแนวคิดเกี่ยวกับความเมตตากรุณาจำนวนมากที่สุด (ร้อยละ 24.36)**

ข้อเสนอแนะ

ผลจากการวิจัยนี้ จำแนกเป็นแนวการเสนอแนะในประเด็นต่างๆ ได้ ดังต่อไปนี้

ด้านการผลิต

ข้อเสนอแนะสำหรับผู้จัดทำและผู้ที่เกี่ยวข้องในการผลิตหนังสือบันเทิงคดีสำหรับเด็กก่อนวัยรุ่น ดังนี้

ผู้แต่ง

1. ด้านเนื้อหา ผู้แต่งหนังสือบันเทิงคดีสำหรับเด็กก่อนวัยรุ่น ควรเขียนหนังสือบันเทิงคดีสำหรับเด็กก่อนวัยรุ่นในเนื้อหาที่ตรงกับความสนใจ และเนื้อหาแปลกใหม่ที่มีการผลิตน้อย เช่น เรื่องลึกลับ เรื่องวิทยาศาสตร์ และเรื่องอาชีพ ให้มีมากขึ้น

เพื่อให้มีหนังสือบันเทิงคดีสำหรับเด็กก่อนวัยรุ่นที่มีเนื้อหาหลากหลาย และตรงกับความสนใจของเยาวชน ซึ่งจะทำให้รักการอ่านมากขึ้น

2. ด้านแนวคิด ผู้แต่งหนังสือบันเทิงคดีสำหรับเด็กก่อนวัยรุ่น ควรมีการจัดทำหนังสือบันเทิงคดีสำหรับเด็กก่อนวัยรุ่นในแนวคิดที่มีน้อยในหนังสือบันเทิงคดีสำหรับเด็กก่อนวัยรุ่นที่ได้รับรางวัล เช่น ความกตัญญู และความกล้าหาญ ให้มีมากขึ้น เพื่อให้หนังสือบันเทิงคดีสำหรับเด็กก่อนวัยรุ่น มีแนวคิดที่หลากหลายและเหมาะสมกับสภาพสังคมปัจจุบัน ซึ่งผู้อ่านสามารถนำแนวคิดที่ได้จากเรื่องไปเป็นแนวทางปฏิบัติในชีวิตจริงได้อันจะเป็นการช่วยลดปัญหาและพัฒนาสังคมได้ ทางหนึ่ง

3. ด้านสำนวนภาษา ผู้แต่งหนังสือบันเทิงคดีสำหรับเด็กก่อนวัยรุ่นควรใช้คำที่มาจากภาษาต่างประเทศด้วยความระมัดระวัง และเลือกใช้เฉพาะคำที่จำเป็น ส่วนคำไม่สุภาพหากจำเป็นต้องใช้ตามเนื้อเรื่องควรเลือกใช้คำที่เหมาะสมตามอารมณ์ และสถานภาพของตัวละคร ไม่หยาบคาย หรือรุนแรงมากนัก นอกจากนี้ควรให้ความสำคัญกับการใช้สำนวนภาษาในการบรรยาย โดยใช้สำนวนภาษาที่ถูกแบบแผน ถูกหลักไวยากรณ์ และโครงสร้างภาษาไทยด้วย

ผู้จัดทำภาพประกอบ

4. ผู้จัดทำภาพประกอบหนังสือบันเทิงคดีสำหรับเด็กก่อนวัยรุ่น ควรอนุญาตให้ระบุชื่อผู้จัดทำภาพประกอบ เพื่อสะดวกในการเข้าถึงผู้จัดทำภาพประกอบ และควรจัดทำภาพประกอบให้สวยงามมีความเหมาะสมกับเรื่อง

ผู้จัดพิมพ์

5. ด้านหน้าผู้แต่ง สำนักพิมพ์ควรจัดทำหน้าข้อมูลผู้แต่งหนังสือไว้ในหนังสือบันเทิงคดีสำหรับเด็กก่อนวัยรุ่น เพื่อเป็นประโยชน์ในการศึกษาและการเข้าถึงเนื้อหาของเรื่องของผู้แต่งนำเสนอได้ดียิ่งขึ้น

6. ด้านภาพประกอบ สำนักพิมพ์ควรระบุชื่อผู้จัดทำภาพประกอบหนังสือบันเทิงคดีสำหรับเด็กก่อนวัยรุ่น เพื่อแสดงความรับผิดชอบในการจัดทำภาพประกอบ และสนับสนุนและส่งเสริมให้มีผู้จัดทำภาพประกอบมากขึ้น

7. สำนักพิมพ์ ควรมีการจัดทำบรรณานุกรมและบรรณนิทัศน์หนังสือบันเทิงคดีสำหรับเด็กก่อนวัยรุ่นที่ได้รับรางวัลของสำนักพิมพ์แต่ละแห่ง เพื่อสะดวกในการให้บริการ และการสืบค้นของผู้อ่าน

ข้อเสนอแนะสำหรับห้องสมุด

1. ควรมีห้องสมุดที่เป็นศูนย์กลางรวบรวมหนังสือบันเทิงคดีสำหรับเด็กก่อนวัยรุ่นที่ได้รับรางวัล เพื่อเป็นแหล่งในการศึกษาและใช้ประโยชน์อย่างคุ้มค่า
2. บรรณารักษ์ควรรวบรวมบรรณานุกรมหรือบรรณนิทัศน์หนังสือบันเทิงคดีสำหรับเด็กก่อนวัยรุ่นที่ได้รับรางวัล รวมทั้งบทความ และงานวิจัยเกี่ยวกับหนังสือบันเทิงคดีสำหรับเด็กก่อนวัยรุ่นที่ได้รับรางวัล เพื่อใช้ในการพิจารณาจัดหา แนะนำการอ่านและจัดกิจกรรมส่งเสริมการอ่านสำหรับเด็กก่อนวัยรุ่น อีกทั้งยังเป็นประโยชน์สำหรับผู้อ่านทั่วไปในการเลือกซื้อ และใช้ประโยชน์จากหนังสือบันเทิงคดีสำหรับเด็กก่อนวัยรุ่นที่ได้รับรางวัล
3. ควรมีความร่วมมือระหว่างบรรณารักษ์และห้องสมุดต่างๆ โดยเฉพาะในภาครัฐบาลในการใช้ทรัพยากรร่วมกันในการจัดกิจกรรมส่งเสริมการอ่านหนังสือบันเทิงคดีสำหรับเด็กก่อนวัยรุ่นที่ได้รับรางวัล

ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรมีการวิเคราะห์หนังสือบันเทิงคดีสำหรับเด็กที่ได้รับรางวัลในการประกวดหนังสือดีเด่นในงานสัปดาห์หนังสือแห่งชาติทุกระดับอายุ ในด้านผู้จัดทำ เนื้อหา แนวคิด ตัวละคร ฉาก การนำเสนอเรื่อง สำนวนภาษา และองค์ประกอบของหนังสือ
2. ควรมีการสำรวจและวิเคราะห์หนังสือบันเทิงคดีสำหรับเด็กก่อนวัยรุ่นที่ได้รับรางวัลในการประกวดหนังสือดีเด่นในงานสัปดาห์หนังสือแห่งชาติในห้องสมุดประเภทต่างๆ
3. ควรศึกษาการใช้หนังสือบันเทิงคดีสำหรับเด็กก่อนวัยรุ่นที่ได้รับรางวัลในการประกวดหนังสือดีเด่นในงานสัปดาห์หนังสือแห่งชาติในห้องสมุดประเภทต่างๆ

รายการอ้างอิง

ภาษาไทย

- กรมวิชาการ. **ชาติก้าวไกล ด้วยคนไทยรักการอ่าน**. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว, 2543.
- กรมวิชาการ. **หนังสือคือชีวิต**. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว, 2544.
- กรมวิชาการ. **หนังสือคือชีวิต อ่านเป็นนิสัย เพื่อชีวิตที่สมบูรณ์**. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์การศาสนา, 2545.
- กรมวิชาการ. **หนังสือคือภูมิพลังแห่งปัญญา**. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว, 2542.
- กรมวิชาการ. **หนังสือและสื่อเทคโนโลยีเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน**. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว, 2539.
- กรมวิชาการ. **หนังสือสร้างปัญญาฝ่าวิกฤต**. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว, 2540.
- กลุ่มมจิตต์ ปลายเวช. **หนังสือสำหรับเด็กในช่วงปี พ.ศ. 2525 – พ.ศ. 2529**. กรุงเทพมหานคร: คณะอักษรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2532.
- กรมวิชาการ. **หนังสือสำหรับเด็ก**. กรุงเทพมหานคร : ภาควิชาบรรณารักษศาสตร์ คณะอักษรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2526.
- กำธร สติรกุล. **รายงานการสัมมนา ณ ศูนย์ฝึกอบรมครูกรมสามัญศึกษา 17-20 กุมภาพันธ์ 2515**. นครหลวง: สมาคม, 2515.
- คณะกรรมการพัฒนาหนังสือแห่งชาติ. **การประกวดหนังสือดีเด่นประจำปี พ.ศ. 2515–2539**. กรุงเทพมหานคร: กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ, 2540.
- จินตนา เกษรบัวขาว. **“การวิเคราะห์คุณธรรมในหนังสือสำหรับเด็ก”**. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต ภาควิชาบรรณารักษศาสตร์ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2528.
- จินตนา ไบกาชุกี. **“การพิจารณาคุณค่าหนังสือสำหรับเด็ก.”** **จันทร์เกษม** 198 (กันยายน-ตุลาคม 2530): 46-58.
- จินตนา ไบกาชุกี. **เทคนิคการเขียนหนังสือสำหรับเด็ก**. กรุงเทพมหานคร: กรมวิชาการ, 2542.
- จินตนา ไบกาชุกี. **แนวการจัดทำหนังสือสำหรับเด็ก**. กรุงเทพมหานคร: สุวีริยาสาส์น, 2534.

จินตนา ไบกาชฎี. “พัฒนาเนื้อหาของหนังสือสำหรับเด็ก (12-15 ขวบ) ที่ชนะการประกวดหนังสือประจำปี 21-26.” **ข่าวสารสำนักหอสมุดกลาง มหาวิทยาลัยรามคำแหง** 7 (พฤศจิกายน 2527 - มกราคม 2528): 17-27.

จิราพร จิรบุญดิลก. “การวิเคราะห์ลักษณะที่พึงประสงค์ของเด็กในแผนพัฒนาเด็กแห่งชาติ จากหนังสือสำหรับเด็กที่ชนะการประกวด.” วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต ภาควิชาภาษาไทย บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2531.

ฉวีวรรณ คูหาภินันท์. **การทำหนังสือสำหรับเด็ก**. พิมพ์ครั้งที่ 4 ปรับปรุงแก้ไขเพิ่มเติม. กรุงเทพมหานคร: บุรพาสาน, 2527.

ฉวีวรรณ คูหาภินันท์. “การเลือกหนังสือสำหรับเด็ก.” **จันทร์เกษม** 184 (พฤษภาคม-มิถุนายน 2528): 31-35.

ชุติมา สัจจามันท์ และคณะ. **การพัฒนาเกณฑ์การประเมินค่าวรรณกรรมไทย**. กรุงเทพมหานคร: กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ, 2543.

ณรงค์ ทองปาน. **การสร้างหนังสือสำหรับเด็ก**. กรุงเทพมหานคร: กรมการฝึกหัดครู, 2526.

นิตา ชูโต, กล่อมจิตต์ พลายเวช และกานต์มณี ศักดิ์เจริญ. **การวิเคราะห์เนื้อหาหนังสืออ่านสำหรับเด็ก**. กรุงเทพมหานคร: คณะกรรมการอุดมการณ์ของชาติ, 2524.

นิตา ชูโต และคณะ. **รายงานผลการวิจัยเรื่องหนังสืออ่านสำหรับเด็กเยาวชน**. กรุงเทพมหานคร: สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมและประสานงานเยาวชนแห่งชาติ, 2528.

น้ำค้าง ระวังทอง. “การวิเคราะห์วรรณกรรมสำหรับเด็กที่ชนะการประกวดในงานสัปดาห์หนังสือแห่งชาติปี พ.ศ. 2530 - 2536.” วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต ภาควิชาบรรณารักษศาสตร์ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2540.

บันลือ พุกชะวัน. **วรรณกรรมกับเด็ก**. พิมพ์ครั้งที่ 2 (ปรับปรุง). กรุงเทพมหานคร: ไทยวัฒนาพานิช, 2524.

เปลื้อง ณ นคร. **ศิลปะแห่งการประพันธ์**. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพมหานคร: ชั่วฟ้า, 2541.

เพ็ญประภา กฤตยานวัช. “ทัศนคติของเด็กวัย 9 ถึง 14 ปี ต่อหนังสือภาษาไทยสำหรับเด็ก ฉบับชนะการประกวด ตั้งแต่ ปี พ.ศ. 2524 – พ.ศ. 2527.” วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต ภาควิชาบรรณารักษศาสตร์ บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2529.

ภาควิชาบรรณารักษศาสตร์ คณะอักษรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. **การค้นคว้าและการเขียนรายงาน**. พิมพ์ครั้งที่ 4. กรุงเทพมหานคร: ภาควิชาบรรณารักษศาสตร์ คณะอักษรศาสตร์, 2544.

- มณีนีภา ชุติบุตร. **สภาพการผลิตและพัฒนาหนังสือสำหรับเด็ก: รายงานการวิจัย.**
กรุงเทพมหานคร: กองวิจัยทางการศึกษา กรมวิชาการ, 2541.
- แม่นมาศ ชวลิต. “เรื่องโครงการคัดสรรหนังสือดีสำหรับเด็กและเยาวชน.” **วัฒนธรรมไทย**
36,7 (เมษายน 2542): 23-26.
- ราชบัณฑิตยสถาน. **พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2525.** พิมพ์ครั้งที่ 3.
กรุงเทพมหานคร: อักษรเจริญทัศน์, 2530.
- รัชณี แพรณีมิตร. “การวิเคราะห์หนังสือสำหรับเด็กวัย 11-14 ปี ที่พิมพ์ในประเทศไทยตั้งแต่
ปี พ.ศ. 2520 - 2522.” วิทยานิพนธ์ปริญญาามหาบัณฑิต ภาควิชาบรรณารักษศาสตร์
บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2523.
- ัญจน อินทรกำแหง. **วรรณกรรมสำหรับเด็กและวัยรุ่น.** พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพมหานคร:
ดวงกมล, 2520.
- รัถพร ชังธาดา. **หนังสือสำหรับเด็ก.** มหาสารคาม: ภาควิชาบรรณารักษศาสตร์
คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ มหาสารคาม, 2531.
- ลมูล รัตตากร. **การเขียนและการแปลหนังสือสำหรับเด็กวัยรุ่น.** กรุงเทพมหานคร: สุวีริยาสาส์น,
2529.
- วรรณี ศิริสุนทร. “การวิเคราะห์หนังสือภาษาไทยสำหรับเด็กจบชั้นประถมศึกษาตั้งแต่ปี
พ.ศ. 2520 - 2523.” วิทยานิพนธ์ปริญญาามหาบัณฑิต ภาควิชาบรรณารักษศาสตร์
บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2527.
- วินัย รอดจ่าย. “หนังสือน่าอ่านสำหรับเด็ก.” **การศึกษาเอกชน** 2, 21 (ธันวาคม 2532): 43-45.
- วิภา กงกะนันท์. **วรรณคดีศึกษา.** พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพมหานคร: ไทยวัฒนาพานิช, 2533.
- วิริยะ สิริสิงห. **การสร้างสรรค์วรรณกรรมสำหรับเด็กและเยาวชน.** กรุงเทพมหานคร:
สุวีริยาสาส์น, 2537.
- สมพร จารุณี. **คู่มือการเขียนเรื่องบันเทิงคดีและสารคดีสำหรับเด็ก.** กรุงเทพมหานคร:
สถาบันพัฒนาภาษาไทย กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ, 2538.
- สมศักดิ์ ศรีมาโนชน. **การเขียนหนังสือสำหรับเด็ก.** กรุงเทพมหานคร: โอเดียนสโตร์, 2523.
- สุดปรารถนา กาญจนสิมาพันธ์. “วิเคราะห์วัฒนธรรมไทยในหนังสือบันเทิงคดีสำหรับเด็ก
อายุ 12-14 ปี ที่ชนะการประกวดจากงานสัปดาห์หนังสือแห่งชาติ ระหว่าง
พ.ศ. 2525 - พ.ศ. 2533.” วิทยานิพนธ์ปริญญาามหาบัณฑิต ภาควิชาภาษาไทย
บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2540.
- สุพัตรา ชุมเกตุ. **วรรณกรรมสำหรับเด็กและวัยรุ่น.** พิมพ์ครั้งที่ 2 แก้ไขปรับปรุงใหม่.
มหาวิทยาลัยศิลปากร: นครปฐม, 2522.

หทัย ตันหยง. **การผลิตหนังสือสำหรับเด็ก**. มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ พิษณุโลก: พิษณุโลก, 2525.

ภาษาอังกฤษ

Arbuthnot, May Hill. **Children and Books**. 3rd ed. London: Scott, Foresman and Company, 1964.

Carlsen, G. Robert. **Book and the Teen-Age Reader**. New York: Harper & Row, 1971.

Hanna, Geneva R. and McAllister, Mariana K. **Book, Young People & Reading Guidance**. 2nd ed. New York: Harper & Row, 1960.

Herrin, Barbara Ruth. "A History and Analysis of the William Allen White Children's Book Award." **Dissertation Abstracts International** 40 (February 1980): 5-7.

Huck, Charlotte S. and others. **Children's Literature in the Elementary School**. 16th ed. Boston: McGraw-Hill, 1997.

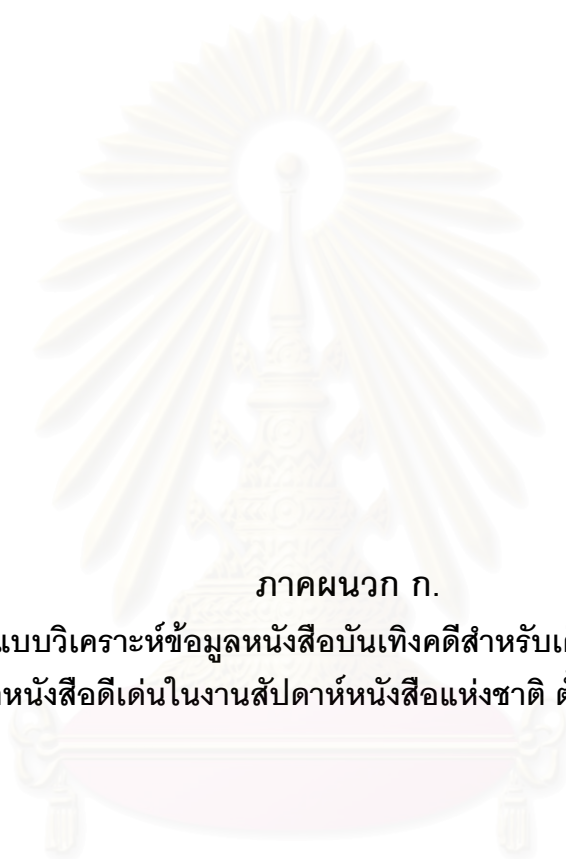

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ภาคผนวก

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ภาคผนวก ก.

แบบบันทึกและแบบวิเคราะห์ข้อมูลหนังสือบันทึงคดีสำหรับเด็กก่อนวัยรุ่นที่ได้รับรางวัล
ในการประกวดหนังสือดีเด่นในงานสัปดาห์หนังสือแห่งชาติ ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2521 – 2544

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

แบบวิเคราะห์ข้อมูลหนังสือบันทึกคดีสำหรับเด็กก่อนวัยรุ่น

ตอนที่ 1 ด้านผู้จัดทำ

- 1.1 ผู้แต่ง
- ผู้แต่งเป็นบุคคล
(ระบุชื่อ).....
- ผู้แต่งเป็นนิติบุคคล
(ระบุชื่อ).....
- 1.2 ผู้จัดทำภาพประกอบ
- 1.2.1 มีผู้จัดทำภาพประกอบ 1.2.2 ไม่มีผู้จัดทำภาพประกอบ
- ผู้จัดทำภาพประกอบเป็นบุคคล
(ระบุชื่อ).....
- ผู้จัดทำภาพประกอบเป็นนิติบุคคล
(ระบุชื่อ).....
- ไม่ระบุชื่อผู้จัดทำภาพประกอบ
- 1.3 สำนักพิมพ์
- ประเภทของสำนักพิมพ์
- 1.3.1 สำนักพิมพ์ของรัฐบาล
(ระบุชื่อ).....
- 1.3.2 สำนักพิมพ์ของเอกชน
(ระบุชื่อ).....

ตอนที่ 2 ด้านเนื้อหา

- 2.1 เรื่องครอบครัว
  - 2.1.1 ความเป็นอยู่ในครอบครัว
  - 2.1.2 ความอบอุ่น
  - 2.1.3 ปัญหาครอบครัว
  - 2.1.4 อื่นๆ (ระบุ).....

- 2.2 เรื่องความรัก
  - 2.2.1 ความรักระหว่างคนกับสัตว์
  - 2.2.2 ความรักระหว่างเพื่อน
  - 2.2.3 ความรักระหว่างผู้ใหญ่กับเด็ก
  - 2.2.4 อื่นๆ (ระบุ).....

- 2.3 เรื่องธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
  - 2.3.1 การอนุรักษ์ธรรมชาติ
  - 2.3.2 ภัยธรรมชาติ
  - 2.3.3 อื่นๆ (ระบุ).....

- 2.4 เรื่องผจญภัย (ระบุ).....

- 2.5 เรื่องลึกลับ (ระบุ).....

- 2.6 เรื่องวิถีชีวิต (ระบุ).....
  - 2.6.1 การดำเนินชีวิต
  - 2.6.2 การต่อสู้ชีวิต
  - 2.6.3 อื่นๆ (ระบุ).....

- 2.7 เรื่องวิทยาศาสตร์ (ระบุ).....

- 2.8 เรื่องสัตว์ (ระบุ).....
- 2.9 เรื่องอาชีพ (ระบุ).....
- 2.10 เรื่องอื่นๆ (ระบุ).....

ตอนที่ 3 ด้านแนวคิด (แนวคิดหลัก และแนวคิดรอง)

- 3.1 การทำความดี
- 3.2 การยอมรับตนเอง
- 3.3 ความกตัญญู
- 3.4 ความกล้าหาญ
- 3.5 ความเชื่อมั่นในตนเอง
- 3.6 ความเมตตากรุณา
- 3.7 ความรับผิดชอบ
- 3.8 ความวิริยะอุตสาหะ
- 3.9 ความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่
- 3.10 มิตรภาพ
- 3.11 แนวคิดอื่นๆ (ระบุ).....

ตอนที่ 4 ด้านตัวละคร

ประเภทของตัวละคร

- 4.1 ตัวละครเป็นคน
  - 4.1.1 เพศของตัวละคร
    - ชาย
    - หญิง
  - 4.1.2 อายุของตัวละคร
    - อายุ 3-5 ปี

- อายุ 6-11 ปี
- อายุ 12-14 ปี
- อายุ 15-17 ปี
- อายุ 18 ปีขึ้นไป

4.1.3 สถานภาพของตัวละคร

- กำพร้า
  - กำพร้าบิดา
  - กำพร้ามารดา
  - กำพร้าทั้งบิดาและมารดา
- มีครอบครัว
  - มีบิดามารดาโดยสายเลือด
  - มีบิดามารदानุญธรรม
- ครอบครัวแตกแยก (ระบุ).....

4.1.4 การศึกษาของตัวละคร

- มีการศึกษา
  - ระดับอนุบาล
  - ระดับประถมศึกษา
  - ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น
  - ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย
  - ระดับอุดมศึกษา
  - ระดับอื่นๆ (ระบุ).....
- ไม่ปรากฏข้อมูลการศึกษา

4.2 ตัวละครเป็นสัตว์ (ระบุ).....

4.3 ตัวละครอื่นๆ (ระบุ).....

ตอนที่ 5 ด้านฉาก

- 5.1 ฉากประเทศไทย
  - 5.1.1 ชนบท จังหวัด.....ภาค.....
  - 5.1.2 ในเมือง (ระบุ).....

- 5.1.3 อื่นๆ (ระบุ).....
- 5.2 ฉากต่างประเทศ (ระบุ).....
- 5.3 ฉากอื่นๆ (ระบุ).....

ตอนที่ 6 ด้านการนำเสนอเรื่อง

6.1 โครงเรื่อง

- 6.1.1 โครงเรื่องที่มีเอกภาพ
- 6.1.2 โครงเรื่องไม่ต่อเนื่อง

6.2 แนวเรื่อง

- 6.2.1 เรื่องจินตนาการ
- 6.2.2 เรื่องสมจริง
- 6.2.3 แนวเรื่องอื่นๆ (ระบุ).....

6.3 วิธีการนำเสนอเรื่อง

- 6.1.1 เรื่องเล่า
  - บรรยาย
  - บรรยายสลับบทสนทนา
  - อื่นๆ (ระบุ).....
- 6.1.2 จดหมาย
- 6.1.3 บันทึก

ตอนที่ 7 ด้านสำนวนภาษา

7.1 เชีงอรรถเสริมความ

- มี (ระบุ).....
- ไม่มี

7.2 สุภาชิต/คำพังเพย

- มี (ระบุ).....
- ไม่มี

7.3 คำจากภาษาต่างประเทศ

- มี (ระบุ).....
- ไม่มี

7.4 ภาษาถิ่น

- มี (ระบุ).....
- ไม่มี

7.5 สำนวนภาษาลักษณะอื่นๆ

- มี (ระบุ).....
- ไม่มี

ตอนที่ 8 ด้านองค์ประกอบของหนังสือส่วนที่ให้ข้อมูลเกี่ยวกับหนังสือ

- 8.1 หน้าปกใน มี ไม่มี

ข้อมูลที่มี

8.1.1 ชื่อเรื่อง

- มี (ระบุ).....
- ไม่มี

8.1.2 ชื่อผู้แต่ง

- มี (ระบุ).....
- ไม่มี

8.1.3 ชื่อเรื่องและชื่อผู้แต่ง

- มี (ระบุ).....
- ไม่มี

8.1.4 ข้อมูลอื่นๆ

มี (ระบุ).....

ไม่มี

8.2 หน้าลิขสิทธิ์

มี

ไม่มี

ข้อมูลที่มี

8.2.1 เลขมาตรฐานหนังสือสากล

มี (ระบุ).....

ไม่มี

8.2.2 ครั้งที่พิมพ์

มี (ระบุ).....

ไม่มี

8.2.3 ปีลิขสิทธิ์

มี (ระบุ).....

ไม่มี

8.2.4 จำนวนพิมพ์

มี (ระบุ).....

ไม่มี

8.2.6 ราคาหนังสือ

มี (ระบุ).....

ไม่มี

8.2.7 ชื่อที่อยู่ผู้จัดพิมพ์และจัดจำหน่าย

มี (ระบุ).....

ไม่มี

8.2.8 ข้อมูลอื่นๆ

มี (ระบุ).....

ไม่มี

8.3 หน้าคำอุทิศ/คำนิยม

มี

ไม่มี

8.4 หน้าคำนำ มี ไม่มี

ชนิดของคำนำ

8.4.1 คำนำสำนักพิมพ์

- มี
 ไม่มี

8.4.2 คำนำผู้เขียน

- มี
 ไม่มี

8.4.3 คำนำสำนักพิมพ์และคำนำผู้เขียน

- มี
 ไม่มี

8.5 หน้าสารบัญ มี ไม่มี

8.6 หน้าผู้แต่ง มี ไม่มี

ข้อมูลที่มี

8.6.1 ประวัติผู้แต่ง

- มี
 ไม่มี

8.6.2 ภาพถ่ายผู้แต่ง

- มี
 ไม่มี

8.6.3 ประวัติผู้แต่งและภาพถ่ายผู้แต่ง

- มี
 ไม่มี

8.7 หน้าอื่นๆ

- มี (ระบุ).....
 ไม่มี

ส่วนที่แสดงลักษณะรูปเล่มของหนังสือ

8.8 ภาพประกอบ มี ไม่มี

ประเภทของภาพ

- 8.8.1 ภาพวาดลายเส้น
- ภาพวาดลายเส้นการ์ตูน
    - ภาพวาดลายเส้นการ์ตูนล้วน
    - ภาพวาดลายเส้นการ์ตูนอื่นๆ (ระบุ).....
  - ภาพวาดลายเส้นสมจริง
- 8.8.2 ภาพถ่าย
- 8.8.3 ภาพอื่นๆ (ระบุ).....

สีของภาพ

- 8.8.4 ภาพขาวดำ
- 8.8.5 ภาพสี
- 8.8.6 สีอื่นๆ (ระบุ).....

8.9 ปก

- 8.9.1 ปกแข็ง
- 8.9.2 ปกอ่อน
- ปกอ่อนอบมัน
  - ปกอ่อนด้าน

8.10 กระดาษ

- 8.10.1 กระดาษปรีฟ
- 8.10.2 กระดาษปอนด์
- 8.10.3 กระดาษถนอมสายตา

8.11 ขนาดตัวอักษร

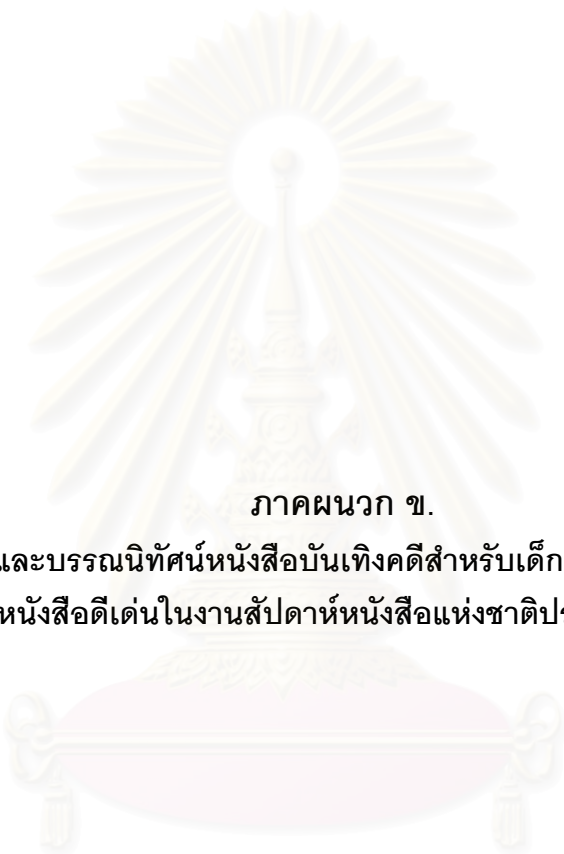
- 8.11.1 14 พ้อยท์ (ต.ย.กกก)
- 8.11.2 15 พ้อยท์ (ต.ย.กกก)
- 8.11.3 16 พ้อยท์ (ต.ย.กกก)
- 8.11.4 17 พ้อยท์ (ต.ย.กกก)
- 8.11.5 18 พ้อยท์ (ต.ย.กกก)
- 8.11.4 ขนาดอื่นๆ (ระบุ).....

8.12 ขนาดของหนังสือ

- 8.12.1 ขนาด 11 X 18 ซม. (พ็อกเก็ตบุ๊ก)
- 8.12.2 ขนาด 13 X 18.5 ซม. (16 หน้ายก)
- 8.12.3 ขนาด 14.2 X 21 ซม. (16 หน้ายกพิเศษ)
- 8.12.4 ขนาดอื่นๆ (ระบุ).....

8.13 จำนวนหน้า

- 8.13.1 น้อยกว่า 100 หน้า
- 8.13.2 101-150 หน้า
- 8.13.3 151-200 หน้า
- 8.13.4 201-250 หน้า
- 8.13.5 251-300 หน้า
- 8.13.6 มากกว่า 300 หน้า

ภาคผนวก ข.

บรรณานุกรมและบรรณนิทัศน์หนังสือบันทึกคดีสำหรับเด็กก่อนวัยรุ่นที่ได้รับรางวัล
ในการประกวดหนังสือดีเด่นในงานสัปดาห์หนังสือแห่งชาติประจำปี พ.ศ. 2521 – 2544

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

บรรณานุกรมและบรรณนิทัศน์หนังสือบันเทิงคดีสำหรับเด็กก่อนวัยรุ่นที่ได้รับรางวัล
ในการประกวดหนังสือดีเด่นในงานสัปดาห์หนังสือแห่งชาติประจำปี พ.ศ. 2521 – 2544

ปี พ.ศ. 2521

รางวัลดีเด่น

ประสิทธิ์ มุสิกเกษม. **ชีวิตบ้านป่า**. ภาพประกอบโดย ธาณี ชินชูศักดิ์. กรุงเทพมหานคร:

สุวีริยาสาส์น, 2537. 152 หน้า.

เรื่องราวของเด็กชายกลายเป็นและครอบครัวที่ใช้ชีวิตอยู่ในหมู่บ้านชายป่า กลายเป็นพ่อเป็นพรานป่าและชายของป่า กลายเป็นได้ติดตามพ่อไปล่าสัตว์ พ่อได้สอนให้กลายรู้จัก การดำรงชีวิตในป่า รู้จักหาอาหาร และการจับสัตว์ด้วยวิธีต่างๆ ซึ่งกลายเป็นเด็กที่มีมนุษยธรรม มีความเมตตาต่อสัตว์ ในที่สุดกลายเป็นได้ขอร้องให้พ่อของเขาเลิกอาชีพนี้เพราะเป็นการทารุณ โหดร้ายต่อสัตว์ และพ่อของเขาก็ตนเห็นการทำลายป่าและสัตว์ป่าไม่ได้จึงตั้งใจเลิกอาชีพ พรานป่า และหันมาชีพปลูกยางและกรีดยางแทน เรื่องนี้สะท้อนให้เห็นถึงการอนุรักษ์ ธรรมชาติ ปลูกฝังให้เด็กรักธรรมชาติ

รางวัลชมเชย

พิบูลศักดิ์ ละครพล. **ทุ่งหญ้าสีน้ำเงิน**. ภาพประกอบโดย เฉลิม อัครกะพู่. กรุงเทพมหานคร:

ดอกไม้, 2521. 134 หน้า

เรื่องราววิถีชีวิตของมาวี่เด็กชายชาวเขาซึ่งถูกส่งตัวมาเรียนหนังสือในเมือง ทั้งๆ ที่ไม่ยอมมา ปัญหาเกิดขึ้นจากความแตกต่างจากชีวิตเดิมซึ่งแวดล้อมอยู่กับธรรมชาติและมีอิสระเสรีมาเป็นชีวิตนักเรียน ซึ่งต้องปรับตัวให้เข้ากับเด็กคนอื่นๆ ถึงแม้ว่าพ่อของมาวี่ จะพยายามสนับสนุนให้มาวี่เรียนต่อ แต่บรรยากาศในการเรียนไม่ได้ทำให้มาวี่อยากเรียนต่อ เขาไม่สามารถปรับตัวให้เข้ากับโรงเรียนและสังคมใหม่ๆ ได้ เขาจึงปฏิเสธโรงเรียนแล้วหนี กลับมาหาชีวิตอิสระในธรรมชาติที่เขาเติบโตมา

ปี พ.ศ. 2522

รางวัลดีเด่น

เทพศิริ สุขโสภา. **บึงหญ้าป่าใหญ่**. ภาพประกอบโดย เทพศิริ สุขโสภา. พิมพ์ครั้งที่ 5
(แก้ไขปรับปรุง). กรุงเทพมหานคร: กอไผ่, 2529. 272 หน้า.

เรื่องราวชีวิตครอบครัวชนบทไทยที่อยู่ท่ามกลางธรรมชาติที่สงบเรียบง่ายกับชีวิตวัยเด็กของเด็กๆ ในหมู่บ้านแห่งหนึ่งที่มีลักษณะเป็นบึงหญ้าป่าใหญ่ มีชีวิตที่ใกล้ชิดกับธรรมชาติความเจริญทางด้านเทคโนโลยียังเข้าไปไม่ถึง กลุ่มเด็กๆ จึงเป็นเด็กที่มีจิตใจละเอียดอ่อนมีเมตตาและโอบอ้อมอารีต่อกัน เด็กชายหนูเข้าโรงเรียนในหมู่บ้านได้เรียนเล่นกับเพื่อนๆ วัยเดียวกัน วันเวลาผ่านไปเด็กๆ เรียนจบต่างแยกย้ายกันไป เด็กชายหนูได้ไปเรียนต่อในกรุงเทพฯ เมื่อกลับมาบ้านได้พบเพื่อนเก่าหลายคน แม้ว่าความผูกพันจะเลือนรางไปบ้างแต่ความสุขในวัยเด็กท่ามกลางบึงหญ้าป่าใหญ่ยังอยู่ในความทรงจำอีกนาน

รางวัลชมเชย

มานพ แก้วสนิท. **เด็กน้อยแห่งท้องทุ่ง**. ภาพประกอบโดย กำชัย กรมทอง. พิมพ์ครั้งที่ 2.
กรุงเทพมหานคร: เอส แอนด์ เค พับลิชชิ่ง, 2539.

เรื่องราวของจุกและเพื่อนๆ ที่มีชีวิตอยู่ในท้องทุ่งทางภาคใต้ สะท้อนให้เห็นถึงความเป็นอยู่ในชีวิตครอบครัว การดำรงชีวิตของเด็กๆ สอดแทรกข้อคิด วัฒนธรรม ขนบธรรมเนียมประเพณีท้องถิ่นของภาคใต้ รวมทั้งปลูกฝังให้เด็กรู้จักคิดหาสิ่งใดถูกสิ่งใดผิดซึ่งเป็นการสร้างวินัยโดยไม่รู้ตัวให้กับเด็ก และปลูกฝังให้เด็กมีความเมตตากรุณาต่อสัตว์

วิริยะ สิริสิงห. **ปลาวาฬของน้อย**. ภาพประกอบโดย ไพโรจน์ ดาวระดับวงษ์. พิมพ์ครั้งที่ 4.
กรุงเทพมหานคร: สุวีริยาสาส์น, 2542. 85 หน้า.

เรื่องราวของผู้เขียนซึ่งเล่าประสบการณ์ในวัยเด็กของตนกับเพื่อนชื่อเด็กชายปลาหมึก และเด็กหญิงน้อยซึ่งเป็นเพื่อนสนิทจากกรุงเทพฯ ผู้เขียนเล่าเกี่ยวกับการทำมาหากินของชาวบ้านในต่างจังหวัด เล่าถึงความใฝ่ฝันของครอบครัวชายทะเล เล่าเรื่องการดักจับปลาด้วยเครื่องมือต่างๆ เช่น ตะครัด อวน ให้ความรู้เกี่ยวกับการการดักจับ

ปลาหมึกในทะเล การชุกชุมทะเลบริเวณชายป่าโกงกาง การลากอวนปูม้า การวิดปลาในบ่อ และการปักหอยแมลงภู่ เนื้อหาสะท้อนให้เห็นถึงมิตรภาพความรักและความผูกพันระหว่างเพื่อน

รางวัลดีเด่น

มาลา คำจันทร์ (นามแฝง). **หมู่บ้านอาบจันทร์**. พิมพ์ครั้งที่ 5. กรุงเทพมหานคร: ต้นอ้อ, 2531. 142 หน้า.

เรื่องราวชีวิตครอบครัวของนุโพเด็กชายชาวเขาเผ่ากะเหรี่ยง ซึ่งมีวิถีชีวิตที่เป็นเอกลักษณ์ ชนกลุ่มนี้ต้องเผชิญกับความยากจนแร้นแค้น ต้องปรับตัวให้เข้ากับธรรมชาติ โดยมีวัฒนธรรม ธรรมเนียม ประเพณีปฏิบัติที่สืบทอดมาจากบรรพบุรุษ การมีชีวิตแม้จะยากลำบากแต่พวกเขาก็ทนและต่อสู้กับสภาพความเป็นอยู่ที่แร้นแค้น ท่ามกลางความงดงามของป่าเขาลำเนาไพร อีกทั้งยังสะท้อนให้เห็นถึงมิตรภาพความรักและความผูกพันระหว่างเพื่อนของนุโพกับหม่องงพอเด็กหนุ่มเผ่ายาง

รางวัลชมเชย

มานพ แก้วสนิท. **ไข่นุ้ยไปโรงเรียน**. พิมพ์ครั้งที่ 5. กรุงเทพมหานคร: ไทยวัฒนาพานิช, 2540. 126 หน้า.

เรื่องราววิถีชีวิตของไข่นุ้ยเด็กชายวัย 9 ขวบ และเพื่อนๆ ที่ใช้ชีวิตในโรงเรียน มีการละเล่นต่างๆ ชุกชอน อยากรู้อยากเห็นตามประสาเด็ก แต่พวกเขาๆ จะได้รับการอบรมสั่งสอนที่ดีจากครูอาทร และพ่อแม่ให้จดจำและนำไปปฏิบัติตาม แสดงให้เห็นว่าโรงเรียนเป็นที่เรียนที่เล่น และเป็นสถานที่ปลูกฝังคุณธรรมแก่เด็กๆ แต่ละตอนแทรกคติให้เด็กประพฤติตนเป็นคนดี และเชื่อฟัง คำสั่งสอนของพ่อแม่และครู

สุวรรณี สุคนธา (นามแฝง). **สร้อยแสงแดง**. กรุงเทพมหานคร : ดอกหญ้า, 2540. 226 หน้า.

เรื่องราวเกี่ยวกับความรักของคนกับสัตว์ของนายผู้หญิงที่เป็นคนรักสัตว์ มีความเมตตากรุณาต่อสัตว์ที่ได้เลี้ยงไว้ นายผู้หญิงเลี้ยงสัตว์หลายชนิดไว้ที่บ้านและบริเวณบ้าน มีทั้งไก่โต้งและไก่ตัวอื่นๆ สุนัขเลี้ยง สุนัขเพนเจอร์ ที่ไม่ได้รับเชิญ จนกระทั่งวันหนึ่งไก่ที่นายผู้หญิงเลี้ยงไว้ถูกสุนัขกัดตายทำให้นายผู้หญิงเสียใจจึงเลิกเลี้ยงไก่ เรื่องนี้สะท้อนให้เห็นว่านายผู้หญิงมีความรักความผูกพันให้กับสัตว์เลี้ยง เป็นเรื่องที่ทำให้ความรู้เกี่ยวกับธรรมชาติและคุณประโยชน์

ของสัตว์แต่ละชนิด วิธีเลี้ยงที่ถูกต้อง ตลอดจนทัศนคติของคนต่อสัตว์ และทัศนคติของสัตว์ที่มีต่อคน

ปี พ.ศ. 2524

รางวัลดีเด่น

จำลอง ฝั่งชลจิตร. **ขนานน้อยกลางทุ่งนา**. ภาพประกอบโดย จินตนา. พิมพ์ครั้งที่ 7.

กรุงเทพมหานคร: แพรวสำนักพิมพ์, 2543. 222 หน้า.

เรื่องราวของยุทธร เด่น บ่าว และชอบ ได้ช่วยกันสร้างขนานน้อยกระท่อมกลางทุ่งไว้เป็นที่พักผ่อน เป็นที่พบปะสังสรรค์ ส่วนพวกเขาบ้านที่ผ่านไปผ่านมาก็ได้อาศัยขนานน้อยเป็นที่หลบแดดหลบฝน พวกเขาได้ใช้เวลาว่างไปพบกันที่ขนานน้อยเป็นประจำ แสดงให้เห็นถึงมิตรภาพอันบริสุทธิ์ของเด็กๆ วันเวลาผ่านไปจนวันหนึ่งเด็กชายได้รับรู้ความไม่ยุติธรรมของสังคมคนจนถูกรังแกเอาเปรียบ ทำให้เขามีความคิดที่จะหาทางช่วยเหลือคนอื่นๆ แต่ถ้าจะช่วยเหลือผู้อื่นได้ก็ต้องมีความรู้ มีการศึกษา รู้จักกฎหมาย ใช้กฎหมายมาแก้การเอาเปรียบ เขาจึงมีความตั้งใจจะเรียนหนังสือเพื่อนำความรู้มาช่วยเหลือผู้อื่น

รางวัลชมเชย

ทำนุ อ้นประเสริฐ. **กระท่อมน้อยกลางทุ่ง**. ภาพประกอบโดย ไพโรจน์ ดาวประดับวงษ์.

กรุงเทพมหานคร: ชมรมเด็ก, 2524. 120 หน้า.

เรื่องราวชีวิตครอบครัวของแดนในกระท่อมน้อยกลางทุ่ง ครอบครัวของแดนมีแต่ความสงบสุขเพราะพ่อแม่ลูกมีแต่ความอบอุ่นมีความรักอันบริสุทธิ์ การดำเนินชีวิตท่ามกลางธรรมชาติกลางทุ่งมีแต่ความรัก ความเมตตาปราณี โอบอ้อมอารีต่อกัน ไม่ว่าจะกับคนหรือกับสัตว์ต่างๆ สะท้อนให้เห็นภาพชีวิตที่มีแต่ความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ต่อกันของผู้คนความเป็นอยู่ของชาวนาในชนบทภาคกลาง โดยเฉพาะชีวิตของเด็กลูกชาวนาที่เรียนรู้อาชีพพร้อมไปกับการเล่นและการทำงาน อีกทั้งยังสอดแทรกความรู้เกี่ยวกับวัฒนธรรมพื้นบ้าน

พนม นันทฤกษ์ (นามแฝง). **เด็กชายชาวเล**. ภาพประกอบโดย นิรนาม. พิมพ์ครั้งที่ 4.

กรุงเทพมหานคร: มิ่งมิตร, 2538. 160 หน้า.

เรื่องราวชีวิตครอบครัวของรอฮีมเด็กชายชาวใต้ ชีวิตของเขาผูกพันอยู่กับท้องทะเลและชาวบ้านซึ่งเป็นมุสลิม มีประเพณี วัฒนธรรม และศาสนาที่แตกต่างจากผู้อื่น

เรื่องนี้สะท้อนให้เห็นชีวิตความเป็นอยู่ในครอบครัวชาวเลซึ่งแฝงไว้ด้วยคติในการดำเนินชีวิต และความเชื่อมั่นในตนเองของรอฮีที่ต้องการจะเป็นชาวเลไม่ใช่คนงานในโรงงานให้ได้ สี่ฟ้า (นามแฝง). **หัวใจดวงน้อย**. กรุงเทพมหานคร: ดวงตา, 25224. 188 หน้า.

เรื่องราวของน้องเด็กหญิงวัยอนุบาล ที่เกิดมาในครอบครัวที่แตกแยก และเพื่อนเด็ก ๆ คนอื่นที่มีแต่ความบริสุทธิ์ มีความสดใสและอ่อนต่อโลก เด็ก ๆ มีหัวใจดวงน้อย ที่ใสสะอาด สะท้อนให้ผู้ใหญ่เข้าใจและคิดถึงจิตใจเด็กและให้มีความเมตตาให้กับ ความไร้เดียงสาของพวกเขา ถึงแม้ว่านี่จะเป็นเด็กที่ไม่เคยมีพ่อ แต่น้องก็ไม่อยากมีพ่อก็ได้ น้องอยู่กับแม่ก็ได้ น้องเป็นเด็กดีคอยช่วยเหลือผู้อื่นอยู่เสมอ

ปี พ.ศ. 2525

รางวัลดีเด่น

มาลา คำจันทร์ (นามแฝง). **ลูกป่า**. พิมพ์ครั้งที่ 11. กรุงเทพมหานคร: ต้นอ่อน แกรมมี่, 2540. 160 หน้า.

เรื่องราวมิตรภาพของเด็กชาย 3 คน ได้แก่ เมืองคำ ยาชิ และซุทอ ซึ่งแสดงให้เห็นถึงการดำเนินชีวิตของลูกป่า ความตั้งใจของยาชิที่ต้องการเรียนต่อเพื่อเป็นครู ในหมู่บ้านแต่ฐานะทางบ้านยากจน ส่วนเมืองคำฐานะทางบ้านดีแต่เขาไม่ต้องการเรียน เพียงแต่เป็นความต้องการของพ่อ ตลอดจนซุทอผู้ให้ร้ายเพื่อนและได้สำนึกผิดเมื่อเพื่อน ไม่ถือโทษ ต่อมาชีวิตของเด็กทั้ง 3 คน ต้องหักเหแยกจากกันเพราะยาชิต้องออกจากโรงเรียน เนื่องจากพ่อประสบอุบัติเหตุ เมืองคำและซุทอจึงอยากสานความสัมพันธ์ของยาชิโดยตั้งใจเรียน เพื่อจะกลับไปเป็นเป็นครูในหมู่บ้าน เรื่องนี้สะท้อนให้เห็นถึงความพยายามและความอดทน เพื่อให้ประสบความสำเร็จตามที่ตั้งใจ

รางวัลชมเชย

นิเวศน์ กันไทยราษฎร์. **จดหมายถึงลูก**. พิมพ์ครั้งที่ 4. กรุงเทพมหานคร: ต้นอ่อน แกรมมี่, 2540. 112 หน้า.

เรื่องราวเกี่ยวกับสถาบันครอบครัวที่สะท้อนให้เห็นถึงความรักและความรับผิดชอบของพ่อที่มีให้กับลูกที่สื่อทางจดหมาย 18 ฉบับ เล่าความในใจของพ่อเมื่อรู้ว่า จะได้เป็นพ่อของเด็กคนหนึ่ง บรรยายความรู้สึกส่วนตัวต่างๆ ตั้งแต่แม่ตั้งครรภ์จนกระทั่งคลอด

ทำให้เห็นถึงการดิ้นรนต่อสู้ของชีวิต ความสุขสมบูรณ์ของชีวิตที่เกิดขึ้นในครอบครัวที่อบอุ่น มีลูกเป็นสายใยกระชับความผูกพัน มีการวางแผนชีวิตครอบครัว

พนม นันทพฤกษ์ (นามแฝง). **บองหลา**. ภาพประกอบโดย มนตรี สังข์มุสิกานนท์.

กรุงเทพมหานคร: ดอกหญ้า, 2525. 165 หน้า.

เรื่องราวของบองหลาเด็กชายชาวใต้ ซึ่งเป็นเด็กกำพร้าอาศัยอยู่กับย่า ที่คอยสอนให้เขาเป็นคนดีและขยันเรียน บองหลามีเพื่อนรักชื่อเอียดได้ร่วมถ่ายทอด เรื่องราวการดำเนินชีวิตครอบครัวของสังคมชนบทชาวใต้ที่มีชีวิตอยู่อย่างสงบสุข มีขนบธรรมเนียมประเพณีอันดีงาม สะท้อนให้เห็นถึงความรักถิ่นฐานที่อยู่ เมื่อบองหลาเรียนจบ เขามีความตั้งใจจะกลับมาช่วยหมู่บ้านและไม่เคยคิดจะลืมเลือนทุกอย่างในหมู่บ้าน อีกทั้งสอดแทรกคุณธรรมต่างๆ ในการดำเนินชีวิต

ปี พ.ศ. 2526

รางวัลดีเด่น

ทำนุ อ้นประเสริฐ. **เพื่อนแท้**. กรุงเทพมหานคร: ไทยวัฒนาพานิช, 2526. 118 หน้า

เรื่องราวความรักของสัตว์ 3 ตัว ได้แก่ กระต่าย ลิง และนกกระต๊ว ที่เป็นเพื่อนรักสนิทสนมกัน และอาศัยอยู่ด้วยกันในป่าด้วยความสงบสุข แต่ต่อมาสัตว์ทั้ง 3 ตัว ต้องเผชิญภัยที่ยิ่งใหญ่ซึ่งเป็นภัยจากมนุษย์ สัตว์ทั้งสามตัวมีแต่ความเสียสละสามัคคีกลมเกลียวกัน เป็นเพื่อนแท้ที่ยอมสละชีวิตเพื่อปกป้องเพื่อนเมื่อพบกับอันตรายจากมนุษย์ เรื่องนี้สะท้อนให้เห็นถึงคุณค่าของมิตรแท้ และแฝงเรื่องการอนุรักษ์ธรรมชาติ

รางวัลชมเชย

โสภาค สุวรรณ (นามแฝง). **จดหมายถึงคุณยาย ภาค 3**. ภาพประกอบโดย ควอลิตี กราฟฟิค.

กรุงเทพมหานคร: บารุงสาส์น, 2526. 142 หน้า.

เรื่องราวชีวิตของเด็กหญิง 3 คน ได้แก่ แก้ว ฟาง และนก ที่อยู่ในสหรัฐอเมริกา เด็กทั้งสามได้จากบ้านเกิดเมืองนอนไปเจริญเติบโตในต่างแดนตั้งแต่เด็ก ทั้งสามคนได้เขียนจดหมายเล่าเรื่องราวชีวิตต่างๆ ในต่างแดนถึงคุณยายในเมืองไทย เล่าถึงการดำเนินชีวิต การท่องเที่ยวไปในรัฐต่างๆ ได้เห็นภูมิประเทศ และผู้คนที่แตกต่างกันซึ่งขนบธรรมเนียมประเพณี

วัฒนธรรม สิ่งแวดล้อม และการศึกษา สะท้อนให้เห็นถึงความโอบอ้อมอารีเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่
ที่แม่ได้สอนลูกสาวทั้งสามคน อีกทั้งยังได้สะท้อนถึงทัศนคติของเด็กไทยในต่างแดนด้วย

ส.พุ่มสุวรรณ (นามแฝง). **ลูกห่านโตน**. กรุงเทพมหานคร: ไทยวัฒนาพานิช, 2526. 87 หน้า.

เรื่องราวเกี่ยวกับธรรมชาติของสัตว์ โดยเล่าถึงการเลี้ยงดูและชีวิตของห่าน
นับตั้งแต่ยังเป็นไขจนกระทั่งฟักออกเป็นตัวเติบโตมาเป็นห่านหนุ่ม ด้วยการพุ่มพักเลี้ยงดูจาก
พ่อแม่ห่าน และการให้ความรักและความเมตตากรูณากับสัตว์เลี้ยงของลูกชายเจ้าของฟาร์ม
ห่านและเจ้าของจึงมีความรักและความผูกพันต่อกัน ผสมผสานกับความสนุกสนาน
ของการผจญภัยของห่าน หลังจากห่านโตนโตแล้วก็จากบ้านออกไปผจญภัยและได้พบกับคู่
ของมัน แสดงให้เห็นชีวิตและธรรมชาติของสัตว์ และสะท้อนให้มนุษย์มีความเมตตาต่อสัตว์

เจตนาพร (นามแฝง). **หุลยส์, อีโก้และเพื่อน**. กรุงเทพมหานคร: วลี, 2526. 95 หน้า.

เรื่องราวของหุลยส์, อีโก้และเพื่อนๆ ของเขา ที่เป็นเด็กลูกครึ่ง ที่ได้รับความ
ความช่วยเหลือจากนักสังคมสงเคราะห์ เด็กบางคนกำพร้าพ่อ บางคนกำพร้าแม่ ส่วนหุลยส์นั้น
อาศัยอยู่กับครอบครัวพ่อแม่บุญธรรม พวกเขาต้องรับมือกับสภาวะการณ์ต่างๆ นอกจากโดน
ผู้คนรังเกียจดูถูกแล้วชีวิตของพวกเขาต้องดิ้นรนต่อสู้เพื่อความอยู่รอด พวกเขามีน้ำใจช่วยเหลือ
ซึ่งกันและกันในยามที่เกิดเรื่อง หุลยส์และเพื่อนๆ ได้ช่วยเหลือเพื่อนสาวให้รอดพ้นจาก
พวกค้ายาเสพติด พวกเขาต้องต่อสู้ผจญภัยกับคนร้ายด้วยวิถีทางต่างๆ เพื่อให้รอดชีวิตมาได้

ปี พ.ศ. 2527

รางวัลดีเด่น

ส.พุ่มสุวรรณ (นามแฝง). **เหยี่ยวขาด่วน**. ภาพประกอบโดย จารุพงษ์ จันทรเพชร.

กรุงเทพมหานคร: บรรณกิจ, 2543. 77 หน้า.

เรื่องราวความรักและความเมตตาของเด็กชายคนหนึ่งที่มีต่อสัตว์
เด็กชายได้ช่วยเหลือเหยี่ยวที่บาดเจ็บไว้ เขาได้ดูแลเหยี่ยวอย่างดีด้วยความรักความห่วงใย
และเข้าใจมันมากที่สุด เขาปล่อยให้มันได้ใช้ชีวิตอย่างอิสระ ผจญภัยอย่างโลดโผน
แต่ด้วยความเป็นนักล่าของเหยี่ยวนั่นเองทำให้มันได้รับผลจากการกระทำของมันโดยไม่รู้ตัว

รางวัลชมเชย

ประพิณ ออกเวหา. **เที่ยวไปในวันหยุด**. ภาพประกอบโดย กานต์. กรุงเทพมหานคร:

วัฒนาพานิช, 2527. 39 หน้า.

เรื่องราวเกี่ยวกับการอนุรักษ์ธรรมชาติ เล่าผ่านสองพี่น้องพิบูลกับพิรุณ โดยพี่ชายได้บันทึกการเดินทางท่องเที่ยวไปในที่ต่างๆ และเล่าถึงความงดงามของธรรมชาติให้กับน้องสาวได้รับรู้ เป็นการถ่ายทอดให้ผู้อ่านได้เห็นถึงความสัมพันธ์ระหว่างชีวิตประจำวันของคนกับสิ่งแวดล้อมทางธรรมชาติที่ต้องพึ่งพาอาศัยซึ่งกันและกัน เพื่อให้เกิดความสำนึกในหน้าที่รับผิดชอบที่ทุกคนต้องมีต่อสังคมและบ้านเมือง

ส.พุ่มสุวรรณ (นามแฝง). **ไผ่ค่อมแคระ**. กรุงเทพมหานคร: ไทยวัฒนาพานิช, 2527. 81 หน้า.

เรื่องราวเกี่ยวกับการอนุรักษ์ธรรมชาติที่ผู้เขียนถ่ายทอดผ่าน “ไผ่ค่อมแคระ” แห่งทิวเขาบ้านถ้ำ ให้มีชีวิตจิตใจเต็มไปด้วยความรู้สึก ร้อน หนาว เหมือนคน ซึ่งผู้เขียนอยากให้อ่านได้เข้าถึงธรรมชาติได้สัมผัสความงดงามของสีเขียวในป่า ได้รักป่า ได้รู้เห็นการทำลายล้างป่าโดยภัยธรรมชาติหรือน้ำมือมนุษย์ เรื่องนี้สะท้อนให้เห็นถึงมิตรภาพของไผ่ค่อมแคระกับไผ่ลำอื่นๆ กับธรรมชาติรอบๆ ข้าง และปลูกฝังให้มนุษย์เป็นคนไม่เห็นตัว

ศรวก (นามแฝง). **โลกของหนูแหวน เล่ม 2**. ภาพประกอบโดย สมชาย ปานประชา.

พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพมหานคร: มูลนิธิเด็ก, 2545. 116 หน้า.

เรื่องราววิถีชีวิตของหนูแหวนเด็กหญิงในชนบทที่ความเจริญกำลังเคลื่อนไปถึง หนูแหวนอยู่ในธรรมชาติที่บริสุทธิ์ เธอจะมีความสุขกับธรรมชาติที่เธออยู่ แต่แล้วความเจริญต่างๆ ที่หนูแหวนไม่ต้องการก็ได้แผ่มายังหมู่บ้านของเธอ คุณลุงที่เคยมีก็กลายเป็นถนน ทุ่งนาใกล้บ้านก็กลายเป็นหมู่บ้านจัดสรร ผึ้งควายที่เคยมีก็กลายเป็นรถบรรทุก แม้ธรรมชาติแวดล้อมจะเปลี่ยนไปแต่หนูแหวนคนเดิมก็ไม่เปลี่ยนแปลง เธอยังคงช่างคิดและมองโลกในแง่ดี

ปี พ.ศ. 2528

รางวัลดีเด่น

พิบูลศักดิ์ ละครพล. **วันเวลาแสนงาม – วันที่รุ่งทอสาย**. 2 เล่ม. ชุดวัยฝันวันเยาว์ 1 - 2.

ภาพประกอบโดย ประพิศพงศ์ มาลากุลฯ. กรุงเทพมหานคร: สุพันธ์, 2528. 326 หน้า.

เรื่องราวชีวิตของผู้เขียนในวัยเด็ก ซึ่งใช้ชีวิตอยู่ในชนบทแถบภาคเหนือ เป็นความหลังในวัยเยาว์ที่มีทั้งความสุข ความรัก ความขมขื่น ที่ได้ใช้ชีวิตอยู่กับธรรมชาติ ทุ่งดงาม มีอาหารการกินแบบธรรมชาติ รักใคร่ปรองดองกัน มีการผจญภัยกันแบบเด็กๆ อีกทั้งยังได้สอดแทรกความรู้ต่างๆ ของชาวชนบท ชนบธรรมเนียม ประเพณี การละเล่นต่างๆ ที่น่าสนใจ รวมทั้งมีเรื่องราวของความรักกับเพื่อนต่างเพศในวัยเยาว์ สะท้อนให้เห็นถึงมิตรภาพ กับเพื่อนในวัยเด็ก

รางวัลชมเชย

ว.วินิจฉัยกุล (นามแฝง). **บ้านพิลึก**. กรุงเทพมหานคร: ศิลปาบรรณาการ, 2528. 135 หน้า.

เรื่องราวของเกี้ยวเด็กหญิงวัย 10 ขวบ และครอบครัว เกี้ยวอาศัยอยู่กับพ่อแม่ ที่หมู่บ้านจัดสรรแห่งหนึ่ง ใครๆ หว่าครอบครัวนี้แปลก แต่บ้านของเกี้ยวชอบความเรียบง่าย ถึงแม้ว่าใครๆ ต่างมองว่าบ้านเกี้ยวพิลึก แต่แฝงไปด้วยความน่ารัก เกี้ยวไม่สบายใจที่ใครๆ ตั้งข้อสังเกตว่าบ้านนี้แปลกแต่ในที่สุดเกี้ยวก็รู้สึกภาคภูมิใจในครอบครัวของตน

เจตนาพร (นามแฝง). **ผจญภัยดินแดนมหัศจรรย์**. กรุงเทพมหานคร: ซีวิต, 2528. 136 หน้า.

เรื่องราวของแก่นเด็กพิการกำพร้าพ่อ และยังคงทำงานช่วยแม่ที่รับจ้าง เป็นลูกหาบแบกของให้นักท่องเที่ยว แก่นได้ไปพบกับแดนและแซมเด็กชาวกุ้งที่ไปเที่ยว อุทยานแห่งชาติภูกระดึง ในฐานะที่เป็นเด็กท้องถิ่นแก่นพาเพื่อนจากเมืองกุ้งเที่ยวชม ความงดงามที่มีในธรรมชาติของอุทยาน นอกจากได้พบความงดงามของธรรมชาติแล้ว แก่นและแดนยังต้องเสี่ยงภัยเพื่อช่วยชีวิตแซมที่ตกลงไปจากหน้าผา ทำให้แซมรู้สึกเป็นหนี้บุญคุณ ประทับใจในความดีของแก่น

อัศศิริ ธรรมโชติ. **โลกสีน้ำเงิน**. ภาพประกอบโดย PK GROUP. พิมพ์ครั้งที่ 6. กรุงเทพมหานคร : ต้นอ้อ 1999, 2543. 80 หน้า.

เรื่องราวเกี่ยวกับธรรมชาติวิทยาทางทะเล โดยผู้เขียนได้เล่าชีวิตของผู้เขียนสมัยที่ยังเป็นเด็กอยู่ในหมู่บ้านชายทะเลภาคใต้ ได้อธิบายและให้ความรู้ชีวิตความเป็นอยู่ที่น่าสนใจของสัตว์ทะเลแต่ละชนิด ความมหัศจรรย์ภายใต้ท้องทะเลรวมไปถึงพิษภัยที่น่ากลัวทางธรรมชาติ และยังได้สอดแทรกเรื่องบาปบุญคุณโทษ การเห็นอกเห็นใจ และการพึ่งพาอาศัยซึ่งกันและกัน สะท้อนให้เห็นความเมตตากรุณาที่คนควรมีสัตว์ ภายใต้การดำเนินชีวิตที่เรียบง่ายแต่เต็มไปด้วยความอบอุ่นของชุมชนชาวทะเล

ปี พ.ศ. 2529

รางวัลดีเด่น

ส.พุ่มสุวรรณ (นามแฝง). **บินสูดขอบฟ้า**. ภาพประกอบโดย จารุพงษ์ จันทรเพชร.

กรุงเทพมหานคร: บรรณกิจ, 2543. 110 หน้า.

เรื่องราวของอีกา 2 ตัวแห่งเกริงกาเวียบึงใหญ่แห่งขอบฟ้าทิศตะวันตก อีกาแก่และอีกาหนุ่มถูกจับมาขังไว้ด้วยกัน เริ่มแรกทั้งสองตัวไม่ถูกกันมีแต่ความไม่เข้าใจและขุ่นเคืองกัน แต่ต่อมามีไมตรีเกิดขึ้นอีกาทั้งสองต่างช่วยเหลือกันออกจากกรงขังเพื่อกลับไปสู่ถิ่นกำเนิดอันมีอิสรภาพที่ใฝ่หา การบินสูดขอบฟ้าจึงเริ่มต้นขึ้นและตามมาด้วยการผจญภัยต่างๆ มากมาย สุดท้ายอีกาแก่ต้องสละชีพเพื่อให้อีกาหนุ่มไปถึงเกริงกาเวียอย่างปลอดภัย

รางวัลชมเชย

ส.พุ่มสุวรรณ (นามแฝง). **คุณย่าผจญภัย**. ภาพประกอบโดย จารุพงษ์ จันทรเพชร.

กรุงเทพมหานคร: วัฒนาพานิช, 2529. 97 หน้า

เรื่องราวความรักของคุณย่าวัยเจ็ดสิบกว่ากับสัตว์เลี้ยง 5 ชนิด ได้แก่ แมวลายเสือหมาดำ ไก่ นกพิราบ และหนูนา คุณย่าสามารถเรียนรู้ภาษาสัตว์ทั้งห้า ต่อมาได้ใช้ประโยชน์

จากการพูดคุยกับสัตว์ช่วยชีวิตลูกหลานและช่วยหาสมบัติที่โจรนำไปซ่อน คุณย่าทนอยู่เฉยไม่ได้ เมื่อหลานถูกโจรจับตัวไป จึงต้องไปช่วยหลานพร้อมกับสัตว์เลี้ยงของคุณย่า และยังได้สั่งสอนให้โจรร้ายได้รู้สำนึกกลับใจเป็นคนดี

ทำนุ อ้นประเสริฐ. **ชีวิตบ้านนา**. กรุงเทพมหานคร: องค์การคำของคุรุสภา, 2529. 97 หน้า.

เรื่องราวความเป็นอยู่และชีวิตของเด็กชานาในครอบครัวที่อบอุ่น เต็มไปด้วยความรักและความเมตตาจากพ่อแม่หมู่ญาติและเพื่อนๆ ที่มีต่อกันและกัน อย่างจริงใจ อีกทั้งความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ซึ่งกันและกัน ท่ามกลางธรรมชาติอันงดงาม สุขสงบ ร่มเย็น คือ ท้องนา ทิวไร่ สัตว์นานาชนิด ชีวิตบ้านนาเป็นชีวิตที่เรียบง่ายแต่ละคนยึดมั่นในขนบธรรมเนียมและประเพณีอันดีงาม ตลอดจนความเชื่อที่บรรพบุรุษนับถือสืบต่อกันมา

วาวแพร (นามแฝง). **พรารแสงรุ่ง**. ภาพประกอบโดย กฤษณะ นพอภิรักษ์กุล. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพมหานคร: ฟ้าสี, 2536. 137 หน้า.

เรื่องราวของเด็กชายชาญ นักเรียนชั้นป.1 ได้แอบขโมยลูกสุนัขจากข้างรั้วของเพื่อนบ้านไปเลี้ยง แต่ต่อมาสำนักผีดจึงได้นำไปคืนเจ้าของบ้านซึ่งเป็นหญิงชราอยู่กับหลานสาวตาบอด 2 ข้าง ชื่อแสงรุ่ง ทำให้เด็กทั้งสองได้รู้จักสนิทสนมกัน พ่อแม่ของแสงรุ่งไปทำงานต่างประเทศและรอเวลาที่จะส่งแสงรุ่งเข้าเรียนในโรงเรียนสอนคนตาบอด ชาญส่งสารแสงรุ่งจึงได้มาเล่น และสละเวลามาสอนหนังสือและวิชาความรู้รอบตัวต่างๆ ให้แสงรุ่งในวันหยุด ชาญอยากให้แสงรุ่งมองเห็นเหมือนคนปกติถึงแม้จะต้องสละตาข้างหนึ่งให้แสงรุ่งเขาก็ยอม ซึ่งทำให้แสงรุ่งซาบซึ้งในความมีน้ำใจของเขาอย่างไม่เสื่อมคลาย

ปี พ.ศ. 2530

รางวัลดีเด่น

ประภัสสร เสวิกุล. **เด็กชายมะลิวัลย์**. ภาพประกอบโดย ปฐม พัววิมล. พิมพ์ครั้งที่ 8.

กรุงเทพมหานคร: ดอกหญ้า, 2538. 128 หน้า.

เรื่องราวสะท้อนชีวิตครอบครัวและสังคมไทยในอดีตช่วงหลังสงครามโลกครั้งที่ 2 ผ่านตัวละครชื่อเด็กชายมะลิ สื่อให้เห็นถึงชีวิตครอบครัวและสังคมไทยที่บอบช้ำจากพิษภัยของสงครามแต่จิตใจของผู้คนยังเข้มแข็ง เปี่ยมล้นด้วยน้ำใจ ชื่อสัตย์ มีคุณธรรมและหยิ่งทะนง

ในศักดิ์ศรีของตน เรื่องนี้สะท้อนให้เห็นถึงความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ซึ่งกันและกันในครอบครัวคนไทย
ในสมัยสงครามโลก

รางวัลชมเชย

ทำนุ อ้นประเสริฐ. **ชายแดน**. ภาพประกอบโดย ธีระพันธ์ ล้อไพบูลย์. กรุงเทพมหานคร:
สุวีริยาสาส์น, 2530. 151 หน้า.

เรื่องราววิถีชีวิตของเด็กชายหญิงคู่หนึ่งที่อยู่หมู่บ้านชายแดนระหว่างประเทศไทย
และกัมพูชา ในช่วงเวลาที่มีการสู้รบกันภายในประเทศอย่างรุนแรงเด็กทั้งสองได้เห็นถึง
ความโหดร้ายรุนแรงของสงคราม เด็กทั้งสองจึงมีความตั้งใจมุ่งมั่นในการเรียนเพื่อจะได้ทำงาน
ช่วยเหลือประชาชนที่เดือดร้อนและช่วยเหลือประเทศชาติ กำลังใจที่เด็กทั้งสองมีให้แก่กัน
ทำให้ทั้งคู่ประสบความสำเร็จดังที่ตั้งใจไว้ และในที่สุดก็ได้กลับมาทำงานร่วมกันที่บ้านเกิดของตน
เรื่องนี้สะท้อนให้เห็นถึงมิตรภาพที่มีให้แก่กันของคนทั้งสอง

วิธนา บุญยัง. **ใบไม้ร่วงในป่าใหญ่**. พิมพ์ครั้งที่ 6. กรุงเทพมหานคร: บ้านหนังสือ, 2543.
223 หน้า.

เรื่องราวของครอบครัวเล็กๆ ประกอบด้วยลุงหนุ่พ่อผู้เป็นพรานป่า ป่านิล และ
แก้วลูกชายที่กำลังเข้าสู่วัยหนุ่ม ทั้งสามคนได้อพยพเข้าไปปลูกกระท่อมอยู่ในป่าดงดิบ
เลี้ยงชีพด้วยการล่าสัตว์เป็นอาหารและเก็บของป่าขาย แต่แล้วก็มีเรื่องที่ทำให้ครอบครัวของลุงหนุ่
ต้องผกผันได้รับความเดือดร้อนจากการที่นายทุนร่วมมือกับเจ้าหน้าที่กรมป่าไม้
ปล่อยให้ไม้สัมปทานถางป่าตัดไม้ใหญ่ ลุงหนุ่ต้องต่อสู้พาคครอบครัวฝ่าวิกฤติที่นำกล้วต่างๆ
กับพวกข้าราชการที่ทุจริตในหน้าที่และนายทุน สะท้อนให้เห็นถึงความอดทนต่อสู้ฟันฝ่าอุปสรรค
ของลุงหนุ่ และปลูกฝังให้อุรักษ์ธรรมชาติ

วาวแพร (นามแฝง). **เพลงดวงดาว**. ภาพประกอบโดย ปฐมมา. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพมหานคร:
ผีเสื้อ, 2537. 165 หน้า.

เรื่องราวของเด็กหญิงที่กำลังทำร่ำแม่ตั้งแต่เล็กๆ อาศัยอยู่กับพ่อ เมื่อเข้าโรงเรียน
เธอต้องปรับตัวให้เข้ากับห้องเรียนและทุกสิ่งรอบข้าง เธอสร้างจินตนาการมีความคิดฝันและ

การเรียนรู้ โดยได้ความคิดมาจากครูและพ่อผู้ใจดี ทำให้เธอเป็นเด็กที่เข้าใจชีวิตและเป็นคนดี การที่เธอกำพร้าแม่ไม่ได้ทำให้เธอเป็นเด็กมีปมด้อย แต่กลับกลายเป็นการกระตุ้นให้เธอพยายามทำความดี เพื่อว่าสักครั้งเธอจะได้มีโอกาสพบแม่ที่อยู่บนสวรรค์

อัศศิริ ธรรมโชติ. **มหรกรรมในท้องทุ่ง**. ภาพประกอบโดย ลูกตาล. พิมพ์ครั้งที่ 5.

กรุงเทพมหานคร: มิ่งมิตร, 2543. 152 หน้า.

เรื่องราวเกี่ยวกับชีวิตครอบครัว สะท้อนให้เห็นถึงวิถีชีวิตความเป็นอยู่ ความมีน้ำใจของผู้คน วัฒนธรรม ประเพณี และการละเล่นพื้นบ้านของเด็กๆ ชาวไร่ชาวนา ในภาคกลาง โดยเด็กชายเพชรและเพื่อนๆ เป็นผู้ร่วมถ่ายทอดเรื่องราวเกี่ยวกับการก่อดั้งหรือการเล่นปลากัด การเที่ยวงานวัด ประเพณีการลงแขกเกี่ยวข้าว การเล่นแม่ศรี และมหรสพงานรื่นเริงต่างๆ ต่อมาเด็กๆ ต้องอพยพตามพ่อแม่ออกจากบ้านไร่เพราะหมู่บ้านจะจมอยู่ใต้น้ำถ้าเขื่อนบนภูเขาสร้างเสร็จ

ปี พ.ศ. 2531

รางวัลดีเด่น

มาลา คำจันทร์ (นามแฝง). **เขี้ยวเสือไฟ**. ภาพประกอบโดย ไพลิน แต่ตระกูล และจิรศักดิ์

จำปาเทศ. กรุงเทพมหานคร: กำแพง, 2531. 158 หน้า.

เรื่องราวลึกลับเกี่ยวกับความเชื่อและไสยศาสตร์ของแก๊งเหียนเด็กหญิงผู้มีความกล้าหาญ พ่อของเธอต้องสูญเสียขาไปข้างหนึ่งจากการออกล่าหาเขี้ยวเสือไฟ ซึ่งทุกคนต่างเชื่อว่าเขี้ยวเสือไฟเป็นของขลังสามารถป้องกันอันตรายทั้งปวงได้ และแก๊งเหียนก็ได้ครอบครองเขี้ยวเสือไฟนั้น วันหนึ่งเธอต้องเผชิญกับเสือร้ายที่เข้ามากัดคนและสัตว์เลี้ยงในหมู่บ้าน ซึ่งเป็นวันที่ทำให้เธอรู้ว่าแท้จริงแล้วสิ่งที่ทำให้เธอกล้าหาญนั้นคือ หัวใจไฟของเธอ ไม่ใช่เขี้ยวเสือไฟ

รางวัลชมเชย

ไมตรี ลิ้มปิชาติ. **ดอกเตอร์ครก**. ภาพประกอบโดย พงษ์พันธุ์ จิตาวิทย์. พิมพ์ครั้งที่ 6.

กรุงเทพมหานคร: บ้านไมตรี, 2543. 299 หน้า.

เรื่องราวการต่อสู้ชีวิตของหัวครกเด็กชายชาวใต้ ซึ่งเป็นลูกคนถีบสามล้อ เขาต้องทำงานตั้งแต่เล็กจนโตเพื่อหาเงินเรียนหนังสือ ต้องดิ้นรนต่อสู้ช่วยเหลือตัวเองทุกอย่าง แต่เขาก็มีความขยันหมั่นเพียรสามารถฟันฝ่าอุปสรรคเรียนหนังสือจบจนเป็นดอกเตอร์ได้

วรวแพร (นามแฝง). **เด็กชายจากดาวอื่น**. ภาพประกอบโดย กัลยาณี ปรัชญานุกภาพ.

พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพมหานคร: ผีเสื้อ, 2538. 288 หน้า.

เรื่องราวชีวิตของปานเด็กชายกำพร้าที่มีนิ้วมี 11 นิ้ว และมีปานสีแดงที่แก้มซ้าย และเด็กกำพร้าที่เป็นเด็กพิการที่อาศัยอยู่ในบ้านที่เรียกว่าสถานสงเคราะห์เด็ก มีเนื้อหาสะท้อนถึงสภาพชีวิตความเป็นอยู่ ปัญหา ความรู้สึกและความนึกคิดของเด็กกำพร้า เด็กพิการ ในสถานสงเคราะห์เด็ก พวกเขาต้องการความรัก ความอบอุ่น ความเมตตา และความจริงใจ จากผู้อื่น และสะท้อนให้เห็นถึงการยอมรับตนเองของปาน

ปี พ.ศ. 2532

รางวัลดีเด่น

มาลา คำจันทร์ (นามแฝง). **หุบเขากินคน**. ภาพประกอบโดย TON-OR GRAMMY GRAPHIC.

พิมพ์ครั้งที่ 8. กรุงเทพมหานคร: ต้นอ้อ แกรมมี่, 2540. 336 หน้า.

เรื่องราวการผจญภัยของลูกเสือ 5 คน ที่ไปออกค่ายพักแรมที่วัดร้างเก่าแก่ ได้พบร่องรอยที่เกี่ยวข้องในอดีตขณะปฏิบัติกิจกรรมสะกดรอย ลูกเสือทั้งห้าคนก้าวข้ามเครื่องเขาลงผ่านจุดตัดแห่งกาลเวลาไปสู่หุบเขากินคนในอาณาจักรวายุธาปุระในดินแดนเขมร พวกเขาทั้งห้าได้ร่วมผจญภัยในดินแดนแห่งนั้น สุดท้ายลูกเสือ 4 คนสามารถผ่านจุดแบ่งแห่งกาลเวลากลับมายังภพเดิมได้ แต่ยังเหลือเพื่อนคนหนึ่งซึ่งมีความผูกพันกับดินแดนแห่งนั้นไว้เบื้องหลัง เรื่องนี้สะท้อนให้เห็นถึงมิตรภาพระหว่างเพื่อน

รางวัลชมเชย

โชติ ศรีสุวรรณ. **ความภูมิใจของลอย**. ภาพประกอบโดย PK GROUP. กรุงเทพมหานคร:

ต้นอ้อ 1999, 2543. 102 หน้า.

เรื่องราวครอบครัวของลอยเด็กชายวัย 13 ปี ลอยไม่ได้เรียนต่อเพราะฐานะทางบ้านยากจนต้องออกมาช่วยพ่อแม่เลี้ยงเปิดในหมู่บ้าน เนื้อเรื่องสอดแทรกการดำเนินชีวิตและความเป็นอยู่ของชาวบ้านและเด็กๆ ในชนบทที่สนุกสนานกับการทำงานช่วยเหลือพ่อแม่ เรื่องนี้สะท้อนให้เห็นถึงความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่และความมีน้ำใจของผู้คนในชนบท

ดวงแก้ว กัลยาณ (นามแฝง). **มุกดากับสาหร่าย**. ภาพประกอบโดย TON-OR GRAMMY GRAPHIC. พิมพ์ครั้งที่ 4. กรุงเทพมหานคร: ต้นอ่อน แกรมมี่, 2540. 136 หน้า.

เรื่องราวที่สะท้อนชีวิตของเด็กหญิงสองคนที่มีครอบครัวแตกแยก เด็กน้อยทั้งสองต้องต่อสู้กับความยากจน และความหวาดหวั่น ความรักที่ได้จากปู่และย่าไม่สามารถทดแทนความรักที่ขาดหายไปจากพ่อ เมื่อย่าได้พามุกดากับสาหร่ายไปพบพ่อแท้ๆ แต่พ่อกลับจำลูกสาวทั้งสองไม่ได้ ต่อมาเด็กทั้งสองต้องไปอยู่กับแม่และพ่อเลี้ยง แต่อยู่ได้ไม่นานเด็กทั้งสองก็หนีกลับมาอยู่กับปู่และย่า

กนกวลี พจนปกรณ์ (นามแฝง). **เมฆสีเงิน**. ภาพประกอบโดย TON-OR GRAMMY GRAPHIC. พิมพ์ครั้งที่ 5. กรุงเทพมหานคร: ต้นอ่อน แกรมมี่, 2540. 85 หน้า.

เรื่องราวของปอยเด็กหญิงวัย 7 ขวบ ที่อาศัยอยู่กับป้า ตา และยาย เด็กหญิงไม่รู้ว่าใครคือพ่อของตน ปอยเฝ้าเพียรถามหาถึงพ่ออยู่เสมอแต่ก็ไม่เคยได้รายละเอียดใดๆ จนวันหนึ่งปอยได้รับรู้ว่าเธอเป็นลูกของน้ำสุเมธกับภรรยานอกสมรส น้ำสุเมธเป็นน้องชายของแม่ที่จริงๆ แล้วเป็นป้าของเธอ ส่วนแม่แท้ๆ ของปอยได้เสียชีวิตไปแล้วตั้งแต่ให้กำเนิดปอย ปอยดีใจที่มีพ่อแต่ก็ไม่ได้คิดที่จะอยู่กับพ่อและแม่เลี้ยงของเธอ ปอยขอเลือกที่จะอยู่กับป้า ตา และยายตามเดิม

ปี พ.ศ. 2534

รางวัลดีเด่น

ถวัลย์ มาศจรัส. **กระท่อมแสงตะวัน**. ภาพประกอบโดย TON-OR GRAMMY GRAPHIC.

พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพมหานคร: ต้นอ่อน แกรมมี่, 2539. 178 หน้า.

เรื่องราวของตะวันซึ่งเกิดมาในครอบครัวของช่างตีมีด พอเรียนจบภาคบังคับ ตะวัน ก็มีความมุ่งมั่นที่จะฝึกตีมีด ประสบการณ์และสิ่งแวดล้อมที่ฝังเข้าไปในสายเลือด และลมหายใจทุกวัน ทำให้ตะวันเรียนรู้อาชีพการตีมีดจากตาซึ่งเป็นครูคนแรกในชีวิตและเป็นแบบอย่างสำหรับการมีชีวิตอยู่ให้แก่เขาตลอดมา เมื่อตะวันเป็นช่างตีมีดที่มีชื่อเสียงเขายังคงรักษาอุดมการณ์และเอกลักษณ์ของช่างตีมีดอรัญญิกอย่างแท้จริงไว้เช่นผู้เป็นตาซึ่งล่วงลับไปแล้ว

รางวัลชมเชย

เชิณอักษร (นามแฝง). **ข้าวหน้าลาน**. ภาพประกอบโดย สิทธิพร พวงสุข. พิมพ์ครั้งที่ 2.

กรุงเทพมหานคร: หมึกจีน, 2542. 152 หน้า.

เรื่องราวชีวิตของพราวเด็กสาวที่เรียนจบม.6 แล้วตัดสินใจไม่เรียนต่อ แต่เลือกที่จะเข้ามาทำงานในกรุงเทพมหานคร เมื่อมาทำงานเธอต้องต่อสู้กับนายจ้างหน้าเลือดทุกวิถีทาง จนในที่สุดพราวก็ต้องออกจากโรงงานนั้น แล้วกลับไปช่วยงานโรงสีของชายที่เธอรัก เรื่องนี้สะท้อนให้เห็นถึงภาพของสังคมชนบทและสังคมของกรุงเทพฯ ซึ่งมีความแตกต่างกัน ไม่ว่าจะเป็นมลภาวะแวดล้อม ธรรมชาติต่างๆ และผู้คน อีกทั้งความหนักแน่นเด็ดเดี่ยวในจิตใจของเด็กสาว

กาญจนา นาคันนันทน์ (นามแฝง). **แม่...ได้ฝุ่นมาแล้ว**. ภาพประกอบโดย TON-OR GRAMMY

GRAPHIC. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพมหานคร: ดันอ้อ แกรมมี่, 2540. 120 หน้า.

เรื่องราวอิงเหตุการณ์จริงเมื่อครั้งที่จังหวัดชุมพรต้องเผชิญกับพายุไต้ฝุ่นเกย์ ครอบครัวยุคแรกได้เตรียมพร้อมในการต่อสู้เอาชีวิตรอดจากพายุไต้ฝุ่นได้ เพราะความไม่ประมาท สะท้อนให้เห็นความกตัญญูที่ลูกมีต่อพ่อแม่ ชีวิตการต่อสู้หลังภัยธรรมชาติ การมีชีวิตความเป็นอยู่อย่างมีคุณธรรมแม้ในสภาพยากไร้ และจิตวิญญาณของความเป็นครู

วีรญาณ์ เจริญโท. **ลูกชานา**. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพมหานคร: ไทยวัฒนาพานิช, 2535.

114 หน้า.

เรื่องราวที่ผู้เขียนถ่ายทอดภาพชีวิตครอบครัวชนบทของชานาในภาคกลาง วัฒนธรรมประเพณีไทยต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับการทำงาน ไม่ว่าจะเป็นการลงแขกเกี่ยวข้าว

งานวัด การละเล่นต่างๆ ความเปลี่ยนแปลงของชีวิตความเป็นอยู่ทั้งด้านเศรษฐกิจและสังคมของชาวนา สิ่งอำนวยความสะดวกต่างๆ ที่แพร่กระจายเข้าสู่สังคมชนบท อีกทั้งสะท้อนให้เห็นถึงความอดทนของผู้เขียนเองที่ไม่ย่อท้อต่อชีวิต

ปี พ.ศ. 2535

รางวัลดีเด่น

ว.วินิจฉัยกุล (นามแฝง). **ลินลาน่ารัก**. ภาพประกอบโดย สมบัติ คิ้วฮก. พิมพ์ครั้งที่ 4.

กรุงเทพมหานคร: ดอกหญ้า, 2538. 255 หน้า.

เรื่องราวของลินลาเด็กหญิงผู้น่ารัก ซึ่งกำพร้าทั้งพ่อและแม่จึงต้องมาอาศัยอยู่กับนางสาวที่เป็นคนเจ้าระเบียบ ด้วยอุปนิสัยของลินลาที่เป็นเด็กหญิงที่ร่าเริงสดใส มองโลกสวยงาม มองคนในแง่ดี มีความอดทนและมีความคิดที่จะทำให้ผู้อื่นเป็นสุข และทำให้ผู้คนที่อยู่รอบข้างที่สิ้นหวังกลับมีกำลังใจ มีความหวังและมองโลกสวยงามไปพร้อมกับเธอด้วย ลินลาจึงเป็นที่รักของทุกๆ คนที่ได้ใกล้ชิดเธอ

รางวัลชมเชย

บุญโชค เจียมวิริยะ. **เกิดแล้วต้องสู้**. พิมพ์ครั้งที่ 4 (แก้ไขและปรับปรุง). กรุงเทพมหานคร:

ต้นอ้อ แกรมมี่, 2540. 240 หน้า.

เรื่องราววิถีชีวิตของกล้า เหล็กเพชร เด็กชายวัยรุ่นคนหนึ่งที่เป็นทั้งนักเรียนและนักมวยตัวแทนของโรงเรียนที่ต้องเผชิญกับชีวิตหลากหลายรูปแบบ ทั้งในเวทีชีวิตและเวทีต่อสู้บนผืนผ้าใบในฐานะนักมวย เขาถูกครูบางคนและเพื่อนบางคนดูถูกเหยียดหยามย้ายศึกดีศรีอย่างไรมนุษยธรรม แต่ท่ามกลางความมืดมิดของชีวิตนั้นยังมีครูและเพื่อนบางคนคอยเป็นกำลังใจให้เขาสู้กับชีวิตต่อไป ทำให้เห็นถึงความอดทนของเด็กชาย

ชัมย์ภร แสงกระจ่าง. **บันทึกจากลูก(ผู้)ชาย**. ภาพประกอบโดย อุบลเดช พันธุ์เฟิง.

พิมพ์ครั้งที่ 6. กรุงเทพมหานคร: คมบาง, 2540. 152 หน้า.

เรื่องราวของเด็กชายผู้เล่าชีวิตในช่วงวัยรุ่น เดียวเป็นเด็กที่อยู่ในสภาพครอบครัวแตกแยก เขาอยู่กับแม่แต่เขาก็มีความรักความผูกพันให้กับพ่อ โดยการเขียนบันทึกเล่าชีวิตประจำวันและชีวิตในโรงเรียนของเขาให้พ่อได้อ่าน ช่วงชีวิตของเดี่ยวนั้นเป็นช่วงชีวิตที่ประสบปัญหาในด้านต่างๆ จนสุดท้ายปัญหาทุกอย่างที่เกิดขึ้นในชีวิตของเขาค่อยๆ คลายไปในทางที่ดี เดี่ยวสามารถสอบเข้าเรียนต่อมหาวิทยาลัยเชียงใหม่ได้ซึ่งเป็นเรื่องที่สร้างความยินดีให้กับคนรอบข้างของเขาเป็นอย่างมาก

แพรว จารุ (นามแฝง). **แผ่นหลังพ่อ**. พิมพ์ครั้งที่ 4. กรุงเทพมหานคร: ไทยวัฒนาพานิช, 2540.
158 หน้า.

เรื่องราวของครอบครัวหนึ่งที่สะท้อนให้เห็นถึงความรักและความรับผิดชอบของพ่อที่มีต่อลูก เนื้อหาสะท้อนให้เห็นว่าพ่อนั้นเป็นได้ทั้งพ่อและแม่ในคนๆ เดียว พ่อทำทุกอย่างเพื่อให้ลูกประสบความสำเร็จในชีวิต แม้ช่วงสุดท้ายของชีวิตพ่อก็ยังคงสั่งสอนลูกอยู่ และคำสอนของพ่อก็ยังคงอยู่ในใจของลูกๆ ทุกคนไปตลอดกาล

ปี พ.ศ. 2536

รางวัลดีเด่น (ไม่มีหนังสือที่สมควรได้รับรางวัล)

รางวัลชมเชย

อโศก ศรีสุวรรณ. **ในสวนปู้**. ภาพประกอบโดย ปัทมา ไชยะคำ. กรุงเทพมหานคร: สารคดี,
2535. 108 หน้า.

เรื่องราวที่ผู้เขียนนำเสนอชีวิตของเด็กชายในชนบทที่มีความผูกพันกับธรรมชาติ และสัตว์ตัวเล็กตัวน้อย ถ่ายทอดภาพชีวิตของผู้คนชนบทและให้สาระเกี่ยวกับชีวิตของสัตว์เล็กๆ อย่างกิ้งก่า กบ แมงมุม งูสิง กระรอก จิ้งเหลน นกต่างๆ เป็นต้น ซึ่งปัจจุบันกลับกลายเป็นสัตว์ที่พบเห็นได้ยาก เป็นเรื่องที่น่าสนใจที่สะท้อนให้เห็นถึงความเมตตาที่คนควรมีสัตว์

โชติ ศรีสุวรรณ. **ป่าไผ่ชายทุ่ง**. ภาพประกอบโดย ประภาศ ประกอบกิจ. กรุงเทพมหานคร:
ปลาตะเพียน, 2535. 89 หน้า.

เรื่องราวครอบครัวชนบทและชีวิตวัยเด็กของเด็กในชนบทที่เต็มไปด้วยความสุข ความสดใส อีสระเสรีที่แวดล้อมด้วยธรรมชาติที่บริสุทธิ์ในท้องทุ่งกว้าง หนองน้ำ เด็กๆ ในชนบท

มีจิตใจที่อ่อนโยน แต่ก็มีจิตใจที่เข้มแข็งที่จะต่อสู้ดิ้นรนกับชีวิต เรื่องนี้สะท้อนให้เห็นถึงความเชื่อเพื่อเผื่อแผ่ต่อกันและกันของชาวบ้านในชนบท

ยูง กมลเสวีรัตน์. **ฝันไว้ที่ปลายทาง**. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพมหานคร: สุวีริยาสาส์น, 2543.

240 หน้า.

เรื่องราววิถีชีวิตของคำจันเด็กชายวัย 12 ปี ที่ทุ่มเททั้งชีวิตเพื่อไปให้ถึงสิ่งที่วาดฝันไว้คือ การศึกษาต่อในระดับสูงแล้วทำงานหาเลี้ยงครอบครัว แม้ว่าเขาจะต้องพบกับอุปสรรคมากมาย แต่เขาไม่เคยยอมแพ้มีแต่ความอุตสาหะ เมื่อต้องผิดหวังเขาก็ยอมรับกับความเป็นจริงนั้นได้ และเนือหายังสอดแทรกความรู้เกี่ยวกับวิถีชีวิตที่เรียบง่าย ศิลปวัฒนธรรม และประเพณีต่างๆ การประดิษฐ์ของเล่น การละเล่นของชาวชนบท

ปี พ.ศ. 2537

รางวัลดีเด่น

โชติ ศรีสุวรรณ. **ดอกไม้บานที่เชิงภู**. ภาพประกอบโดย TON-OR GRAMMY GRAPHIC.

พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพมหานคร: ต้นอ่อน แกรมมี, 2540. 344 หน้า.

เรื่องราวเกี่ยวกับการอนุรักษ์ธรรมชาติของผู้คนในชุมชนหนองนกเขียน ซึ่งเคยอุดมสมบูรณ์ด้วยป่าดงพงไพรและสัตว์ป่า แต่ปัจจุบันตกอยู่ในสภาพใกล้เสื่อมโทรม มีกลุ่มนักเรียน ครู และเจ้าหน้าที่ป่าไม้ได้ร่วมมือกันจัดทำโครงการนกระเรียนคืนถิ่นเพื่อรณรงค์ให้ชาวบ้านเลิกล่าสัตว์ป่า แต่รักป่าและสัตว์ป่าแทน โครงการนี้ได้รับการตอบสนองจากชาวบ้าน ทุกคนต่างสมัครใจเลิกอาชีพจับสัตว์ป่าและหาของป่าขาย แล้วหันมาทำไร่นาเกษตรแผนใหม่แทน เรื่องนี้สะท้อนให้เห็นถึงความเมตตากรุณาที่เด็กๆ และผู้ใหญ่ทุกคนควรมีต่อสัตว์

รางวัลชมเชย

ส.พุ่มสุวรรณ (นามแฝง). **นักสืบนมสด**. ภาพประกอบโดย TON-OR GRAMMY GRAPHIC.

พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพมหานคร: ต้นอ่อน แกรมมี่, 2539. 116 หน้า.

เรื่องราวชีวิตและพฤติกรรมของสองพี่น้อง ป๋อมและปู้กที่มีจินตนาการตามแบบของเด็กๆ ที่จะเป็นนักสืบน้อย เด็กทั้งสองมีความน่ารัก มีพฤติกรรมที่ไร้เดียงสาและพฤติกรรมที่ชวนให้ผู้ใหญ่ติดตาม ในพฤติกรรมที่เด็กๆ แสดงออกมานั้นเต็มไปด้วยความมีน้ำใจและแฝงไว้ด้วยคุณธรรมมากมาย

เชิญอักษร (นามแฝง). **นิราศกระป๋อหล่อ**. ภาพประกอบโดย เมืองไทย บุศมาโร. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพมหานคร: หมึกจีน, 2540. 220 หน้า.

เรื่องราวของหญิงสาวคนไทยที่ได้ไปเที่ยวและเยี่ยมพี่ชายที่สหรัฐอเมริกา ตั้งแต่เริ่มต้นเดินทางไปเธอก็ต้องไปถึงช้ากว่ากำหนด และเมื่อไปถึงพี่ชายก็ไม่สามารถพาเธอเที่ยวได้เธอจำเป็นต้องไปเที่ยวกับเพื่อนของพี่ชาย ได้ไปเก็บเกี่ยวประสบการณ์ต่างๆ และได้เที่ยวไปในรัฐต่างๆ ทำให้เห็นถึงภูมิประเทศ ผู้คนที่มีความแตกต่าง ขนบธรรมเนียมประเพณี กฎหมาย วัฒนธรรม ระบบการศึกษา และยังได้รับความรักและความรู้สึกดีๆ มากมาย เรื่องนี้สะท้อนให้เห็นถึงความเชื่อมั่นในตนเองของหญิงสาว

ศรี เกศมณี. **ยายของเอื้อ**. ภาพประกอบโดย TON-OR GRAMMY GRAPHIC. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพมหานคร: ต้นอ่อน แกรมมี่, 2539. 159 หน้า.

เรื่องราวของยายอิมและเอื้อผู้เป็นหลานชาย เอื้ออยู่กับยายตั้งแต่เล็กๆ ได้รับความเอาใจใส่และให้ความรักจากยายทุกๆ อย่าง เมื่อเอื้อหลงผิดเพราะเพื่อนชักนำ ยายเฝ้าดูด้วยความเป็นห่วงและคอยช่วยเหลือหลานทุกอย่าง ทั้งยังคอยให้กำลังใจให้เอื้อต่อสู้กับปัญหาต่างๆ เมื่อเอื้อคิดกลับตัวเป็นเด็กดีได้ เรื่องนี้สะท้อนให้เห็นถึงความรักความเมตตาที่ยายมีให้ต่อหลาน

ปี พ.ศ. 2538

รางวัลดีเด่น

เชิญอักษร (นามแฝง). **สู่สายรุ้ง**. ภาพประกอบโดย ศิริพรรณ กุลประดิษฐ์. กรุงเทพมหานคร: หมึกจีน, 2537. 311 หน้า.

เรื่องราวของเด็กชายคนหนึ่งที่มีปัญหาส่วนตัวกับครอบครัวของเขา จนต้องเดินทางไปเรียนต่างประเทศ เด็กชายได้ไปอยู่กับอาของเขา ณ ที่นั่นทำให้เขามีขวัญ และกำลังใจพอเพียง เขาเริ่มต้นเผชิญชีวิตใหม่ในสิ่งแวดล้อมที่แปลกออกไปอย่างเข้มแข็งขึ้น จากความพยายามเอาตัวรอดในขั้นต้นนำมาซึ่งความสำเร็จเล็กๆ น้อยๆ ก่อนจะพาไปสู่ ความภาคภูมิใจที่มากขึ้น เรื่องนี้สะท้อนให้เห็นถึงความรักความอบอุ่นในครอบครัว ความขยันหมั่นเพียรของเด็กชาย

รางวัลชมเชย

อโศก ศรีสุวรรณ. **ทุ่งสลัปลี**. ภาพประกอบโดย วีระยุทธ เลิศสุตวิชัย. พิมพ์ครั้งที่ 3.

กรุงเทพมหานคร: ดอกหญ้า, 2539. 126 หน้า.

เรื่องราวของเด็กชายแห่งท้องทุ่ง 4 คน ได้แก่ เจ็ด บาง เหนียม และปอ ที่อยู่ในท้องทุ่งกว้างทางภาคเหนือที่อุดมสมบูรณ์ไปด้วยพืชพันธุ์ธัญญาหารและสัตว์ต่างๆ มีการล่าสัตว์มาเป็นอาหารตามวิถีชาวบ้าน เช่น ดักล่าตามพงหญ้า หนอง คลอง และในป่า โดยเด็กๆ ได้เรียนรู้วิธีตามแบบผู้ใหญ่จากการสังเกตวิธีการล่าสัตว์ที่มีเทคนิควิธีการและอาวุธ ในการล่าสัตว์ มีการผจญภัยไปในทุ่งกว้างที่มีแต่เรื่องตื่นเต้นสนุกสนาน

โกศล อนุสิม. **ผีเสื้อป่า**. ภาพประกอบโดย ยศนันท์ แยมเมือง. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพมหานคร:

ไทยวัฒนาพานิช, 2540. 152 หน้า.

เรื่องราวเกี่ยวกับความงดงามของธรรมชาติ ถ่ายทอดผ่านบุญสม จันทา และเพื่อนที่เติบโตมาท่ามกลางภูเขา ต่อมาบุญสมเข้ามาศึกษาต่อในเมืองหลวง ส่วนจันทายังอยู่ หมู่บ้านเดิม เมื่อบุญสมได้พาเพื่อนๆ มาเที่ยวชมความงามของธรรมชาติในภูเขา แล้วทุกคน ก็ได้ร่วมชมความงดงามของธรรมชาติด้วยกัน เมื่อทุกคนกลับไปแล้วยังเหลือเพียงจันทาที่อยู่คู่กับ ธรรมชาติอย่างเดียวดาย สะท้อนให้เห็นถึงมิตรภาพความรักความผูกพันระหว่างเพื่อน

วีรวัฒน์ กนกนุเคราะห์. **พิจิก**. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพมหานคร: ดอกหญ้า, 2539. 108 หน้า.

เรื่องราวของพลังแห่งจินตนาการในแนววิทยาศาสตร์ที่เข้มข้นตื่นเต้น แสดงถึงจินตนาการที่สะท้อนความเป็นไปได้อย่างแจ่มชัดตามหลักความจริงที่ว่า เมื่อความเจริญทางวัตถุมากขึ้นความเป็นมนุษย์จะน้อยลง แต่ถ้าหากมนุษย์รู้จักถนอมคุณค่า

ที่ดงามแห่งจิตใจของตนไว้แม้วัตถุจะเจริญไปเพียงใดก็ยอมพ่ายแพ้ เนื้อเรื่องเป็นการขับเคียงกันระหว่างพิกิจ “คนจริง” ที่เกิดมาพร้อมกับรอยสักรูปแมงป่องและมีอำนาจเหนือกองทัพแมงป่องที่มีพิษร้ายแรง กับเหล่าหุ่นยนต์ “คนจักร” ที่ร้ายกาจของมาเฟียแห่งโลกอนาคตที่จ้องทำลายโลก

ปี พ.ศ. 2539

รางวัลดีเด่น

อุดม วิเศษสาร. **บทเพลงแห่งนกกางเขน**. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพมหานคร: ดอกหญ้า, 2539.
184 หน้า.

เรื่องราวเกี่ยวกับการอนุรักษ์ธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม โดยเล่าเรื่องผ่านนกกางเขนที่อาศัยอยู่กับพ่อแม่ที่ต้นไทรใหญ่ชานเมือง เมื่อเกิดไฟไหม้เจ้านกกางเขนหนุ่มจึงบินหนีไปสู่ป่ากว้าง เพื่อแสวงหาความฝันและจินตนาการกับต้นไม้ สายน้ำ ชุนเขา ท้องทุ่งที่อุดมสมบูรณ์ การเดินทางเพื่อแสวงหาความหมายของชีวิตของเจ้านกกางเขนหนุ่มได้เริ่มขึ้นได้เรียนรู้ชีวิตจากธรรมชาติ และได้พบเห็นสิ่งสวยงามแต่ในความสวยงามนั้นยังมีความโหดร้ายและการทำลายธรรมชาติด้วยน้ำมือของมนุษย์

รางวัลชมเชย

พิษณุ ศุภ (นามแฝง). **บ้านสีขาว**. ภาพประกอบโดย พัดชา ศุภนิมิตร. พิมพ์ครั้งที่ 4.
กรุงเทพมหานคร: แพรวสำนักพิมพ์, 2541. 168 หน้า.

เรื่องราวของครอบครัวที่อบอุ่นมีพ่อ แม่ ลูก และญาติผู้ใหญ่อยู่ร่วมกันมิตรภาพ ความรักความผูกพันภายในครอบครัวและเพื่อนบ้านเป็นไปอย่างราบรื่นทุกคนในครอบครัวมีจิตใจอ่อนโยนและแผ่แผ่ความรักความเมตตาไปให้กับสัตว์ชนิดต่างๆ แสดงให้เห็นถึงสังคมเมืองที่กำลังเจริญเติบโต ตลอดจนธรรมชาติของสุนัขที่ต้องต่อสู้เพื่อให้ชีวิตอยู่รอด

ปี พ.ศ. 2540

รางวัลดีเด่น (ไม่มีหนังสือที่สมควรได้รับรางวัล)

รางวัลชมเชย

เจกชนม์ (นามแฝง). **เพื่อนกันตลอดกาล**. พิมพ์ครั้งที่ 7. กรุงเทพมหานคร: ดอกหญ้า, 2541.
241 หน้า.

เรื่องราวของกลุ่มวัยรุ่นที่ได้มาใช้ชีวิตร่วมกันจนทำให้เกิดมิตรภาพความรัก ความผูกพันระหว่างเพื่อน ทั้งๆ ที่พวกเขามาจากครอบครัวที่แตกต่างกันแต่พวกเขาก็มีความรัก ให้แก่กัน จนกลายเป็นเพื่อนที่รักและเข้าใจในตัวเพื่อนอย่างจริงใจ คอยปลอบโยนเพื่อนผู้ท้อแท้ สันหวังให้มีกำลังต่อสู้และก้าวเดินสู่เส้นทางที่ดี สะท้อนให้เห็นถึงความรักความผูกพัน และมิตรภาพระหว่างเพื่อน

พิชญ์ ศุภ (นามแฝง). **เรื่องเล่าจากดาวดวงหนึ่ง**. ภาพประกอบโดย พัดชา ศุภนิมิตร.
พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพมหานคร: แพรวยาวชน, 2544. 88 หน้า.

เรื่องราวที่ผู้เขียนชี้ให้เห็นถึงความคิด ความรัก ความรู้สึกและคำถาม เรื่องราวความขัดแย้ง ความไม่เข้าใจ ความละโมภ ความโง่ และสงครามบนดาวดวงหนึ่ง เรื่องนี้สะท้อนให้มนุษย์บนโลกได้ย้อนกลับมาคิดถึงตัวเอง โดยเล่าผ่านตัวละครที่เป็นเด็กสองคน ซึ่งมาพบกันบนดาวดวงหนึ่ง อีกทั้งสะท้อนให้เห็นถึงความไม่แก่ตัวในสังคม

ไพลิน รุ่งรัตน์ (นามแฝง). **อ่านหนังสือเล่มนี้เถอะ..ที่รัก**. ชิตชัย สง่ากุล. พิมพ์ครั้งที่ 3.
กรุงเทพมหานคร: คมบาง, 2542. 181 หน้า.

เรื่องราวเชิงจินตนาการ เน้นเรื่องการอ่านหนังสือและสะท้อนให้เห็นว่า การอ่านหนังสือให้ข้อคิด ปรัชญาการดำเนินชีวิต โดยผูกเรื่องให้มีตัวละครเป็นคนไม่ชอบ อ่านหนังสือ แต่เมื่อตนได้พบกับคนที่ถูกใจที่มีนิสัยรักการอ่านหนังสือ จึงต้องทำเป็นคนรักการอ่าน

เช่นกัน จนในที่สุดก็กลายเป็นนักอ่านและรักหนังสืออย่างจริงจัง เรื่องนี้สะท้อนให้เห็นถึงการรู้จักตนเอง รู้จักตัวตนที่แท้จริงของตนเอง การยอมรับตนเองที่ได้จากการอ่านหนังสือเล่มใน

ปี พ.ศ. 2541

รางวัลดีเด่น (ไม่มีหนังสือที่สมควรได้รับรางวัล)

รางวัลชมเชย

พนม นันทพฤกษ์ (นามแฝง). **ดงคนดี**. ภาพประกอบโดย สารานุกรมภาคใต้. กรุงเทพมหานคร: มิ่งมิตร, 2540. 104 หน้า.

เรื่องราวของแดงน้อยเด็กชายที่เติบโตในเมืองหลวง เขาและครอบครัวได้เดินทางไปเยี่ยมปู่และญาติผู้ใหญ่ที่ภาคใต้ เรื่องนี้สะท้อนให้เห็นถึงชีวิตครอบครัวชนบท การดำเนินชีวิต ประเพณี ขนบธรรมเนียม วัฒนธรรมต่างๆ ของชาวใต้ สิ่งแดงน้อยพบเห็นในหมู่บ้านไม่ว่าจะเป็นคน และการเล่านิทานพื้นบ้านล้วนเป็นสิ่งดีงาม เรื่องสำคัญที่สุดคือสิ่งที่เขาพบเห็นทำให้เขาประทับใจและอยากเป็นคนดี

ละเวง ปัญจสุนทร (นามแฝง). **บันทึกถึงวันพรุ่งนี้**. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพมหานคร: ดับเบิ้ลนายน์, 2542. 128 หน้า.

เรื่องราวที่เป็นบันทึกเชิงสารนิยายที่สะท้อนภาพของคำว่าครอบครัว ความรัก ความอบอุ่น ความหวังใยซึ่งกันและกันภายในครอบครัว ครอบครัวซึ่งเปรียบเสมือนจุดแรกในการที่จะหล่อหลอมบุคคลให้เป็นคนดี หากได้ผู้นำครอบครัวที่เข้มแข็งและอดทนก็สามารถพาครอบครัวฟันฝ่าอุปสรรคไปได้ สะท้อนให้เห็นถึงความเสียสละของผู้เป็นแม่ที่มีความหวังอยากให้ลูกเรียนหนังสือ มีอนาคตดี ๆ

นิพพานฯ (นามแฝง). **ผีเสื้อและดอกไม้**. ภาพประกอบโดย ช่าง มุลพินิจ. พิมพ์ครั้งที่ 15. กรุงเทพมหานคร: ผีเสื้อ, 2538. 276 หน้า.

เรื่องราวชีวิตครอบครัวและการต่อสู้ชีวิตของสุยัน เขาอาศัยอยู่กับพ่อและน้อง 2 คน พ่อทำงานหาเช้ากินค่ำ ความยากจนต้องทำให้เขาต้องตัดสินใจออกจากโรงเรียนมาขาย ไอคกรีมเพื่อจุนเจือครอบครัวและได้ส่งน้องๆ เรียน เขาได้เผชิญชีวิตในโลกกว้าง ได้เรียนรู้โลก เรียนรู้ชีวิตที่ไม่มีสอนในโรงเรียน สุยันเริ่มมีประสบการณ์ใหม่ๆ เริ่มจากการขายไอศกรีม และต่อมา เขาได้ทำอาชีพใหม่ซึ่งผิดกฎหมายและต้องเสี่ยงชีวิต แต่ด้วยความสำนึกที่ดั่งามเขาและเพื่อน จึงกลับใจมาทำอาชีพสุจริต สุยันจึงได้คิดหาอาชีพใหม่โดยการปลูกดอกไม้ขาย เรื่องนี้สะท้อนให้เห็นถึงความอดสูหะของเด็กหนุ่ม

โชติ ศรีสุวรรณ. **พระจันทร์ทรงกลด**. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพมหานคร: ต้นอ้อ 1999, 2542.

162 หน้า.

เรื่องราวที่สะท้อนให้เห็นมิตรภาพความรักความผูกพันระหว่างคนกับช้าง พร้อมทั้งสอดแทรกสาระในแง่มุมของการเผชิญสภาพการเปลี่ยนแปลง ทั้งด้านสังคม สิ่งแวดล้อม ระบบเศรษฐกิจที่ทำให้ทุกคนและสัตว์ต้องประสบชะตากรรมอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้

ปี พ.ศ. 2542

รางวัลดีเด่น (ไม่มีหนังสือที่สมควรได้รับรางวัล)

รางวัลชมเชย

จักรภัทร พงศ์ภัทระ. **พ่อ ขวาลูกชาย ซ้ายลูกสาว**. กรุงเทพมหานคร: ต้นอ้อ 1999, 2541.

199 หน้า.

เรื่องราวของครอบครัวสามพ่อลูกครอบครัวหนึ่ง ซึ่งเป็นครอบครัวตัวอย่าง ในสภาวะวิกฤตทางเศรษฐกิจ โดยนำแนวคิดเศรษฐกิจแบบพอเพียงมาช่วยแก้ปัญหา ประคับประคองครอบครัวจนสามารถสร้างฐานะให้ดีขึ้นได้ และยังได้เห็นถึงความรักความผูกพัน ความหวัง และการให้กำลังใจซึ่งกันและกันของพ่อ ลูกชาย และลูกสาว สะท้อนให้เห็นถึงความอดสูหะของผู้เป็นพ่อ

ภาณุมาศ ภูมิถาวร. **ไหมแม**. ภาพประกอบโดย เดือนรุ่งฟ้า เพ็ญไพสิฐ. กรุงเทพมหานคร:

ดอกหญ้า, 2541. 114 หน้า.

เรื่องราววิถีชีวิตของไหมแมเด็กสาวชาวม้ง ที่มีโอกาสได้เรียนหนังสือจนจบชั้น ป.6 แต่ไม่มีโอกาสได้เรียนต่อในระดับสูง แต่เธอก็ต้องการให้เด็กๆ ในหมู่บ้านมีความรู้

สามารถอ่านออกเขียนได้ เธอจึงอุทิศตนเป็นครูสอนหนังสือแก่เด็กๆ แสดงให้เห็นถึงความมีน้ำใจของไหมแม่

อุดม วิเศษสาร. **สายใยแห่งความรัก**. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพมหานคร: ดับเบิลยูเอช, 2543.
232 หน้า.

เรื่องราวความรักความผูกพันระหว่างคนกับเงือกหรือปลาพะยูนซึ่งเป็นสัตว์น้ำที่มีลักษณะคล้ายคลึงกับมนุษย์ แต่กำลังจะสูญหายไปจากท้องทะเล เพราะความรู้เท่าไม่ถึงการณ์และความเห็นแก่ได้ของคนส่วนน้อย กลับไม่ได้คิดถึงเรื่องความสมดุลทางธรรมชาติ และปัญหาการทำลายสิ่งแวดล้อม สะท้อนให้เห็นถึงการอนุรักษ์ธรรมชาติ และความเมตตากรุณาที่มนุษย์ควรมีต่อสัตว์

ปี พ.ศ. 2543

รางวัลดีเด่น (ไม่มีหนังสือที่สมควรได้รับรางวัล)

รางวัลชมเชย

อโศก ศรีสุวรรณ. **เกวียนเล่มสุดท้าย**. ภาพประกอบโดย วีระยุทธ เลิศสุดวิชัย.

กรุงเทพมหานคร: ดับเบิลยูเอช, 2542. 182 หน้า.

เรื่องราวที่สะท้อนให้เห็นภาพครอบครัวชนบทไทยในภาคเหนือที่มีการดำรงชีวิตอย่างเรียบง่าย มีความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ต่อกัน และมีคุณค่าด้วยภูมิปัญญาท้องถิ่น ถ่ายทอดผ่านครอบครัวของจอมที่มีความผูกพันกับเกวียนเป็นพิเศษ ซึ่งเกวียนเป็นพาหนะที่สำคัญในการเกษตร จอมแสดงให้เห็นถึงความสำคัญของเกวียน ถึงแม้ว่าจะมีความเจริญทางด้านเทคโนโลยีเข้ามาในชนบทก็ตาม จอมและครอบครัวได้พยายามรักษาเกวียนเล่มสุดท้ายของพวกเขาไว้

ชัยภร แสงกระจ่าง. **บ้านนี้มีรัก**. ภาพประกอบโดย นุกูล วิชัยดิษฐ์. กรุงเทพมหานคร: คมบาง, 2542. 142 หน้า.

เรื่องราวความรักความผูกพันในครอบครัวที่มีพ่อ แม่ และลูก 3 คน เมื่อเด็กๆ ทั้งสามมีเพื่อนใหม่ชื่อแสงจันทร์ พวกเขาได้รู้จักชีวิตอีกมุมหนึ่งที่แตกต่างจากความสุขสมบูรณ์พร้อมของตน เด็กทั้งสามมีความรักความห่วงใยและมีน้ำใจช่วยเหลือแสงจันทร์ที่เป็นเด็กกำพร้าพ่อ อยู่กับแม่ที่มีฐานะยากจนแต่กัดฟันสู้ทำมาหากินเพื่อเลี้ยงดูแสงจันทร์ การที่เด็กๆ ทั้งสามมีน้ำใจไม่ตรีแสดงให้เห็นถึงพื้นฐานความรักความผูกพันการอบรมดูแลภายในครอบครัวที่หล่อหลอมจิตใจของเด็กๆ

ปี พ.ศ. 2544

รางวัลดีเด่น

ชมัยภร แสงกระจ่าง. **คุณปู่แว่นตาโต**. ภาพประกอบโดย นุกูล วิชัยดิษฐ. กรุงเทพมหานคร: คมบาง, 2543. 200 หน้า.

เรื่องราวของคุณปู่วัยเกษียณกับเด็กอนุบาลและเด็กประถม 5 คน เด็กๆ นั้นน่ารักช่างซักถามและช่างสงสัย คุณปู่ผู้มีความคิดปะในหัวใจเป็นผู้นำเด็กๆ ไปทำกิจกรรมต่างๆ ที่ก่อให้เกิดการเรียนรู้และการอยู่ร่วมกันด้วยความรัก ความเมตตาอาทรกัน สะท้อนให้เห็นถึงความรักและความเมตตาของคุณปู่ที่มีให้กับเด็กๆ

รางวัลชมเชย

ปางบุญ (นามแฝง). **คนตัดไม้**. กรุงเทพมหานคร: ต้นอ่อน 1999, 2543. 208 หน้า.

เรื่องราวเกี่ยวกับการอนุรักษ์ธรรมชาติ ถ่ายทอดผ่านคำฉันท์ซึ่งเป็นคนตัดไม้ เนื้อหาสะท้อนให้เห็นถึงการตัดไม้ทำลายป่า คุณค่าของป่าไม้และโทษของการทำลายป่า ความผูกพันระหว่างมนุษย์กับธรรมชาติ ทำให้ผู้อ่านรักป่า ห่วงใยป่า ห่วงใยอนาคตของมวลมนุษยชาติ ปลูกฝังให้มนุษย์มีความเมตตากรุณา

ภาคผนวก ค.

รายชื่อหนังสือบันเทิงคดีสำหรับเด็กก่อนวัยรุ่นที่ได้รับรางวัลในการประกวดหนังสือดีเด่น
ในงานสัปดาห์หนังสือแห่งชาติ ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2521 – 2544 จำแนกตามผู้จัดทำ

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

รายชื่อหนังสือบันเทิงคดีสำหรับเด็กก่อนวัยรุ่นที่ได้รับรางวัลในการประกวดหนังสือดีเด่น
ในงานสัปดาห์หนังสือแห่งชาติ ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2521 – 2544 จำแนกตามผู้แต่ง

ผู้แต่งที่เป็นบุคคล

ผู้แต่งที่มีผลงานมากกว่า 1 ชื่อเรื่อง

ส.พุ่มสุวรรณ*

- คุณย่าผจญภัย
- นักสืบนมสด
- บินสุดขอบฟ้า
- ไม้ค่อมแควะ
- ลูกห่านโตน
- เขี้ยวवाद่วน

ชมัธยม แสงกระจ่าง/ไพลิน รุ่งรัตน์*

- คุณปู่แว่นตาโต
- บ้านที่กจากลูก(ผู้)ชาย
- บ้านนี้มีรัก
- อ่านหนังสือเล่มนี้เถอะ..ที่รัก

โชติ ศรีสุวรรณ

- ความภูมิใจของลอย
- ดอกไม้บานที่เชิงภู
- ป่าไหวชายทุ่ง
- พระจันทร์ทรงกลด

ทำนุ อ้นประเสริฐ

- กระท่อมน้อยกลางทุ่ง

- ชายแดน
- ชีวิตบ้านนา
- เพื่อนแท้

นิพนพานฯ/วาวแพร*

- เด็กชายจากดาวอื่น
- ผีเสื้อและดอกไม้
- พรราวแสงรุ่ง
- เพลงดวงดาว

มาลา คำจันทร์*

- เขี้ยวเสือไฟ
- ลูกป่า
- หมู่บ้านอาบจันทร์
- หุบเขากินคน

เชิญอักษร*

- ข้าวหน้าลาน
- นิราศกระป๋องหล่อ
- สู้สายรุ่ง

พนม นันทพฤกษ์*

- ดงคนดี
- เด็กชายชาวเล
- บองหลา

อโศก ศรีสุวรรณ

- เกวียนเล่มสุดท้าย
- ทุงสลัปสี
- ในสวนญี่ปุ่น

เจตนาพร*

- ผจญภัยดินแดนมหัศจรรย์
- หลุยส์, อีโก้ และเพื่อน

พิบูลศักดิ์ ละครพล

- ทุงหญ้าสีน้ำเงิน
- วันเวลาแสนงาม-วันที่รุ่งทอสาย

พิษณุ ศุภ.*

- บ้านสี่ขาว
- เรื่องเล่าจากดาวดวงหนึ่ง

มานพ แก้วสนิท

- ไข่นุ้ยไปโรงเรียน
- เด็กน้อยแห่งท้องทุ่ง

ว.วินิจชัยกุล*

- บ้านพิลึก
- ลินลาน่ารัก

อัศศิริ ธรรมโชติ

- มหกรรมในท้องทุ่ง
- โลกสีน้ำเงิน

อุดม วิเศษสาทร

- บทเพลงแห่งนกกาขะเขน
- สายใยแห่งความรัก

ผู้แต่งที่มีผลงาน 1 ชื่อเรื่อง

กนกวลี พจนปกรณ์*

- เมฆสีเงิน

กาญจนา นาคนนท์*

- แม่...ได้ฝุ่นมาแล้ว

โกศล อนุสิม

- ผีเสื้อป่า

จักรภัทร พงศ์ภัทร

- พ่อ ขวาลูกชาย ซ้ายลูกสาว

จำลอง ฝั่งชลจิตร

- ชน้าน้อยกลางทุ่งนา

เจนชนม์*

- เพื่อนกันตลอดกาล

ดวงแก้ว กัลยาณัม*

- มุกดาภิบาลทราย

ถวัลย์ มาศจรัส

- กระท่อมแสงตะวัน

เทพศิริ สุขโสภา

- บึงหญ้าป่าใหญ่

นิเวศน์ กันไทยราษฎร์

- จดหมายถึงลูก

บุญโชค เจียมวิริยะ

- เกิดแล้วต้องสู้

ประพิณ ออกเวหา

- เทียวไปในวันหยุด

ประภัสสร เสวิกุล

- เด็กชายมะลิวัลย์

ประสิทธิ์ มุสิกเกษม

- ชีวิตบ้านป่า

ปางบุญ*

- คนตัดไม้

แพรว จารุ*

- แผ่นหลังพ่อ

ภาณุมาศ ภูมิถาวร

- ไหมแม่

ไมตรี ลิมปชาติ

- ดอกเตอร์ครก

ยูร กมลเสวีรัตน์

- ผืนไร่ที่ปลายทาง

ละเวง ปัญจสุนทร*

- บันทึกถึงวันพุ่มนี้

วิธนา บุญยัง

- ไปไร่ร้างในป่าใหญ่

วิริยะ สิริสิงห

- ปลาวาฬของน้อย

วีรญาณ์ เจริญโท

- ลูกชาวนา

วีรวัฒน์ กนกนุเคราะห์

- พิชิก

ศรราวก*

- โลกของหนูแหวน (เล่ม 2)

ศรี เกศมณี

- ยายของเอื้อ

สีฟ้า*

- หัวใจดวงน้อย

สุวรรณี สุคนธา*

- สร้อยแสงแดง

โสภาค สุวรรณ*

- จดหมายถึงคุณยาย (ภาค 3)

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

---

* ชื่อผู้แต่งที่เป็นนามแฝง ดูนามจริงได้จากภาคผนวก ฎ หน้า 269
 รายชื่อหนังสือบันเทิงคดีสำหรับเด็กก่อนวัยรุ่นที่ได้รับรางวัลในการประกวดหนังสือดีเด่น
 ในงานสัปดาห์หนังสือแห่งชาติ ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2521 – 2544 จำแนกตาม
 ผู้จัดทำภาพประกอบ

ผู้จัดทำภาพประกอบ

เป็นบุคคล

มีผลงานมากกว่า 1 ชื่อเรื่อง

จารุพงษ์ จันทระเพชร

- คุณย่าผจญภัย
- บินสูดขอบฟ้า
- เขี้ยวขาด่วน

นุกูล วิชัยดิษฐ

- บ้านนี้มีรัก
- คุณปู่แว่นตาโต

พัดชา ศุภนิมิตร

- บ้านสี่ขาว
- เรื่องเล่าจากดาวดวงหนึ่ง

ไพโรจน์ ดาวประดับวงษ์

- กระท่อมน้อยกลางทุ่ง
- ปลาวาฬของน้อย

วีระยุทธ เลิศสุตวิชัย

- เกวียนเล่มสุดท้าย
- ทุ่งสลัปส์

มีผลงาน 1 ชื่อเรื่อง

กฤษณะ นพอภิรักษ์กุล

- พราวแสงรุ่ง

กัลยาณี ปรัชญาอนุภาพ

- เด็กชายจากดาวอื่น

กานต์

- เทียวไปในวันหยุด

กำชัย กรมทอง

- เด็กน้อยแห่งท้องทุ่ง

จินตนา

- ฆน้าน้อยกลางทุ่งนา

เฉลิม อัครกะพู่

- ทุ่งหญ้าสีน้ำเงิน

ชิตชัย สง่ากุล

- อ่านหนังสือเล่มนี้เถอะ..ที่รัก

ช่วง มูลพินิจ

- ฝีเสื้อและดอกไม้

เทพศิริ สุขโสภา

- บึงหญ้าป่าใหญ่

เดือนรุ่งฟ้า เพ็ญไพสิฐ

- ไหมแม่

ธานี ชินชูศักดิ์

- ชีวิตบ้านป่า

ธีระพันธ์ ลอไพบูลย์

- ชายแดน

นิรนาม

- เด็กชายชาวเล

ปฐุม พัววิมล

- เด็กชายมะลิวัลย์

ปฐุมมา

- เพลงดวงดาว

ปัทมยา ไชยะคำ

- ในสวนญี่ปุ่น

ประพิศพงศ์ มาลากุลฯ

- วันเวลาแสนงาม – วันที่รุ่งทอสาย

ประภาศ ประกอบกิจ

- ป่าไผ่ชายทุ่ง

พงษ์พันธุ์ จิตราวิทย์

- ดอกเตอร์ครก

ไพสิน แต่ตระกูลสุข และจිරศักดิ์ จำปาเทศ

- เขี้ยวเสือไฟ

มนตรี สังข์มุสิกานนท์

- บองหลา

เมืองไทย บุศมาโร

- นิราศกระป๋องหล่อ

ยศนันท์ แยมเมือง

- ผีเสื้อป่า

ลูกตาล

- มหกรรมในท้องทุ่ง

ศิริวรรณ กุลประดิษฐ์

- สู้สายรุ้ง

สมชาย ปานประชา

- โลกของหนูแหวน (เล่ม 2)

สมบัติ คิวฮก

- ลินลาน่ารัก

สารานุกรมภาคใต้

- ดงคนดี

สิทธิพร พวงสุข

- ข้าวหน้าลาน

อนุชา วงศ์มณีรัตน์

- หมู่บ้านอาบจันทร์

อุบลเดช พันธุ์เพ็ง

- บันทึกจากลูก(ผู้)ชาย

เป็นนิติบุคคล

มีผลงานมากกว่า 1 ชื่อเรื่อง

TON-OR GRAMMY GRAPHIC

- กระท่อมแสงตะวัน
- ดอกไม้บานที่เชิงภู
- นักสืบมสด
- มุกดาภิบาลสหาย
- เมฆสีเงิน
- แม่...ได้ฝุ่นมาแล้ว
- ยายของเอื้อ
- หุบเขากินคน

PK GROUP

- ความภูมิใจของลอย
- โลกสีน้ำเงิน

มีผลงาน 1 ชื่อเรื่อง

ควอลิตี้ กราฟฟิค

- จดหมายถึงคุณยาย (ภาค 3)

ไม่ระบุชื่อผู้จัดทำภาพประกอบ

- ไข่นุ้ยไปโรงเรียน
- จดหมายถึงลูก
- ชีวิตบ้านนา
- แผ่นหลังพ่อ
- ไม้ค่อมแคะ
- ผืนไร่ที่ปลายทาง
- พระจันทร์ทรงกลด
- เพื่อนแท้
- ลูกชาวนา
- ลูกป่า
- ลูกห่านโตน
- สร้อยแสงแดง

รายชื่อหนังสือบันเทิงคดีสำหรับเด็กก่อนวัยรุ่นที่ได้รับรางวัลในการประกวดหนังสือดีเด่น
ในงานสัปดาห์หนังสือแห่งชาติ ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2521 – 2544 จำแนกตามสำนักพิมพ์

สำนักพิมพ์ของรัฐบาล

องค์การค้ำของคุรุสภา

- ชีวิตบ้านนา

สำนักพิมพ์ของเอกชน

จัดพิมพ์มากกว่า 1 ชื่อเรื่อง

ต้นอ้อ แกรมมี

- กระทั่งแสงตะวัน

- เกิดแล้วต้องสู้

- จดหมายถึงลูก

- ดอกไม้บานที่เชิงภู

- นักสืบนมสด

- มุกดาภิเษกสหาย

- เมฆสีเงิน

- แม่...ได้ฝุ่นมาแล้ว

- ยายของเคื้อ

- ลูกป่า

- หุบเขากินคน

ดอกหญ้า

- เด็กชายมะลิวัลย์

- ทุ่งสลัปลี

- บทเพลงแห่งนกนางเขน

- พิฉิก

- เพื่อนกันตลอดกาล
- ลินลำนารัก
- สร้อยแสงแดง
- ไหมแม่

ไทยวัฒนาพานิช

- ไข่นุ้ยไปโรงเรียน
- ผีเสื้อป่า
- แผ่นหลังพ่อ
- ฝ้ายค่อมแคะ
- เพื่อนแท้
- ลูกชาวนา
- ลูกห่านโตน

ต้นอ้อ 1999

- คนตัดไม้
- ความภูมิใจของลอย
- พระจันทร์ทรงกลด
- พ่อ ขวาลูกชาย ซ้ายลูกสาว
- โลกสีน้ำเงิน

คมบาง

- คุณปู่แว่นตาโต
- บ้านที่จากลูก(ผู้)ชาย
- บ้านนี้มีรัก
- อ่านหนังสือเล่มนี้เถอะ..ที่รัก

ผีเสื้อ

- เด็กชายจากดาวอื่น
- ผีเสื้อและดอกไม้
- พรავแสงรุ่ง
- เพลงดวงดาว

มิ่งมิตร

- ดงคนดี
- เด็กชายชาวเล

- บองหลา
- มหกรรมในท้องทุ่ง

สุวีรียาสาน

- ชายแดน
- ชีวิตบ้านป่า
- ปลาวาฬของน้อย
- ผืนไร่ที่ปลายทาง

ดื่บเบิ้ลนายน์

- เกวียนเล่มสุดท้าย
- บ้านที่ถึงวันพรุ่งนี้
- สายใยแห่งความรัก

หมึกจีน

- ข้าวหน้าลาน
- นิราศกระป๋องหล่อ
- สู่สายรุ้ง

บรรณกิจ

- บินสูดขอบฟ้า
- เขี้ยวขาด่วน

แพรวสำนักพิมพ์

- ขนานน้อยกลางทุ่งนา
- บ้านสี่ขาว

วัฒนาพานิช

- คุณย่าผจญภัย
- เทียวไปในวันหยุด

จัดพิมพ์ 1 ชื่อเรื่อง

กอไผ่

- บึงหญ้าป่าใหญ่

กำแพง

- เขี้ยวเสือไฟ

ชมรมเด็ก

- กระท่อมน้อยกลางทุ่ง

ชีวิต

- ผจญภัยดินแดนมหัศจรรย์

ดวงตา

- หัวใจดวงน้อย

ดอกไม้

- ทุ่งหญ้าสีน้ำเงิน

ต้นอ้อ

- หมู่บ้านอาบจันทร์

บ้านไม้ตรี

- ดอกเตอร์ครอก

บ้านหนังสือ

- ไข่มุกร่วงในป่าใหญ่

บารุณศาสตร์

- จดหมายถึงคุณยาย (ภาค 3)

ปลาตะเพียน

- ป่าไผ่ชายทุ่ง

แพรวเยาวชน

- เรื่องเล่าจากดาวดวงหนึ่ง

มูลนิธิเด็ก

- โลกของหนูแหวน (เล่ม 2)

วลี

- หลุยส์, อีโก้ และเพื่อน

ศิลปาบรรณาคาร

- บ้านพิลึก

สารคดี

- ในสวนปู่

สุฝุ่น

- วันเวลาแสนงาม – วันที่รุ่งทอสาย (1-2)

เอส แอนด์ เค พับลิชชิ่ง

- เด็กน้อยแห่งท้องทุ่ง

ภาคผนวก ง.

ตารางรายชื่อหนังสือบันทึงคดีสำหรับเด็กก่อนวัยรุ่นที่ได้รับรางวัลในการประกวด
หนังสือดีเด่นในงานสัปดาห์หนังสือแห่งชาติ ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2521 – 2544
จำแนกตามเนื้อหา

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 23 รายชื่อหนังสือบันเทิงคดีสำหรับเด็กก่อนวัยรุ่นจำแนกตามเนื้อหา

เนื้อหา	ครอบครัว	ความรัก	ธรรมชาติ	ผจญภัย	ลึกลับ	วิถีชีวิต	วิทยาศาสตร์	สัตว์	อาชีพ
ชื่อเรื่อง	(28)	(12)	(9)	(3)	(1)	(20)	(1)	(3)	(1)
ชีวิตบ้านป่า	√								
ทุ่งหญ้าสีน้ำเงิน						√			
บึงหญ้าป่าใหญ่	√								
เด็กน้อยแห่งท้องทุ่ง	√								
ปลาวาฬของน้อย	√								
หมู่บ้านอาบจันทร์	√								
ไข่นุ้ยไปโรงเรียน						√			
สร้อยแสงแดง		√							
ขนานน้อยกลางทุ่งนา	√								
กระท่อมน้อยกลางทุ่ง	√								
เด็กชายชาวเล	√								
หัวใจดวงน้อย	√								
ลูกป่า		√							
จดหมายถึงลูก	√								
บองหลา	√								
เพื่อนแท้		√							
จดหมายถึงคุณยาย						√			
ลูกห่านโตน								√	
หลุยส์, อีโก้ และเพื่อน				√					

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

เนื้อหา	ครอบครัว	ความรัก	ธรรมชาติ	ผจญภัย	ลึกลับ	วิถีชีวิต	วิทยาศาสตร์	สัตว์	อาชีพ
ชื่อเรื่อง	(28)	(12)	(9)	(3)	(1)	(20)	(1)	(3)	(1)

เหยี่ยวขาวตัวน

✓

เที่ยวไปในวันหยุด

✓

ไม้ค่อมแคะ

✓

โลกของหนูแหวน (เล่ม 2)

✓

วันเวลาแสนงาม

✓

บ้านพิลึก

✓

ผจญภัยดินแดน

✓

โลกสีน้ำเงิน

✓

บินสุดขอบฟ้า

✓

คุณย่าผจญภัย

✓

ชีวิตบ้านนา

✓

พราวแสงรุ่ง

✓

เด็กชายมะลิวัลย์

✓

ชายแดน

✓

ใบไม้ร่วงในป่าใหญ่

✓

เพลงดวงดาว

✓

มหกรรมในท้องทุ่ง

✓

เหยี่ยวเสือไฟ

✓

ดอกเตอร์ครก

✓

เด็กชายจากดาวอื่น

✓

หุบเขากินคน

✓

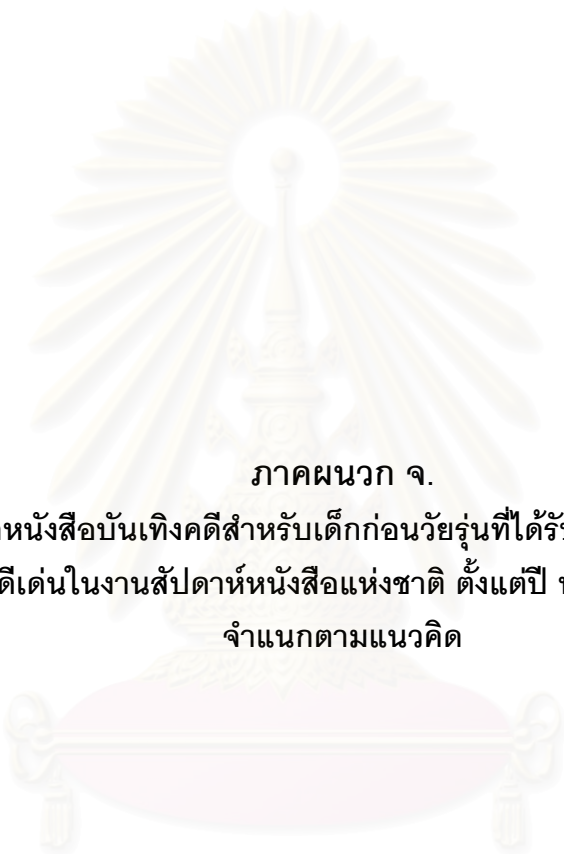
สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

เนื้อหา	ครอบครัว	ความรัก	ธรรมชาติ	ผจญภัย	ลึกลับ	วิถีชีวิต	วิทยาศาสตร์	สัตว์	อาชีพ
ชื่อเรื่อง	(28)	(12)	(9)	(3)	(1)	(20)	(1)	(3)	(1)
ความภูมิใจของลอย	✓								
มุกตลกกับสาหร่าย	✓								
เมฆสีเงิน	✓								
กระท่อมแสงตะวัน									✓
ข้าวหน้าลาน						✓			
แม่...ได้ฝุ่นมาแล้ว			✓						
ลูกชานา	✓								
ลินลาน่ารัก						✓			
เกิดแล้วต้องสู้						✓			
บันทึกจากลูก(ผู้)ชาย						✓			
แผ่นหลังพ่อ		✓							
ในสวนญี่ปุ่น								✓	
ป่าไหวชายทุ่ง	✓								
ฝันไว้ที่ปลายทาง						✓			
ดอกไม้บานที่เชิงภู			✓						
นักสืบนมสด						✓			
นิราศกระป๋องหล่อ						✓			
ยายของเอ็ด		✓							
สู่สายรุ้ง						✓			
ทุ่งสลับสี	✓								
ผีเสื้อป่า			✓						

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

เนื้อหา	ครอบครัว	ความรัก	ธรรมชาติ	ผจญภัย	ลึกลับ	วิถีชีวิต	วิทยาศาสตร์	สัตว์	อาชีพ
ชื่อเรื่อง	(28)	(12)	(9)	(3)	(1)	(20)	(1)	(3)	(1)
พิจิก							√		
บทเพลงแห่งนกนางเขน			√						
บ้านสีขาว	√								
เพื่อนกันตลอดกาล		√							
เรื่องเล่าจากดาวดวงหนึ่ง						√			
อ่านหนังสือเล่มนี้เถอะ..						√			
ดงคนดี	√								
บันทึกถึงวันพรุ่งนี้	√								
ผีเสื้อและดอกไม้	√								
พระจันทร์ทรงกลด		√							
พ่อ ขวาลูกชาย ซ้ายลูก	√								
ไหมแม่						√			
สายใยแห่งความรัก		√							
เกวียนเล่มสุดท้าย	√								
บ้านนี้มีรัก	√								
คุณปู่แว่นตาโต		√							
คนตัดไม้			√						

ภาคผนวก จ.

ตารางรายชื่อหนังสือบันทึงคดีสำหรับเด็กก่อนวัยรุ่นที่ได้รับรางวัลในการประกวด
หนังสือดีเด่นในงานสัปดาห์หนังสือแห่งชาติ ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2521 – 2544
จำแนกตามแนวคิด

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 24 รายชื่อหนังสือบันเทิงคดีสำหรับเด็กก่อนวัยรุ่นจำแนกตามแนวคิด

แนวคิด	การทำหน้าที่	การยอมรับตนเอง	ความกตัญญู	ความกล้าหาญ	ความเชื่อมั่นในตนเอง	ความเมตตากรุณา	ความรับผิดชอบ	ความวิริยะอุตสาหะ	ความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่	มิตรภาพ
ชื่อเรื่อง	(9)	(7)	(1)	(1)	(6)	(19)	(5)	(7)	(5)	(18)
ชีวิตบ้านป่า						√				
ทุ่งหญ้าสีน้ำเงิน					√					
บึงหญ้าป่าใหญ่										√
เด็กน้อยแห่งท้องทุ่ง						√				
ปลาวาฬของน้อย										√
หมู่บ้านอาบจันทร์										√
ไข่นุ้ยไปโรงเรียน	√									
สร้อยแสงแดง						√				
ขนานน้อยกลางทุ่งนา										√
กระท่อมน้อยกลางทุ่ง									√	
เด็กชายชาวเล					√					
หัวใจดวงน้อย		√								√
ลูกป่า										
จดหมายถึงลูก							√			
บองหลา	√									
เพื่อนแท้										√
จดหมายถึงคุณยาย										√
ลูกห่านโตน										√
หลุยส์, อีโก้ และเพื่อน										√
เหยี่ยวขาด่วน										√

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

แนวคิด	การทำความดี	การยอมรับตนเอง	ความกตัญญู	ความกล้าหาญ	ความเชื่อมั่นในตนเอง	ความเมตตากรุณา	ความรับผิดชอบ	ความวิริยะอุตสาหะ	ความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่	มิตรภาพ
ชื่อเรื่อง	(9)	(7)	(1)	(1)	(6)	(19)	(5)	(7)	(5)	(18)
เที่ยวไปในวันหยุด							✓			
ไปคอมพิวเตอร์							✓			
โลกของหนูแหวน	✓									
วันเวลาแสนงาม - วัน										✓
บ้านพิลึก		✓								
ผจญภัยดินแดน	✓									
โลกสีน้ำเงิน						✓				
บินสุดขอบฟ้า										✓
คุณย่าผจญภัย	✓									
ชีวิตบ้านนา									✓	
พราวแสงรุ่ง										✓
เด็กชายมะลิวัลย์									✓	
ชายแดน										✓
ใบไม้ร่วงในป่าใหญ่	✓									
เพลงดวงดาว	✓									
มหกรรมในห้องทุ่ง							✓			
เที่ยวเสือไฟ					✓					
ดอกเตอร์ครก								✓		
เด็กชายจากดาวอื่น		✓								
หุบเขากินคน										✓
ความภูมิใจของลอย									✓	

สถาบันวิทยบริการ

แนวคิด	การทำความดี	การยอมรับตนเอง	ความกตัญญู	ความกล้าหาญ	ความเชื่อมั่นในตนเอง	ความเมตตากรุณา	ความรับผิดชอบ	ความวิริยะอุตสาหะ	ความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่	มิตรภาพ
ชื่อเรื่อง	(9)	(7)	(1)	(1)	(6)	(19)	(5)	(7)	(5)	(18)
มุกตากับสาหร่าย		√								
เมฆสีเงิน		√								
กระท่อมแสงตะวัน					√					
ข้าวหน้าลาน					√					
แม่...ได้ฝันมาแล้ว			√							
ลูกชาวนา								√		
ลินลนารัก		√								
เกิดแล้วต้องสู้								√		
บันทึกจากลูก(ผู้)ชาย										√
แผ่นหลังพ่อ							√			
ในสวนญี่ปุ่น						√				
ป่าไผ่ชายทุ่ง									√	
ฝันไว้ที่ปลายทาง								√		
ดอกไม้บานที่เชิงภู						√				
นักสืบนมสด	√									
นิราศกระเป๋ากล้อ					√					
ยายของเจ๊อ						√				
คู่สายรุ่ง								√		
ทุ่งสลบี่						√				
ผีเสื้อป่า										√
พิจิก						√				
บทเพลงแห่งนกกาขงเขน						√				

แนวคิด	การทำความดี	การยอมรับตนเอง	ความกตัญญู	ความกล้าหาญ	ความเชื่อมั่นในตนเอง	ความเมตตากรุณา	ความรับผิดชอบ	ความวิริยะอุตสาหะ	ความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่	มิตรภาพ
ชื่อเรื่อง	(9)	(7)	(1)	(1)	(6)	(19)	(5)	(7)	(5)	(18)
บ้านสีขาว						√				
เพื่อนกันตลอดกาล										√
เรื่องเล่าจากดาวดวง						√				
อ่านหนังสือเล่มนี้		√								
ดงคนดี	√									
บันทึกถึงวันพุ่มนี้						√				
ผีเสื้อและดอกไม้								√		
พระจันทร์ทรงกลด										√
พ่อ ขวาลูกชาย ซ้าย								√		
ไหมแม่						√				
สายใยแห่งความรัก						√				
เกวียนเล่มสุดท้าย					√					
บ้านนี้มีรัก										√
คุณปู่แว่นตาโต						√				
คนตัดไม้									√	

สถาบันวิทยบริการ
 าลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ภาคผนวก จ.

ตารางรายชื่อหนังสือบันทึงคดีสำหรับเด็กก่อนวัยรุ่นที่ได้รับรางวัลในการประกวด
หนังสือดีเด่นในงานสัปดาห์หนังสือแห่งชาติ ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2521 – 2544
จำแนกตามตัวละคร

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 25 รายชื่อหนังสือบันเทิงคดีสำหรับเด็กก่อนวัยรุ่นจำแนกตามประเภทของตัวละคร

ชื่อเรื่อง	ประเภทของตัวละคร				คน (70)			สัตว์ (7)		อื่นๆ (1)
	เพศชาย (53)	เพศหญิง (17)	กระต่าย (1)	ไก่ (1)	นก (3)	สุนัข (1)	ฟาน (1)	ต้นไม้		
ชีวิตบ้านป่า	✓									
ทุ่งหญ้าสีน้ำเงิน	✓									
ปิงหญ้าป่าใหญ่	✓									
เด็กน้อยแห่งท้องทุ่ง	✓									
ปลาวาฬของน้อย	✓									
หมู่บ้านอาบจันทร์	✓									
ไข่น้อยไปโรงเรียน	✓									
สร้อยแสงแดง								✓		
ข่าน้อยกลางทุ่งนา	✓									
กระท่อมน้อยกลางทุ่ง	✓									
เด็กชายชาวเล	✓									
หัวใจดวงน้อย			✓							
ลูกป่า	✓									
จดหมายถึงลูก	✓									
บองหลา	✓									
เพื่อนแท้								✓		
จดหมายถึงคุณยาย (ภาค 3)			✓							

ประเภทของตัวละคร	คน (70)		สัตว์ (7)				อื่นๆ (1)	
	เพศชาย (53)	เพศหญิง (17)	กระต่าย (1)	ไก่ (1)	นก (3)	สุนัข (1)	ห่าน (1)	ต้นไม้
ลูกห่านโตน							√	
หลุยส์, อีโก้ และเพื่อน	√							
เหยี่ยวขาด้วน					√			
เที่ยวไปในวันหยุด	√							
ไม้ค่อมแคระ								√
โลกของหนูแหวน (เล่ม 2)		√						
วันเวลาแสนงาม - วันที่รุ่งทอสาย	√							
บ้านพิลึก		√						
ผจญภัยดินแดนมหัศจรรย์	√							
โลกสีน้ำเงิน	√							
บินสุดขอบฟ้า								√
คุณย่าผจญภัย		√						
ชีวิตบ้านนา	√							
พราวแสงรุ่ง	√							
เด็กชายมะลิวัลย์	√							
ชายแดน	√							
ใบไม้ร่วงในป่าใหญ่	√							
เพลงดวงดาว								√

สถาบันวิทยบริการ
 ภาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ประเภทของตัวละคร	คน (70)				สัตว์ (7)			อื่นๆ (1)
	เพศชาย (53)	เพศหญิง (17)	กระต่าย (1)	ไก่ (1)	นก (3)	สุนัข (1)	ห่าน (1)	ต้นไม้
มหกรรมในท้องทุ่ง	✓							
เขี้ยวเสือไฟ		✓						
ดอกเตอร์ครก	✓							
เด็กชายจากดาวอื่น	✓							
หุบเขากินคน	✓							
ความภูมิใจของลอย	✓							
มุกตลกกับสาหร่าย		✓						
แม่มสีเงิน		✓						
กระท่อมแสงตะวัน	✓							
ข้าวหน้าลาน		✓						
แม่...ได้ฝุ่นมาแล้ว		✓						
ลูกชานา		✓						
ลินลาน่ารัก		✓						
เกิดแล้วต้องสู้	✓							
บันทึกจากลูก(ผู้)ชาย	✓							
แผ่นหลังพ่อ	✓							
ในสวนญี่ปุ่น	✓							
ป่าไผ่ชายทุ่ง	✓							
ฝันไว้ที่ปลายทาง	✓							

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ประเภทของตัวละคร	คน (70)				สัตว์ (7)			อื่นๆ (1)
	เพศชาย (53)	เพศหญิง (17)	กระต่าย (1)	ไก่ (1)	นก (3)	สุนัข (1)	ห่าน (1)	ต้นไม้
ดอกไม้บานที่เชิงภู	✓							
นักสืบนมสด	✓							
นิราศกระป๋องหล่อ		✓						
ยายของเอื้อ		✓						
คู่สายรุ่ง	✓							
ทุ่งสลบสี	✓							
ผีเสื้อป่า	✓							
พิจิก	✓							
บทเพลงแห่งนกกางเขน					✓			
บ้านสี่ขาว						✓		
เพื่อนกันตลอดกาล	✓							
เรื่องเล่าจากดาวดวงหนึ่ง	✓							
อ่านหนังสือเล่มนี้เถอะ..ที่รัก	✓							
ดวงคนดี	✓							
บันทึกถึงวันพรุ่งนี้	✓							
ผีเสื้อและดอกไม้	✓							
พระจันทร์ทรงกลด	✓							
พ่อ ขวาลูกชาย ซ้ายลูกสาว	✓							

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ประเภทของตัวละคร	คน (70)				สัตว์ (7)			อื่นๆ (1)
	เพศชาย (53)	เพศหญิง (17)	กระต่าย (1)	ไก่ (1)	นก (3)	สุนัข (1)	ห่าน (1)	ต้นไม้
ไหมแม่		√						
สายใยแห่งความรัก	√							
เกวียนเล่มสุดท้าย	√							
บ้านนี้มีรัก		√						
คุณปู่แว่นตาโต	√							
คนตัดไม้	√							

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 26 รายชื่อหนังสือบันเทิงคดีสำหรับเด็กก่อนวัยรุ่นจำแนกตามอายุของตัวละคร

แนวคิด	3-5 ปี	6-11 ปี	12-14 ปี	15-17 ปี	18 ปี ขึ้นไป
ชื่อเรื่อง	(1)	(15)	(26)	(6)	(22)
ชีวิตบ้านป่า			√		
ทุ่งหญ้าสีน้ำเงิน			√		
บึงหญ้าป่าใหญ่			√		
เด็กน้อยแห่งท้องทุ่ง			√		
ปลาวาฬของน้อย		√			
หมู่บ้านอาบจันทร์			√		
ไข่น้อยไปโรงเรียน		√			
ขนานน้อยกลางทุ่งนา			√		
กระท่อมน้อยกลางทุ่ง		√			
เด็กชายชาวเล			√		
หัวใจดวงน้อย	√				
ลูกป่า				√	
จดหมายถึงลูก					√
บองหลา		√			
จดหมายถึงคุณยาย			√		
หลุยส์, อีโก้ และเพื่อน			√		
เที่ยวไปในวันหยุด				√	
โลกของหนูแหวน (เล่ม 2)		√			
วันเวลาแสนงาม – วันที่				√	
บ้านพิลึก		√			
ผจญภัยดินแดนมหัศจรรย์			√		
โลกสีน้ำเงิน			√		
คุณย่าผจญภัย					√
ชีวิตบ้านนา		√			
พราวแสงรุ่ง		√			
เด็กชายมะลิวัลย์					√
ชายแดน					√
ใบไม้ร่วงในป่าใหญ่					√
เพลงดวงดาว		√			
มหกรรมในท้องทุ่ง		√			
เจ็ยวเสื่อไฟ			√		
ดอกเตอร์ครก					√
เด็กชายจากดาวอื่น		√			
หุบเขากินคน				√	
ความภูมิใจของลอย			√		

แนวคิด	3-5 ปี	6-11 ปี	12-14 ปี	15-17 ปี	18 ปีขึ้นไป
ชื่อเรื่อง	(1)	(15)	(26)	(6)	(22)
มุกดาภิเษก		✓			
เมษสี่เงิน		✓			
กระท่อมแสงตะวัน					✓
ข้าวหน้าลาน					✓
แม่...ได้ผู้เฒ่าแล้ว					✓
ลูกชานา					✓
ลินลาน่ารัก			✓		
เกิดแล้วต้องสู้				✓	
บันทึกจากลูก(ผู้)ชาย					✓
แผ่นดินหลังพ่อ					✓
ในสวนปู่			✓		
ป่าไผ่ชายทุ่ง			✓		
ฝันไว้ที่ปลายทาง			✓		
ดอกไม้บานที่เชิงภู			✓		
นักสู้บนมรสุม			✓		
นิราศกระป๋องหล่อ					✓
ยายของเชื้อ					✓
สู่สายรุ้ง			✓		
ทุ่งสลัปสี่			✓		
ผีเสื้อป่า					✓
พิจิก					✓
เพื่อนกันตลอดกาล					✓
เรื่องเล่าจากดาวดวงหนึ่ง			✓		
อ่านหนังสือเล่มนี้เถอะ...ที่					✓
ดวงคนดี		✓			
บันทึกถึงวันพรุ่งนี้					✓
ผีเสื้อและดอกไม้			✓		
พระจันทร์ทรงกลด				✓	
พ่อ ขวาลูกชาย ซ้ายลูกสาว					✓
ไหมแม่			✓		
สายใยแห่งความรัก			✓		
เกวียนเล่มสุดท้าย			✓		
บ้านนี้มีรัก		✓			
คุณปู่แฉ่งตาโต					✓
คนตัดไม้					✓

ตารางที่ 27 รายชื่อหนังสือบันเทิงคดีสำหรับเด็กก่อนวัยรุ่นจำแนกตามสถานภาพของตัวละคร

สถานภาพของตัว	กำพร้า (17)	มีครอบครัว (50)	ครอบครัวแตกแยก (3)
ละคร ชื่อเรื่อง	กำพร้าบิดา (5) กำพร้ามารดา (6) กำพร้าทั้งบิดาและมารดา (6) มีบิดามารดาโดยสายเลือด (48) มีบิดามารดาบุญธรรม (2)		
ชีวิตบ้านป่า		✓	
ทุ่งหญ้าสีน้ำเงิน	✓		
บึงหญ้าป่าใหญ่		✓	
เด็กน้อยแห่งท้องทุ่ง		✓	
ปลาวาฬของน้อย		✓	
หมู่บ้านอาบจันทร์		✓	
ไชนีย์ไปโรงเรียน		✓	
ขนานน้อยกลางทุ่งนา		✓	
กระท่อมน้อยกลางทุ่ง		✓	
เด็กชายชาวเล		✓	
หัวใจดวงน้อย			✓
ลูกป่า		✓	
จดหมายถึงลูก		✓	
บองหลา		✓	
จดหมายถึงคุณยาย (ภาค 3)		✓	
หุลยส์, อีโก้ และเพื่อน			✓
เที่ยวไปในวันหยุด		✓	
โลกของหนูแหวน (เล่ม 2)		✓	
วันเวลาแสนงาม - วันที่รุ่งทอสาย	✓		
บ้านพิลึก		✓	

สถานที่	ภาพของตัว	คำพรั้า (17)	มีครอบครัว (50)	ครอบครัวแตกแยก (3)
ละคร	ชื่อเรื่อง	คำพรั้าบิดา (5) คำพรั้ามารดา (6) คำพรั้าทั้งบิดาและมารดา (6) มีบิดามารดาโดยสายเลือด (48) มีบิดามารดาบุญธรรม (2)		
	ผจญภัยดินแดนมหัศจรรย์	√		
	โลกสีน้ำเงิน		√	
	คุณย่าผจญภัย		√	
	ชีวิตบ้านนา		√	
	พราวแสงรุ่ง		√	
	เด็กชายมะลิวัลย์		√	
	ชายแดน		√	
	ใบไม้ร่วงในป่าใหญ่		√	
	เพลงดวงดาว	√		
	มหรรรรมในห้องหุ้ง		√	
	เขี้ยวเสือไฟ		√	
	ดอกเตอร์ครก		√	
	เด็กชายจากดาวอื่น		√	
	หุบเขากินคน		√	
	ความภูมิใจของลอย		√	
	มุกดาภิบาลสาหร่าย			√
	เมฆสีเงิน	√		
	กระท่อมแสงตะวัน		√	
	ข้าวหน้าลาน		√	
	แม่...ได้ฝุ่นมาแล้ว		√	
	ลูกชานา		√	

สถาบันวิทยบริการ
 ภาควิชาภาษาไทย

สถานที่	จำนวนภาพของตัว	คำพรา (17)	มีครอบครัว (50)	ครอบครัวแตกแยก (3)
ละคร	ชื่อเรื่อง	คำพราบิดา (5) คำพรามารดา (6) คำพราทั้งบิดาและมารดา (6) มีบิดามารดาโดยสายเลือด (48) มีบิดามารดาบุญธรรม (2)		
	ลินลนาน่ารัก		✓	
	เกิดแล้วต้องสู้		✓	
	บันทึกจากลูก(ผู้)ชาย			✓
	แผ่นหลังพ่อ			✓
	ในสวนปู่			✓
	ป่าไผ่ชายทุ่ง			✓
	ฝันไว้ที่ปลายทาง	✓		✓
	ดอกไม้บานที่เชิงภู			✓
	นักสืบนมสด			✓
	นิราศกระป๋องหล่อ			✓
	ยายของเชื้อ			✓
	คู่สายรุ่ง			✓
	ทุ่งสลบสี			✓
	ผีเสื้อป่า			✓
	พิจิก	✓		
	เพื่อนกันตลอดกาล	✓		
	เรื่องเล่าจากดาวดวงหนึ่ง		✓	
	อ่านหนังสือเล่มนี้เถอะ..พี่รัก			✓
	ดวงคนดี			✓
	บันทึกถึงวันพรุ่งนี้	✓		

สถานภาพของตัว	กำพร้าว้า (17)	มีครอบครัว (50)	ครอบครัวแตกแยก (3)
ละคร ชื่อเรื่อง	กำพร้าว้าบิดา (5) กำพร้าว้ามารดา (6) กำพร้าว้าทั้งบิดาและมารดา (6) มีบิดามารดาโดยสายเลือด (48) มีบิดามารดาบุญธรรม (2)		
ผีเสื้อและดอกไม้	✓		
พระจันทร์ทองกลด	✓		
พ่อ ขวาลูกชาย ซ้ายลูกสาว		✓	
ไหมแม่			✓
สายใยแห่งความรัก		✓	
เกวียนเล่มสุดท้าย		✓	
บ้านนี้มีรัก		✓	
คุณปู่แวนตาโต		✓	
คนตัดไม้		✓	

ตารางที่ 28 รายชื่อหนังสือบันเทิงคดีสำหรับเด็กก่อนวัยรุ่นจำแนกตามการศึกษาของตัวละคร

ชื่อเรื่อง	การศึกษาของตัวละคร		มีการศึกษา (63)			ไม่ปรากฏข้อมูลการศึกษา
	อนุบาล (2)	ประถมศึกษา (29)	มัธยมศึกษาตอนต้น (16)	มัธยมศึกษาตอนปลาย (3)	อุดมศึกษา (13)	(7)
ชีวิตบ้านป่า		√				
ทุ่งหญ้าสีน้ำเงิน			√			
บึงหญ้าป่าใหญ่			√			
เด็กน้อยแห่งท้องทุ่ง						√
ปลาวาฬของน้อย		√				
หมู่บ้านอาบจันทร์		√				
ไข่นุ้ยไปโรงเรียน		√				
ขนานน้อยกลางทุ่งนา		√				
กระท่อมน้อยกลางทุ่ง						√
เด็กชายชาวเล		√				
หัวใจดวงน้อย	√					
ลูกป่า			√			
จดหมายถึงลูก					√	
บองหลา		√				
จดหมายถึงคุณยาย (ภาค 3)		√				
หุลยส์, อีโก้ และเพื่อน			√			
เที่ยวไปในวันหยุด			√			
โลกของหนูแหวน (เล่ม 2)		√				
วันเวลาแสนงาม - วันที่รุ่งทอสาย			√			
บ้านพิลึก		√				

การศึกษษของตัวละคร	มีการศึกษา (63)					ไม่ปรากฏข้อมูลการศึกษา
	อนุบาล (2)	ประถมศึกษา (29)	มัธยมศึกษาตอนต้น (16)	มัธยมศึกษาตอนปลาย (3)	อุดมศึกษา (13)	(7)
ชื่อเรื่อง						
ผจญภัยดินแดนมหัศจรรย์		√				
โลกสีน้ำเงิน			√			
คุณยายผจญภัย						√
ชีวิตบ้านนา		√				
พราวแสงรุ่ง		√				
เด็กชายมะลิวัลย์				√		
ชายแดน					√	
ใบไม้ร่วงในป่าใหญ่						√
เพลงดวงดาว	√					
มหกรรมในห้องหุ่่ง		√				
เที่ยวเสื่อไฟ		√				
ดอกเตอร์ครก					√	
เด็กชายจากดาวอื่น		√				
หุบเขากินคน				√		
ความภูมิใจของลอย		√				
มุกดาภิ๋บสานร้าย		√				
เมฆสีเงิน		√				
กระท่อมแสงตะวัน		√				
ข้าวหน้าลาน				√		
แม่...ได้ฝุ่นมาแล้ว					√	
ลูกชาวนา					√	

ชื่อเรื่อง	มีการศึกษา (63)					ไม่ปรากฏข้อมูลการศึกษา
	อนุบาล (2)	ประถมศึกษา (29)	มัธยมศึกษาตอนต้น (16)	มัธยมศึกษาตอนปลาย (3)	อุดมศึกษา (13)	(7)
ลินลนาารัก			✓			
เกิดแล้วต้องสู้			✓			
บันทึกจากลูก(ผู้)ชาย					✓	
แผ่นหลังพ่อ						✓
ในสวนปู่			✓			
ป่าไผ่ชายทุ่ง	✓					
ฝันไว้ที่ปลายทาง			✓			
ดอกไม้บานที่เชิงภู	✓					
นักสืบนมสด			✓			
นิราศกระป๋องห่อ					✓	
ยายของเอื้อ						✓
สู่สายรุ้ง			✓			
ทุ่งสลับสี	✓					
ผีเสื้อป่า					✓	
พิจิก					✓	
เพื่อนกันตลอดกาล					✓	
เรื่องเล่าจากดาวดวงหนึ่ง						✓
อ่านหนังสือเล่มนี้เถอะ...ที่รัก					✓	
ดวงคนดี	✓					
บันทึกถึงวันพุ่มนี้					✓	
ผีเสื้อและดอกไม้	✓					

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

การศึกษาของตัวละคร	มีการศึกษา (63)				ไม่ปรากฏข้อมูลการศึกษา	
	อนุบาล (2)	ประถมศึกษา (29)	มัธยมศึกษาตอนต้น (16)	มัธยมศึกษาตอนปลาย (3)	อุดมศึกษา (13)	(7)
พระจันทร์ทรงกลด		√				
พ่อ ขวาลูกชาย ซ้ายลูกสาว				√		
ไหมแม่		√				
สายใยแห่งความรัก				√		
เกวียนเล่มสุดท้าย				√		
บ้านนี้มีรัก		√				
คุณปู่แว่นตาโต					√	
คนตัดไม้		√				

สถาบันวิทยบริการ
 าลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ภาคผนวก ข.

ตารางรายชื่อหนังสือบันทึงคดีสำหรับเด็กก่อนวัยรุ่นที่ได้รับรางวัลในการประกวด
หนังสือดีเด่นในงานสัปดาห์หนังสือแห่งชาติ ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2521 - 2544
จำแนกตามฉาก

สถาบันวิทยบริการ
วไลยอลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 29 รายชื่อหนังสือบนเท็กซัสสำหรับเด็กก่อนวัยรุ่นจำแนกตามการศึกษาของตัวละคร

ฉาก	ฉากประเทศไทย (63)							ฉากต่างประเทศ (3)		ฉากอื่น ๆ (3)		
	ชนบท (52)							ในเมือง (15)	อื่น ๆ (5)	สหรัฐอเมริกา	ดวงดาว (2)	มิติแห่งโลกอนาคต (1)
	ภาคตะวันออกเฉียง	ภาคใต้ (13)	ภาคเหนือ (11)	ภาคกลาง (7)	ภาคตะวันออก (4)	ภาคตะวันตก (3)	ภาคตะวันออก	ภาคตะวันตก				
ชีวิตบ้านป่า		✓										
ทุ่งหญ้าสีน้ำเงิน			✓									
บึงหญ้าป่าใหญ่			✓									
เด็กน้อยแห่งท้องทุ่ง		✓										
ปลาวาฬของน้อย							✓					
หมู่บ้านอาบจันทร์			✓									
ไข่น้อยไปโรงเรียน		✓										
สลัวยแสงแดง										✓		
ขนาน้อยกลางทุ่งนา		✓										
กระท่อมน้อยกลางทุ่ง					✓							
เด็กชายชาวเล		✓										
หัวใจดวงน้อย										✓		
ลูกป่า			✓									
จดหมายถึงลูก										✓		
บองหลา		✓										
เพื่อนแท้							✓					
จดหมายถึงคุณยาย (ภาค 3)											✓	
ลูกน่านโตน										✓		
หลุยส์, อีโก้ และเพื่อน	✓											

สถาบันวิทยบริการ
กลางกรณีมหาวิทาลัย

จาก ชื่อเรื่อง	จากประเทศไทย (63)					จากต่างประเทศ (3)		จากอื่น ๆ (3)		
	ชนบท (52)					ในเมือง (15)	อื่น ๆ (5)	สหรัฐอเมริกา	ดวงดาว (2)	มิติแห่งโลกอนาคต (1)
	ภาคตะวันออกเฉียง	ภาคใต้ (13)	ภาคเหนือ (11)	ภาคกลาง (7)	ภาคตะวันออก (4)	ภาคตะวันออก (3)				
เหยี่ยวขาดวง							✓			
เที่ยวไปในวันหยุด	✓									
ไม้ค่อมแคระ							✓			
โลกของหนูแหวน (เล่ม 2)	✓									
วันเวลาแสงงาม - วันที่รุ่งทอ			✓							
บ้านพิลึก							✓			
ผจญภัยดินแดนมหัศจรรย์	✓									
โลกสีน้ำเงิน		✓								
บินสุดขอบฟ้า						✓				
คุณย่าผจญภัย								✓		
ชีวิตบ้านนา					✓					
พรราวแสงรุ่ง								✓		
เด็กชายมะลิวัลย์								✓		
ชายแดน							✓			
ใบไม้ร่วงในป่าใหญ่	✓									
เพลงดวงดาว									✓	
มหกรรมในห้องหุ่่ง										
เหยี่ยวเสือไฟ			✓							
ดอกเตอร์ครก									✓	
เด็กชายจากดาวอื่น									✓	

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

จาก	ชื่อเรื่อง	จากประเทศไทย (63)					จากต่างประเทศ (3)		จากอื่น ๆ (3)		
		ชนบท (52)					ในเมือง (15)	อื่น ๆ (5)	สหรัฐอเมริกา	ดวงดาว (2)	มิตินแห่งโลกอนาคต (1)
		ภาคตะวันออกเฉียง	ภาคใต้ (13)	ภาคเหนือ (11)	ภาคกลาง (7)	ภาคตะวันออก (4)	ภาคตะวันออก (3)				
หุบเขากินคน	✓										
ความภูมิใจของลอย	✓										
มุกดาภิบาลทราย		✓									
เมฆสีเงิน			✓								
กระท่อมแสงตะวัน				✓							
ข้าวหน้าลาน						✓					
แม่...ได้ฝุ่นมาแล้ว		✓									
ลูกชวานา				✓							
ลินลาน่ารัก						✓					
เกิดแล้วต้องสู้	✓										
บันทึกจากลูก(ผู้)ชาย									✓		
แผ่นหลังพ่อ		✓									
ในสวนญี่ปุ่น				✓							
ป่าไหวชายทุ่ง	✓										
ฝันไว้ที่ปลายทาง	✓										
ดอกไม้บานที่เชิงภู	✓										
นักสืบนมสด										✓	
นิราศกระป๋องหล่อ										✓	
ยายของเอื้อ										✓	
คู่สายรุ่ง										✓	
ทุ่งสลับสี				✓							

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

จาก ชื่อเรื่อง	จากประเทศไทย (63)					จากต่างประเทศ (3)		จากอื่น ๆ (3)		
	ชนบท (52)					ในเมือง (15)	อื่น ๆ (5)	สหรัฐอเมริกา	ดวงดาว (2)	มิติแห่งโลกอนาคต (1)
	ภาคตะวันออกเฉียง	ภาคใต้ (13)	ภาคเหนือ (11)	ภาคกลาง (7)	ภาคตะวันออก (4)	ภาคตะวันออก (3)				
ผีเสื้อป่า	✓									
พิจิก										✓
บทเพลงแห่งนกนางเขน										✓
บ้านสี่ขาว							✓			
เพื่อนกันตลอดกาล							✓			
เรื่องเล่าจากดาวดวงหนึ่ง									✓	
อ่านหนังสือเล่มนี้เถอะ...พี่รัก							✓			
ดวงคนดี		✓								
บันทึกถึงวันพุ่มนี้							✓			
ผีเสื้อและดอกไม้		✓								
พระจันทร์ทรงกลด	✓									
พ่อ ขวาลูกชาย ข้ายลูกสาว					✓					
ไหมแม่				✓						
สายใยแห่งความรัก		✓								
เกวียนเล่มสุดท้าย			✓							
บ้านนี้มีรัก							✓			
คุณปู่แค้นตาโต								✓		
คนตัดไม้	✓									

สถาบันวิทยบริการ

วิทยาลัย

ภาคผนวก ซ.

ตารางรายชื่อหนังสือบันทึงคดีสำหรับเด็กก่อนวัยรุ่นที่ได้รับรางวัลในการประกวด
หนังสือดีเด่นในงานสัปดาห์หนังสือแห่งชาติ ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2521 – 2544
จำแนกตามการนำเสนอเรื่อง

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 30 รายชื่อหนังสือบันเทิงคดีสำหรับเด็กก่อนวัยรุ่นจำแนกตามการนำเสนอเรื่อง

การนำเสนอ		โครงเรื่อง		แนวเรื่อง			วิธีการนำเสนอเรื่อง		
เรื่อง	ชื่อเรื่อง	มีเอกภาพ (64)	ไม่ต่อเนื่อง (14)	จินตนาการ (2)	สมจริง (64)	อื่น ๆ (12)	เรื่องเล่า (74)	จดหมาย (2)	บันทึก (2)
	ชีวิตบ้านป่า	✓			✓		✓		
	ทุ่งหญ้าสีน้ำเงิน	✓			✓		✓		
	บึงหญ้าป่าใหญ่	✓			✓		✓		
	เด็กน้อยแห่งท้องทุ่ง		✓		✓		✓		
	ปลาวาฬของน้อย		✓		✓		✓		
	หมู่บ้านอาบจันทร์	✓			✓		✓		
	ไข่นุ้ยไปโรงเรียน		✓		✓		✓		
	สร้อยแสงแดง	✓				✓	✓		
	ขนานน้อยกลางทุ่งนา	✓			✓		✓		
	กระท่อมน้อยกลางทุ่ง		✓		✓		✓		
	เด็กชายชาวเล	✓			✓		✓		
	หัวใจดวงน้อย	✓			✓		✓		
	ลูกป่า	✓			✓		✓		
	จดหมายถึงลูก	✓			✓			✓	
	บองหลา		✓		✓		✓		
	เพื่อนแท้	✓				✓	✓		
	จดหมายถึงคุณยาย		✓		✓			✓	
	ลูกผ่านโตน	✓				✓	✓		
	หลุยส์, อีโก้ และเพื่อน	✓			✓		✓		
	เหยี่ยวขาดวง	✓			✓		✓		
	เที่ยวไปในวันหยุด	✓			✓		✓		

สถาบันวิทยบริการ
 ภาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

การนำเสนอ	ชื่อเรื่อง	โครงเรื่อง		แนวเรื่อง			วิธีการนำเสนอเรื่อง		
		มีเอกภาพ (64)	ไม่ต่อเนื่อง (14)	จินตนาการ (2)	สมจริง (64)	อื่น ๆ (12)	เรื่องเล่า (74)	จดหมาย (2)	บันทึก (2)
	ไฟคอมพิวเตอร์	√				√		√	
	โลกของหนูแหวน		√			√		√	
	วันเวลาแสนงาม -		√		√			√	
	บ้านพิลึก	√			√			√	
	ผจญภัยดินแดน	√			√			√	
	โลกสีน้ำเงิน		√		√			√	
	บินสุดขอบฟ้า	√				√		√	
	คุณย่าผจญภัย	√				√		√	
	ชีวิตบ้านนา	√			√			√	
	พรราวแสงรุ่ง	√			√			√	
	เด็กชายมะลิวัลย์		√		√			√	
	ชายแดน	√			√			√	
	ใบไม้ร่วงในป่าใหญ่	√			√			√	
	เพลงดวงดาว	√				√		√	
	มหกรรมในท้องทุ่ง		√		√			√	
	เขี้ยวเสือไฟ	√			√			√	
	ดอกเตอร์ครก	√			√			√	
	เด็กชายจากดาวอื่น	√			√			√	
	หุบเขากินคน	√			√			√	
	ความภูมิใจของลอย	√			√			√	
	มุกดากับสาหร่าย	√			√			√	
	เมฆสีเงิน	√			√			√	

สถาบันวิทยบริการ

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

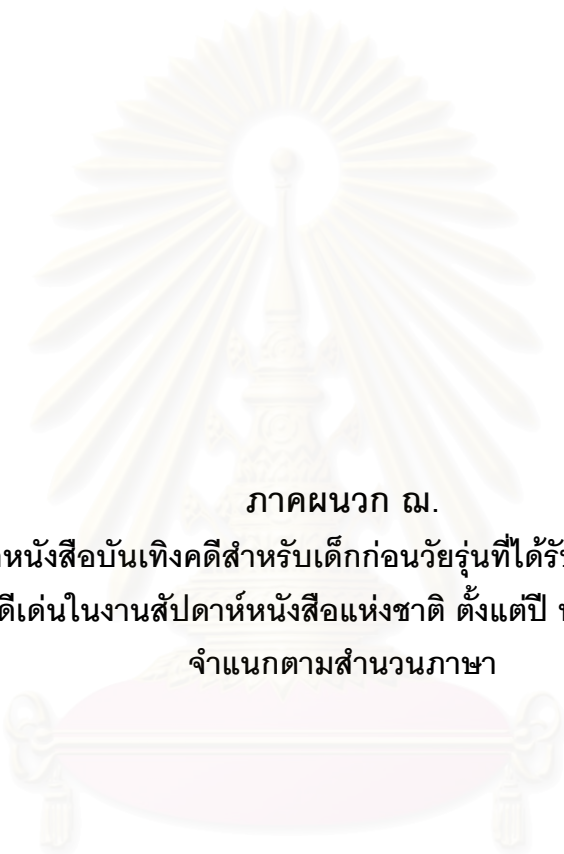
การนำเสนอ		โครงเรื่อง		แนวเรื่อง			วิธีการนำเสนอเรื่อง		
เรื่อง	ชื่อเรื่อง	มีเอกภาพ (64)	ไม่ต่อเนื่อง (14)	จินตนาการ (2)	สมจริง (64)	อื่นๆ (12)	เรื่องเล่า (74)	จดหมาย (2)	บันทึก (2)
	กระท่อมแดงตะวันตก	✓			✓		✓		
	ข้าวหน้าลาน	✓			✓		✓		
	แม่...ได้ผู้มาแล้ว	✓			✓		✓		
	ลูกชานา	✓			✓		✓		
	ลินลาไม่รัก	✓			✓		✓		
	เกิดแล้วต้องสู้	✓			✓		✓		
	บันทึกจากลูก(ผู้)ชาย	✓			✓				✓
	แผ่นหลังพ่อ	✓			✓		✓		
	ในสวนญี่ปุ่น		✓		✓		✓		
	ป่าไผ่ชายทุ่ง	✓			✓		✓		
	ฝันไว้ที่ปลายทาง	✓			✓		✓		
	ดอกไม้บานที่เชิงภู	✓			✓		✓		
	นักสืบนมสด		✓			✓	✓		
	นิราศกระป๋องหล่อ	✓			✓		✓		
	ยายของเอื้อ	✓			✓		✓		
	สู่สายรุ่ง	✓			✓		✓		
	ทุ่งสลบตี		✓		✓		✓		
	ผีเสื้อป่า	✓			✓		✓		
	พิจิก	✓		✓			✓		
	บทเพลงแห่งนก	✓				✓	✓		
	บ้านสีขาว	✓				✓	✓		
	เพื่อนกันตลอดกาล	✓				✓	✓		

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

การนำเสนอ		โครงเรื่อง		แนวเรื่อง			วิธีการนำเสนอเรื่อง		
เรื่อง	ชื่อเรื่อง	มีเอกภาพ (64)	ไม่ต่อเนื่อง (14)	จินตนาการ (2)	สมจริง (64)	อื่น ๆ (12)	เรื่องเล่า (74)	จดหมาย (2)	บันทึก (2)
เรื่องเล่าจากดาวดวง		✓		✓			✓		
อ่านหนังสือเล่มนี้		✓			✓		✓		
ตงคนดี		✓			✓		✓		
บันทึกถึงวันพุงนี้		✓			✓				✓
ผีเสื้อและดอกไม้		✓			✓		✓		
พระจันทร์ทรงกลด		✓			✓		✓		
พ่อ ขวาลูกชาย ซ้าย		✓			✓		✓		
ไหมแม่		✓			✓		✓		
สายใยแห่งความรัก		✓				✓	✓		
เกวียนเล่มสุดท้าย		✓			✓		✓		
บ้านนี้มีรัก		✓			✓		✓		
คุณปู่แว่นตาโต		✓			✓		✓		
คนตัดไม้		✓			✓		✓		

สถาบันวิทยบริการ
 ภาสกรณัมมหาวิทยาลัย

ภาคผนวก ฉ.

ตารางรายชื่อหนังสือบันทึงคดีสำหรับเด็กก่อนวัยรุ่นที่ได้รับรางวัลในการประกวด
หนังสือดีเด่นในงานสัปดาห์หนังสือแห่งชาติ ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2521 – 2544

จำแนกตามสำนวนภาษา

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 31 รายชื่อหนังสือบันเทิงคดีสำหรับเด็กก่อนวัยรุ่นจำแนกตามสำนวนภาษา

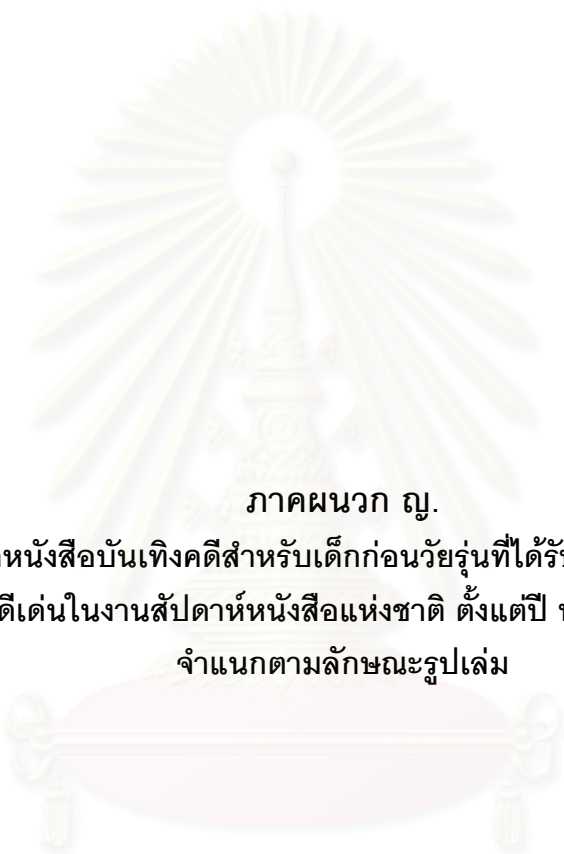
สำนวนภาษา	เชิงอรรถเสริมความ สุภาษิต / คำพังเพย คำจากภาษาต่างประเทศ	ภาษาถิ่น	อื่นๆ		
ชื่อเรื่อง	(14)	(29)	(78)	(28)	(34)
ชีวิตบ้านป่า	✓		✓	✓	✓
ทุ่งหญ้าสีน้ำเงิน			✓	✓	✓
บึงหญ้าป่าใหญ่			✓		
เด็กน้อยแห่งท้องทุ่ง	✓		✓	✓	✓
ปลาวาฬของน้อย	✓		✓		
หมู่บ้านอาบจันทร์	✓		✓	✓	
ไข่นุ้ยไปโรงเรียน			✓		✓
สร้อยแสงแดง			✓	✓	
ขนานน้อยกลางทุ่งนา	✓		✓		✓
กระท่อมน้อยกลางทุ่ง			✓		
เด็กชายชาวเล	✓		✓	✓	
หัวใจดวงน้อย	✓		✓		✓
ลูกป่า	✓	✓	✓	✓	✓
จดหมายถึงลูก			✓		
บองหลา		✓	✓	✓	✓
เพื่อนแท้			✓		
จดหมายถึงคุณยาย			✓		
ลูกห่านโตน			✓		
หลุยส์, อีโก้ และเพื่อน			✓		✓
เหยี่ยวขาดวง		✓	✓		
เที่ยวไปในวันหยุด			✓		
ไม้ค่อมแคะ			✓		
โลกของหนูแหวน (เล่ม 2)			✓		
วันเวลาแสนงาม - วันที่	✓	✓	✓	✓	✓
บ้านพิลึก		✓	✓		
ผจญภัยดินแดน			✓	✓	
โลกสีน้ำเงิน		✓	✓		
บินสุดขอบฟ้า		✓	✓		
คุณย่าผจญภัย	✓	✓	✓		
ชีวิตบ้านนา			✓		
พราวแสงรุ่ง			✓		
เด็กชายมะลิวัลย์		✓	✓		
ชายแดน		✓	✓		
ใบไม้ร่วงในป่าใหญ่		✓	✓		✓
เพลงดวงดาว			✓		
มหกรรมในท้องทุ่ง			✓		✓

จำนวนภาษา	เชิงอรรถเสริมความ	สุภาษิต / คำพังเพย	คำจากภาษาต่างประเทศ	ภาษาถิ่น	อื่น ๆ
ชื่อเรื่อง	(14)	(29)	(78)	(28)	(34)
เขี้ยวเสือไฟ			✓	✓	✓
ดอกเตอร์รัก			✓	✓	✓
เด็กชายจากดาวอื่น			✓		
หุบเขากินคน			✓		✓
ความภูมิใจของลอย			✓		✓
มุกตลกกับสาหร่าย		✓	✓	✓	✓
เมฆสีเงิน		✓	✓		
กระท่อมแสงตะวัน		✓	✓		
ข้าวหน้าลาน		✓	✓		✓
แม่...ได้ฝุ่นมาแล้ว			✓		✓
ลูกขาวนา			✓		
ลินลาน่ารัก			✓		
เกิดแล้วต้องสู้	✓	✓	✓	✓	✓
บันทึกจากลูก(ผู้)ชาย		✓	✓		✓
แผ่นหลังพ่อ		✓	✓	✓	
ในสวนญี่ปุ่น			✓	✓	✓
ป่าไผ่ชายทุ่ง			✓	✓	✓
ฝันไว้ที่ปลายทาง		✓	✓	✓	✓
ดอกไม้บานที่เชิงภู	✓	✓	✓	✓	✓
นักสืบนมสด			✓		
นิราศกระป๋องหล่อ		✓	✓		
ยายของเอื้อ		✓	✓		✓
สุสานรุ่ง	✓		✓		
ทุ่งสลับสี		✓	✓	✓	
ผีเสื้อป่า		✓	✓	✓	✓
พิจิก			✓		✓
บทเพลงแห่งนกนางเขน			✓		✓
บ้านสี่ขาว		✓	✓		
เพื่อนกันตลอดกาล		✓	✓		✓
เรื่องเล่าจากดาวดวงหนึ่ง			✓		
อ่านหนังสือเล่มนี้		✓	✓		
ดวงคนดี			✓	✓	
บันทึกถึงวันทุ่งนี้			✓		✓
ผีเสื้อและดอกไม้			✓	✓	✓
พระจันทร์ทรงกลด		✓	✓		✓
พ่อ ขวาลูกชาย ซ้ายลูก		✓	✓		
ไหมแม่			✓	✓	
สายใยแห่งความรัก			✓	✓	
เกวียนเล่มสุดท้าย	✓		✓	✓	

จำนวนภาษา	เชิงอรรถเสริมความ	สุภาษิต / คำพังเพย	คำจากภาษาต่างประเทศ	ภาษาถิ่น	อื่นๆ
ชื่อเรื่อง	(14)	(29)	(78)	(28)	(34)
บ้านนี้มีรัก			✓		
คุณปู่แวนดาโต			✓	✓	✓
คนตัดไม้			✓	✓	

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ภาคผนวก ญ.

ตารางรายชื่อหนังสือบันทึงคดีสำหรับเด็กก่อนวัยรุ่นที่ได้รับรางวัลในการประกวด
หนังสือดีเด่นในงานสัปดาห์หนังสือแห่งชาติ ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2521 – 2544
จำแนกตามลักษณะรูปเล่ม

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 32 รายชื่อหนังสือบนเทปคดีสำหรับเด็กก่อนวัยรุ่นจำแนกตามภาพประกอบ

ภาพประกอบ	ภาพวาดเส้น (64)	ภาพถ่าย (-) ภาพอื่น ๆ (1)
ชื่อเรื่อง	การ์ตูนล้วน (58) การ์ตูนและอื่น ๆ (6)	ลายเส้นสมจริง (-)
ชีวิตบ้านป่า	✓	
ทุ่งหญ้าสีน้ำเงิน	✓	
บึงหญ้าป่าใหญ่	✓	
เด็กน้อยแห่งท้องทุ่ง	✓	
ปลาวาฬของน้อย	✓	
หมู่บ้านอาบจันทร์	✓	
ไข่นุ้ยไปโรงเรียน	✓	
สร้อยแสงแดง	✓	
ขม้าน้อยกลางทุ่งนา	✓	
กระท่อมน้อยกลางทุ่ง	✓	
เด็กชายชาวเล	✓	
ลูกป่า	✓	
จดหมายถึงลูก	✓	
บองหลา	✓	
เพื่อนแท้	✓	
จดหมายถึงคุณยาย (ภาค 3)	✓	
ลูกห่านโตน	✓	
หลุยส์, อีโก้ และเพื่อน	✓	
เหยี่ยวขาดวง	✓	
เที่ยวไปในวันหยุด	✓	
ไม้ค่อมแคะ	✓	
โลกของหนูแหวน (เล่ม 2)	✓	
วันเวลาแสนงาม - วันที่รุ่ง	✓	
โลกสีน้ำเงิน	✓	
บินสุดขอบฟ้า	✓	
คุณย่าผจญภัย	✓	
ชีวิตบ้านนา	✓	
พราวแสงรุ่ง	✓	
เด็กชายมะลิวัลย์	✓	
ชายแดน	✓	
เพลงดวงดาว	✓	
มหกรรมในห้องทุ่ง	✓	
เที่ยวเสือไฟ	✓	
ดอกเตอร์ครก	✓	
เด็กชายจากดาวอื่น	✓	
หุบเขากินคน	✓	
ความภูมิใจของลอย	✓	
มุกตลกกับสาหร่าย	✓	
กระท่อมแสงตะวัน		✓

ภาพประกอบ	ภาพวาดเส้น (64)	ภาพถ่าย (-) ภาพอื่น ๆ (1)
ชื่อเรื่อง	การ์ตูนล้อเลียน (58); การ์ตูนและอื่น ๆ (6) ลายเส้นสมจริง (-)	
ข้าวหน้าลาน	✓	
แม่...ได้ฝุ่นมาแล้ว		✓
ลูกชานา	✓	
ลินลาน่ารัก	✓	
บันทึกจากลูก(ผู้)ชาย	✓	
แผ่นหลังพ่อ	✓	
ในสวนปู่	✓	
ป่าไผ่ชายทุ่ง	✓	
ฝันไว้ที่ปลายทาง	✓	
ดอกไม้บานที่เชิงภู	✓	
นักสืบมมสด	✓	
นิราศกระป๋องหล่อ	✓	
ยายของเอื้อ	✓	
สู้อย่ารุ่ง	✓	
ทุ่งสลับลี		✓
ผีเสื้อป่า	✓	
บ้านสีขาว		✓
เรื่องเล่าจากดาวดวงหนึ่ง	✓	
อ่านหนังสือเล่มนี้เถอะ..ที่รัก	✓	
ดวงคนดี	✓	
ผีเสื้อและดอกไม้	✓	
พระจันทร์ทรงกลด	✓	
ไหมแม่	✓	
เกวียนเล่มสุดท้าย	✓	
บ้านนี้มีรัก	✓	
คุณปู่แว่นตาโต	✓	

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 33 รายชื่อหนังสือบันเทิงคดีสำหรับเด็กก่อนวัยรุ่นจำแนกตามภาพประกอบ

ชื่อเรื่อง	ชื่อของภาพ	ภาพขาวดำ (54)	ภาพสี (7)	อื่นๆ (4)
ชีวิตบ้านป่า		✓		
ทุ่งหญ้าสีน้ำเงิน		✓		
บึงหญ้าป่าใหญ่		✓		
เด็กน้อยแห่งท้องทุ่ง		✓		
ปลาวาฬของน้อย		✓		
หมู่บ้านอาบจันทร์		✓		
ไข่มุกไปโรงเรียน		✓		
สร้อยแสงแดง		✓		
ขนานน้อยกลางทุ่งนา		✓		
กระท่อมน้อยกลางทุ่ง		✓		
เด็กชายชาวเล		✓		
ลูกป่า		✓		
จดหมายถึงลูก		✓		
บองหลา		✓		
เพื่อนแท้			✓	
จดหมายถึงคุณยาย		✓		
ลูกน่านโตน			✓	
หลุยส์, อีโก้ และเพื่อน		✓		
เหยี่ยวขาด้าน		✓		
เที่ยวไปในวันหยุด			✓	
ไม้ค่อมแควะ			✓	
โลกของหนูแหวน (เล่ม 2)		✓		
วันเวลาแสนงาม - วันที่		✓		
โลกสีน้ำเงิน		✓		
บินสุดขอบฟ้า		✓		
คุณย่าผจญภัย				✓
ชีวิตบ้านนา		✓		
พราวแสงรุ่ง		✓		
เด็กชายมะลิวัลย์		✓		
ชายแดน		✓		
เพลงดวงดาว		✓		
มหกรรมในท้องทุ่ง		✓		
เขี้ยวเสือไฟ		✓		
ดอกเตอร์คอร์ก		✓		
เด็กชายจากดาวอื่น		✓		
หุบเขากินคน		✓		
ความภูมิใจของลอย		✓		
มุกดาภิบาลห่วย		✓		

ชื่อเรื่อง	ภาพขาวดำ (54)	ภาพสี (7)	อื่นๆ (4)
กระท่อมแสงตะวัน	✓		
ข้าวหน้าลาน		✓	
แม่...ได้ฝุ่นมาแล้ว	✓		
ลูกชานา	✓		
ลินลาน่ารัก	✓		
บันทึกจากลูก(ผู้ชาย)	✓		
แผ่นหลังพ่อ	✓		
ในสวนญี่ปุ่น			✓
ป่าไผ่ชายทุ่ง			✓
ฝันไว้ที่ปลายทาง	✓		
ดอกไม้บานที่เชิงภู	✓		
นักสืบนมสด	✓		
นิราศกระป๋องหล่อ		✓	
ยายของเจี๊ยะ	✓		
สู่สายรุ้ง		✓	
ทุ่งสลับลี	✓		
ผีเสื้อป่า	✓		
บ้านสีเขียว			✓
เรื่องเล่าจากดาวดวงหนึ่ง	✓		
อ่านหนังสือเล่มนี้	✓		
ดวงคนดี	✓		
ผีเสื้อและดอกไม้	✓		
พระจันทร์ทรงกลด	✓		
ไหมแม่	✓		
เกวียนเล่มสุดท้าย	✓		
บ้านนี้มีรัก	✓		
คุณปู่แว่นตาโต	✓		

สถาบันนงนุชวิทยาสภา
 ภาควิชาภาษาไทย
 ภาควิชาภาษาไทย
 ภาควิชาภาษาไทย

ตารางที่ 34 รายชื่อหนังสือบันเทิงคดีสำหรับเด็กก่อนวัยรุ่นจำแนกตามปก

ชื่อเรื่อง	ปก	ปกแข็ง	ปกอ่อน (76)	
		(2)	ปกอ่อนด้าน (10)	ปกอ่อนอานม้น (66)
ชีวิตบ้านป่า				✓
ทุ่งหญ้าสีน้ำเงิน				✓
บึงหญ้าป่าใหญ่				✓
เด็กน้อยแห่งท้องทุ่ง				✓
ปลาวาฬของน้อย				✓
หมู่บ้านอาบจันทร์				✓
ไข่นุ้ยไปโรงเรียน				✓
สร้อยแสงแดง				✓
ขนานน้อยกลางทุ่งนา				✓
กระท่อมน้อยกลางทุ่ง				✓
เด็กชายชาวเล				✓
หัวใจดวงน้อย				✓
ลูกป่า				✓
จดหมายถึงลูก				✓
บองหลา				✓
เพื่อนแท้				✓
จดหมายถึงคุณยาย				✓
ลูกห่านโทน				✓
หุหลุยส์, อีโก้ และเพื่อน				✓
เหยี่ยวขาด้วน		✓		
เที่ยวไปในวันหยุด				✓
ไม้ค่อมแคะ			✓	
โลกของหนูแหวน (เล่ม 2)				✓
วันเวลาแสนงาม - วันที่				✓
บ้านพิลึก				✓
ผจญภัยดินแดน				✓
โลกสีน้ำเงิน				✓
บินสุดขอบฟ้า		✓		
คุณย่าผจญภัย				✓
ชีวิตบ้านนา				✓
พราวแสงรุ่ง				✓
เด็กชายมะลิวัลย์				✓
ชายแดน				✓
ใบไม้ร่วงในป่าใหญ่				✓
เพลงดวงดาว			✓	

ชื่อเรื่อง	ปก (2)	ปกอ่อน (76)	
		ปกอ่อนด้าน (10)	ปกอ่อนอบมัน (66)
มหกรรมในท้องทุ่ง			✓
เขี้ยวเสือไฟ			✓
ดอกเตอร์ควง			✓
เด็กชายจากดาวอื่น		✓	
หุบเขากินคน			✓
ความภูมิใจของลอย			✓
มุกตลกกับสาหร่าย			✓
เมฆสีเงิน			✓
กระท่อมแสงตะวัน			✓
ข้าวหน้าลาน			✓
แม่... ได้ผู้มาแล้ว			✓
ลูกชาวนา			✓
ลินลานารัก			✓
เกิดแล้วต้องสู้			✓
บันทึกจากลูก(ผู้)ชาย		✓	
แผ่นหลังพ่อ			✓
ในสวนญี่ปุ่น			✓
ป่าไหวชายทุ่ง			✓
ฝันไว้ที่ปลายทาง			✓
ดอกไม้บานที่เชิงภู			✓
นักสืบหมสด			✓
นิภาคกระบือหล่อ			✓
ยายของเอื้อ			✓
สู่สายรุ้ง			✓
ทุ่งสลบสี			✓
ผีเสื้อป่า			✓
พิจิก			✓
บทเพลงแห่งนกกางเขน			✓
บ้านสีขาว			✓
เพื่อนกันตลอดกาล			✓
เรื่องเล่าจากดาวดวงหนึ่ง		✓	
อ่านหนังสือเล่มนี้		✓	
ดงคนดี		✓	
บันทึกถึงวันพรุ่งนี้			✓
ผีเสื้อและดอกไม้		✓	
พระจันทร์ทรงกลด			✓
พ่อ ขวาลูกชาย ซ้ายลูก			✓
ไหมแม่			✓
สายใยแห่งความรัก			✓

ชื่อเรื่อง	ปก (2)	ปกอ่อน (76)	
		ปกอ่อนด้าน (10)	ปกอ่อนอามัน (66)
เกวียนเล่มสุดท้าย			✓
บ้านนี้มีรัก		✓	
คุณปู่แว่นตาโต		✓	
คนตัดไม้			✓

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 35 รายชื่อหนังสือบันเทิงคดีสำหรับเด็กก่อนวัยรุ่นจำแนกตามกระดาษ

กระดาษ	กระดาษปรู๊ฟ	กระดาษปอนด์	กระดาษกนอมสลายตา
ชื่อเรื่อง	(15)	(56)	(7)
ชีวิตบ้านป่า	√		
ทุ่งหญ้าสีน้ำเงิน		√	
บึงหญ้าป่าใหญ่		√	
เด็กน้อยแห่งท้องทุ่ง		√	
ปลาวาฬของน้อย		√	
หมู่บ้านอาบจันทร์		√	
ไข่นุ้ยไปโรงเรียน		√	
สร้อยแสงแดง		√	
ขนาน้อยกลางทุ่งนา		√	
กระท่อมน้อยกลางทุ่ง	√		
เด็กชายชาวเล		√	
หัวใจดวงน้อย	√		
ลูกป่า		√	
จดหมายถึงลูก		√	
บองหลา		√	
เพื่อนแท้	√		
จดหมายถึงคุณยาย	√		
ลูกผ่านโตน	√		
หลุยส์, อีโก้ และเพื่อน	√		
เหยี่ยวขาวตัวน		√	
เที่ยวไปในวันหยุด	√		
ไม้ค่อมแควะ	√		
โลกของหนูแหวน (เล่ม 2)			√
วันเวลาแสนงาม - วันที่	√		
บ้านพิลึก	√		
ผจญภัยดินแดน	√		
โลกสีน้ำเงิน		√	
บินสุดขอบฟ้า		√	
คุณย่าผจญภัย	√		
ชีวิตบ้านนา	√		
พราวแสงรุ่ง			√
เด็กชายมะลิวัลย์		√	
ชายแดน		√	
ใบไม้ร่วงในป่าใหญ่		√	
เพลงดวงดาว		√	

ชื่อเรื่อง	กระดาษปรีฟ (15)	กระดาษปอนด์ (56)	กระดาษกนอมสายตา (7)
มหรรรรมในท้องทุ่ง		√	
เขี้ยวเสือไฟ		√	
ดอกเตอร์ครก		√	
เด็กชายจากดาวอื่น			√
หุบเขากินคน		√	
ความภูมิใจของลอย		√	
มุกดาภิบาลสำหรับ		√	
เมฆสีเงิน		√	
กระท่อมแสงตะวัน		√	
ข้าวหน้าลาน		√	
แม่...ได้ผู้มาแล้ว		√	
ลูกชวานา	√		
ลินลาน่ารัก		√	
เกิดแล้วต้องสู้		√	
บันทึกจากลูก(ผู้)ชาย		√	
แม่หลังพ่อ		√	
ในสวนญี่ปุ่น		√	
ป่าไผ่ชายทุ่ง		√	
ฝันไว้ที่ปลายทาง		√	
ดอกไม้บานที่เชิงภู		√	
นักสืบมมสด		√	
นิราศกระปือห่อ		√	
ยายของเอื้อ		√	
สู่สายรุ้ง		√	
ทุ่งสลบตี		√	
ผีเสื้อป่า		√	
พิจิก		√	
บทเพลงแห่งนกกาชเชน		√	
บ้านสีขาว		√	
เพื่อนกันตลอดกาล		√	
เรื่องเล่าจากดาวดวงหนึ่ง			√
อ่านหนังสือเล่มนี้		√	
ดวงคนดี		√	
บันทึกถึงวันพุ่มนี้		√	
ผีเสื้อและดอกไม้			√
พระจันทร์ทรงกลด		√	
พ่อ ขวาลูกชาย ข้ายลูก		√	
ไหมแม่		√	
สายใยแห่งความรัก		√	

กระดาม	กระดามปฐพี	กระดามปอนด์	กระดามถนนอมสายนตา
ชื่อเรื่อง	(15)	(56)	(7)
เกวียนเล่มสุดท้าย		√	
บ้านนี้มีรัก			√
คุณปู่แฉ่วนตาโต			√
คนตัดไม้		√	

สถาบันวิทยบริการ
 ภาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 36 รายชื่อหนังสือบันเทิงคดีสำหรับเด็กก่อนวัยอนุบาลจำแนกตามขนาดตัวอักษร

ขนาดตัวอักษร	14 พ้อยท์	15 พ้อยท์	16 พ้อยท์	17 พ้อยท์	18 พ้อยท์
ชื่อเรื่อง	(16)	(20)	(37)	(1)	(4)
ชีวิตบ้านป่า			√		
ทุ่งหญ้าสีน้ำเงิน		√			
บึงหญ้าป่าใหญ่	√				
เด็กน้อยแห่งท้องทุ่ง			√		
ปลาวาฬของน้อย			√		
หมู่บ้านอาบจันทร์			√		
ไข่น้อยไปโรงเรียน			√		
สร้อยแสงแดง			√		
ขนานน้อยกลางทุ่งนา			√		
กระท่อมน้อยกลางทุ่ง	√				
เด็กชายชาวเล	√				
หัวใจดวงน้อย			√		
ลูกป่า	√				
จดหมายถึงลูก			√		
บองหลา		√			
เพื่อนแท้		√			
จดหมายถึงคุณยาย	√				
ลูกห่านโตน		√			
หลุยส์, อีโก้ และเพื่อน				√	
เหยี่ยวขาด่วน	√				
เที่ยวไปในวันหยุด			√		
ไม้ค่อมแควะ			√		
โลกของหนูหวาน (เล่ม 2)			√		
วันเวลาแสนงาม - วันที่	√				
บ้านพิลึก			√		
ผจญภัยดินแดนมหัศจรรย์			√		
โลกสีน้ำเงิน					√
บินสุดขอบฟ้า			√		
คุณย่าผจญภัย					√
ชีวิตบ้านนา	√				
พราวแสงรุ่ง			√		
เด็กชายมะลิวัลย์			√		
ชายแดน		√			
ใบไม้ร่วงในป่าใหญ่		√			
เพลงดวงดาว		√			

ขนาดตัวอักษร	14 พ้อยท์	15 พ้อยท์	16 พ้อยท์	17 พ้อยท์	18 พ้อยท์
ชื่อเรื่อง	(16)	(20)	(37)	(1)	(4)
มหกรรมในท้องทุ่ง			√		
เที่ยวเสือไฟ	√				
ดอกเตอร์ครก			√		
เด็กชายจากดาวอื่น	√				
หุบเขากินคน	√				
ความภูมิใจของลอย			√		
มุกดาภิเษกสรุ่ย			√		
เมฆสีเงิน			√		
กระท่อมแสงตะวัน			√		
ข้าวหน้าลาน			√		
แม่...ได้ฝันมาแล้ว	√				
ลูกชานา		√			
ลินลนน้ำรัก		√			
เกิดแล้วต้องสู้		√			
บันทึกจากลูก(ผู้)ชาย		√			
แผ่นหลังพ่อ			√		
ในสวนญี่ปุ่น			√		
ป่าไผ่ชายทุ่ง			√		
ฝันไว้ที่ปลายทาง			√		
ดอกไม้บานที่เชิงภู		√			
นักสืบนมสด					√
นิราศกระป๋องหล่อ			√		
ยายของเอื้อ			√		
สู่สายรุ้ง	√				
ทุ่งสลบี่		√			
ผีเสื้อป่า			√		
พิจิก			√		
บทเพลงแห่งนกนางเขน		√			
บ้านสีขาว		√			
เพื่อนกันตลอดกาล			√		
เรื่องเล่าจากดาวดวงหนึ่ง					√
อ่านหนังสือเล่มนี้เถอะ...ที่		√			
คงคนดี	√				
บันทึกถึงวันพุงนี้		√			
ผีเสื้อและดอกไม้	√				
พระจันทร์ทรงกลด		√			
พ่อ ขวาลูกชาย ซ้ายลูก			√		
ไหมแม่			√		
สายใยแห่งความรัก		√			

ขนาดตัวอักษร	14 พ้อยท์	15 พ้อยท์	16 พ้อยท์	17 พ้อยท์	18 พ้อยท์
ชื่อเรื่อง	(16)	(20)	(37)	(1)	(4)
เกวียนเล่มสุดท้าย			√		
บ้านนี้มีรัก		√			
คุณปู่แวนตาโต	√				
คนตัดไม้			√		

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 37 รายชื่อหนังสือบันเทิงคดีสำหรับเด็กก่อนวัยรุ่นจำแนกตามขนาดหนังสือ

ขนาดหนังสือ	11 x 18 ซม.	13 x 18 ซม.	14.2 x 21 ซม.	ขนาดอื่นๆ
ชื่อเรื่อง	(3)	(59)	(10)	(6)
ชีวิตบ้านป่า		✓		
ทุ่งหญ้าสีน้ำเงิน		✓		
บึงหญ้าป่าใหญ่		✓		
เด็กน้อยแห่งท้องทุ่ง		✓		
ปลาวาฬของน้อย		✓		
หมู่บ้านอาบจันทร์		✓		
ไชนีย์ไปโรงเรียน		✓		
สร้อยแสงแดง		✓		
ขนน้อยกลางทุ่งนา		✓		
กระท่อมน้อยกลางทุ่ง		✓		
เด็กชายชาวเล		✓		
หัวใจดวงน้อย				✓
ลูกป่า		✓		
จดหมายถึงลูก		✓		
บองหลา		✓		
เพื่อนแท้		✓		
จดหมายถึงคุณยาย			✓	
ลูกห่านโตน		✓		
หลุยส์, อีโก้ และเพื่อน	✓			
เหยี่ยวขาด้วน		✓		
เที่ยวไปในวันหยุด				✓
ไม้ค่อมแคระ		✓		
โลกของหนูแหวน (เล่ม 2)		✓		
วันเวลาแสนงาม - วันที่	✓			
บ้านพิลึก				✓
ผจญภัยดินแดน	✓			
โลกสีน้ำเงิน		✓		
บินสุดขอบฟ้า		✓		
คุณย่าผจญภัย			✓	
ชีวิตบ้านนา		✓		
พราวแสงรุ่ง		✓		
เด็กชายมะลิวัลย์		✓		
ชายแดน		✓		
ใบไม้ร่วงในป่าใหญ่		✓		
เพลงดวงดาว		✓		

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ขนาดหนังสือ	11 x 18 ซม.	13 x 18 ซม.	14.2 x 21 ซม.	ขนาดอื่น ๆ
ชื่อเรื่อง	(3)	(59)	(10)	(6)
มหกรรมในท้องทุ่ง		✓		
เขี้ยวเสือไฟ		✓		
ดอกเตอร์ครก		✓		
เด็กชายจากดาวอื่น		✓		
หุบเขากินคน		✓		
ความภูมิใจของลอย		✓		
มุกตลกกับสาหร่าย		✓		
เมฆสีเงิน		✓		
กระท่อมแสงตะวัน		✓		
ข้าวหน้าลาน				✓
แม่... ได้ฝุ่นมาแล้ว		✓		
ลูกชานา			✓	
ลินลนาว่าก		✓		
เกิดแล้วต้องสู้		✓		
บันทึกจากลูก(ผู้)ชาย			✓	
แผ่นหลังพ่อ		✓		
ในสวนปู่			✓	
ป่าไผ่ชายทุ่ง			✓	
ฝันไว้ที่ปลายทาง		✓		
ดอกไม้บานที่เชิงภู		✓		
นักสืบมมสด		✓		
นิภาศกระป๋องหล่อ				✓
ยายของเข็ญ		✓		
คู่สายรุ่ง				✓
ทุ่งสลบสี		✓		
ผีเสื้อป่า		✓		
พิจิก		✓		
บทเพลงแห่งนกนางเขน		✓		
บ้านสี่ขาว			✓	
เพื่อนกันตลอดกาล		✓		
เรื่องเล่าจากดาวดวงหนึ่ง		✓		
อ่านหนังสือเล่มนี้			✓	
ดงคนตี		✓		
บันทึกถึงวันพรุ่งนี้		✓		
ผีเสื้อและดอกไม้		✓		
พระจันทร์ทรงกลด		✓		
พ่อ ขวาลูกชาย ซ้ายลูก		✓		
ไหมแม่		✓		
สายใยแห่งความรัก		✓		

ขนาดหนังสือ	11 x 18 ซม.	13 x 18 ซม.	14.2 x 21 ซม.	ขนาดอื่นๆ
ชื่อเรื่อง	(3)	(59)	(10)	(6)
เกวียนเล่มสุดท้าย		√		
บ้านนี้มีรัก			√	
คุณปู่จันทาโต			√	
คนตัดไม้		√		

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 38 รายชื่อหนังสือบันเทิงคดีสำหรับเด็กก่อนวัยรุ่นจำแนกตามจำนวนหน้า

จำนวนหน้า	น้อยกว่า 100 หน้า	101 - 150 หน้า	151 - 200 หน้า	201 - 250 หน้า	251 - 300 หน้า	มากกว่า 300 หน้า
ชื่อเรื่อง	(12)	(26)	(23)	(8)	(5)	(4)
ชีวิตบ้านป่า			√			
ทุ่งหญ้าสีน้ำเงิน		√				
บึงหญ้าป่าใหญ่					√	
เด็กน้อยแห่งท้องทุ่ง		√				
ปลาวาฬของน้อย	√					
หมู่บ้านอาบจันทร์		√				
ไข่นุ้ยไปโรงเรียน		√				
สร้อยแสงแดง					√	
ขนานน้อยกลางทุ่งนา					√	
กระท่อมน้อยกลางทุ่ง		√				
เด็กชายชาวเล			√			
หัวใจดวงน้อย			√			
ลูกป่า			√			
จดหมายถึงลูก		√				
บองหลา			√			
เพื่อนแท้		√				
จดหมายถึงคุณยาย		√				
ลูกห่านโตน	√					
หลุยส์, อีโก้ และเพื่อน	√					
เหยี่ยวขาด่วน	√					

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

จำนวนหน้า	น้อยกว่า 100 หน้า	101 - 150 หน้า	151 - 200 หน้า	201 - 250 หน้า	251 - 300 หน้า	มากกว่า 300 หน้า
ชื่อเรื่อง	(12)	(26)	(23)	(8)	(5)	(4)
เที่ยวไปในวันหยุด	√					
ไม้ค่อมแคะ	√					
โลกของหนูแหวน (เล่ม 2)		√				
วันเวลาแสนงาม - วันที่						√
บ้านพิลึก		√				
ผจญภัยดินแดน		√				
โลกสีน้ำเงิน	√					
บินสุดขอบฟ้า		√				
คุณย่าผจญภัย	√					
ชีวิตบ้านนา	√					
พรราวแสงรุ่ง		√				
เด็กชายมะลิวัลย์		√				
ชายแดน			√			
ไปไม้ร่วงในป่าใหญ่					√	
เพลงดวงดาว			√			
มหกรรมในท้องทุ่ง			√			
เขี้ยวเสือไฟ			√			
ดอกเตอร์ครก					√	
เด็กชายจากดาวอื่น			√			
หุบเขากินคน						√
ความภูมิใจของลอย		√				

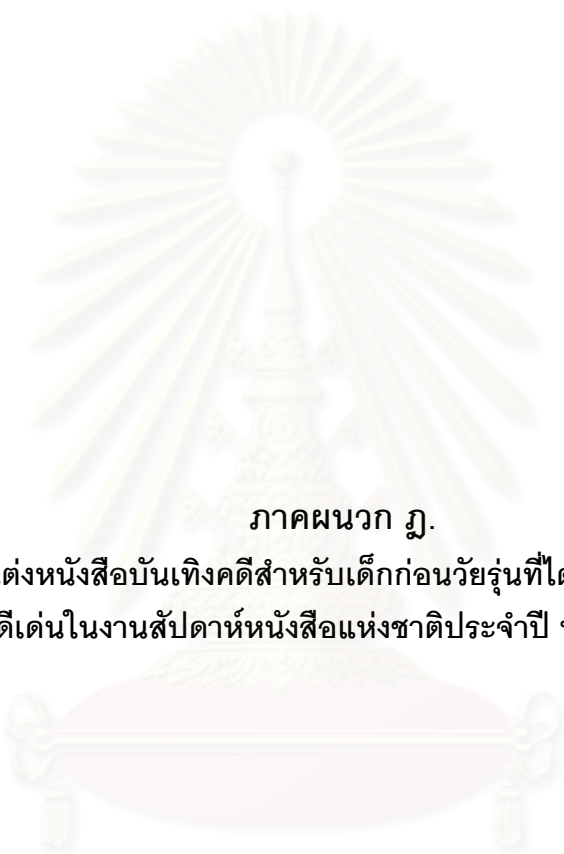
จำนวนหน้า	น้อยกว่า 100 หน้า	101 - 150 หน้า	151 - 200 หน้า	201 - 250 หน้า	251 - 300 หน้า	มากกว่า 300 หน้า
ชื่อเรื่อง	(12)	(26)	(23)	(8)	(5)	(4)
มุกตากับสาหร่าย		√				
เมฆสีเงิน	√					
กระท่อมแสงตะวัน			√			
ข้าวหน้าลาน			√			
แม่...ได้ฝุ่นมาแล้ว		√				
ลูกชาวนา		√				
ลินลนารัก					√	
เกิดแล้วต้องสู้				√		
บันทึกจากลูก(ผู้)ชาย			√			
แผ่นหลังพ่อ			√			
ในสวนญี่ปุ่น		√				
ป่าไผ่ชายทุ่ง	√					
ฝันไว้ที่ปลายทาง					√	
ดอกไม้บานที่เชิงภู						√
นักสืบนมสด		√				
นิราศกระป๋องหล่อ						√
ยายของเขือ			√			
สู่สายรุ้ง						√
ทุ่งตลับสี่		√				
ผีเสื้อป่า			√			
พิลึก		√				

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

จำนวนหน้า	น้อยกว่า 100 หน้า	101 - 150 หน้า	151 - 200 หน้า	201 - 250 หน้า	251 - 300 หน้า	มากกว่า 300 หน้า
ชื่อเรื่อง	(12)	(26)	(23)	(8)	(5)	(4)
บทเพลงแห่งนกกาชเชน			✓			
บ้านสี่ขาว			✓			
เพื่อนกันตลอดกาล					✓	
เรื่องเล่าจากดาวดวงหนึ่ง	✓					
อ่านหนังสือเล่มนี้เถอะ..			✓			
ดงคนดี		✓				
บันทึกถึงวันพรุ่งนี้		✓				
ผีเสื้อและดอกไม้					✓	
พระจันทร์ทรงกลด			✓			
พ่อ ขวาลูกชาย ซ้ายลูก			✓			
ไหมแม่		✓				
สายใยแห่งความรัก					✓	
เกวียนเล่มสุดท้าย			✓			
บ้านนี้มีรัก		✓				
คุณปู่แวนตาโต			✓			
คนตัดไม้						✓

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

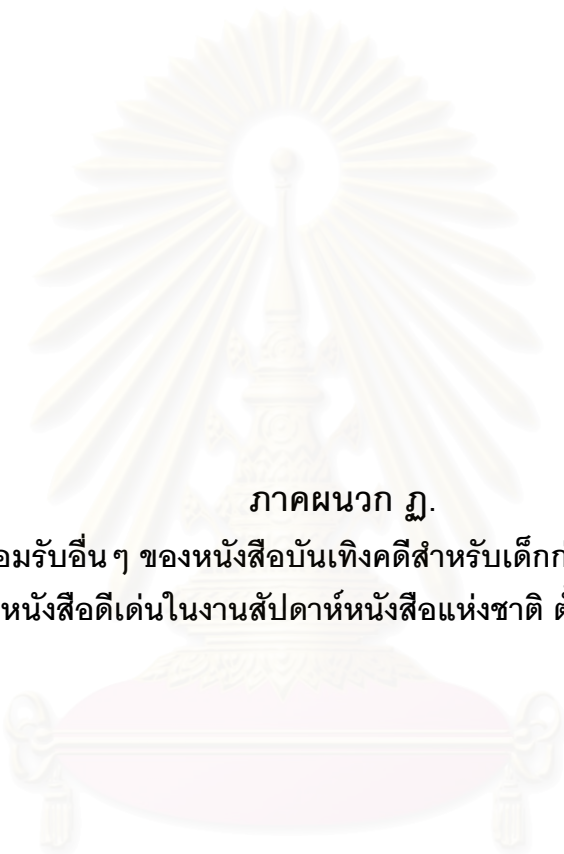
ภาคผนวก ก.

นามแฝงของผู้แต่งหนังสือบันเทิงคดีสำหรับเด็กก่อนวัยรุ่นที่ได้รับรางวัลในการประกวด
หนังสือดีเด่นในงานสัปดาห์หนังสือแห่งชาติประจำปี พ.ศ. 2521 – 2544

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

นามแฝงของผู้แต่งหนังสือบันเทิงคดีสำหรับเด็กก่อนวัยรุ่นที่ได้รับรางวัลในการประกวด
หนังสือดีเด่นในงานสัปดาห์หนังสือแห่งชาติประจำปี พ.ศ. 2521 – 2544

นามแฝง	นามจริง
1. กนกวลี พจนปกรณ์	กนกวลี กันไทยราษฎร์
2. กาญจนา นาคนันท์	นงไฉน ปริญาธวัช
3. เจตนาพร	
4. เชกชนม์	ศิวาภู ไพรีพินาศ
5. เชิญอักษร	บุญธรรม เชิญอักษร
6. ดวงแก้ว กัลยาณ	พรทิพย์ รามสูตร
7. นิพพานฯ (วาวแพร)	มกุฏ อรฤดี
8. ปางบุญ	นงลักษณ์ไมตรีมิตร
9. พนม นันทฤกษ์	สถาพร ศรีสัจจ
10. พิษณุ ศุภ.	พิษณุ สุภนิมิตร
11. แพร จารุ	ประทีป ทองเกลี้ยง
12. ไพลิน รุ่งรัตน์	ชมัฏภร แสงกระจ่าง
13. มาลา คำจันทร์	เจริญ มาลาโรจน์
14. ละเวง ปัญจสุนทร	บุญศักดิ์ ปัญจสุนทร
15. ว.วินิจชัยกุล	วินิตา ดิถียนต์
16. ศรารวก	อนุช อภาภิรม
17. ส.พุ่มสุวรรณ	สัมฤทธิ์ พุ่มสุวรรณ
18. สีฟ้า	ม.ล. ศรีฟ้า มหาวรรณ
19. สุวรรณิ์ สุคนธา	สุวรรณา สุคนธ์เที่ยง
20. ไสภาค สุวรรณ	รำไพพรรณ ศรีโสภา

ภาคผนวก ก.

รางวัล/การยอมรับอื่นๆ ของหนังสือบันเทิงคดีสำหรับเด็กก่อนวัยรุ่นที่ได้รับรางวัล
ในการประกวดหนังสือดีเด่นในงานสัปดาห์หนังสือแห่งชาติ ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2521 - 2544

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

รางวัล/การยอมรับอื่น ๆ ของหนังสือบันเทิงคดีสำหรับเด็กก่อนวัยรุ่นที่ได้รับรางวัล
ในการประกวดหนังสือดีเด่นในงานสัปดาห์หนังสือแห่งชาติ ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2521 - 2544

1. ได้รับคัดเลือกเป็น 1 ใน 500 ชื่อหนังสือดีสำหรับเด็กและเยาวชน
จำนวน 42 ชื่อเรื่อง (ร้อยละ 53.85) ดังรายชื่อต่อไปนี้

- กระท่อมแสงตะวัน
- เกิดแล้วต้องสู้
- ชน้าน้อยกลางทุ่งนา
- เขี้ยวเสือไฟ
- ความภูมิใจของลอย
- คุณย่าผจญภัย
- ชายแดน
- ชีวิตบ้านป่า
- ดอกเตอร์ครก
- ดอกไม้บานที่เชิงภู
- เด็กชายจากดาวอื่น
- เด็กชายชาวเล
- เด็กชายมะลิวัลย์
- ทุ่งหญ้าสีน้ำเงิน
- บทเพลงแห่งนกนางเขน
- บองหลา
- บ้านที่กจากลูก(ผู้)ชาย
- บ้านที่ถึงวันพุ่มนี้
- บ้านสี่ขาว
- บินสุดขอบฟ้า
- บึงหญ้าป่าใหญ่
- ปลาวาฬของน้อย
- ผีเสื้อป่า
- ผีเสื้อและดอกไม้
- ผืนไร่ที่ปลายทาง
- พรดาวแสงรุ่ง

- เพลงดวงดาว
- มหกรรมในท้องทุ่ง
- มุกดาภิเศกสาหร่าย
- เมฆสีเงิน
- แม่...ได้ฝุ่นมาแล้ว
- ยายของเอื้อ
- เรื่องเล่าจากดาวดวงหนึ่ง
- ลูกป่า
- โลกของหนูแหวน (เล่ม 2)
- โลกสีน้ำเงิน
- วันเวลาแสนงาม – วันที่รุ่งทอสาย (1-2)
- สร้อยแสงแดง
- สายใยแห่งความรัก
- หมู่บ้านอาบจันทร์
- หุบเขากินคน
- เขี้ยวขาด่วน

2. ได้รับคัดเลือกเป็น 1 ใน 100 ชื่อเรื่องที่เด็กและเยาวชนไทยควรอ่าน
จำนวน 8 ชื่อเรื่อง (ร้อยละ 10.26) ดังรายชื่อต่อไปนี้

- เขี้ยวเสือไฟ
- เด็กชายจากดาวอื่น
- เด็กชายชาวเล
- บึงหญ้าป่าใหญ่
- ฝึเสือและดอกไม้
- มหกรรมในท้องทุ่ง
- เรื่องเล่าจากดาวดวงหนึ่ง
- โลกของหนูแหวน (เล่ม 2)

3. ได้รับคัดเลือกเป็นหนังสืออ่านนอกเวลาสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น
จำนวน 3 ชื่อเรื่อง (ร้อยละ 3.85) ดังรายชื่อต่อไปนี้

- ฝึเสือและดอกไม้
- ปลาวาฬของน้อย
- มหกรรมในท้องทุ่ง

4. ได้รับคัดเลือกให้นำไปสร้างภาพยนตร์ จำนวน 3 ชื่อเรื่อง (ร้อยละ 3.85)
  - บันทึกรักจากลูก(ผู้)ชาย
  - ผีเสื้อและดอกไม้
  - เพื่อนกันตลอดกาล
5. ได้รับรางวัลดีเด่นสำหรับเยาวชนจากสำนักงานเยาวชนแห่งชาติ ประจำปี พ.ศ. 2524 และ ปี พ.ศ. 2525 จำนวน 2 ชื่อเรื่อง (ร้อยละ 2.56) ดังรายชื่อต่อไปนี้
  - หน่าน้อยกลางทุ่งนา
  - ลูกป่า
6. ได้รับคัดเลือกเข้ารอบสุดท้ายหนึ่งในหกวรรณกรรมรางวัลซีไรต์ ปี พ.ศ. 2540 จำนวน 1 ชื่อเรื่อง (ร้อยละ 1.28) คือ เรื่องบทเพลงแห่งนกนางเขน
7. ได้รับคัดเลือกเข้ารอบห้าเล่มสุดท้ายของการประกวดนวนิยายรางวัลสุภาวีย์ เทวกุล ประจำปี พ.ศ. 2539 จำนวน 1 ชื่อเรื่อง (ร้อยละ 1.28) คือ เรื่องบันทึกถึงวันพุ่มนี้
8. ได้รับคัดเลือกจากยูเนสโกเป็นตัวแทนเรื่องสั้นสำหรับเด็กแห่งประเทศไทย พ.ศ. 2521 จำนวน 1 ชื่อเรื่อง (ร้อยละ 1.28) คือ เรื่องปลาวาฬของน้อย
9. ได้รับคัดเลือกให้จัดพิมพ์เป็นหนังสือแปลฉบับภาษาจีนและภาษาญี่ปุ่น จำนวน 1 ชื่อเรื่อง (ร้อยละ 1.28) คือ เรื่องผีเสื้อและดอกไม้
10. ได้รับคัดเลือกให้เป็นหนังสือดีสำหรับเด็กและเยาวชนเพื่อฉลองปีเยาวชนสากลประจำปี พ.ศ. 2528 จำนวน 1 ชื่อเรื่อง (ร้อยละ 1.28) คือ เรื่องหุตุยส์, อีโก้และเพื่อน
11. ได้รับรางวัลบทประพันธ์ยอดเยี่ยม ปี 2528 จำนวน 1 ชื่อเรื่อง (ร้อยละ 1.28) คือ เรื่องผีเสื้อและดอกไม้

ภาคผนวก จ.
ระเบียบการประกวดหนังสือดีเด่น พ.ศ. 2544

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ระเบียบการประกวดหนังสือดีเด่นประจำปี พ.ศ. 2544

คณะกรรมการพัฒนาหนังสือแห่งชาติ เห็นสมควรจัดให้มีการประกวดหนังสือที่พิมพ์เผยแพร่ในปี พ.ศ. 2543 โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อส่งเสริมการผลิตหนังสือภาษาไทยซึ่งเขียนและวาดโดยคนไทย พิมพ์โฆษณาในประเทศไทย ให้มีคุณภาพดี มีสารประโยชน์ มีปริมาณทวีขึ้นเพียงพอแก่ความต้องการของประชาชน และเป็นผลดีแก่การพัฒนาประเทศ จึงได้แต่งตั้งคณะกรรมการจัดการประกวดหนังสือดีเด่นขึ้นคณะหนึ่งบัดนี้คณะกรรมการฯ ได้ประชุมพิจารณาวางระเบียบการประกวดหนังสือดังกล่าวไว้ดังต่อไปนี้

1. ผู้มีสิทธิ์ส่งหนังสือเข้าประกวด ได้แก่ สำนักพิมพ์ ผู้ประพันธ์ ผู้จัดทำภาพประกอบ ผู้ออกแบบและจัดทำรูปเล่ม ผู้จัดพิมพ์ บรรณารักษ์ ส่วนราชการ สมาคม และผู้สนใจทั่วไป

2. หนังสือที่รับเข้าประกวด แบ่งเป็น 9 กลุ่ม ดังต่อไปนี้

2.1 หนังสือสารคดีทุกประเภท (ที่มีใช้ตำราหรือหนังสือเรียนหรือหนังสือที่มีวัตถุประสงค์โดยเฉพาะจะให้เป็นตำราเรียนหรือหนังสือเรียน)

2.2 หนังสือนวนิยาย

2.3 หนังสือกวีนิพนธ์

2.4 หนังสือรวมเรื่องสั้น

2.5 หนังสือสำหรับเด็กเริ่มหัดอ่าน อายุ 3-5 ปี

2.6 หนังสือสำหรับเด็กเล็ก อายุ 6-11 ปี มี 2 ประเภท

2.6.1 หนังสือบันเทิงคดีสำหรับเด็ก

2.6.2 หนังสือสารคดีสำหรับเด็ก

2.7 หนังสือสำหรับเด็กก่อนวัยรุ่น อายุ 12-14 ปี มี 3 ประเภท

2.7.1 หนังสือบันเทิงคดีสำหรับเด็กก่อนวัยรุ่น

2.7.2 หนังสือสารคดีสำหรับเด็กก่อนวัยรุ่น

2.7.3 หนังสือคำประพันธ์สำหรับเด็กก่อนวัยรุ่น

2.8 หนังสือการ์ตูน

2.9 หนังสือสวยงาม มี 2 ประเภท

2.9.1 หนังสือสวยงามทั่วไป

2.9.2 หนังสือสวยงามสำหรับเด็ก

3. คุณสมบัติของหนังสือที่จะส่งเข้าประกวด

- 3.1 เป็นหนังสือที่ผู้ประพันธ์ประพันธ์ขึ้นเอง และพิมพ์โฆษณาเป็นเล่มบริบูรณ์เป็นครั้งแรก ในปี พ.ศ. 2543 โดยมีเลข พ.ศ. ตีพิมพ์ชัดเจนในหนังสือ
- 3.2 เป็นหนังสือที่ไม่เคยได้รับรางวัลในการประกวดหนังสือใดๆ มาก่อน
- 3.3 เป็นหนังสือภาษาไทย ตีพิมพ์โฆษณาในประเทศไทย
- 3.4 เป็นหนังสือที่ไม่กระทบกระเทือนต่อศีลธรรม หรือความมั่นคงของประเทศชาติ
- 3.5 ได้รับความเห็นชอบจากเจ้าของลิขสิทธิ์แล้ว
- 3.6 หนังสือสารคดี หรือนวนิยาย มีความยาวไม่น้อยกว่า 10 ยก ขนาด 16 หน้ายก (160 หน้า) หรือขนาด 8 หน้ายก (80 หน้า) ทั้งนี้จำนวนคำต้องไม่น้อยกว่า 60,000 คำ
- 3.7 หนังสือกวีนิพนธ์จะเป็นเรื่องเดียวหรือหลายเรื่องก็ได้แต่ต้องเป็นของผู้ประพันธ์คนเดียว รวมพิมพ์เป็นเล่มมีความยาวไม่น้อยกว่า 100 บท ตามลักษณะฉันทลักษณ์ไทย
- 3.8 หนังสือรวมเรื่องสั้นเป็นของผู้ประพันธ์คนเดียว รวมพิมพ์เป็นเล่มบริบูรณ์เป็นครั้งแรก มีจำนวนเรื่องไม่น้อยกว่า 8 เรื่อง
- 3.9 หนังสือการ์ตูนต้องเป็นหนังสือที่ให้ภาพชุดต่อเนื่องกันจะเป็นการ์ตูนหรือภาพสมจริงก็ได้เล่มหนึ่งจะมีเรื่องเดียวหรือหลายเรื่องก็ได้ ความยาวไม่น้อยกว่า 16 หน้า ถ้าเป็นวารสารการ์ตูน ต้องเป็นวารสารที่มีการ์ตูนหรือภาพเขียนประกอบในเล่มไม่น้อยกว่าร้อยละ 50 ของเล่ม เป็นวารสารที่มีชื่อถาวรออกติดต่อกันอย่างสม่ำเสมอ เป็นรายเดือนรายบimesterหรือรายสัปดาห์ก็ได้

4. หลักเกณฑ์ในการพิจารณา

- 4.1 หนังสือสารคดี พิจารณาเนื้อเรื่อง ความถูกต้อง แนวความคิด ความสมเหตุสมผล ท่วงทำนองการประพันธ์ ความเพียรพยายามในการประพันธ์ สารประโยชน์ ภาพประกอบ และการออกแบบจัดทำรูปเล่ม (ถ้ามี)
- 4.2 นวนิยาย พิจารณาเนื้อเรื่อง วรรณศิลป์ และสารประโยชน์
- 4.3 กวีนิพนธ์ พิจารณาสุนทรียภาพ ฉันทลักษณ์ และแนวคิด
- 4.4 หนังสือรวมเรื่องสั้น พิจารณาเนื้อเรื่อง วรรณศิลป์และสารประโยชน์
- 4.5 หนังสือสำหรับเด็ก พิจารณาคุณค่า สารประโยชน์ที่เด็กจะได้รับจากการอ่านเพื่อการดำรงชีวิต และส่งเสริมให้เกิดความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ การใช้สำนวนโวหาร ถ้อยคำ วิธีเรียบเรียง ความเหมาะสมกับวัยของเด็ก ภาพประกอบ และการออกแบบจัดทำรูปเล่ม

4.6 หนังสือการ์ตูน วิจารณ์เนื้อเรื่อง ความสัมพันธ์ระหว่างเนื้อเรื่องและภาพ และสารประโยชน์

4.7 หนังสือสวยงาม วิจารณ์คุณค่าความงามทางศิลปะ ประกอบด้วยรูปเล่ม ปก การจัดตัวอักษร การจัดหน้า การจัดภาพ และส่วนประกอบอื่นๆ

4.8 คณะกรรมการฯ จะพิจารณาการพิสูจน์อักษร ลักษณะความประณีตในการจัดพิมพ์ และการเข้าเล่มประกอบด้วย

5. การส่งหนังสือเข้าประกวด

5.1 ติดต่อขอใบสมัครการประกวดได้ที่กลุ่มส่งเสริมการพัฒนาหนังสือ ศูนย์พัฒนาหนังสือ กรมวิชาการ ชั้น 5 กระทรวงศึกษาธิการ กรุงเทพมหานคร 10300 โทรศัพท์ 0-2281-7168 ต่อ 503, 506 โทรสาร 0-2682-5336, 0-2280-3804 และหอสุมุดแห่งชาติ ถนนสามเสน กรุงเทพมหานคร 10300 โทรศัพท์ 0-2281-3614 โทรสาร 0-2281-0263

5.2 ส่งหนังสือพร้อมใบสมัครการประกวดหนังสือที่ กลุ่มส่งเสริมการพัฒนาหนังสือ ศูนย์พัฒนาหนังสือ กรมวิชาการ ชั้น 5

5.3 ส่งหนังสือเข้าประกวดเรื่องละ 15 เล่ม ยกเว้นกลุ่มหนังสือสวยงาม ให้ส่งเรื่องละ 12 เล่ม

5.4 คณะกรรมการฯ สงวนสิทธิ์ที่จะไม่ส่งคืนหนังสือที่ส่งเข้าประกวดทุกเล่ม ไม่ว่าจะได้รับรางวัลหรือไม่

5.5 ผู้ประพันธ์ ผู้จัดพิมพ์ สำนักพิมพ์ หรือผู้พิมพ์โฆษณาจะต้องรับผิดชอบเกี่ยวกับการละเมิดลิขสิทธิ์หรือการที่เนื้อหาข้อเท็จจริงในหนังสือที่ได้รับรางวัล มีลักษณะละเมิดตามกฎหมาย

5.6 ผู้จัดพิมพ์หรือสำนักพิมพ์ที่จัดพิมพ์หนังสือที่ได้รับรางวัลจะต้องส่งหนังสือที่ได้รับรางวัลให้แก่หอสุมุดแห่งชาติเพื่อเก็บรักษาไว้เป็นหลักฐานในการผลิตหนังสือของชาติ เพื่อประกาศเผยแพร่เรื่องละอย่างน้อย 5 เล่ม

6. รางวัล มี 2 ระดับ

6.1 รางวัลดีเด่น แต่ละประเภทมี 1 รางวัล ผู้ได้รับรางวัลดีเด่นจะได้รับโล่รางวัล และสำหรับผู้ประพันธ์หนังสือจะได้รับเงินรางวัลจำนวน 30,000 บาท ด้วย ยกเว้นประเภทหนังสือกลุ่มเด็ก จะแบ่งเงินรางวัลให้ผู้จัดทำภาพประกอบครั้งหนึ่ง

6.2 รางวัลชมเชย แต่ละประเภทมี 3 รางวัล ผู้ได้รับรางวัลชมเชยจะได้รับเกียรติบัตร (คณะกรรมการพัฒนาหนังสือแห่งชาติ, 2544: 45-50)

ประวัติผู้เขียนวิทยานิพนธ์

นางสาวทิพย์วัลย์ ชันธมะ เกิดเมื่อวันที่ 5 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2521 ที่จังหวัดนนทบุรี สำเร็จการศึกษาปริญญาตรีศึกษาศาสตร์บัณฑิต สาขาบรรณารักษศาสตร์และสารนิเทศศาสตร์ ภาควิชาบรรณารักษศาสตร์ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร ในปีการศึกษา 2541 และเข้าศึกษาต่อในหลักสูตรอักษรศาสตรมหาบัณฑิต ที่จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย เมื่อ พ.ศ. 2542

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย